

BLANC =

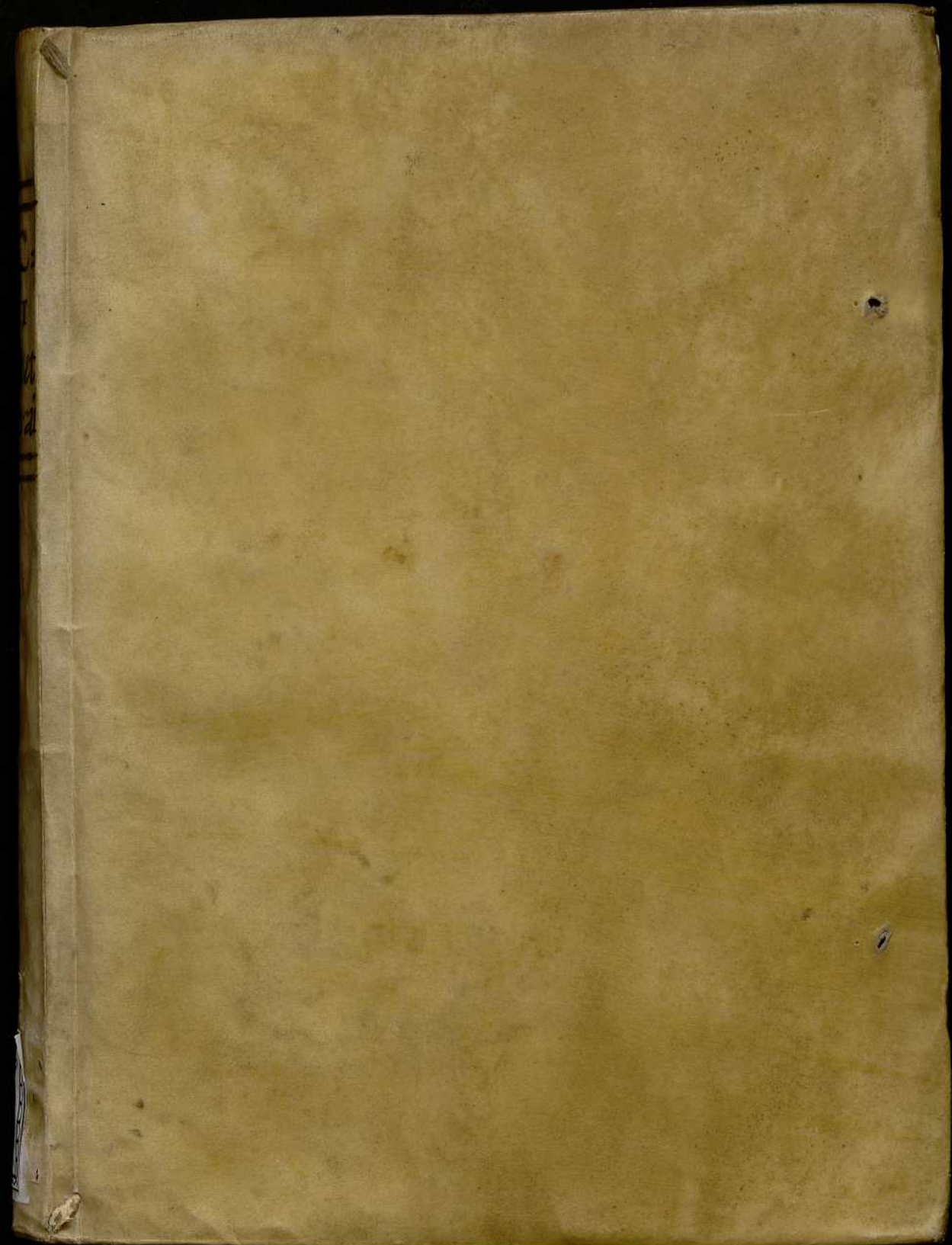
CVCCII

Institut
L. Hebraï

IMP

4

058

18.

83-9

23-9

Diviso.	colonia
C.	X
Est.	24
Al.	222

352

21

No 1
24-87

6-17

Caja
IMP
4
058

BIBLIOTECA
UNIVERSITARIA
QUINTANA
ROO

7 400 40

Galpa

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

18.

83-5

23-9

Ciudad	Almería
Cont.	X
Est.	24
Int.	22.2

352

8. No. 1
24-87

6-17

Caja
IMP
4
058

 BIBLIOTECA
UNIVERSITARIA
PANAMA

16.

50

11848169

INSTITVTIONES

IN LINGVAM SANCTAM

HEBRAICAM. 73-9479

AVTHORE

BENEDICTO BLANCVCCIO

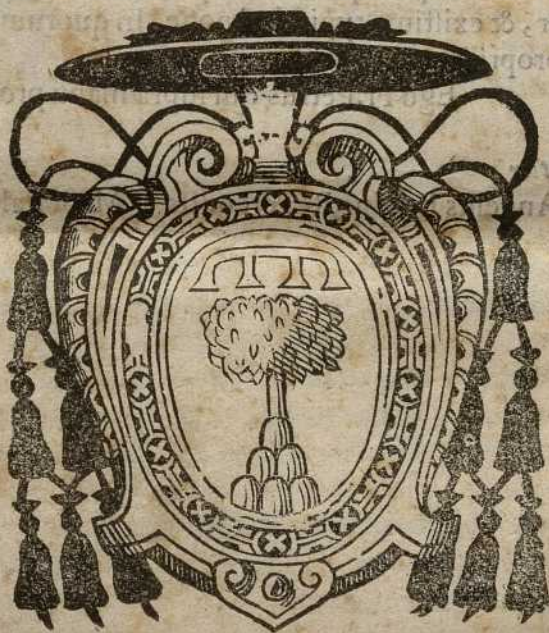
R O M A N O

SAC. THEOL. ET PHILOSOPHIÆ

DOCTORE

AC IN ALMÆ VRBIS GYMNASIO

eiusdem Lingvæ Professore.

ROMAE, Apud Bartholomæum Zannettum. M. DC. VIII.

SVPERIORVM PERMISSV

INSTITUTIONES
IN LINGVAM SANCTAM
HEBRAICAM
AUCTORE
BENEDICTO BLANCUCCIO
Imprimatur si placet R. P. M. S. P.
Cæs. Fidelis Vicefg.

EGO Fr. Petrus Pichius de Treuio, Ord. Præd. Lector lingue Sanctæ in Conu. S. Mariæ super Mineruam, Ex commissione Reuerendiss. P. M. Sac. Pal. vidi hoc opus, cuius titulus est *Institutiones in Linguam Sanctam Hebraicam, Authore R. D. Benedicto Blancuccio Romano*, & nihil in eo reperi quod Fidei, vel bonis moribus aduersetur, & existimo typis dari posse. In quorum fidem manu propria me subscripsi.

Ego Fr. Petrus qui supra manu propria.

Imprimatur

Fr. Angelus Brixius, Reuerendiss. P. M. S. Palatii socius.

6

ROMAE Apud Bartholomæum Zambardum M. DC. LXXII
PUBLIUM PERISSI

Adm. Ill.^{ri} ac Reu.^{mo} Patri D.

BERNARDINO PAVLINO

VTRIVSQVE SIGNATURÆ S. D. N.

REFERENDARIO

A-B-B-A-T-I &c.

BENEDICTVS BLANCVCCIVS ROMANVS

Theologus diuinarum Hebraicarumq. litterarum in

Almæ Urbis Gymnasio Professor P. F.

ABORES mei domestici, Præsul Reuerendissime, vigilijsque nocturnis elucubratae in Linguam Sanctam Hebraicam Institutiones prodeunt sub tui nominis patrocinio multis de causis. Primum enim cum præter meam opinionem, inter ceteros, quos priuatim erudiebam, Ioannes Baptista Lachius, tuus ex sorore nepos, discipulus aduenisset, quem præcipuarum linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ studijs florere cupiebas, ei promisi me breui traditurum compendio, quas nunc edo, Institutiones. Deinde res ipsa me admonuit, ne patronum alium quàm te optarem, dum meorum auditorum hoc altero anno, nobilium in Almæ Urbis Gymnasio, ac de re litteraria bene meritorum precibus vrgebar, vt paterer hæc meliorem in formam redacta, publicè vtilitati seruire. Videlicet nullus existere videbatur Author, qui regulas eius artis certo, & definito quodam modo tradat, & enucleate distinguat: vel qui plura verba diuersæ speciei, affixorum naturas, mutationes, & conuersiones punctorum, omnino vt rei difficultas maxime postulat, proponat, atque exemplis illustret; quæ omnia didicerunt a me in Scholis auditores mei. Non potui igitur iusta hæc postulata

ullo modo negligere, ac promissa non præstare; nec rursus potui non quærere columnen te in eiusmodi onere deferendo. Si enim tua, quæ maxima sunt, ornamenta & merita perpendebam, a te virtutis studiosos, & religioni, ac veræ pietati deditos, defendi intelligebam; inuidos verò ambitiosos ac leui aura inflatos repudiari noueram, atque contemni: Bonas etiam artes, ac liberali homine dignas, earumq. studiosos a te amari, iuuarique pro viribus, omnes prædicabant. Te denique viris doctis, ac sapientibus per fugium esse tutissimum, naturalemq. tuam in omnes diuino timore repletos, ac virtute quauis excellentes tam exteros, quàm domesticos propensionem testabantur omnes, & admirabantur. Atque vt cætera desint eius rei argumenta, vnicum illud certe præclarum est, quod a fel. record. Clemente VIII. Pont. ter Maximo testimonium habuisti luculentissimum; cum per tot. annos. assidue Prodatariatus prouinciam arduam te gerere voluerit. Nouerat nempe summus Pater, quàm multos ambitio incitet, fallat arrogantia, prouocet audacia ad Beneficia Ecclesiastica consecranda. Nouerat quot viros, doctos quidem sed non audaces; bonos, & de Republica benè meritos, sed non altiora petentes, terreret, paupertas, repelleret timor, inuidia propulsaret; arceret denique religiosa conscientia, & naturæ ipsius imbecillitas, omni fauore humano destitutos; quibus tamen etiam tacentibus, diuino, humanoq. iure beneficia & honores propè deberentur. Quibus incommodis vt prospiceret pro virili parte, & ex Pastoris munere Pontifex Optimus, alijs rebus ipse difficilioribus, latiusque patentibus præpeditus, vt tu modò turbulentissimam hanc hominum auaritiam, & sceleratam beneficiorum Ecclesiasticorum cupiditatem reprimeres; modò opitulareris indigentium probitati; amplissimo illi muneri, quod inter cætera, ob anfractus difficiliiores, simoniæque non vitatos bene scopulos, laborem assiduum, summamque vigilantiam flagitat, te licet inuitum, & quotidie recusantem cum honorum omnium consensu ac lætitia præfecit, præfectumque seruauit. Prouinciam vero illam tu quàm rectè gesseris, testis est.

est multorum iuuenum, exterorum & barbarorum sustentata
paupertas: quorum vt studia honesta foueres, alios gene-
osam
quadam beneficentia cumulasti; alios longa molestaque for-
tunæ, & inuidorum iactatione conflictatos benigne recreasti,
& in tranquillum tuæ benignitatis & clementiæ portum secun-
da charitatis aura deduxisti. Testatur denique Collegium
Scotorum ab eodem summo Pontifice nuper in Vrbe erectum,
ac tuæ fidei sane quàm opportune commendatum. His præ-
clare gestis vt æternam profectò famam, nominisque tui im-
mortalitatem perpetuè litteratorum virorum memoriæ, mo-
numentisque consecrasti; ita mihi quoque cumulum addidi-
sti tot tantorumq. beneficiorum, & causas, quibus hos quales-
cunque labores, tuo Nepoti adolescenti optimo promissos,
nunc sub tuo præsidio publicæ vtilitatis ergò edere non vere-
rer. Nimirum huius tuæ benignitatis, munificentiaeq. vsuram
eiusmodi me recepturum spero, vt ab infensis, inuidisq. obtre-
ctatoribus libellus hic viuat illæsus. quamquam sileo præte-
rea fore, vt huius linguæ studiosi plurimum tibi debeant, si
quid ex hoc libello vtilitatis & emolumentum perceperint. Qua-
re si eundem tu libenter, & hilari fronte complexus fueris, hu-
manitatis comitatusque tuæ memoria vnà cum libro longe la-
teque manabit, ac omnes (opinor) excusabunt, quod optimo
Præfuli dicarim diu debitum grati animi monumentum. In-
terim, vt Deus Opt. Max. a quo omnia bona proficiscuntur,
Amplitudinem tuam tueatur, ac ne itidem me, quem adhuc
semper ornasti, fouere cesses, vtq. tuam in doctos viros volun-
tatem conseruet, atq. in dies augeat magis, etiam atque etiam
obsecrabo. Vale. Datum ex Aedibus SS. Quirici & Iulitæ de
Vrbe VII. Idus Decembris MDCVI.

Amplit. Tuæ Reuerendis.

Deditissimus famulus

Benedictus Blancuccius.

SACRARVM HEBRAICARVM QVE
LITTERARVM STUDIO SIS:
AVTHOR SAL. D.

SOLENT plerique initio sui operis lectorem mone-
re de libri excellentia, de susceptis in eo laboribus,
de fine, de utilitate denique, & operis necessitate;
Tum ut legentium sibi benevolentiam concilient;
tum ut maleuolorum, siue inuidorum obtrectatio-
nes propulsent, & curiosis interrogatis respondeant.
Mihi vero in hoc breui labore neutrum spectandum, ac nihil horum
censeo faciendum. Nam quod spectat ad utilitatem, atque prestan-
tiam, tum, & olim Sacri Doctores Hieronymus, Augustinus, alij-
que permulti, & recentiores Theologi in disciplinis grauissimis diu
multumque versati extrema senectute hoc studiorum genus ample-
cti consueuerint, satis de ea re amplum videntur testimonium suo
exemplo prabuisse. Illud a te, amice Lector, vnum diligentius obser-
uari velim, qua ratione vertendo paginas, regulas, qua subtiliores
videntur, ediscas, & aliquid utilitatis ex his haurias, ut ne te
temporis in ea re consumpti aliquando poeniteat. Quemadmodum
enim Theologus nullus huius linguae cognitione carere vel debet, vel
potest, ut Sacrae Scripturae sensus nosse queat, ita nec sine illa saltem
primoribus labris degustata, easdem explanare poterit. Idcirco ut
omnes difficultates superentur, non omnia videntur Tyronibus prin-
cipid a magistris tradenda esse, nec ab eisdem memoria mandanda,
sed illa solum quae usitato charactere excusa fuerint, & quibus in
margine (Nota) appositum fuerit. Exceptiones etiam Regularum
generalium non omnes initio cognoscenda: obruunt enim ingenia
Tyronum, eorum praesertim qui grandiores iam, & in studijs gra-
uioribus occupati, laurea etiam donati, memoria non adeo pollent
felici, vel otio minus abundant, vel memoria minus valent. Pri-
mum igitur praxim singularum orationis partium habere coneris,
ut ad eas deinde applices regulas. Quae enim traduntur, exempti
gratia, de Verborum formatione, deque Coniugationum notis, &
ipsarum mutuis discriminibus, has Verborum inflexiones, & para-
digmata nisi teneas, nullo modo progredi in huius linguae cogniti-
one queas. In mutationibus etiam Nominum, & Verborum, adue-
nientibus affixis (quae est difficilior pars totius Hebraicae orationis,
& linguae, per quam aditus patet ad legenda Rabinorum scripta sine
punctis, quae quidam Regulis percipere tantum conantur, sed certe fal-
luntur) vix certa aliqua regula (quod huius linguae periti norant)
tradi possunt; in quas scilicet species, & ad quamnam formam nomi-
na

na illa vel alia reducantur, cuius sint generis, horumque similia. Ne igitur in Scyllam ignorantia incidas fugiens evitare Carybdim breuitatis, ac ne sine conto subigas nauem ad portum, perleges prius adhibita tamen optimi voce Praeceptoris) omnes terminationes, & formationes nominum, ac notabis, quae in quas vocales mutantur, sine regula cuiusquam obseruatione: deinde vero Regulas expendes diligenter, & conferes cum ipso nomine memoria retento; & obseruabis, in quibus fallat regula, quidam in alijs desideret: quae exercitatione, & frequentissimum, quod dixi modo, accidere, & necessarium hoc postremum cognoueris. De Syntaxi. ex qua pendet ars Poetica neminem ferè legi, qui Grammaticae Institutiones scripserit, in quo prorufus conquiescam; nec statuere facile possum, quisnam addiscentibus potissimum sit praeceteris vsui futurus. Etenim Syntaxis ferè nec regulis percipitur, quae absq. dubio propter exceptiones quam plurimas fallunt, neque vero paucis facile explicatur. Tota enim passim in toto Thesauro declaratur, & in quolibet fermè Verbo seu Radice (quae dicitur) diuersa est: itaque Thesaurus ipse, & Dictionaria erunt regulae Syntaxeos omnium aptissima. Quamquam quis omnino Grammaticus Thesauros integros breui complectatur Institutione? Verba enim hebraica iuxta suos Idiotismos, & schemata diuersa ab Authore linguae inuenta construuntur: quibus tamen (ut R. R. Abèn Ezra in Exod. & Bechaiài testantur) Spiritus Sanctus vel Propheta ipso inspirante locuti, subiecti non sunt. Quod si a sacrorum verborum constructione aberraueris, inanis fuerit huius linguae cognitio. Apud Rabinos enim ut quisque sapissimè ac prudentissimè phrasibus sacris utitur, ita ille etiam doctissimus habetur praeceteris, & lingua huius peritissimus. Ut etiam apud Latinos, qui Ciceronem, aliosque veteres optimè nouerit imitari, ij demum doctissimi habentur. Idem, & in Hebraicis maiori ope, & diligentia obseruandam est. Itaque ad hanc rem Arcam Noe, Thesaurum Hebraicum a D. Marco Marino Canonico Regulari Sancti Saluatoris de industria recens elaboratum tibi comparabis, ac diligenter euolues, qui est Concordantiarum (ita vocant) Hebraicarum fidelis ad verbum Interpres. Quare mea in hoc inanis poneretur opera, & longior, quam par esset, quo vitio in praesentia carere volumus. Verum ne ea pars Grammaticae a nobis omnino neglecta videretur, regulas quasdam proposuimus, breuiores quidem, tamen quae & Syntaxeos vim omnem explicabunt, & ad Sacra Volumina intelligenda, imitandaque conducent. Verba, & illorum genera omnia ita facile a me explicantur, & extensa in omnibus Coniugationibus redduntur, ut quod alij Regularum multitudine, & Appendicibus longis appositis, & obscuris illustrare se arbitrati sunt, nos breuis, & facilius egerimus, dum Exceptio-

nes tantum in fine Verbi, & mutationes, ac variationes, siue di-
 uersos modos, quibus reperiuntur in Biblijs inflexa, apposuimus; su-
 peruacaneum rati, & inutile illud opus obscurum, quod re ipsa, &
 experimento comprobabis. Idem praestitimus, & in arte Poetica,
 ut ex eo capite perspicies, exemplis ipsis propositis, qua imitanda
 sunt, ac declarata quantitate pedum, & versuum. Multitudo
 enim regularum (in hac lingua ediscenda) ingenia potius hebetat, &
 perturbat ipsius linguae cognitionem. Neque id eo dico, quod te
 Regularum notitia carere asseram utile; hoc enim esset Hebraeos re-
 centiores imitari, qui vocabula vertere, & in alienam (vulgarem
 dico) reddere sciunt, & carmina scribere, sed sine arte, & gram-
 matica fundamentis. Quos Rabi Dauid initio sui Michlâl (Gram-
 maticæ) asserit esse.

אֲשֶׁר לְמִדָּה וְתוֹרָה לוֹ לְקַנְיָן וְלֹא לְמִדָּה יִסְדֵּר דְּקָדֵק לֹא קִין
 כְּמוֹ חֵרֶשׁ אֲשֶׁר יִנְהַג שְׂוָרִים וְיִדּוּ מִכְּלֵי מְלָמֵךְ וְנִרְבֵּן :

cum sint sine verbo, nomine, & dictione, ut cæci palpitantes in
 tenebris, & veluti qui arat, & boues impellit sine stimulo. sed ta-
 men superuacanea est multitudo, ubi res æq; paucioribus fieri potest
 & rectius. Quod certè in Arte Poetica nostra faciliè consequeris, si
 ea, uti diximus, utaris, & cum aliorum (quos tamen suo honore,
 & summo dignos iudico, & haberi volo) regulis præceptisque con-
 tuleris. Consulto etiam prætermisimus subtiles illas, & plures
 Grammaticæ Hebraicæ Observationes Appendices, & Regulas, a Ra-
 bi Kimchio, & alijs Doctoribus tam Hebræis, quàm Latinis tradi-
 tas, & a nobis sæpius perpensas: sed eas tantum attulimus, quæ ne-
 cessariæ videbantur, ne quis eas nos vel ex inscitia, vel ex incuria
 reliquisse suspicetur. Plura enim quisque per se ipse consequetur,
 ubi in regiam aulam linguae huius introductus fuerit. Testes eo-
 rum, quæ diximus, erunt plures discipuli, a nobis in Alma Urbis
 Gymnasio superioribus annis hanc linguam edocti intra breue sex
 mensium spatium (quod mirum fortasse cupiam videri potest) qui sa-
 eros libros per se interpretari, constructionis, & orationis totius
 reddere causam, etiam de apicibus, accentibus, de mutatione pun-
 ctorum in singulis vocibus differere potuerunt, atque adeo ad
 Rabinorum etiam Commentaria, qua punctis, & vocalibus carent,
 propius accedere non dubitarunt. Hosce adhuc superstites Italos,
 Gallos, Hispanos, Belgas (quos suo quemque nomine recensere pos-
 sem) huius rei testes licet asserere. Quibus ut ex sententia succes-
 sit nostras has Institutiones, ac docendi rationem secutis, cupio tibi
 etiam, easdem si fueris consecutus, feliciter euenire. Valete.

ALTERA AD LECTOREM PRÆFATIO De Lingua sancta Hebraica,

Ac breuis Instructio de Grammatica, & eius partibus.

MULTI sunt qui ab hac Lingua ediscenda absterrentur difficultate huius linguae, quia aliquanto eis videatur alienior, quam vel Græca, vel Latina. Et quidem non est alia sub cælo, quæ simpliciore habet rationem declinandæ nomina, cum flexionem casuum non habeat simpliciter de numero singulari in pluralem addita vna tantum syllaba flectatur. Duo tantum genera habet, Masculinum, & Fœmininum. Compositionem non admittit. Pronomina declinantur Articulorum præpositione, in alijs accidentibus congruunt cû nominibus. Verba quatuor habent Coniugationes, in quibus omnia verba coniugare licet; non enim singula singularum sunt coniugationum, vt apud Græcos, & Latinos. Duplicem habent numerum addito duali, qui conuenit cum plurali: duo genera, vt nomina, & pronomina, masculinum scilicet, & fœmininum: nullam admittunt compositionem ex præpositionibus, sed omnia sunt figuræ simplicis. Verba Perfecta vnâ habent rationem coniugandi, sed diuerso modo punctatam, nam vt vnum verbum, ita reliqua omnia coniugantur. Imperfecta etiam suas, certas formas habent. Sunt in Verbis tres Modi, Indicatiuus, Imperatiuus, Infinitiuus, qui in Verbis Perfectis Imperatiuo forma est similis. Coniunctiuus & Optatiuus sub illis cõprehenduntur, & formantur per quasdam particulas. Sunt similiter tres personæ; Tertia, quæ est Thema, secunda, & prima. Et si multa sunt verba simplicia in hac Lingua vt omnium locupletissima, tamen vt videre licet in Dictionarijs, illa coniunctio, quæ inter illa est, aut contrarietas facit, vt ipsorum significatio facillimè, & cognosci, & memoria quoque mandari, ac retineri possit. Nec studiosus turbetur varietate significationum, quam in alijs linguis Compositio gignit, aut Dictionaria cum Iudaorum, tum nostratium amulorum sepe vni themati per imperitiam ascripserunt, sed multa verba sepe vnâ tantum habent significationem, quæ vt forma parum, ita modo significandi variant. Participia declinantur more nominum, & non raro omisso tempore in nominum naturam transeunt. Partes denique indeclinabiles (sub quibus Aduerbia, Præpositiones, Interiectiones, Coniunctiones complectuntur) ista lingua paucas habet, ideo facile vsu perdiscuntur.

Postquam ergo iuuentus fundamenta iecerit lingua Latina tum

b

Græ-

¶ *Utilitas lin-
guæ sanctæ
ad Ecclesiā.*

¶ *Hebraicæ
linguæ pe-
culiaris glo-
ria.*

Græcæ, & Sacra Theologia ac Philosophiæ, assuefacienda est ad hoc studium Hebrææ linguæ, ut Sacram Scripturam rectius intelligere discat, & ad posteritatem transmittatur, nec extinguatur lux Verbi Dei, sed studio linguæ huius accendatur, & tanquam pabulo alatur; & denique ut Hæreticorum, Iudæorumq. argumentis ex ipsius linguæ penetralibus desumpta, destruantur iisdem telis, & confodiantur. Ad cuius studium, & amorem inuitare illos debet huius linguæ gloria ingens, quod ab alijs linguis nihil vendicet, aut mutuetur, per se non modo ditissima, sed etiam copiosissima. Et contra aliæ multas ab illa voces mutuantur, & inopiam suam multis tegunt prepositionum compositionibus. Insuper commendatio maxima Linguæ huius est, quod cum omnes aliæ linguæ qualibet suum habeant contagium, quo iuuentus facillè inficitur, ac mores bonos colloquia mala, tamen hæc sola de Deo vero, de veris cultibus Dei docet, præcipit timorem, fidem, veram inuocationem, obedientiam, patientiam, & ceteras virtutes, quæ in decalogo præcipiuntur. Prohibet idolatrias, & inconcessas libidines, & commixtiones, ponit ob oculos exempla iræ Dei in sceleratos. Ideo hoc nomen, & istum titulum præ omnibus alijs linguis meruit, quod dicatur, & sit re vera Lingua Sancta, & casta, modo vites dogmata, & enarrationes iniquorum Rabbīnorum, quæ præter corruptelas Sacra Scripturæ etiam horribiles blasphemias contra Christum, contra intemeratam Virginem Mariam Matrem eius, contra Doctrinam Euangelij, contra articulos fidei nostræ Catholice, contra Sacramenta, adeoque contra vniuersam religionem Christianam non parum etiam obscenitatis, & spurcitie continent, sicut norunt omnes, & testabuntur, qui in illis versati sunt, easque nos commemorare pudet. Accedat præterea facilitas, de qua supra differuimus. Tum denique necessitas illius addiscendæ, quia cum contra reliquias Hebrææ gentis nobis pugnandum erit, & contra aduersarios veritatis, qui in hac lingua student tantum eo consilio, ut ex ea patrociniā quarant suæ impietatis, & contra eosdem propugnanda fides, & religio nostra de Diuina essentia in tres personas distincta; de altera persona, quæ est filius Dei, ab æterno Patre genita, per quem condita sunt omnia, qui ex Virgine homo natus, & factus, victimaque, qua placatus pater celestis, cuius morte, & sanguine, merito & gratia iustificati sunt omnes homines. Itē de Spiritu Sæcto tertia persona in diuinis, quod is sanctificet, viuificet, foueat, doceat, consoletur Ecclesiam, & in ea lucem, & inuocationem accendat. Cum scripta Apostolica Iudæi non recipiant, ex prophetis clara testimonia sumenda sunt, quibus tres illæ personæ diuinitatis probandæ. Verum etiam omnes articuli fidei Symbolici Apostolici, adeoque tota,

& in-

& integra Doctrina Christiana religionis confirmanda erit. Ad hanc rem pertinet non mediocris cognitio Linguae Hebraica, ut Rabinorum corruptelas intelligas, & genuinam vim vocum significationem, tum phrasum naturam, & vim ostendere, & cauillationes ipsorum confutare possis. Hās iam dictas causas si quis diligenter considerauerit, cur discēda sit Theologo lingua hebraica intelliget, quam sit necessaria ipsius cognitio, ita ut sine ipsa nec libri Veteris, nec Noui Testamenti recte intelligere possit. Et ideo in Ecclesia inde ab initio in hunc usque diem in tot, & tantis Imperiorum, & regnorum ruinis, etiam vastationibus, conseruata est haud dubie diuinitus, ut ex ea cognoscatur, ipse Deus quis, & qualis sit, quae ipsius voluntas, quis condiderit mundum, per quem, & quo modo, & in quem finem condita sit vniuersa creatura, & ipse tandem homo. Item quod hac lingua filius Dei legem in paradiso, & post lapsum vocem Euangelij primis nostris parentibus è sinu Patris protulerit, quo ex morte vitæ restituti sunt per fidem in eum. Et deinde perpetua temporum serie per Prophetas ad Ecclesiam locutus est, ideo nec Mosen, nec Prophetas, nec Christum, nec Apostolos quisquam intelliget hac lingua loquentes, nec poterit tueri verum, & sanum intellectum caelestis doctrinae contra Aduersarios, nisi huius praesidio linguae. Quam ut in posterum etiam Deus Ecclesiae suae sanctae conseruare velit, orandum est semper. Ex quodam Authore.

FRANCISCVS PAVLINVS
FLORENTINVS

Ad Benedictum Blancuccium Romanum
Sac. Theol. Professore.

*Abdita sacra diu nobis monumenta priorum,
Excelsi genuit quos Salomonis humus
Pandis; & ante alios Jouis alitis instar ad alta
Tendis, & excelsum condis in astra caput.
Qualis apis campis hybleis nectar ab omni
Flore legens, gratum construit inde fauum.
Omnia, quæ patres olim texere libellis
Colligis Hebraicum perficis ipse decus.
Dum Cererem campi mittet, dumq. æthere stellæ
Astabunt, aderit nomen, honorq. tui.
Felices, quibus hæc aderint pia munera Libri,
Eloquium dabit hic, sed modo lingua polum.
In cunctas diffusa tua est sapientia terras,
Et retinet nomen Solis uterq. latus.
Tempus edax terit omne; tuus sed sæcula cuncta
Quo mage lapsa fluent, hoc mage surget honos.*

FRANCISCI PAVLINI

Ad eundem.

EXASTICON.

*Hebraicæ sylvam Linguae, cæcosq; recessus
Digeris, in latam restituisq; viam.
Atq; aperis secreta, licet multa ante vetustas
Ediderit, clarum, te duce, at omne viget.
Qui brevis obscurus: facilis trahit omnia longe;
Hoc uno in libro candor uterq. micat.*

SEBASTIANI PAVLINI FLORENTINI

EXASTICON.

Ad Eundem.

*Aetherei quisquis miraris dogmata Regis,
Et cupis excelsas mente subire fores,
Hinc via, nunc liber hic ducit te sydera ad alta,
Per hunc si relegas tot monumenta Dei.
Gratia sed BENEDICTE tua est, si pectora nostra
Insolito fructus nectare plena dabunt.*

INDEX

INDEX HVIVS OPERIS.

- D**E Pronunciatione, & modo legendi. & primo
 De Figura, Numero, & Potestate Litterarum.
 Diuisione Litterarum.
 Litteris Quiescentibus.
 Litteris Duplicibus.
 Litterarum permutatione.
 Notis Numerorum ex Litteris.
 Punctis, Vocalibus, siue Motionibus.
 Differentia longarum, & breuium.
 Raptis, seu Compositis.
- 1** De Cognatis, seu permutabilibus.
 Camèz chatùph.
 Scená Quiescente, & Mobili.
 Eiusdem lectionis, & pronuntiationis modo.
- 13** De Dàghefc, quod est Triplex. } Forte.
 } Lene.
 } Ornatus.
 Raphè.
 Mappich.

De Verbo, prima scilicet parte Orationis Hebraica.

- 4** De Accidentibus Verbo, } Radice.
 scilicet } Speciebus.
 } Coniugationibus.
 } Modo.
 } Tempore.
 } Persona.
 } Affixo, de quo infra.
 } Simpliciter, idest nulla existente
 } gutturali.
5 De Verbo Perfecto, quod } & vna, vel duabus, vel tribus gut-
 inflectitur dupliciter } turalibus radicalibus.
- 6** De Verbis Imperfectis, & primo
 } Pè Nùn.
 De Defectiuis } Pè Iòd.
 } Pè Lamed.

INDEX

- { Pè Aleph.
 | Pè Iòd.
 7 De Quiescentibus { Hàijn Vau, vel Iòd.
 | Làmed Aleph. { simpliciter, cum vltima
 | Làmed Hè. q { tm gutt. inflectitur.
 } & cum radd. guttural.
 8 De Duplicantibus, quæ continent vnicam speciem.
 { Pè Nùn Làmed Aleph.
 | Pè Nùn Làmed Hè.
 | Pè Iòd Làmed Aleph.
 9 De Compositis { Pè Iòd Làmed Hè.
 | Pè Aleph Làmed Hè.
 | Pè Nùn Làmed Nùn.
 } Quatuor, vel Quinque litterarum.
 10 Tabella Vocum Compositarum ex pluribus Coniugationibus
 (secundum quosdam) siue Heteroclitarum.

De Nomine secunda Parte Orationis.

- 1 Et primus, de diuisione Nominis in plures species.

- 2 Deinde de Nomine { Rei.
 | Tòar.
 | Verballi, siue Actuali.
 | Gentilitio.
 | Diminutiuo.

- 3 De Nomine { Perfecto.
 | Imperfecto, q subdiuiditur in { Imperf. sine lit-
 | Genere. } teris additijs,
 | Numero. } & Heemanticū.
 | Varia declinatione.

- 4 De accidentibus Nomini { Regimine.
 | Articulis.
 | Formatione, &
 | Affixo.

- 5 Tabulæ { 1 Vocalium combinationis diuersæ.
 | 2 Fœmininorum plurisyllaborum in Hè.
 | 3 Desinentium in Tâu.
 | 4 Heemanticorū { Perfectorum } Verborum.
 | { Imperfectorum }
 | Quatuor, vel quinque litterarū.
 } Monosyllaborum, & aliorum generum.

- 6 De causis mutationis punctorum ob
}	Regimen.
	Numerum pluralem.
	Genus fœmininum.
	Litteram Paragogicam.
} Accentum Paulatium.	

De Affixo.

- 7 De mutatione in Perfectis dissyllabls ex affixo .
 Quæ vocales mutabiles, & in quas .
- 8 De mutatione in Nominibus fœmineis in ך & in fœmineis in ם
 desinentibus .

De mutatione in Nominibus Imperfectis, generis masc. vel fœm,
 De mutatione Monosyllaborum deductis à Perfectis, & Imperfectis, & generis masculini, vel fœminini .
 De mutatione in nominibus quatuor, vel quinque litterarum.

9 *De Affixis Verborum.*

Quomodo affigantur, mutant puncta, & significant.

De Affixis {	Præteriti	Infinitiuu	} Kâl.
	Benoni	Imperatiui, &	
	Pahul	Futuri	

- 10 De Affixis { Pihèl in suis temporibus .
 Hiphil . & denique
 Imperfectorum, in quibus est difficultas .

De קרה tertia Parte orationis Hebraica.

- 1 Quæ cõplectitur partes indeclinabiles, de
}	Præpositionibus.
	Aduerbijs .
	Coniunctionibus, &
	Interiectionibus .
} Et earum omnium Affixis .	

2 De Pronominibus Separatis, & Relatiuis .

3 De litteris Seruilibus .

4 De litteris Paragogicis, seu Additijs .

5 De Accentibus .

6 De Numeris .

7 De modo inueniendi Radices .

8 De Arte Poetica .

9 De Syntaxi .

10 De Abbreviaturis, quibus Rabini vtuntur .

INSTITVTIONES IN LINGVAM SANCTAM HEBRAICAM.

Authore

R. D. BENEDICTO BLANCVCCIO
Romano, Sac. Theol. & Philosophiæ Doct.
ac in Almæ Urbis Gymnasio eiusdem
Linguae Professore.

DE PRONVNCIATIONE, ET
modo legendi. & primò,

*De figura, numero, & potestate litterarum,
quæ א תיוורת Hebræis dicuntur.*

HEBRÆORVM litteræ nomine, & numero duæ
& viginti sunt, omnes cōsonantes, & mūtæ; nō enim pro-
feruntur, vel aliquid soni habent, nisi vocales illis affigan-
tur, quæ dent illis aliquem sonum, a, e, i, o, &c.

A	āleph	א	א	I.	1
Bet V	Bèth	ב	ב	II.	2
G, & gh	Ghimel	ג	ג	III.	3
D, & dh	Dāleth	ד	ד	IIII.	4
				A	He

DE LITTERIS ET PUNCTIS

He	Hè	ה	ה	V.	5
V	Vàu	ו	ו	VI.	6
Z	Zàin	ז	ז	VII.	7
Ch	Chèt	ח	ח	VIII.	8
Tt	Ttèt	ט	ט	IX.	9
I	Iòd	י	י	X.	10
C, & ch	Càph	כ	כ	XI.	20
Ch	Chàph, finalis	ך	ך		500
L	Làmed	ל	ל	XII.	30
M	Mèm	מ	מ	XIII.	40
	Mèm, finalis	ם	ם		600
N	Nùn	נ	נ	XIII.	50
	Nùn, finalis	ן	ן		700
S	Sàmech	ס	ס	XV.	60
Ng	Ain, vel nghain	ע	ע	XVI.	70
	Pè, & Phè	פ	פ	XVII.	80
P	Phè, finalis	ף	ף		800
	Zàde	צ	צ	XVIII.	90
Ts	Zàde, finalis	ץ	ץ		900
C	Còph	ק	ק	XIX.	100
R	Rèsc	ר	ר	XX.	200
Sc	Scìn	ש	ש	XXI. qñ	300
				pūctatur in dextro	
				cornu sc,	
S	Sin	ש	ש	quando punctatur	
				in sinistro f,	
T, th	Tàu	ת	ת	XXII.	400

Quantum ad figuram octo & viginti sunt ob duplices, simileſq. litteras, de quibus, & earum officijs infra. Quid vero ſignificet \aleph & \beth &c. vide Pagninum lib. 1. Inſtit. cap. 3. Mart. Gilbertum de litter. hebr. c. 1. p. de ſignificatione ex litterarum natura, poſt D Hieronymum, & Abulenſem in Galeato. Adde Illuſtris. Card. Bellarminum in Inſtit. Paulum Scaligerum in Epitomio Cathol. lib. 12. pag. 563. & 764 Georg. Venet. lib. probl. tom. 1. ſect. 1. probl. 5. Ioannem Goropium in ſua Hieroglyphica.

Priores in ordine vocantur litteræ \aleph \beth γ δ ϵ ζ η θ ι κ λ μ ν ξ \omicron π ρ σ τ υ ϕ χ ψ ω Quadratz, eo quod ſint plenæ myſterijs. Vt videre eſt apud Nebriff. ſuper Pſal. 103. Vel ad differentiam litterarum ſeu characterum, quibus Hebræi vtuntur hodie in priuatis negotijs, & in Commentarijs, quæ etiam dicuntur Curſuz (ex Elia) eo quod currenti calamo ſcribantur, quarum formam habes infra in Tabala.

¶ Antiquarum figura diuerſa eſt, prout ex Numiſmatibus antiquis tempore Mōſis excuſis, & ex eiusdem Siclis ſanctis & prophanis illius temporis, necnon a Salomone impreſſis, a nobis diligenter lectis, conſideratis, & explicatis, patet. Seruantur vero Venetijs, & Romæ apud R. D. Lælium Paſqualinum Canonicum Baſilicæ Sanctæ Mariæ Maioris tūm argentei, tūm ænei. Et præcipuè ex R. Azaria a nobis ex hebræo in latinum conuerſo, apud Apparatum in Ezechielem prophetam editum a R. P. Ioanne Baptiſta Villalpando. Et eſt ſecunda in ordine.

Ante tranſitum verò fluminis tradunt etiam diuerſam fuiſſe formam, vt habes in tabula quarto loco.

De quarum omnium Inuentoribus, Temporibus, & mutatione, quicquid alii aſſerunt, id puto nullo certo aſſeri fundamento, ſed probabilioribus niti rationibus. Quod verò aſſeritur ex Siclorum, & Numiſmatum formis, id etiam probabile eſt. Sed potuiſſe mutari, neque hos eſſe primos illos characteres inuentos ab Adam, Sēm, & ſuis ſucceſſoribus, Patet primo ex vario rerum ſucceſſu. Secundo ex mundi ipſius creſcentis perfectione, quæ ei debita eſt naturaliter, neque peccati poena originalis id potuit impedire. Tertio, quia nulla etiam varietate, ſeu rerum mutatione facta (ex diluuiio, bellis, & alijs de cauſis) potuit variari ab ipſis doctis forma ipſa litterarum ſanctarum ab Adamo inuenta; Necnō cum deſicerent a Dei cognitione, & religione, voluiſſe illos, qui Gen. 6. appellantur filii Dei (ideſt Religioſiſſimi, itemq. ſapientia præditi) occultare myſteria, & hoc genus loquendi linguæ ſanctæ, ſanctiusq. ſcribendi, quod erat in patria perfectiendum. Verum, vt dixi, probabilitati nititur. Antiqua certe & ſancta lingua, qua Deus Adam, & Adam Euaq. Deum allocuti ſunt (de qua ſacra Geneſis, & de qua Ioſephus lib. 1. antiq. c. 4 Lud. Viues ad cap. 39 lib. 18. de Ciu. Dei, & de Nota nique qua in patria vtuntur Sancti, iuxta communioſam Theologorum ſententiã ex Soph. 3. quia ibi conuertam, &c.) ſuos vt habuit characteres; ita etiam deinceps mutatos fuiſſe probabilius eſt quàm quod alii aſſerunt de antiquitate horum characterum, & alterius anterioris linguæ, ſeu posterioris. Nam ipſa lingua Italia, quæ vulgo deſeruit vice Latinæ, & Gallica, itemque Hispanica, & cætera lingua varijs habent characteres, quibus a peritis illarum ſcripſoribus quocidie deſcribuntur. Quid deinde aſſerere dubitemus circa Hebræam, ſi varios caſus gentis, & familiæ erga Deum religioſæ, quos Diabolico furore ab Adam & Abel miſiſſimo vſque ad Noè, a Noè vſque ad Abraamum, ab Abraamo vſque ad Moſen, a Moſe vſque ad Salomonem, a Salomone ad Eſdram vſque & Zerobabèlem ſacra

familia perpeſſa eſt, & diuini ſcriptores? Eſdras namque ſub captiuitate Babylo-
nica poſt captam Hieroſolymam, alios etiam, quibus nunc vtimur (teſte D Hiero-
nymo in Prologo Galeato, & in Ezech. c. 9. & Sanhedrin cap. 4) adinuenit, ne om-
nino diuina oracula abolerentur. Sub captiuitate enim Babylo-nica linguam ſan-
ctam iſtis naturalem, & hebræos charactères in dies magis ſermonem polluen-
tes ex commiſſione inter gentes amiſerunt. Patet ex Eſa. 36. Vbi ait Eſiachim, lo-
quere nobis ſeruis tuis Syriace non Iudaice coram populo, & c.

דְּבַר-נָתַן אֶל-עֲבָדָיו אֲרָמִית וְאֶל-תְּבַר אֱלֵינוּ יְהוּדִית

Ex Genebr.
in Chron.

Vnde ſicuti pro comperto eſt habendum ante Seth, Adamum eaſdem litteras, &
charactères a Deo Opt. Max. habuiſſe: ſic filios Adæ, & nepotes illius, & prone-
potes (quos viuos ante ſe vidit, & docuit etiam ſancta myſteria) poſteris inuulgaf-
ſe: Deinde vero religione diuina turbata & decreſcente, eos vel periſſe, vel ceſ-
ſaſſe, vel mutatos in alios fuiſſe, diuina prouidentia ſic ordinante. Vt quoniam
gens illa a religione, & fide Meſſiæ caſura erat, ſic omnibus bonis priuaretur, ſua
in primis linguæ cognitione naturalis. Et vt conicit Georgius Venetus ex Soph.
3. Quia hæc lingua futura erit vltima in fine mundi; & Bonau. in ſua præſatione
ad Aramæam comparationem, qui ait in æternum duraturam, & permanſuram
vnâ cum ipſo D ei verbo, ac proinde in patria quoque futurâ, vbi aliquis erit ſer-
mo vocalis; iuxta illud Pſal. 149. Exaltationes Dei in gutture eorum, & idem tra-
dunt Theologi in 4. d. 49. art. 5. Dominicus Sotus ibidem. Maior etiam quem re-
fert, & ſequitur Michael de Palatio in 3. diſput. 31. & 32. diſput. vnica, pag. 374.
col. 1. aſſerens hebræam linguam in patria futuram.

Quod vero quidã controuertunt, an Syra ab Hebræa vel Hieroſolymitana efflu-
xerit; vel quæ prior fuerit, & ſit; & qua primû lingua ſcripta ſacra Biblia; quæ ſit
eſt inutilis, & inelegans. Sacra. n. Hebræa, quæ ſola rationes reddit vocabulorû, &
nominû impoſitorû ab Adâm ſapientiffimo ex diuino beneficio, ea prior eſt cate-
ris, vt patet ex omnibus nominibus rerum, & maximè proprijs virorum, ex A-
dâm, Euâ, Càm, Abèl, Sèth, Enòch, & ſexcentis alijs, maximè primogenitorum, in
quibus illud ſemen benedictû, quod contorqueret caput ſerpētis antiqui, ex pectâ-
batur. Quam etſi Hebræi noſtri tēporis ex parte ignorant, non tamen a lingua ſe-
iungenda eſt, cum ſit dignitas illius, & excellentia, quæ oſtendit, & probat eiufdē
antiquitatem, dignitatem, & perpetuitatem. Patet ex nominibus IBSV, MIRIAM,
Chephà, quæ vt hebraica ſunt, ſic continent ethymologias illas tanto ſeruatore,
& ſeruatrice digniſſimas, de quibus multi, & præcipuè F. Archangelus de Burgo
nouo Placentin. Min Obſer. ex quo ſolo aũthores contrariæ opinionis reſelluntur.

*Nominum apud Hebræos Ethymologia, ſeu ratio nominis in nomi-
bus proprijs, & rerum quarumcunque.*

Et quidem de myſterijs nominum propriorum hæc ait Diuus Chryſoſtomus
ſuper Lucam, relatus a Diuo Thoma in Catena in Euangel. & Gloſſa ibi; ait
enim: Quia vero hæc pars Euangelii conſiſtit in ſerie nominum, nihil pretioſum
exinde acquiri exiſtimant. Ne igitur hoc patiamur, experiamur etiam hunc paſ-
ſum ſeruari. Eſt enim ex nudis nominibus copioſum haurire theſaurum, quia
plurium rerum indicatiua ſunt nomina: nam & diuinam elementiam, & oblatas
a mulieribus gratiarum actiones ſapiunt. Cum enim filios impetrabant, nomen
impōnebant a dono. Gloſſ. Interpretatur igitur Eli, Deus meus, vel Scandens. Qui
fuit.

fuit Matàth, idest, donans peccata: Qui fuit Leuì, idest, additus: qui fuit Melchì, idest Rex meus: qui fuit Iannè, idest dextra: qui fuit Iosèph, idest accrescens: (fuit autem alius iste Ioseph) qui fuit Marathia, idest donum Dei: qui fuit Amos, idest onerans, vel oneravit: qui fuit Nahùm, idest consolatio, vel consolator: qui fuit Hesli, idest adiua me: qui fuit Naggè, idest merities, vel meridianum: qui fuit Nahàt, idest desiderium: qui fuit Matathia, vt supra: qui fuit Sèmes, idest obediens: qui fuit Ioseph, idest augmentum: qui fuit Iuda, idest confitens: qui fuit Ioannàn, idest dominus, vel gratia eius, vel misericors dominus: qui fuit Resà, idest misericors: qui fuit Zorobabel, idest princeps, vel magister Babylonis: qui fuit Salachrèl, idest, petitio mea Deus: qui fuit Neri, idest lucerna mea: qui fuit Melchi, idest Regnum meum: qui fuit Addì, idest robustus, vel violentus: qui fuit Cofaz, idest dominans: qui fuit Elmadàn, quod est mensura Dei: qui fuit Her, idest vigilans vel vigilia, vel pelliceus: qui fuit Iesu, idest Saluator: qui fuit Eliezer, idest Deus meus adiutor: qui fuit Ioràm, idest Dominus exaltans: qui fuit Simeon, idest audiuit tristitia, vel signu: qui fuit Iudà, vt sup. qui fuit Ionà, idest Colùba, vel dolès: qui fuit Eliachim, quod est Dei resurrectio: qui fuit Melcha, idest rex eius: qui fuit Menna, quod est viscera mea: qui fuit Matathia, idest donum Dei: qui fuit Nara, idest dans, vel dantis, vel dedit: qui fuit Iesse; Glosa: Interpretatur Dauid, manus fortis, Iesse incensum: qui fuit Obeth, quod est seruitus, vel seruiens: qui fuit Bpoz, id est fortis: qui fuit Selmon, quod est sensibilis, vel Pacificus: qui fuit Naafon, quod est augurium, vel serpentinus: qui fuit Aminadàb, idest populus voluntarius: qui fuit Aràm, idest erectus vel excelsus: qui fuit Efron, idest sagitta: qui fuit Phàres, idest diuisio: qui fuit Iuda, idest confitens: qui fuit Iacòb, idest supplantator: qui fuit Isaac, quod est risus, vel gaudium: qui fuit Abraham, idest pater multarum gentium, vel videns populum: qui fuit Thàre, idest exploratio, vel nequitia: qui fuit Nachòr, idest requieuit lux: qui fuit Serùch, quod est corrigia, vel comprehendens lorum, vel perfectio: qui fuit Ragù, quod est ægrotus vel pascens: qui fuit Phàres, idest diuidens vel diuisum: qui fuit Hèber, idest transitus: qui fuit Sàle, idest tollens: qui fuit Cainàn, idest lamentatio, vel possessio eorum: qui fuit Arphà, idest sanans depopulationem: qui fuit Sem, idest nomen, vel nominatus: qui fuit Noè, quod est requies: qui fuit Lamèch, idest humiliatum, vel percutientem, percussum, vel humilem: qui fuit Mathusalèm, idest mortis emissio, vel mortuus est, & interrogauit: qui fuit Endch, idest dedicatio: qui fuit Iàred, idest defendens, vel continens, vel descendens: qui fuit Maalalèl, idest laudatus Dei, vel laudans Deum: qui fuit Cainàm, vt supra: qui fuit Enos, idest homo desperans, vel violentus: qui fuit Sèth, quod est positio, vel posuit: qui fuit Adam, quod est homo, vel terrenus, vel indigens: qui fuit Dei. Quid pulchrius ista genealogia? Quid magnificentius hac nominum interpretatione? quæ vero alia lingua id sibi vendicet? Cedat ergo, & cedat nox diei, luci tenebræ. Plures ethymologias vide apud eundem super Matth.

Forma litterarum omnium, seu Characterum antiquorum & recentiorum, tum sacrorum, tum profanorum.

Quadrata

Ⲁ Ⲃ Ⲅ Ⲇ Ⲉ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ Ⲷ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲟ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ Ⲷ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ Ⲷ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ Ⲷ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ Ⲵ Ⲷ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲱ Ⲳ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

Ⲫ Ⲭ Ⲯ

Ⲙ Ⲛ Ⲝ

ו	ע	ב	ד	ו	ז
ח	ט	י	כ	ל	מ
נ	ס	פ	צ	ק	ר
ש	ת				
י	י				
י	י				
י	י				
י	י				
י	י				
י	י				
י	י				
י	י				

Ineffabile Dei Nomen.

י ה ו ז

Siclorum et Numismatum Litteræ, seu Inscriptiones.

3. י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז : י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז :
 : ל פ ו י ה ו ז : : ל פ ו י ה ו ז : a

4. י ה ו ז ל פ ו י : י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז :
 י ה ו ז י ה ו ז : : י ה ו ז י ה ו ז : b

Itali Rabini sic connectunt.

י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז
 Arabes et Thessalonicenses.

י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז
 י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז י ה ו ז

De Diuisione litterarum.

Primo diuiduntur iuxta prolationis instrumēta, vt

quædã dicantur	{ חֲשָׁפִים חֲשָׁבִים חֲלָשִׁים חֲחִיךְ חֲדָרִים }	חֲחִיךְ Litteræ	Labij	בּוֹכָךְ
			Dentium	זִסְשָׁרָךְ
			Linguae	רִטְלָנָךְ
			Palati	גִּיבָךְ
			Gutturis	חֲחִיךְ

quas

Elis Germanus vocat כְּבִלְכִּלִים idest, Cõfundentes, siue Confusorias: suarum enim exceptionum varietate, & difficultatibus vniuersam linguæ sanctæ Grammaticam confundere, inuolueri, & difficilem reddere videntur.

Secundo diuiduntur quoad diuersa munera, & proprietates. Quædam enim sunt *Radicales* tantum, hoc est, litteræ radicis, seu Thematis, & sunt vndecim

גַּט הֶסֶר קֶצֶר זַעַף

Quædam sunt ministrantes, seu deseruientes, & *seruiles*, vel ministeriales, quia etsi vt superiores ad substantiam, & essentiam thematis vel Radicis pertineant, concurrant, & assumantur, frequentius tamen deseruiunt, & ancillantur varijs muneribus; fungentes quandoq. loco Præpositio- num, loco Aduerbiorum:

Ad constituendas Personas, Tempora quoque & Genera, Affixa inseparata, & Numeros singulares, vel plurales formandos.

Hæ possunt esse Radicales, & seruiles; priores vero semper radicales, nunquam seruiles. Vocantur hæ נוספּוֹרָה *additæ*, vel שְׂמוֹשׁוֹת idest,

Mini-

Ministeriales, & *seruiles*. Sunt autem vndecim,

אֵתוֹן מִשְׁרָה וְכֹלֶב Ex his

נ ל ב & ש feruiunt in principio tantum.

ם כ נ ה ם in principio, & in fine.

ו י ך in principio, medio, & fine.

ם כ ל ם deseruiunt loco præpositionum, vt Infinitiuus adiungantur, & suppleant vicem Gerundiorum, quibus hebræi propriè carent. Sed de seruilibus, earum punctatione, & proprijs muneribus in fine Grammaticæ latius agemus.

De Litteris Quiescentibus.

ח ה ו י חæ quatuor litteræ dicuntur *quiescentes*, quia aliquando, & semper, quando non habent sub se vocalem, quiescunt, idest non mouentur, nec proferuntur vlllo sono. Idquè ad differentiam ceterarum, quæ licet non habeant sub se vocalem, tamen trahuntur, & proferuntur, & edunt sonum, vt וּקְרָה, resc in hoc loco trahitur, & sonat, sed in חֶלֶה, He quiescit, nec profertur.

Vt autem hoc recte percipias.

Nota, quod omnis littera apud hebræos, vel mouetur, & profertur; vel trahitur ad sonum præcedentis, vt consonans apud nos, & semiuocalis; vel denique quiescit.

Mouentur omnes, quæ affiguntur puncto quocunque, vt

&c. פּ פֶּ נוּ מַ לוּ טוּ חֶ זֶ וּ הֶ הֵ הִ הֵּ
 Pe so nu ma lo to che ze va hu do ghi be ha

Trahuntur vero omnes præter quatuor, וּ וּ וּ וּ

אֵ au	יֵ iet	פּ pas
בֵּ pag	מֵ mul	צֵ az
מֵ med	עֵ em	חֵ chec
גֵּ ghez	נֵ en	פֵּ pat, &c.

Quiescunt demum tantum quatuor supradictæ .

נ quiescit in fine dictionis , post - vt טַפּאָ tfauà ,
 post - vt טַפּאָ chifsè , post chirech, vt בַּרִּי Barì,
 & post cholem vt יַבּוּא Iauò.

In medio post chòlem, vt יַחַל Iochàl, post patàch
 vt וַדוֹנַי Vadonài, post segòl, vt וַלּוֹיִם Veloim.

הֵ vero in fine quiescit post zèrè vt אַרְיֵה arièh,
 post camèz vt גַּלָּה galà, post chòlem vt גַּלּוּ galò,
 post segòl, vt פֶּ pè, post patàch, vt מַּמָּה ma :
 Et regulariter Aleph, & Hè semper quiescunt,
 quando non habent sub se punctum. Verum הֵ vbi
 inueneris in fine dictionis habere in ventre punctum,
 post vocalem longam legitur, & profertur vt תַּמָּאָ Thamaàh,
 quod ex præceptoris voce facilius assequeris. vocaturq.
 Hè Mappichatum a puncto מַפּיכָּ idest, *eductor*,
 quasi enim educit litteram Hè ad sonum præcedentis
 vocalis magnæ.

וַו quiescit in medio, & in fine tantum sub

chòlem, vt אֶדְוֹן. Addunt quidam post sciùrech, ut גְּלוֹי hoc autem non bene, quia sic signata, semper est vocalis sciùrech.

Trahitur Vâu tanquam vocalis in diphtongo post camèz, vt תָּו תָּו, post zère vt, גֹּו ghéu, post patàch, vt קָו cau, post chìrech mag. vt זָו זָו, etiamsi intercedat iòd, vt רָו רָו, רָו רָו, chisleu.

Iod vero in medio quiescit post camèz רָו רָו, post zère רָו רָו, post segòl רָו רָו, post chìrech, vt יָו יָו.

In fine post chìrech in fine dictionis posito, vt רָו רָו Eccl. 3. post zère vt רָו רָו

Trahitur vero tâquam vocalis in diphtongo post camèz, vt חָו חָו, post patàch שֶׁפְּתָי séphatai, & post chòlem, vt גָּו גָּו; etiamsi intercedat vâu quiescens, & post sciùrech, vt גְּלוֹי.

Diphtongi, vt ego sentio, apud Hebræos propriè non sunt, quicquid dicant alij: non enim lingua ad alterius linguæ proprietates trahenda est.

De Litteris Duplicibus.

צ ם נ ן כ Hæ quinque litteræ duplices, quæ & *finales* vocantur, ן ן ן ן ן inuentæ sunt ad ornatum, & decorem scripturæ, vt quidam putarunt, sed consonantes, & mysterijs plenæ sunt, contra eosdem. Vocantur ab hebræis פְּשׁוּטוֹר quasi extensæ & explicatæ, solent enim extensæ in fine poni. Dicuntur etiam *duplices* ob duplicem figuram, vt vides, & vocantur כְּבוֹפּוֹר duplices seu reflexæ, vt אָמַר & אָמַר: Sed prior mèm vocatur אֶתְיָחַח aperta, secûda vero סְתוּמָה clausa. Hæc secundum naturam & proprietatè harû litterarû deberet in fine semper collocari, nihilominus ם clausa reperitur in medio apud Esa. 9. לִמְרִפָּה (ad multiplicadû) id quod nõ

vacat mysterio ; de quo Galat. lib. 4. c. 19. & lib. 7. c. 23. (licet Forerius in Esa. malè prædictum mysterium irrideat.) de quo etiam Petrus Brutus aduersus Indæos: R. Hammà in lib. Sanhedrin, qui ex litteris illis colligebat tempus aduentus Messix, & Finus Finus contra hebræos lib. 2. c. 7.

Mem apertum ם etiam reperitur contra litterarum naturam in fine apud Esdram lib. 2. c. 2. vers. 13. ם ף ף ף ף hoc est, ipsi diruti, vel dissipati, iuxta Vulg.

Nota, secundo, quod hæ finales litteræ nunquam sub se habent vocalem, præterquam duæ ך & ן . Et quidem ך necessario habet ך vel : sceuà, vt ך ך & ך ך, & in verbis aliquando recipit daghèsc, vt Psal.

118. ך ך & confitebor tibi. Nun ן habet aliquando ך vt ן ן cantabitis ן ן Gen. 33. & 1. Reg. 18. ן ן & scribitur dupliciter, vt vides ; primo sequendo litteram, deinde præcedendo & posito kamètz paulo inferius, vt Gen. 19. 36. ן ן & videtur esse quasi sub iòd. In his dictionibus deficit ך a syllaba ן formatiua personę secundæ fœmin. plur. vt infra in formatione futuri.

De Litterarum, & Punctorum permutatione.

De his Pagninus lib. 1. Instit. c. 26. & 16. & Ioannes Gorop. in sua hermatena, lib. 9. pag. 218.

Nota vero quod litteræ ן ן proprie vocantur ן ן permutabiles. Vnde vau pro iòd, & iòd pro vau, facit apud Hebræos lectionem variam, quam ipsi signant hac nota ך supra illam dictione, vt patet ex librorum impressionibus varijs. idq. vocant ן ן (a contrario sensu) *lege quod scriptum est*, idest lege aliter quam scriptum est ; de quibus pluries Rabi Salomon, Rabi Aben Ezra : Rabi David Chimchi in ipsorum Commentarijs, & Sciarascim, idest Thesauro linguæ : Victoria Porchetti, Galatinus, Finus Finus, & alij. Reijcienda est tamen, quæ ab illis dicitur ן ן idest Correctio Scribarum, de qua in tract. de Regulis ad intelligend. sacri script. quem nuper edituri sumus.

Secundo: Aleph, & Hè pluries permutantur inter se, præsertim in verbis in aliqua ipsarum litterarum ; aut quando ex verbo nomen efficitur. quam tamen mutationem non multum refert scire, nec vilo symbolo notatur.

Hè porrò vice ך vel ן stat in fine dictionis, ac si ך esset in principio illius, vt Gen. 28. ן ן quasi ן ן & ן ן

pro.

pro להשקיים. Aliæ consonantes ad inuicem permutantur, & præcipue hæ sex ש ט ו : צ ו : ש ת : cognatæ dici possunt, quia parum sono differunt: sæpe etiam permutantur, vt sunt combinatæ. de quibus in Thesaurò Pagn. in Radicibus ש ו ט & ש ו ך & alibi.

Hæ exceptiones non sunt principio Tironibus tradendæ.

Sed exempli gratia.

- pro { ת : א : amarum, Ruth 1.20.
- { י : ו : & placabor, Ezech. 43.27.
- ז pro { ו : littera geminata פּוּאָרִי pro פּוּוּרִי diripuerunt. Esa. 18. 2.
- { ו : נִוְרָה pro נִוּוְרָה habitacula. Ier. 23.10.
- נ pro { פ : שִׁבְרָה densitas. 2. Sam. 18.9. ex R. Ionah.
- { ו : גִּבְרָה iste. Ezech. 47.13.
- ו pro { ה : הוֹדְמוּתְהוֹן : conueneritis. Dan. 2.9. Chaldaic. vox.
- { ו : רִוְדָנִים Rhodanim. 1. Paral. 1.17.
- { א : רִפָּה fana. Psa. 60.3.
- ה pro { ת : חִסְרוֹת requies. Thr. 3.48.
- { ו : מִלְאֲכָה nuntiorum tuorum. Nah. 2.13.
- { ו : אֶתְלָהּ tabernaculi sui. Gen. 9.21.
- { ס : חֲמֻזַּג mixtio. Cant. 7.2.
- { ו : חֲפֻזָּה fulmen. Ezech. 1.14.
- ו pro { ו : חֲזֻבֵי מוֹנֵי מוֹנֵי mundi estote. Esai. 1.16. sed in hoc loco dâleth deficit; pro חֲזֻבֵי in hithpahèl.
- { ת : נִצְטָרְקָה iustificabimur. Gen. 44.16. de qua mutatione infra in hithpahèl.
- ט pro { צ : נִצְרָה pro נִצְרָה Cant. 1. custodem.

'pro

י pro { ח : מַלְכֵי־תָה : regna . Dan. 8. 22.

כ pro { ק : בְּכַוְשֵׁי־רַגְלָיִם : in compedibus . psal. 68. 7.
 ג : וְכַנְּפֵי־הָאֵרֶץ : & hortum . psal. 80. 16. alij aliter

ל pro { ב : לְאֶרֶץ : in terra . Job. 2. 12.

מ pro { ג : וַיִּגְרְשׁוּם : & expulerunt eas . Exod. 2. 17.

{ מ : מַלְכֵי־מִצְרָיִם : reges . Prou. 31. 3.

נ pro { ל : חַמְצָתִים : cubicula . Nehem. 12. 40.

{ ה : מֶרְצֵה : merces . Ezech. 16. 33.

Pro מ littera geminata. חָמֵן pro חָמֵן con-
 sumptę sunt . Thr. 3. 2.

ס pro { ש : כּוֹלְלֵם : colligens Ham. 7. 14.

{ ז : תְּבוּנָה : pro תְּבוּנָה Prou. 27. 7. spernet.

ע pro { ח : יוֹשְׁבֵי־חַיִּים : congregamini . Ioel 3. 11.

פ pro { צ : יִחַדְּצָה : festinabit . Job 40. 16.

{ מ : וְחִמְצָה : & opprimens . ps. 71. 4. alij negāt.

ש pro { מ : וּבְשַׁעֲרֵיהֶם : & in turbine . Nahum. 1. 3.

{ נ : תְּלַפְיוֹתֵיהֶם : propugnacula . Cantic. 4. 4. è

ח pro { R. Ionah.

{ ח : שֵׁפָתַי : labium . Gen. 11. 7.

Sic punctum vnum pro altero ponitur,

Camèz pro patàch : chatèph camèz : chìrech : zè-
 re : segòl : sciùrech.

Zère pro camèz : chìrech : patàch : & segòl .

Chìrech pro patàch : segòl : sciùrech : camèz : zère .

Chòlem pro camèz : & catàph camèz .

Sciùrech pro chòlem : patàch : camèz .

Patàch pro segòl : camez : sceuà : chìrech: zère.

Segòl pro camèz : patàch : chìrech.

Sceuà pro chìrech .

Hęc autem & chòlě, eo quod frequenter vnum pro alio substituatur , dicuntur ab Hebręis נקודות אחיות , idest, puncta sororia , siue germana.

Quę punctorum inter se permutatio dicitur quibusdam Antithesis, vel figura, quę dicitur Antistæchon : quam plerique non obseruantes interpretes, ansum multorum ceperunt errorum .

Vel vt ait Rabi Aben Ezra super Exod. c. 11. quia has grāmaticę obseruationes non obseruant Prophetę, seu Spiritus sanctus loquēs per illos, idcirco solent accidere litterarum & punctorum permutationes : prout apud Latinos nec Poetę limites grāmaticę , vel regulas semper seruauere .

Tertio nota , quod hęc mutationes diuersificant inflexiones Nominum, aut Verborum, sed nomen quod scribitur cum vna, aliquando cum alia littera scriptum inuenitur : id quod linguę sanctę copia & maiestati tribuere licet, quod testatur Rabi Aben Ezra super Exod. 11. cap. in ea verba: In media nocte.

De Notis Numerorum.

Omnem supputandi rationem Hebręi per hasce litteras indicāt, eisq. vtuntur notis (non vt Latini, qui alijs notis vtuntur) quas Ciphras (vocabulo Hebraico corrupto) ספרי hebraice vocamus, mutato s, in c.

Igitur distinguunt in Vnitates, Decades, & Centurias, & Miriades: signantq. hoc modo.

9	8	7	6	5	4	3	2	1	
ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א	Vnitates
90	80	70	60	50	40	30	20	10	
צ	פ	ע	ס	נ	מ	ל	כ	י	Decades
900	800	700	600	500	400	300	200	100	
ר	ק	י	מ	ק	ת	ש	ר	ק	Centurię, vel

vel his inter se compositis .

1000	900	800	700	600	500	
חתך	תתק	תת	תש	תר	תק	
7000	6000	5000	4000	3000	2000	1000
זת	זת	זת	זת	זת	זת	זת

Millenarij.

Similiter additis decadibus, & centurijs fiunt decades, aut centurij millenarij, id quod apud Ialcut, seu Catenam Doctorum Hebb. in sacra Biblia facile est agnoscere.

Vnitates sic componunt.

19	18	17	16	15	14	13	12	11	
יט	יח	יז	יז	טו	יד	יג	יב	יא	
pro ייה quia est nomen Dei, nec eo vti volunt in rebus prophanis.									
29	28	27	26	25	24	23	22	21	20
כט	כח	כז	כו	כה	כד	כג	כב	כא	כ
39	38	37	36	35	34	33	32	31	30
לט	לח	לז	לז	לה	לד	לג	לב	לא	ל
49	48	47	46	45	44	43	42	41	40
מט	מח	מז	מו	מה	מד	מג	מב	מא	מ
59	58	57	56	55	54	53	52	51	50
& sic de alijs. נט נח נו נז נה נד נג נב נא נ									

De nominibus numerorum infra, vbi de nomine, & varijs numerorum speciebus agendum erit.

De Punctis, quae נקודות seu Vocalibus quas תנועות, idest motiones appellant.

Quis fuerit Punctorum inuentor, non attinet disputare. Illud satis clarum (auctore Elia leuita) ante Ezram, & compilationem Talmud, nec puncta, nec accentus vllos extitisse. Quod etiam patet, quia Hebraei sacrum legis volumen in membranula scriptum sine punctis, litteris vero quadratis, in modum rotuli seruant in suis synagogis. sicq. suos hodie edunt libros typis cursiuis, vel minuta littera, vt ipsi dicunt, ac sine punctis: quorum lectio pendet ex cognitio-

gnitione Grammaticæ, quæ tradit regulas affigendi puncta, & rationes eadem permutandi.

Illud nota, quod apud Hebræos littera cum puncto facit syllabam, modo non habeat sceuà quiescens: idq. ad versus fingendos notandum est, vt scilicet pedes recte constituas. Fit etiam syllaba ex duabus consonantibus, vt אָב au: אָבֵם em.

Vocantur item רִשְׁמֵי idest impressiones, notationes, vel signationes. Item תְּנוּעוֹת idest motiones, aut motus; ijs enim littera mouetur, & profertur, seu imprimitur sono aliquo, ex R. Elia Can. 3.

Vocales Diuiduntur

In גדולות magnas, seu longas, & קטנות paruas, vel breues: vel in מלכים reges, & עבדים ministros & seruos.

	Longæ.	Breues.
Camèz	a קמץ	פתח Patách a -
Tfère	e צירי	סגול segol e פ
Chìrech	i חירק	חירק קטון chìrech i ב
gadol	גדול גדול	חטף קמץ chatèph
Chòlem	o חולם	camèz o פֿ:
Sciùrech	u שורק	קבוץ chibbùz u

Omnia puncta (etiam Rapta) subscribuntur ad pedes consonantium, excepto chòlem, quod supra ad latus ponitur, vt בּוֹ bò, & sciùrech, quod in ventre vâu, vt בּוּ bù.

Differunt Longæ à Breuibus.

Primò in prolatione, nam vocales longæ plenam, & apertam, ac viuam prolationem habent, & ideo aperto ore proferuntur. Breues autem humili sono, quasi semiclauso ore, & voce exili, Nota & ideo quasi semiuocales dicuntur. Secundò potestate seu virtute: Longæ enim vocales habent vim supplendi daghèsc, quod aliquâdo rejicitur à littera, & sub se, vel in se (virtualiter, seu potentia) conti-

nent iod, vel Vau quiescentem, vt patet in יוֹדָאָה — supplet daghes, quod deberet esse in àleph, & שׂוֹמֵם chòlem continet Vau formatiuum Benoni, vt infra.

} quia vnum pro alio substituitur, vocantur cognata, seu permutabilia, vt sup. fol. 14. & 15.
 sic יוֹדָאָה & — :
 sic יוֹדָאָה & יוֹדָאָה

ח & י in fine dictionis habent sub se patàch, quando non præcesserit camèz aut patàch, & tunc, vt bene proferri possint, necessariò illis additur patàch, quod גּוֹיָה ab Hebr. dicitur, & præterea accentus in penultima syllaba apponi debet, vt
 חוֹחַ rûach, non ruchà שׂוֹמֵם sciomèangh
 חוֹשֵׁי masciach, non chà יִשְׁוֹעַ iesciûangh

Idque locum habet etiam in ח habentè punctum in ventre, tunc enim patàch illi subscribi debet, vt חוֹחַ proferturq. Eloah, non Elohà. quod verum est, nisi huiusmodi ח præcedat — vt in חוֹחַ spiritus eius.

De Punctis Raptis, seu Compositis.

Chatèph camèz	ֿ:	o	קָמֶזֶת	} חָטֶפֶת
Chatèph patàch	ֿ:	a	פָּתַח	
Chatèph segòl	ֿ:	e	סֶגוֹל	

Inuenta sunt propter gutturales, vt docet Elias Leuita Cant. 10. Cum enim sceuà sub se vt plurimum minime patiantur, neque etià in medio dictionis, opus fuit, vt sceuà componeretur eum his vocalibus, easdem gutturales vt moueret. Deinde, vt facilius redderetur pronuntiatio; ac proinde sceuà proferri solet sono vocalis, cui in compositione adiungitur, vt חוֹלֵי־הַיָּם nghaleèm, sic חוֹלֵי־הַיָּם hechezichèch.

Cur autem gutturales non admittant sceuà simplex, & moueantur ab ipsomet composito; Respondent aliqui, eò quia gutturales

ex gutture, & intimis pulmonibus iuxta ipsarum naturam proferuntur, quam prolationem efficere nequit sceuà, quia est vox hebes, obtusa, & tam exilis, vt vix, vel nunquam audiatur, vnde excogitanda fuerunt vocales, quæ id efficere, atque eo modo punctum sceuà produceretur, & gutturalis dilaretur: quod optimè fit cum patàch, & segòl, & non cum $\cdot\cdot$ & chirech, cum in istis diuersa ratio sit. Ego vero ideo puto non admittere, non quia ex natura sua non possit illud habere, vt patebit exèplis, sed vt reddatur facilior pronuntiatio. Si enim gutturalis punctaretur sceuà simplici, traheretur gutturalis nimis asperè, quia sceuà quiesceret, ideò addiderunt huiusmodi puncta, quæ mouent gutturalem, & facilior est pronuntiatio. Nam si dicamus החזיק ichzich החפיק ihhphích, & in àleph החמיר imizr, non solum est difficilis pronuntiatio, sed nec àleph sentitur: ideoque vtrique rei consulitur punctando seruillem puncto simplici, & gutturalem suo composito, dicimusque החזיק echezich: החפיק hehephic: החמיר hehemir.

Hæ exceptiones non sunt principio Tironibus tradendæ.

ח ז : Ergo rarius ponitur, & in Hophal, vbi prima verbi est gutturalis, quod differt a ז quod simpliciter scriptum sonat o & non a, de quo infra. vt Esa. 44. 13. יְתַרְחֵז designabit illum.

ח ז : & ז : regulariter ponuntur, vbi occurreret sceuà simplex ponendum, & ad vitandum cacophoniam, vt infra in cap. de Verbis, & eorum coniugationibus.

Reperitur tamen Punctum Raptum in aliquibus casibus sub alijs litteris, quæ gutturales non sunt, vt tradit Quinquarborus pag. 13.

Primò quando in eadem dictione est littera duplicata; tunc enim primæ litteræ habenti sceuà additur patàch, Gen. 29. 3. וַיְגַלְלֵר : reperitur tamen sine ז : in quibusdam exemplaribus, & עַלְלֵר Exod. 15.

10. profundati sunt. Quod etiam fit, quando accentus rethoricus, (qui dicitur גַּעְיָה) est sub littera hè habente sub se — & post se ז cū sceuà, quia tunc in plurali adiungi debet sceuà puncto — vt חִקְרַבְתִּים & הַקִּקְבָּרִים . Ezech. 39. 14. Num. 33. 4.

Secundò, quando vau sciùrech apponitur dictioni habenti in initio sceuà mobile subsequente alia syllaba, seu voce, vt וַחֲבֵר Gen. 2. quod non habet locum in ת פ ת כ ג ר כ ב dicemus enim וְדָרַב וְדָרַב :

Tertio reperitur רַמְפָּשׁ succulentus fuit. Iob 33. 25.

Reperitur —: in deriuatis à verbo בָּרַךְ posito, accentu sub littera ר, vt בְּרַכְּהָ יְיָ & benedicam: & וּתְבָרְכֵהוּ, & in deriuatis a verbo מָכַר, vt תֹּאמְלֹכֶיךָ comedent. Ezech. 4. 12. sic תִּעְרָרְךָ Cant. 8. סִבְבָּיִם Cantic. 33. sed in quibusdam impressis reperitur sceuà simplex, locis supra allatis a Quinq.

¶ Ultimo nota, quod post —: non sequitur daghèsc, nec aliud chatèph poni potest, nec sceuà simplex venit ante —: nec post ipsum, quia tunc darentur duo sceuaim, quæ simul legerentur, quod est absurdum.

Præterea :: vt plurimum ponitur sub prima radicali verborum, quiescentium פֶּה àlef, in Infinitiuo cum litteris בְּכֹל לָם, & in Imperatio, ac Futuro, vt

Infinit.	אָסֹף	Imper.	אָסֹף	Futurum
	בְּאָסֹף		אָסֹף	יָאָסֹף
	כְּאָסֹף	אָסֹף	אָסֹף	תֵּאָסֹף
	לְאָסֹף			נֵאָסֹף

Vbi tamen littera accidentalis habuerit —, prima littera radicalis verbi habebit —: vt infra in verbis gutturalibus.

¶ Obserua præterea, quod nomina propria incipientia ab אָלִי

& אָלִי, & אָלִי habent :: vt אָלִי־שָׁעָה: אָלִי־עוֹרֶה:

Excipe, אָלִי־זֶרַע, quod punctatur zère.

Quæ verò incipiunt ab אָלִי & אָלִי punctantur —: vt אָלִי־מִכְתָּבִים:

De Camèz, chatèph, siue Chatùph.

Nota Reperitur sæpissimè in scripturis — simpliciter scriptum, quod secundum Doctores legitur pro Composito, & sonat, o, & non a, atque est velut —: Et tunc ad differentiam istius, quod vocatur chatèph camèz, tale — simplex vocatur Chatùph, & sceuà sequens non legitur in casibus infra scriptis.

Primo, quando post — sequitur sceuà, & post sceuà accentus grāmaticus, vel immediate, vel post alteram syllabam, tunc debet legi, vt Compositum, & sonabit o, & non a, vt

sciom

sciom	וּלְשׁוֹמְרוֹ	fic in Infin.	גּוֹפֵּה	נִפְרִית	shoc	חֻכְמָה
achol	אֲכֹלָה	לְעֹבְדָהּ	אֹרְח	אֲרָחוֹת	beoz	בְּאֹזְנֵי

aliter leges quando sceuà præceditur ab accentu, seu quando accentus est post — vt זַבְרָה za, פָּקְדוּ pa, etiamsi non notetur accentu, quia intelligitur Gânghia, vt in לְמִנְהָה sunt duo accentus, vnus rethoricus, alter grammaticus: sic וּנְבַקְהֶרֶתֶּנּוּ. fed אֲרָעָה Ruth. 2. 10. legitur a, non o: stat enim pro י & Hè in fine addita (*paragogica*) mutat pūcta. licet Zamoren. in suis Instit. id neget, sequi tamen debemus morem legendi, qui est hodie apud Hebræos.

II. — simplex legetur pro composito in fine dictionis, quando sequitur Maccàph —, quæ est virgula connectens duas dictiones, de quo infra, vt יִשְׁמְרוּ לֹו mor: וּנְבַרְגָּנָה mor.

Secus si post — in fine dictionis erit נ, vel ה, tunc legetur a, non o, vt וּשְׁקֹה לִי ka: sic מִצָּנָנָה za.

III. Monosyllabum כֹּל quod significat *omnis*, hoc omne; semper legitur o, & non a, vt כֹּל-אֲרָץ kòl, nec excipio Psal. 34 10. nec Prou. 19. 7. quicquid alij dicant.

IV. In futuris verborum quiescentium Hâin Vâu legitur o, & non a, vt וַיָּקָם וַיֵּאָרָם & surrexit: וַיָּרָץ וַיֵּאָרָר, & cucurrit.

Reijce Regulam Fabritij Germani, qui vult id semper obseruari, si sint

si sint duo $\bar{\text{—}}$ simul vt בָּרָא^{N} barà, & similia, quia mos legendi hebræorum ei aduersatur.

V. Si post tale $\bar{\text{—}}$ sequatur daghès, ut כֹּלְלו còllu, non כָּלְלו , sic Pſal. 44. 23. & 29. 13. legendum.

VI. In dictionibus, in quibus chòlem mutatur in $\bar{\text{—}}$: quamuis scribatur $\bar{\text{—}}$ simplex, legi debet o, ut compositum, ut קֹדָשִׁים codascim, de hoc infra agentes de nominibus.

Discrimen ergo inter utrūq. camèz est solius prolationis, non autem figure, ut vides.

DE SCEVA.

An sit vocalis, quando mouetur, & excludatur a numero, quando non mouetur, omittimus disputare. Ridicula porrò est sententia, excludentiū meo iudicio: argumento sit בְּרֵאשִׁית , vel בְּהֵרֵאשִׁית : pecto enim, an hæc dictio sit trisyllaba, vel quadrisyllaba, & an constituat sedem, vel syllabam. Itaque expecto oraculum. In præsentia nota, quod

Sceua aliquando mouet litteram, vel profertur, & legitur; aliquando uero non.

Legitur Sceua.

I. In principio dictionis, ut וַיִּבְרָא .

II. Post vocalem longam sceua legitur, vt פָּחֶדֶד pàchedù.

לְמִן חֲסִידָה $\text{וְהִתְחַה$ Gen. 9. 16. וַיִּשְׁכֶּן : רִבְרָה : נִפְעָה Gen. 9. 19.

וְעִתְהֵבִי וְנִבְקֵהֶרֶם

nisi sit notata accentu grammatico, nam tunc non legitur, vt לְמִן : חֲסִידָה : וְעִתְהֵבִי Prou. 27.

ACCENTVS GRAMMATICVS qui & Naturalis dicitur ille, qui solus est in vltima vel penultima syllaba; Rethoricus vero, qui nunquam

quã est solus, sed præcedit Grãmaticũ, vt פִּקְרוּ. Et nota, quod de duobus accētibus in dictione aliqua positis, semper secūdus est Grãmaticus, & naturalis; primus vero Rethoricus, etiam si aliquando non reperiatur expressus. Et hoc nota: subiñtelligitur enim in quibusdã dictionibus accētus Gãnghia, idest Retinaculum, quod sistit priorem syllabam natura sua, vt in לְמַרְוֹ etiam si hic sub ל non scribatur accentus, natura sua intelligitur; quod præceptoris diligentix relinquitur. Quando sic occurrat, obserua etiam tunc temporis illud = legi a, non o, vt supra dictum est, virtute illius Rethorici accentus.

III. Quando est sub littera notata daghesc, ut תֵּתֶּה tte, לְמַרְוֹ mme, פִּקְרוּ cche, etiam si sequatur post uocalem breuem.

IV. Quando duo sceuaim concurrunt simul in medio dictionis, primum quiescit, secundum uero profertur יִפְקְרוּ iphche, יִכְתְּבוּ ichte, יִשְׁפְּרוּ ische.

V. Quando est sub littera geminata, vel simili, vt duæ טֵטֵט, duæ נִנִּנ, duæ לִלִּל, duæ רִרִר, vt הַרְרִי: הַלְלִי: הַבְּנִי: etiam si non præcedat vocalis longa, quicquid alij. Excipe quãdo ex geminatis secunda habet sceuam, tũc nõ profertur, vt רֹמַמְתֵּם romamtẽm, ne mutetur formatio vocis in nomine, & verbo.

*Non legitur Sceua, vel non mouet (proprie)
litteram, sub qua est.*

Primo, in fine dictionis, quando est vnicum, vt וְכָרַד si enim fuerint duo in fine, vltimus legitur, ad uitandum cacophoniam, quicquid alij dixerint, ita enim Hebræi legunt.

vt וישק Gen. 9. 21.

יפת Gen. 9. 17.

גרה Cant. 4. 14.

ויפת Job 31. 27.

Primo propter venustatem lectionis.

Secundo quia sic contrauenitur vni regulæ, qua statutum est, ne sceuà in fine lectionis legatur: si vero non legatur, contrauenitur duabus, tertię

supradictę, & alteri, quod in daghessata sceuà legatur.

sic leges וישק Gen. 29. 11. potum dedit.

ישט Prou. 7. 23. declinet.

קשט Prou. 22. 20. rectitudinẽ, seu ueritatẽ.

II. Non legitur sceuà post uocalem breuem, ut וכה diurè, nisi habeat daghesc, ut למדי limmedù.

III. De duobus primum non legitur, ut ופקודי.

IV. Post Vâu sciurech in principio, ut וברוך Psal. 11.

V. Quando uenit post ׀ quod est camèz chatùph, & sonat a, non o, ut וחקמה.

Nisi post ׀ quod etiam sonat o, & non a (licet simpliciter scribatur) sequatur daghesc, ut ונגני miserere mei. Psal. 9. 14.

Nota quod in fine dicti onis omnis littera (exceptis quiescentibus) & si nullum habet punctum, censetur habere sceuà, licet in ea non inueniatur expressum: omnes enim trahuntur ad sonum præcedentis vocalis, & syllabæ, cum sint mutæ, ut וילקו.

Nota secundo, quod licet sit verum, gutturales non admittere sceuà, reperitur tamen sceuà simplex sub gutturalibus sæpissime, vt

abscondent ויעלימו pro ויעלימו cognouimus לא ידענו

abscondet ויחבוס volens nos תחבוס

Magnificus ונאדר erit יתקרה

Et sexcenta huiusmodi. Item in nominibus proprijs נעמן in quibus non profertur. De his tamen certa regula tradi non potest.

De Modo legendi Sceuâ.

Primo reijce, quod Fr. Ludouicus Ord. Sancti Francisci Lusitanus Olyssipponensis mea sententia doctus, & in re Hebr. satis versatus, in suo Globo, docet, si post sceuâ sequatur gutturalis, etiamsi nō sit in initio dictionis, motū & pronūciationē eius litterę sub qua est sceuâ, debere fieri secundum punctum gutturalis litterę, et si non adsit accentus Gānghia, vt in מְלַחִים legatur Malachim: sic legemus, ait, Hæ exceptiones non sunt principid Tyro-nibus tra-denda.

תִּיחִי tichi, & non techi, כִּי chichi pro chechi; sic כִּיחִי chichu, יְיִי ihī non ichī, & probat per interpretes, qui רְחֻבֵן Rehuben hebraicū verterunt Ruben, sic יְהוּדָה Iudā non Iehudā. reijce (inquā) non .n. ea de causa id fecerunt, vel iure fecisse dicendi sunt, vt primo contra Regulas Grāmaticæ sceuâ mobile in principio dictionis amittat suam vim; id. n. esset contra sua dicta. Deinde non licet quacunque auctoritate duas syllabas redigere ad vnā; nam Reū significat videre, Bēn. filium, quod est trisyllabū, & sic Ruben nihil significat, vel diuersum quid a prima impositione; itaq. tolleretur dictionibus hebraicis ethymologia, & ratio significandi, quæ est sola, & propria huius linguæ. Demum, (& hoc nota) littera apud Heb. quiescit, quæ est ex natura sua, quiescibilis & sine puncto: itaque âleph punctata suo vāu sciūrech, cur non est verè pronūcianda? Quid autem mihi de syllaba antecedenti? sic in Iehuda, Hē est punctata vāu sciūrech: cur ergo non mouenda suo, quo affecta est, peculiari puncto? qua ratione, aut apud quem sanæ mentis Grammaticum licet duas litteras sub vnico puncto mouere? quare item sceuâ mobile reijciatur, & amittat suam vim? Ergo!

Nota (vt id rectius percipias, est enim contra morem legendi hebræorum) quando quiescens sceuâ est sub gutturali, maior difficultas est, quàm supradicta, si post sceuâ sequatur gutturalis, quomodo ergo legēda יְיִי? Iōd. n. cū puncto est vera syllaba, Hē trahitur ad sonum præcedentis; nam quiescit sceuâ, non autem littera: Ergo ne tota syllaba pereat, sic pronūcianda, verbi gratia, non legatur Malachim, vt ipse fatetur, sed quasi distincte, Mal āchim, vt auditor sentiat lamed trahi, quia est notata sceuâ quiescenti, & est perfecta syllaba. Id vero faciliiori modo percipies ex voce præceptoris, seu cuiuslibet hebręi tales dictiones pronūciantis.

Reijce item cætera quæ asserit eod. cap. 14. lib. 7. pag. 98. & 99. Illis enim obstat mos legendi methodicus apud Doctores Hebr. nec

קִיִּים legas bijom, ut ait, sed beijom. nec בְּרַכָּה Batachá, sed berachá. neq.
 בִּיָּד Bijad, sed Beijad. Item אֲשֵׁרִי non legas afeiare, sed afe re.

quia sunt distinctæ syllabę, & vocales, seu puncta. Tamen
 Nota, quod legitur aliquando post breuem, Euphonię gratia, vt
 Num. 12. gheualechá, גְּבֻרָה : segurechá, יְגֻרָה Psal. 5.

Nota secundo, duo sceuaim initio dictionis nunquã concurrere
 posse, atque ita si vtraque littera dictionis initio posita, duplici
 sceuã subscribenda esset, earum prima per sceuã, altera per segòl,
 vel zere subscriberetur: vel abijcitur vtrumque sceuã, & in prima
 tantum ponitur chirech longum, in quo iòd quiescit, vt

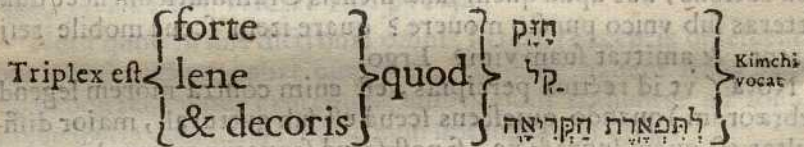
וַיְהִי וַיְהוּהוּ die וַיְהוּהוּ pro וַיְהוּהוּ die וַיְהוּהוּ sic וַיְהוּהוּ die וַיְהוּהוּ

כְּרַמְכֶם pro כְּרַמְכֶם & זְכָרִי pro זְכָרִי

De דָּגֵשׁ Daghesc, & רֶפֶה Raphè.

Multi multa cõgerunt de Daghesc, sed id nulla necessitate, vel po-
 tius vtilitate (quę magis attendi debet) cogentibus.
 Omisissis vero, vnde dicatur דָּגֵשׁ an dicatur quasi דְּגֵשׁ, idest, men-
 sura comprehensa, & agitata, seu coaceruatam (vt ait Christus) da-
 bunt in sinum vestrum.

Daghesc non est vocalis, nec supra, vel infra
 litteram, sed solum in medio, seu in uentre illius
 ponitur, & scribitur.

FORTE INVENTVM Primo ad indicandum litteram
 radicalem deficientem, vel seruilem abiectam, & illam supplen-
 dum tam in verbis, quam in nominibus, & quibusdam præpositioni-
 bus, vt מְפַלָּה pro מְפַלָּה : מִן בֵּיתָא pro מִן בֵּיתָא : הַגְּבִירָא pro הַגְּבִירָא

II. Ad supplendum defectum litterę dupli-
 cata deficientis, & tunc ponitur in tertia radicali, vt סְכַכְתָּא pro סְכַכְתָּא

III. Ad indicandas coniugationes Piël, Puál, & Hithpahel, vt infra.
 החֲלַפְרָא : לַפְרָא : לַפְרָא . IV. Quando abijcitur תּ, vel גּ, vel alia

duplex

duplex concurrens; vel quando ט, & ת conueniunt, vt פרתה pro פרתה vt infra in verbis Perfectis in fine.

V. Mutat nominum significationem, nam נפחה ancillam, נפחה cubitum significat, & ימים dies ימים vero maria.

Hæc tria
proprie
sunt Da-
ghesc de-
coris.

VI. Ad indicandum affixi נה & נה & נה & נה, differentiam, quod aliqui ornatus dicunt esse.

VII. Ponitur post ה demonstratiuum, vt חשמה vel vocatiuum, vt infra in litteris seruilibus: sic etiam post ו conuersiuum Futuri in Præteritum, vt ונאמר.

VIII. Loco litteræ נהו quæ (quandoque) abijcitur, vt ג, Reg. 5. מכלה pro מכלה in cibum domui suæ.

Daghesc in quibus litteris ponatur.

Daghesc forte recipiunt omnes litteræ præterquam gutturales ע חה & ך licet nonnullæ gutturales eo insigniantur, ut infra.

Daghesc lene ponitur tantum in sex litteris כפח בגד idq. in initio dictionis, & aliquando in medio.

In initio recipiunt semper, nisi illas præcedat aliqua ex quiescentibus וי נהו, ut לה כסתי.

Non ad reuerentiam nominis Dei, vel alia de causa, vt opinatur Elias. Elem. 2. Orat. 2. sed quia Grammatici, vel Masorethæ ita decreuerunt, Euphoniæ gratia, nec alia ratio querenda.

Quæ tamen regula fallit in quatuor casibus iuxta Canonem Doctorum Hebræorum, qui est.

בגד כפח וסמך ליהוה רפה בגד

כפח כפח כפח וסמך וסמך וסמך

Omnis littera begadchephat initio posita, & coniuncta, vel consequens litteras cheui est raphata,

idest, sine daghesc leni, præter quam si sit Map-
pích, Mafsích, Dachích, & Athè merachích.

Quæ vt declareretur, Nota quod Raphè idem est quod *remissum*,
& *lene*, idest, quod littera פתח non grauatur daghesc, quod
deberet poni, q̄ idem est, q̄ hæc sex litteræ proferuntur sine daghesc,
cum Raphe

כּוּ vu כּוּ vo כּוּ vi כּוּ ve כּוּ va

cum Dagheſe leni

בוּ bu בוּ bo בוּ bi בוּ be בוּ ba

cum forti

בוּ bbu בוּ bbo בוּ bbi בוּ bbe בוּ bba

Quod idem obserua in alijs quinque, vt audies a
præceptore. Habent ergo Raphè semper, præ-
terquam in quatuor casibus.

1 Primus est Mappích, idest *eductor*, quando sci-
licet littera Eheui præcedens profertur, vel trahi-
tur (vt dixi supra) tanquã vocalis in diphtongo, vt

^{dagheſc} תַּפְחָהּ Tai. Pf. 51. 17. קָרְחָהּ Elau. Pf. 62. 17. שָׂרָי וְקָרְחָהּ Sarai. Gen. 16. 8

Excipe אֲדוֹנָי אֲדוֹנָי Adonai Vam. Pfal. 68. 18. Raphè, vel sine dag.

וְאֲדוֹנָי אֲדוֹנָי &c. Efa. 34. 12. שְׁלוֹכָה Eze. 23. 42. וְאֲדוֹנָי אֲדוֹנָי Efa. ibid.

2 Secundus casus est Mappích, idest *Regius di-*
ſtinctiuus, siue *diuifiuus*, idest quando adest accen-
tus aliquis distinctiuus, aut diuifiuus, tunc non est
Raphata begadchephat, & dagheſſatur leni, sic

^{accen.} וְאֲדוֹנָי אֲדוֹנָי psal. 5. 10. | ^{accen.} קָרְחָהּ Pfal. 30. 10.

^{accen.} וְאֲדוֹנָי אֲדוֹנָי Ibid. 13. | ^{accen.} קוּלִי בְקָרָהּ Pfal. 5. 4.

Excipiunt quidam, si adfit accentus minister, vel deseruiens, qui
cum non diuidat orationem ex natura sua, non recipient begad-
chephat daghesc, vt

^{accen.} אֲמַרְוּ בְּלִבְכֶם Ps. 4. 7. אֲמַרְוּ בְּפִתְחָהּ Ps. 8. 8. וְשָׂגוּ כְּפִירִים Tob. 4. 10.

Quod mihi non arridet, ibi enim ponitur daghesc ad ornatum, quod
idem est cum leni.

Tertius

3 Tertius casus est, quando dictio aliqua monosyllaba per Maccaph coarctatur, seu impellitur ad alteram sequentem, quæ punctetur —, vel segol, tunc dagheffatur כגרכפ, vt

מִדְּפָרְצֶיךָ Gen. 38. 29. מִדְּפָרְצֶיךָ Psal. 29. 10.

מִדְּתַמְרֵיךָ 1.Sam. 28.

Secus si monosyllaba habeant vel cholem, vel sciurech: tunc enim non recipient daghesse, vt

accen. וַיְהִי־כֵן Gen. 1. pluries.

Sed si post — sequatur dictio, vel littera, quæ non sit כגרכפ ex tunc dagheffatur, vt

וַיִּשְׁדָּבְנָה Gen. 27. 26.

4 Quartus casus est, quando aliqua ex quiescentibus est in dictione habente accentum procul, id est, in principio dictionis, distantem ab ea, quæ habet כגרכפ, & vocatur Athè merachic, id est, *de longe veniens*, vt

dag. accen. וַיִּנְהַרְתְּךָ עֲרֻמָּתִי Gen. 30. 33. וַיִּשְׁבַּח־בּוֹ sufflauit in eo Esa. 40. 7.

Excipe Rap. accen. מִצֵּנְחָה בֵּית Psal. 84. 4. Beth non dagheffatur.

Si vero accentus ponatur in secunda syllaba dictionis, tunc non dagheffatur, vt

Rap. accen. וַיִּשְׁבַּח־בּוֹ Gen. 27. 29. & benedictus (cens tibi benedictus.

aliquando tamen dagheffatur, vt פִּעְמִים הִרְעֵתָ בְּעַמִּים Psal. 77. 16. notam fecisti in (populis.

עֲבִיתָ כְּשֵׂיתָ Deut. 32. 15. Impinguatus es, incrassatus es.

5 Quintum casum addunt quidam, si dictio sequens post quiescentes habet aliquam duplicatam כגרכפ, & prima est cum sceuà, tunc prima dagheffatur, secunda vero non, vt

הֲלֵא כְּכַרְכְּמִישׁ Efa. 10. 9. Nonne quasi Carchemis. כְּכַרְכְּמִישׁ 3.Reg. 18.

44. parua, vt vola vini. כְּנִי דָרָן Ezech. 27. 15. Filij Dedan.

Id quod ego Euphonia, seu sonora prolationi adscriberem: ob quam etiam causam

אֶשָׁה בְּכַתּוּלֶיהָ יִקָּח Leu. 21. 13. biutulea, non viutu. וְהִיתָה כְּכָרָא Esa. 13. 19. legerem Bavel, ob rectam pronunciationem, vt infra in Asterisco hoc *

Quod consonat alteri Regule, quã tradunt quidam: Idem obseruandum, si sint litteræ eiusdem classis, hoc est, si sint ambæ vel dentiũ vel palati, vel labiorum; nam tunc etiam si sit duplicata, habebit daghesc, vt יִרְדְּבוּ בְּפָרְדָּי Bephargo, Exod. 14. 4. non Ve. כְּרָחִי קְרָחִי Psal. 147. 17. Chephiticum non Pi,

Leuit. 25. 52. Bephrec non Ve. כְּפָתִים קְרָחִי Psal. 147. 17. Chephiticum non Pi, Prima daghesata, secunda vero non, Euphonia gratia, & hoc nota, quicquid alij. Tunc enim est quasi daghesc decoris, de quo nunc,

Daghesc Decoris לְתַמְצָרָהּ הַקְרִיאתָהּ.

ponitur in medio dictionis (fere) post sceuã quiescens, vt לְשָׁבוֹר : מַלְכֵי : יוֹבְחֵי : תוֹכְרֵי : עֲבָדֵי

Aliquando vero non ponitur, (sed raro) & hoc post sceuã mobile, vt דְּכָרִים Esa. 10. 9. כְּכַרְפְּמִישׁ Deut. 4. 3. כְּבַעַל

Excipe שְׁתִּי & שְׁתִּים vt in Thesuro in Rad. שְׁנָה

uel in fine in litteris begadchephat, ut

זְכַרְתִּי : לְמַדְתִּי : שְׂמַעְתָּ : שְׂמַחְתִּי

Ratio vero, quare ponatur post sceuã quiescens, & non hic, est, quia fit melior sonus, & prolatio, ob quam causam Obserua,

* quod in prolatione quandoque daghesc, quod non est scriptum, legitur; & quandoque vbi est scriptum, non legitur, Euphonia gratia, vt chi bo, non vo, & patet ex stylo pronuncianti, & legendi recto, magisq. rationabili Doct. Hebræorum, & audies a præceptore. Hoc etiam supra de sceuã admonuimus.

Gutturales cur non recipiant Daghesc.

Dicunt quidam, quia cum illæ ex gutture, & intimis præcordijs proferantur, non alio quocunque robore, vel duplicatione opus habent: quæ ratio nõ satisficit. Arbitror ex natura litteræ, vel ex Institutione Authorũ de modo pungendi, cui qualibet alia ratio cedat.

Excipe tamen multas dictiones, quæ reperiuntur in Biblijs daghesata

gheffatæ, idq. vt Masoretarum rationem afferam, aliquod ob my-
sterium ibi contentum. Vt יִרְדָּה אֵיבָה Psal. 7. 5. מִחֻצֹת דָּשָׁן Abac.

עַל מִנְהַר הַיַּרְדֵּן Hier. 39. 12. שָׁשֶׁן אֶשְׁרָה Cant. 5. 2.

ad exprimendam in his locis vim magnam actionis, & insectationis
aduersariorum imprimitur litteræ resc daghesc; hoc etiam indi-
cant Verba, & Coniugationes duplicatæ, vt suo loco.

De מַפִּיךְ Mappich, idest Extractore.

Punctum est in ventre litteræ מ : cuius ener-
gia & vis est, vt educat litteram מ ad sonum præ-
cedentis vocalis, vel eius quæ subscribitur, vt in
מִלֵּוּם : מֵי. Ponitur autem in fine dictionis tantum
in dicta littera מ vt מֵי Deus. מִלֵּוּם Deus Iudex.

Item in fine quatuor Verborum, nempe

נִגְנָה Splendere. מִקְוֶה Desiderare. גִּבְוָה Superbire. תִּמְחָה Obstupefcere.

In quibus non legitur illud punctum, sed est si-
gnum quod trahatur, ac si esset alia ex consonan-
tibus, vt תַּמְאָה תַּמְאָה tamaahta & sunt ordinis Perfectorum.

¶ Item est signum in Verbis, & nominibus ge-
neris foeminini, ut דְּבָרָה דְּבָרָה verbum eius, בְּנֵי בְנֵי filius eius.

De Accentibus.

Vtilior tractatus erit in fine grammaticæ, vt natura, vis, eorumq.
proprietas facilius percipiatur, multa enim præsupponit ex praxi in
omnibus Orationis partibus. de his a præceptoribus ultimo lo-
co tradendæ sunt regulæ, vt mea fert sententia.

Hæc de pronunciatione, & recta lectione.

DE PARTIBVS ORATIONIS Hebraicae.

Orationis partes { לְבַר } Verbum .
 apud Hebræos { שֵׁם idest } Nomen .
 sunt tres { פְּתִילָה } Particula .

Sub Verbo comprehenditur Participium : sub
 Nomine Pronomen. sub Particula Aduerbiū, Pre-
 positio, Interiectio, & Coniunctio; quia hæ pro-
 priè apud illos non sunt.

Cur agatur de Verbo prius quàm de Nomine.

Incipimus a Verbo, quia Verbum apud illos est simplicius quid,
 & continet radicem, a qua deinde formatur nomen, quod est ma-
 gis compositum, vt patet ex Thesauris.

Item quia a Verbo deducitur nomen, non è contra. Demum, quia
 facillor est modus docendi, atque discendi. Loquimur experti.

VERBO ergo Perfecto, vel Imperfecto (vt de
 more Latinorum loquàmur) accidunt decem,
 Radix, Species, Coniugatio, vel iuxta alios, Vox,
 impropriè, Modus, impropriè, Tèpus, Numerus,
 Genus, Persona, Affixum, Littera paragoga.

De שֵׁם, idest, Radice Verborum.

Omne Verbum debet habere, vel reduci ad suã
 radicem, quæ non potest esse minor tribus litteris
 licet sit Verbum duplicatum, quæ radix est fun-
 damentum coniugandi totum Verbum: vt

Huius radicis litteræ (quocunq. modo combinen-
 tur ex Alphabeto) prima apud illos dicitur

Tertia rad. Secunda rad. Prima rad.
 למר פעל עו פעל פה פעל a verbo פעל quod
 veteres Grammatici vsurpabant pro Paradigma-
 te. Idem dicendū in ceteris verbis, vt

Omne.n. verbum Perfectum, siue Imperfectum
 (in quavis coniugatione in sacris Codd. reperia-
 tur inflexum) reduci debet ad tres radicales, quæ
 deinde iuxta regulas infra tradēdas reducēdæ erūt ad certā speciē.

De Speciebus Verborum.

Verbum prima sui diuisione diuiditur

in	} Imperfe- ctū, quod continet quinque species.	} Defectiua	} i. Pè nùn , vt	} cū guttur. & sine, vt	} למר נבש יעב לקח אכל ישב בון מצא בלח סכב נשא נמה יצא יפה אפה נתן																										
						} ii. Quiescentia	} } pè iòd	} } pè lámed	} } pè âleph	} } pè iòd	} } hâijn vâu	} } láméd âleph	} } láméd hè																		
														} iii. Duplicantia	} } } quæ sunt vnica.	} } } pè nùn láméd âleph	} } } pè nùn láméd hè	} } } pè iòd láméd âleph	} } } pè iòd láméd hè	} } } pè âleph láméd hè	} } } pè nùn láméd nùn										
																						} iiij. Composita	} } } pè nùn láméd hè	} } } pè iòd láméd âleph	} } } pè iòd láméd hè	} } } pè âleph láméd hè	} } } pè nùn láméd nùn				
																												} v.	} } } Quatuor vel quinque litterarum, vt	} } } קרבל & קמרקר	} } } E Quæ

Quæ ab Hebreis vocantur,

{	שלמים	perfecta.	(secti.
	אבני גזית	imperfecta, seu lapides	
	נחים	quiescentia.	
	חסרים	defectiua.	
	כפולים	duplicata.	
	מורכבים	composita.	

ארבע או חמש litterarum. quatuor, vel quinque

litterarum. Cuius rei ratio est;

Omne enim Verbum continet, tres rad. inter coniugandum : Quod nullam amittit, vel supplet aliquo modo, erit Perfectum : Aliqua vero amittunt primā litterā ex radice thematis, & sunt Defectiua: Vel quiescit, & sunt Quiescentia. Vel geminant radicales, & fiūt Duplicātia. Vel componuntur ex duabus speciebus, & sunt Cōposita: Vel multiplicant radicales, seu congeminant, & ita fiunt Quatuor vel quinque litterarum.

De Verbo Transitivo, & Intransitivo.

Secunda diuisio : Verbum, cuiuscunque speciei sit, vel est Transitivum, vel Intransitivum, seu Neutrum (de Actiuis enim, & Communibus, & Deponentibus, ac Passiuis inanis est distinctio, nec ad Hebraicam orationem faciens.) vel absolutum.

Transitivum, quod יצעל אצל est illud, cuius operatio extra proficiscitur, & ad aliud subiectum, verbi gratia אקר אקר Visitare, est alterum visitare : שבוך est alterum custodire. Intransitivum, quod אצל אצל vel Absolutum est illud, cuius operatio ad extra nō proficiscitur, sed manet in eodem subiecto, nec distinguitur ab operante, vt אהל אהל ambulavit ישב ישב fedit : huius ordinis sunt verba significantiā motum, quietem, situm, & huiusmodi.

Haec exceptiones non sunt primcipio Tyronibus tradenda.

¶ Reijce, q̄ quidam asserunt, Transitivum, & Intransitivum, in vna eadēq. coniugatione reperiri, ac proinde ex Intransitivo fieri posse Transitivū, vt אכל אכל māducavit אכל אכל māducare fecit, sic אשיב אשיב : אכל אכל & Hiphil sunt distinctę coniugationes re, & formatione. Verū tñ est, verbum אכל in vna est Intransitivum, in altera sit Transitivum. ¶ Verba Transitiua significant actionem, quæ extra progreditur ex natura sua, & illam transferunt in alterum, vt אכל אכל docuit, scilicet

cet

cet alterum. Transit etiam in alterum, & ab illo in tertium, quod dicitur Transitiuum Tertij, vt הִלְכִי ille fecit (vel iussit) alteri ū discere. Quædã tamen in scripturis patientiã non significantur, sed fit tantum mentio vnius patientis, v. g. יְהוָה יָבִיאָךְ Introduxit te Dominus; pro, venire fecit (iussit) te Dominus. Deut. 6. 10.

¶ Verba, quibus iungitur particula אֵת articulus casus patientis, erunt Transitiua, vt אֵת הַשָּׁמַיִם בָּרָא creauit caelos. Genes. 1.

¶ Hæc verba carent Participijs passiujs, seu habitus, (licet formetur in paradigmatis, non vsitatur) nec. n. dicimus, seu vsurpamus עָקַר status passiuæ nec נָפַל caditus, vel casus, nec הִלְךְ ambulatus. עָבַד cultus ministratus.

¶ Cuius pronominibus affixis, & passiujs, & dictionibus significantibus rem patientem, vt עָקַר אֶתְּוֹ stetit illum. Pro qua re egregia est Arca Noë R. P. D. Marini Brixienſis de litteris hebraicis bene meriti: ad id enim facit Thesaurus ille.

Dicuntur *Neutra*, vel *absoluta*, quia sunt quædam ex his, quæ nec agunt, nec patiuntur, vt שָׁבַח habitauit, דָּבַק adhaſit, &c.

De his erit aliqua mentio infra: vnde notabis, ad quid nam induta sint hæc præcepta.

De Coniugationibus, earum Nominibus, & Notis.

Multi de numero Coniugationum diuersa tradiderunt, ingenia discentiũ subtilitate quæſtionum potius confundentes, quam varietate delectantes. Alij sex, alij septem, vel plures, vel pauciores constituunt. Puto septem esse regulares Coniugationes Verbi cuiusq. Quorundam vero Nouem, licet non omnes vsitata reperiantur in eadem Radice, & Verbo.

Illud R. David Kimchi satis clarum, quod vnica voce, seu persona cuiusuis Verbi in sacris Biblijs reperta, omnes septem, vel nouem Coniugationes formari possunt. Illud etiam satis notum, quod Rabb. שְׁמוֹנֵה עָוֶן ordines vocant, & attribuunt singulis verb.

Harum tres Actiuæ, & tres Passiuæ sunt, Septima reciproca, seu reciproca significationis. Quid enim si Niphâl est passiuæ kâl, idcirco vna est numero? Neque latinarum Coniugationum ordo, vel series hic obseruanda est, vt satis, & pluries iam diximus.

Hoc iactò fundamento

בְּנִינִים *idesť, Coniugationes apud Hebraeos
sunt nouem.*

i. Coniug.	קַל	Kal	Actiua	vj.	הִפְעֵל	Hophál	Passiua
ij.	נִפְעַל	Niphál	Passiua	vij.	הִתְפַּעֵל	Hithpahél	Reciproca Actiua & Passiua
iiij.	פִּעֵל הִדְגוּשׁ	Pihél	Ađ. Daghesfata	viiij.	פִּוּעַל	Pohél	quæ & נִדְבַע Quadrata. Ađ. & Pass. signif.
iiij.	פֻּעַל	Puál	Passiua	ix.	הִתְפַּוּעַל	Ađiua, & Passiua sign.	
v.	הִפְעִיל	Hiphil	Actiua				

K A L, *idesť, leuis, est prima Coniugatio. Dicitur leuis, quia non grauatur aliquo daghesc, vel aliqua littera additicia a fronte the-
Tur, Tyro fit matis ad indicandam Coniugationem. Estque Verborum partim
miser me- Transitiuorum, & partim Neutrorum, Absolutorum seu Intransiti-
moræ mā- uorum vt הָלַךְ ambulauit שָׁכַב dormiuit בָּקַר uisitauit, idest, continet utraq.
det usq ad*

✱

Huius Coniugationis Prima vox eadem est, quæ & Radix, in aliquibus tamen speciebus variat, vt in בָּן intellexit, Radix est בִּוּן vt sic est trilittera.

Habet in Præterito tres formas. seu tres terminationes Priorem per *camèz*, & *patàch*, vt לָמַד : לָמַדְתָּ, &c. Secundã per *—*, & *zère*, & יָבֵשׁ : יָבֵשְׁתָּ : יָבֵשׁוּ &c. hæc autem secunda terminatio obseruatur tantum in tertijs personis. Tertiam per *camèz*, & *chòlem*, vt יָגוּר : יָגוּרְתָּ : יָגוּרְתִי &c.

NIPHÁL (passiua præcedentis) est illa, quæ communiter in Præt. & Benoni habet *Nùn* formatiuam, seu characteristicam additam, punctatam *chírec*, ut גָּלַמַר : sed sequente gutturali *segòl*, ut נִחְרַף.

In *Infin. Imp. & Fut.* habet daghesc in prima ad supplendam hæc formatiuam, & præterea *Inf. & Imp.* habent *He* litteram a fronte, punctatam *chírec*, sed sequente gutturali punctatam *zère*, vt infra.

PIEL est tertia actiua (quæ vocatur *Daghesfata*) Illius signum est communiter daghesc in secunda, punctaturque *chírec*, & *zère*: vt לָמַד. Si secunda uero sit gutturalis, suppletur daghesc per vocalem longam in prima, vt בָּרַךְ pro בִּרַךְ benedixit. & in cæt. tē-

Est. 37. 24. poribus breuis in longam similem mutatur, vt חָרַף.

PVAL est quarta, & Passiua præcedentis, & communiter punctatur

statutur chibbúz, & patách cum daghèsc in secunda, vt לָמַךְ. si verò secunda fuerit gutturalis, punctatur vau scilicet prima, vt suppleatur daghèsc signum, pro בָּרַךְ faciet בִּרְךָ benedictus fuit.

HIPHIL Quinta Actiua, & Transitiua tertij, vel in tertium, (iubet enim alterum aliquid agere) est illa, quæ habet ante primam radicalem ה punctatam chîrec, & post secundam rad. Iod vel actû, vel virtute latentem in vocali longa, vt הִלְמִיר: Inf. הִלְמִיר, vel הִלְמִיר. Interdum vero est Intransitiua, vt dicunt quidam, sed male.

Si vero prima fuerit gutturalis, tunc in prima ponitur ׀: & in ה he seruii formatiua: vt הִעְבִּיר Transire fecit. Et in Benoni patách, sub seruii, & —: sub rad. sic מַעְבִּיר vt infra. In Infinitiuus vero, & Imp. habet ה punctatur regulariter —, & in prima secunda quiescens: si vero sit prima radicalis gutturalis, habebit —: vt הִלְמִיר, הִעְבִּיר, & in Fut. eod. modo punctatur. מַעְבִּיר remanente iòd pro signo Còiugat.

HOPHAL est eius Passiua, & habet ה ante primam rad. còmuniter punctatam ׀: idq. in Verbis Perfectis, Quiescentibus Lamèd àleph, & lamèd hè. In verbis Defectiuus punctatur ׀ sequente daghèsc: In Quiescentibus ׀ Eius significatio est passiuæ præcedentis, iubetur enim quis aliquid pati, ab altero. Huius mutationis ratio pendebit ex infra dicendis.

HITHPAHEL est septima, estq. miræ (quia in alijs linguis non reperitur) & reciproca significationis, actiuæ & passiuæ simul. Eius formatio, & nota talis est, quod còmuniter habet in præterito syllabam הָהָ ante primam radicalem semper punctatam —, & præterea daghèsc in secunda radic. vt הִתְלַמֵּךְ docuit seipsum. Si vero secunda fuerit guttur. supplebit daghèsc, vt Pièl per vocalem longam ante positam, vt הִתְחַרַּף pro חָרַף idq. in tota Coniug.

Quàdo verbum incipit ab aliqua ex his quatuor ׀ : ׀ : ׀ : ׀ : In formatione Hithpahèl seruatùr hic ordo, vt inter syllabam הָהָ ponatur vna ex supradiçtis, sic. pro הִתְחַרַּף הִתְחַרַּף הִתְחַרַּף

Sed si prima est ׀ vel ׀, tunc vltra mutatione prædictâ fit alia mutatio, scilicet, ׀ in verbo incipiente a ׀: tãu formatiua conuertitur in ׀, & si a ׀, tãu formatiua in ׀ conuertitur, idq. Euphoniæ gratia sic,

הִתְחַרַּף הִתְחַרַּף

הִתְחַרַּף : הִתְחַרַּף

הִתְחַרַּף : אָרַף

Ex

Ex his patet, omne verbum posse constare quatuor Coniugationibus, & eodem modo constare septem, quoad numerum. Primo enim modo sunt tres actiua, tres passiuæ, & vna reciproca. Secundo modo omnes per se sunt septem Coniugationes.

POHEL פוּהֵל seu פוּהֵל *Quadrata* est octaua coniug. in ordine.

Reperitur hæc Coniugatio in Verbis Perfectis raro, sed in Quiescentibus Hâjn, & Duplicantibus sæpius. Dicitur *Quadrata*, quia reduplicat tertiam radic. & sic (cum tres tantum litteras radicales habeant Verba (& Nomina) perfecta, actu vel potentia) constat ex quatuor litteris, vt כּוּן in Pohèl כּוּן כּוּן כּוּן sic כּוּן כּוּן כּוּן כּוּן: nõ quia in ea addatur Vâu quarta littera, quæ est extra radicales, constitutiuâ tantum, & formatiuâ illius, & consequens chòlem, quod est punctum peculiare, & proprium huius coniugationis.

Non formatur (vt quidam dicunt) hæc Coniugatio sic: quia in Quiescentibus Hâjn Vâu, Piel firmata esset hoc modo כּוּן כּוּן: & quia hæc coniugatio tota est daghesata, & Vâu dum quiescit, non admittit daghesc, ideo Nûn vltima littera rad. geminatur, & sic formatur כּוּן כּוּן. Reijce; Contra est. n. illud Psal. 119. 28. קוּמני כּוּמני כּוּמני כּוּמני sic חוּב חוּב חוּב חוּב multauit, quæ non declinantur more perfectorum. & tamen vsitata sunt.

Eius significatio est Actiua, atque Passiua, כּוּן enim significat intellexit, & intellectus est; sic כּוּן כּוּן firmavit, & firmatus est.

HITHPOHEL nona Coniugatio formatur a præcedenti, eiusdè significationis actiua & passiuæ, sed reciproca, & formatur eodem modo, atque Hithpahèl ab actiua Pièl, vt a כּוּן כּוּן Hithpoèl כּוּן כּוּן intellexit se, & intellectus est a se. חוּב חוּב Hithpoèl חוּב חוּב exaltauit se, & exaltatus est a se. Esa. 33. 10. Sicq. in Duplicantibus, vt inf. suo loco.

De reliquis Accidentibus Verbo.

MODVS improprie accidit Verbo iuxta Hebræos, sed iuxta Latinos est triplex, Indicatiuus, improprie; Infinitiuus, & Imperatiuus.

Indicatiuus non est in vsu apud Hebræos, & si nominatur, per præteritum הוּוּ nominatur, vel per Benoni, quod significat rem in ipso fieri.

Infinitiuus dicitur מקור, quasi *fons*, vel *origo*, est enim fons aliorum temporum propter suam indifferentiam significantiæ apud Hebræos; & capitur pro omni tempore, vt Pagn. lib. 1. cap. 4.

Imperatiuus dicitur צוה qui est duplex: quidam Dépræcatorius vt חנני miserere mei: alter comminatorius, vel Ironicus, vt שחק letare iuuenis. Eccl. 11. 9. Sed hæc non sunt huius loci.

TEMPORA תי sunt, si propriè loquamur ex Hebræorum idiomis, tria, Præsens quod היה vel עמד idest, *stans*: Præteritum quod עבר: & Futurum quod יתברך dicitur. Impropriè sunt sex: Præteritum Benoni; Pahùl; Infinitiuus; Imperatiuus; & Futurum.

BENONI בניני idest, *inter medium* inter præsens, & Futurum, intermediat enim significatione, & distinguit inter vtrumque, Duplex est, actiuum præsens, & vocatur עשה *operans*, & Passiuum præsens, quod vocatur פעה Pahùl, idest *factum*, quod vsu venit in actiuis tantum coniugationibus.

PAHVL differt a Præterito passiuo Niphâl, quia Pahùl significat habitum, perseverantiamq. rei, quæ fieri capit, & addit, vt visitatus, idest visitari solitus. Differt etiam a Benoni Niphâl, quia hic significat per modum actus, vt נפקר visitatus, idest, dum visitatur.

Vel differt Pahùl a Niphâl, quia Præteritum significat passionem factam iam diu, vel actionem de præterito factam. Benoni vero Niphâl, & Pahùl significant passionem, dum fit, in ipso fieri, sed passiuè, & nota hoc.

Item differt ab Adiectiuo nomine, v. g. חכם sapiens, idest qui habet tale accidens per longum tempus ante: כחכם Prou. 31. vero significat sapientiam, qua quis ornatur in ea actione, quam facit.

EO carent verba Intransitiua, illa scilicet in quibus actio non est distincta ab agente re, sed idem est agens, & patiens, vt luxit, & similia, vt diximus supra.

FVTVRVM, sicut & Præteritum radix est omnium operationum, ac proinde frequenter in sacra Scriptura Futurum omnium temporum vices gerere, & supplere solet, ex Pagnino cap. 12. pag. 262. & F. Laurent. Villauicentio in suis phrasibus de futurorum & præteritorum permixtione, fol. 76.

Formatur vero in diuersis coniugationibus diuerso modo præ-

positis litteris נִתְּן, vt infra.

NUMERI, qui כְּסָפְרִים dicuntur, Verborum duo tantum sunt, Singularis, qui יָחִיד, & Pluralis, qui רַבִּים.

Numerus Singularis pro Plurali, & è contra.

Nota, in scripturis pluralem pro singulari frequenter poni, & è conuerso. ex Pagn. lib. 2. c. 4. & Fr. Villauicentio fol. 142. Verum non semper ea vti debes, hac enim regula multa occuparet mysteria in sacris Litteris obumbrata, & Hebræis ansam ridendi præberet nimis latam, omnibusq. viribus euitandã, vt Deo dante in Lib. nostro de sensibus sacra Scripturae contra Hebræos, satis apparebit. Vnum pro multis narrasse sufficiat. Ios. vi. vers. 20.

לֹא חִוּכְלוֹ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים קְרוּשִׁים הוּא

Quem versum explicauimus in sacro Templo, & Oratorio Vener. Archiconfraternitatis sanctissimæ Trinitatis Conualescentium, & Peregrinorũ die 10. Septemb. 1605. ad ipsosmet Hebræos Concione de more habentes. Si quis autem adstruat talem regulam, singularem pro plurali, vel è contra, sanctissimæ Trinitatis mysterium ibi signatum (licet sub velamine) negatur, quo audito Hebræi cachinant. Hac ergo regula in scripturis explicandis contra Hebræos præsertim, satis cautè vterè.

GENERA Verborum duo item sunt, Masculinum, & Fœmininũ. excepto Infinito, quem carere diximus genere, numero, & personis.

PERSONÆ Verborum, quæ נְבִרִים dicuntur, sunt tres

Tertia	}	נִסְתָּר	idest absens	}	ab Hebræis vocantur
Secunda		נִכְוָע	idest præsens		
Prima		נִבְרַךְ בְּעַדוֹ	idest de se loquitur.		

Illis gaudent Præterita, Benoni, Pahûl, Imper. & Fut. Infin. vero est omnis personæ, & generis, quia indefinitè significat.

¶ Nota, quod omnes primæ personæ cuiuscunque Verbi, Coniugationis, & Numeri (atque Pronominum) & omnes tertiæ personæ plurales Præteritorum, sunt communis generis, & ita hoc tertium genus est addendum, si tamen addi debet. hoc enim commune genus propriè datur in nominibus specierum & animalium, quæ carent vtraque formatione, tam in singulari, quam in plurali.

AFFIXA habent Verba, Inseparata non secus, ac nomina, de quibus infra, explicatis Verbis, & Nominibus agetur. Gaudent etiam separatis, vt פָּרַח אֶת־אֲוֹתָם Genes. 1. 27. potuit enim dicere פָּרַח אֶת־אֲוֹתָם creauit illos.

Iam accedamus ad coniugandū Verba Perfecta.

Verbum Perfectum Verbum Perfectum pri-

לְמַר *simplex.*

עָבַר *ma gutturalis.*

Voco simplex, quod nō constat ex gutturali; quod enim gutturalibus grauat, variat quādam, quibus recte cognitis, ac memoriā traditis, facilis est speculatio, praxi supposita memoriā. Itaque vnumquodque horum singillatim Tyrones addiscant, & memoriā mandari curent Magistri, vt regulas Variationis facilius addiscant.

לְמַר קָל *idest Coniugatio Kal, idest leuis.*

הָעֵבֶר, *idest Preteritum, & Radix.*

didicit m. g.

seruiuit m. g.

discens ser.

ens serm

a לְמַר

עָבַר

לְמוֹרָה

עֹבְרָה

sti masc.

vel

vel

לְמַרְתָּ

עָבַרְתָּ

לְמוֹרְתָּ

עֹבְרְתָּ

ui com.

secntes serm.

ces serm.

לְמַרְתֵּי

עָבַרְתֵּי

לְמוֹרְתֵי

עֹבְרְתֵי

cerunt com.

לְמַרְוּ

עָבַרוּ

Paul פְּעוּל

edoctus maf.

cui seruitur

stis masc.

Variat.

לְמוֹרֵי

עֹבְרֵי

לְמוֹרְתֵי

עָבַרְתֵּי

ti 3. m.

Variat f.

לְמוֹרְנֵי

עָבַרְנֵי

לְמוֹרֵי

עֹבְרֵי

dicat serm.

b לְמוֹרָה

עָבְרָה

eta 3. ser.

cui seruitur

eisti serm.

Variat.

לְמוֹרָה

עֹבְרָה

לְמוֹרְתָּ

עָבַרְתָּ

eta 3. ser.

quibus utitur

eistis serm.

Variat.

לְמוֹרְתֵי

עֹבְרְתֵי

לְמוֹרְתֵי

עָבַרְתֵּי

מְקוֹר Infm.

vel discere

seruire

בִּינוֹנֵי Benoni.

לְמוֹרֵי

עֹבְרֵי

discens maf.

seruiens maf.

vel

לְמוֹרֵי

in discere

in seruiendo

לְמוֹרְתָּ

עָבַרְתָּ

tes maf.

entes

לְמוֹרְתֵי

עָבַרְתֵּי

בְּלְמוֹרֵי

בְּעֹבְרֵי

F sicut

sicut discere

seruendo

לְלַמֹּד

לְעֹבֵד

ad discendū

ad seruendū

לְלַמֹּד

לְעֹבֵד

a discēdo, vel
ne disceret.

a seruēdo,
vel seruīre

מְלַמֵּד

מְעַבְדִּים

צווי Imp.

discē m. 2. perso.

seruīto

לְלַמֵּד

עֹבֵד

vel

vel

לְלַמֵּד

עֹבֵד

discite masc.

seruītoꝛe

לְלַמְדוּ

עֹבְדוּ

discē tu scēm

seruī tu

לְלַמְדִּי

עֹבְדִי

disc.

tote. variat

לְלַמְדֶנָּה

עֹבְדֶנָּה

צווי Futurum.

Ego discā, cō. gen.

לְלַמֵּד

אֶעֱבֹד

scēt, masc.

וְלַמְדוּ

וְעֹבְדוּ

scēs, masc.

תְּלַמְדוּ

תְּעַבְדוּ

scēm, com.

נְלַמְדוּ

נְעַבְדוּ

scēt, comm.

וְלַמְדוּ

& וְעֹבְדוּ

scētis, masc.

תְּלַמְדוּ

תְּעַבְדוּ

scēt illa, scē.

תְּלַמְדוּ

vel תְּעַבְדוּ

discēs, scēm.

תְּלַמְדוּ

תְּעַבְדוּ

discēt, vel

scēm. discētis

תְּלַמְדֶנָּה

תְּעַבְדֶנָּה

vel per & sic אֶעֱבֹד תְּעַבְדוּ יְעַבְדוּ אֶעֱבֹד

minuſ vſitatū. תְּעַבְדֶנָּה תְּעַבְדִּי תְּעַבְדוּ יְעַבְדוּ

Nota

Hæc est regularis inflexio primò tradenda Tyroni; quum vero ſe-
cunda viçe percurreret Grammaticem, has Exceptiones, & Variatio-
nes edocēdus, ne illius ingenium multitudine regularum obruatur.

Regula, & Exceptiones.

Nota

Vnumquodque verbum, in qua coniugatione ſit vſitatuſ, lectione
ſacrorum Codicum, ac Theſaurorum eſt obſeruandum.

De Præterito.

Hæc tertia perſona Præteriti formatur tribuſ modis.

Primuſ eſt communiſ, cum — & — vt פָּקַד paucis exceptis
quæ ſunt cum duplici — — vt עָמַד ſtetit. pſal. i. יָשָׁב ſedit, ibid.
Secunduſ eſt cum — & — vt חָפַץ voluit. Tertiuſ cum — & chō-
lem, vt יָכַל potuit, יָנַח timuit, & hic eſt rariffimuſ.

Hæ excep-
tiones non
ſunt prin-
cipiò Tyro-
nibuſ tra-
dendæ.

לְמַד

לְמֹרָה & לְמֹרָה communiter acuantur, vel (vt alij loquuntur) sunt breues. sed si habuerint sôphpasûch, vel Atnâch, aut Zachèph, (paucis exceptis) patâch, & sceuâ vertuntur in — & plurale penacuitur, vel est longû, vt בְּרָחוּ pſal. 22. 3 וְנִפְלְאוּ pſal. 20. 9. ceciderûnt.

Sic quando sequitur monosyllaba dictio, vt שָׂכַח מֵאֵל pſal. 9. 10 & pſal. 105. 20. מֵלֶךְ שָׁלַח כֹּלֶךְ est longa penultima: sic פָּתַח עֵזֶר ibid.

Contra עָמַר & יָשַׁב pſal. 1. 1. acuitur vltima.

לְמֹרְתִי | Secunda persona præteriti singularis vtriusque generis, & prima vtriusque numeri est longa, etiam cum Vau conuertente Futurum in Præteritum, & penacuntur, si memoratos habeant accentus, & — vertitur in — paucis exceptis, quæ sunt cum — vt וְשָׂבַעְתָּ Deuter. 8. 12. לְמֹרְתִי | לְמֹרְתִי | לְמֹרְתִי | לְמֹרְתִי |

Cum Vau vero vertente præter. in Futur. sine prædictis accentibus est breuis, seu acuitur vltima, vt וְשָׂבַעְתָּ Deut. 4. 30. וְשָׂבַעְתָּ Exod. 22. 26 וְלִקְחֹתָ & accipies. Exod. 29. 26. Si vltima rad. fuerit gutturalis, erit cum — vt וְטָבַלְתָּ Ruth. 2. 14. & intinges. וְשָׂבַעְתָּ Ruth. 2. 8. audiuisti? וְגַעַתָּ Esai. 47. 15. laborasti, nec legitur sceuâ.

לְמֹרְתֵם | Secunda pluralis semper est breuis, & acuitur.

לְמֹרְהָ | tertia fœminina acuitur, & est breuis. In hac voce, sicut & in לְמֹרְהָ sunt duo accentus, prior gånghia, idest retinaculum, alter grammaticus; vnde camèz sonat a, & non o, licet quandoque non scribatur ille prior accentus.

Sed cum prædictis accentibus est longa, vel penacuitur, & sceuâ mutatur in camèz, vt מְשָׁלָה pſal. 103. 20. dominata est: וְיָבִיחָ Ezech. 23. 8. dereliquit.

Sic sequente monosyllabo, aut dictione longa, efficitur longa, & acuitur antepenultima, vt וְרָשָׁה עָמַר Prou. 31. 10. Quasiuit lanam: וְנִמְעָה כְּרָם ibid. plantauit vineam.

De Benoni.

לְמוֹרֵי : Hic Vau producendi gratia: quæ in Infinit. & Futuro quandoque scribitur, & tunc dicitur מֵלֵא plenum; Interdum non scribitur, & tunc dicitur מְלֵא Defectiuum, vt לְמוֹרֵי & sic de cæteris.

Tertia existente ה, vel y contrahitur, & secunda est cum — vt

שׁוֹמֵעַ pro שׁוֹמֵעַ Leu. ij. 26. findēs. רֹקֵעַ pro רֹקֵעַ Esa. 42. 5. Et aliquādo cum — & .. extense, vt וְבִקְעַץ פִּלְחַן psal. 141. 7. scindēs, & findens. De hoc infra in verbis perfectis, quorum tertia erit gutturalis; est enim appositum Euphoniæ, vel producendi gratia.

וְיֹסִיף Reperitur Esa. 29. 17. pro וְיֹסִיף Ego addens.

Reperitur etiam vox hæc cum הַ paragogica.

וְלִזְמוּרָה Fœmin. est brevis siue acuitur, sed aliquādo est penacuta sequēte monosyllabo, vt וְלִזְמוּרָה־לִּי Esa. 40. 10. dominans ei. Sic cū dictione longa פּוֹעֵלָה אֲנִי Psal. 92. 9. Interdum cum .. vt בְּגִירָה Ier. 3. 8. בְּעֵרָה ardens. Esa. 34. 9. (præuaricatrix.

וְלִזְמוּרָה semper est longa. Cum prædictis accentibus prius segol vertitur in camèz, vt עֲמָרָה Eccl. 1. 4. terra stans, vel stat.

Tertia existente הַ vel ׀ vterque segol vertitur in patàch, vt בְּרַחַת Genes. 16. 8. Ego fugiens. שְׂמָעַת Genes. 18. 10. audiens.

De Infinitiuo.

דִּלְמִזְדֹּר & לְמִזְדֹּר vtroque modo formatur. sic

פְּרוּחַ florere. Esa. 35. 2. שְׂמַרְלֶיךָ Exod. 34. 11. cum camèz

שְׂמֹעַ Gen. 29. 12. chatuph.

גִּדְלֶיךָ cum camèz, & zère, crescere, crescendo. Gen. 26. 13.

Cum hęc הַ paragogica, & diuersis punctis.

לְמִשְׁחָח cum הַ: in prima, Exod. 29. 29. ad vngendum.

לְרַחֲמָה cū הַ: in secunda Euphoniæ gratia. Ezech. 8. 6. ad elongandū.

לְמִשְׁחָךְ 1. Sam. 15. 1. Euphoniæ gratia, ad vngendum.

לְחַמְלֶיךָ prima cum ׀ Ezech. 16. 5. ad miserendum.

לְדַבְּעָךְ cum chirech, ad coeundum. Leu. 18.

לְאַשְׁמָח cum patàch, Leuit. 6. ad delinquendum.

לְרַחֲמָה cum patàch, psal. 119. 20. ad desiderandum.

לְשַׁלֵּא cum sceuà. Esa. 7. 11. interrogare.

Item nota, quod Infinitiuus semper est idem cum Imperatiuo in omnibus coniugationibus tam actiuus, quam passiuus, vt vides ex forma insectendi. Cæterum Infinitiuo adduntur litteræ acciden-

détales כְּכֶלֶם de quibus supra: (quibus etiã formantur Gerundia, ad morem tamen latinorum, vt supra monuimus, Hebræi enim illa non habent) quæ in Coniugatione kâl subscribuntur cum chirech; vt in supraposito exemplo: In omnibus alijs Coniugationibus cũ sceuà . מ , sequitur daghêsc, quod est signum abieci nûn ex præpositione כֹּן , quæ sequente gutturali punctatur . . vt suppleatur daghêsc, quod illæ non admittunt. Ex Tabula id cognosces.

לְלִמּוֹד Lilmòd; legitur littera, non tamen sceuà, ne mutetur formatio vocis, & hoc nota.

De Imperatiuo.

פְּקוֹד & לְמִוֹד אֶף	sed	חָרְלוּ	Zac. 11. 12. pro חָרְלוּ cessate
עֲזוֹב	Pfal. 37. 10. derelinque.	לְמִוֹד אֶף	Disce tu fœm. generis.
זְכֹר־לִי	Pfal. 25. 7. cũ — maccâph.	טַחֲנִי	Esaï. 47. 2. mole .
שְׁמֹר	Deuter. 5. 12. custodi.	מְלִכִי	cum — chatùph, Iud. 9. 10.
שְׁלַח	Pfal. 43. 3. cum —: mitte.	שִׂמְחִי	Ioël 2. 2. lætare .
שָׁכַב	& 1. Sam. 3. 9. dormi.	עֲבֹדִי	Esa. 23. 10. transi.
שָׁכַב	Ibid. 6.	חֲשׂוּמִי	Ibid. discooperi .
חִכְמָה	Prou. 6. 6. sapiens esto.	חָרְבִי	Esa. 42. 27. desola.
שְׁמַע	Deut. 5. 1. audi.	קַטְמִי	1. Sam. 28. 9. diuina.
	cum הַ paragog.	לְמִוֹדֵנָה אֶף	discite, fœm. generis
קִרְבָּה	Pfal. 69. 19.	פְּקוֹדֵנָה & סְבוֹדֵנָה	Ier. 49. plāgite.
סַעֲדָה	1. Reg. 13. 17. fulci cũ accētu	שְׁמַעוּ	Gen. 4. 22. audite, sine hē
סַלְחָה	Dan. 9. 20. parce.		formatiua personæ .
שְׁמַעָה	Pfal. 17. 1. audi.		
שְׁאַלָה	Esa. 7. 11. interroga.		
עֲרַבָה	Iob 33. 5. præpara.		

De Futuro.

לְמִוֹד אֶף	facit etiam per pa-
תַּחַח יִפְקֹד יִפְקֹד יִפְקֹד יִפְקֹד	tach
אֶשְׂחֹק	Prou. 1. 25. ridebo .
מִשְׁכִּי	Gen. 24. 19: hauriam.
לְשִׁמְרֵלִי אֶשְׁמֹר	Pfal. 89. 29. & seruabo.
- Quanquam ratio seu regula est, quod in his verbis Perf. vbi tertia vel secunda est gutturalis, desinit per — vel — sic etiam quando

quando sunt intransitiua, vt
אֲשַׁחֵק : אֲשַׁכֵּב : & similia.

Cum Hè addita

אֶעֱבְרָה haijn sine . : . Iud. 12. 3.

אֲשַׁכְּבָה Psal. 4. 9. dormiam.

& אֶזְעָקָה Psal. 76. 1. clamabo.

אֶעֱזֹבָה Iob 9. 24. relinquam.

יִלְקֹד־וְ יִלְקֹד־וְ facit &

יִשְׂבֹּעַ Esa. 53. 11. saturabit, ob re-
gulam prædictam

יִשְׁתֵּשׂ Leuit. 8. 19.

יִנְעַם Prou. 24. 25. dulcescet.

יִחְסַר Ibidem, deficiet.

יַעֲבֹר־פִּי cum macchâph psal. 18.

יִמְשַׁלְּנֵם Esa. 19. 4.

יִחְפֹּץ : יַעֲבֹר : יִחְשֹׁף

תִּלְקֹד־וְ.

תִּשְׁמַע Deuter. 28. 13. audies.

תַּעֲבֹד Leuit. 25. 39. seruius.

תִּזְרַע Leuit. 25. 3. feres.

תִּחְרַשׁ psal. 109. 7. tacebis.

cū macchâph תִּתְעַלְבֶּנּוּ Iob 35. 6
operaberis in eo.

נִלְקֹד־וְ

נִשְׁמָע Iehos. 24. 24. audiemus.

נִזְרָע Leu. 25. 20. feremus.

נִשְׁמָע Ier. 42. 6. audiemus.

נִעֲבֹד Ios. 24. 19. transibimus.

cū macchâph נִגְדֹף־לֹו Iob 19. 28

cum הַ paragogica.

נִשְׂמַחַח psal. 66. 6. letabimur.

נִכְרַעַח ps. 95. 6. incuruabimus nos

נִקְרַבַּח Esa. 41. 1. appropinquabim.

נִנְחַלְקַח Gen. 41. ij. & somniauim.

יִלְקֹד־וְ

יִחְפְּשׂוּ Psal. 64. 7. scrutabuntur.

יִשְׁמְעוּ Deut. 18. 14. audient.

יִשְׁפְּלוּ Esa. 10. 32. humiliabūt se.

יִחְפְּצוּ psal. 68. 30. volent.

יִשְׂבְּעוּ Hofe. 4. 10. saturabunt se.

יַעֲלֹצוּ ps. 68. 4. יִחְשְׁבוּ ps. 35. 20.

יִנְיָקְמוּסוּ ps. 106. 24. יִנְיָעֲקוּ Ios. 24. 7

יִחְשְׁבוּ Esa. 13. 17. יַעֲבֹדוּ ps. 106. 36

cū ךַּ parag. יִשְׁמְעוּן Exod. 4. 9.

יִרְבְּצוּן psal. 104. 23. accubabunt.

יִגְוְעוּן Ibid. 30. morientur.

cū accen. paut. יַצְפְּנוּ Psal. 10. 8.

יִחְמְלוּ Esa. 9. 17. & alia.

תִּלְקֹד־וְ secunda.

תִּשְׁלַחוּ Num. 31. 4. mittetis.

תִּתְחַבְּלוּ psal. 62. 10. euanesctis.

תִּחְשְׁבוּ Zach. 7. 10. cogitabitis.

cum accen. תִּשְׁמְרוּ Leu. 26. 3.

תַּעֲבֹדוּ Iehos 24. 11.

cū ךַּ parag. תִּשְׁמְעוּן Deut. 8. 20.

תִּשְׁמְעוּן Deut. 18. 25. audietis.

תִּכְרַתוּן Exod. 34. 14. succiditis.

תעבדו Iehos. 24. 15. seruietis.
 תלמדי Efa. 49. 18. Indues te.
 תשקטי Ier. 47. 6. quiesces.
 תערוצי Efa. 47. 12. tremes.
 & תחשבי sic
 תשחרי Ezech. 16. 32. munera.
 תעבדי Ruth. 2, 8.
 & cum nun paragolica.

תדבקין Ruth. 2. 21. adhærebis.
 תלמדנה
 תקשבנה Efa. 32. 3. attendent.
 תחשכנה pl. 69. 24. obscurabûtur
 תשכחנה Efa. 49. 14. obliuiscetur
 תעברנה psal. 81. 7. transibunt. &
 cum daghesc propter defectû
 תשכנה Ezech. 17. 23. habitabût.
 תלבשו 2. Sam. 13. 18. sine he.

Niphal Coniugatio Passiva, secunda.

Præter.

נלמד	נעבר
נלמדת	נעברת
נלמדתי	נעברתי
נלמדו	נעברו
נלמדתם	נעברתם
נלמדנו	נעברנו
נלמדוה	נעברוה
נלמדתו	נעברתו
נלמדוהו	נעברוהו
נלמדוהי	נעברוהי
נלמדוהוה	נעברוהוה
נלמדוהיה	נעברוהיה
נלמדוהיהו	נעברוהיהו
נלמדוהיהי	נעברוהיהי
נלמדוהיהוה	נעברוהיהוה
נלמדוהיהיה	נעברוהיהיה
נלמדוהיהיהו	נעברוהיהיהו
נלמדוהיהיהי	נעברוהיהיהי
נלמדוהיהיהוה	נעברוהיהיהוה

כהלמד	כהעבר
להלמד	להעבר
מהלמד	מהעבר

Imperat.

הלמד	העבר
הלמדו	העברו
הלמדוה	העברוה
הלמדוהו	העברוהו
הלמדוהי	העברוהי
הלמדוהוה	העברוהוה
הלמדוהיה	העברוהיה
הלמדוהיהו	העברוהיהו
הלמדוהיהי	העברוהיהי
הלמדוהיהוה	העברוהיהוה

Futur.

Ego docebor

אלמד	אעבר
אלמדו	אעברו
אלמדוה	אעברוה
אלמדוהו	אעברוהו
אלמדוהי	אעברוהי
אלמדוהוה	אעברוהוה
אלמדוהיה	אעברוהיה
אלמדוהיהו	אעברוהיהו
אלמדוהיהי	אעברוהיהי
אלמדוהיהוה	אעברוהיהוה

Benoni.

נלמד	נעבר
נלמדוה	נעברוה
נלמדוהו	נעברוהו
נלמדוהי	נעברוהי
נלמדוהוה	נעברוהוה
נלמדוהיה	נעברוהיה
נלמדוהיהו	נעברוהיהו
נלמדוהיהי	נעברוהיהי
נלמדוהיהוה	נעברוהיהוה

Infinitiuus.

הלמד	העבר
כהלמד	כהעבר

Regula, & Exceptiones.

Hæc Coniugatio actiua intransitiua, & interdum Impersonalis, aut Passiuæ vocis est, secundum quosdam: habetq. sub se verba Perfecta, Quiescentia, Defectiua, & Geminata quod non satis arri-det, licet נִשְׁבַּע adiurauit, vel iurauit, vertant quidam. nam hebraico more passiuæ vertendæ sunt iuramento obstrictus, id enim patitur Idiotismus, & phrasis hebraica.

De Præterito.

נִלְמַד Quando prima radicalis fuerit gutturalis, littera est punctata segòl .: & sequens seruilis cum .: chatèph segòl, vt נִנְחַם ingemuit, vel suspirauit: נִהַלְךְ ambulauit: נִחְשַׁב æstimatus est, aut æstimauit se: נִעְלַם exultauit, vel exhilaratus est.

De Benoni.

נִלְמַד Benoni, seu Participium actiuum punctatur cum ׀ ad differentiam præteriti, sed in regimine genitiui est cum — paràch.

De Infinitiuo.

נִלְמַד: הִ cum daghèsc ob defectum nùn caratheristica, & sic in sequentibus נִלְמַד: בְּהִלְמַד: Excipe נִלְחַם cū nùn Præt. Iud. 11. 25. pugnando, vel pugnare נִשְׁנַף 1. Sam. 20. 6. petendo, vel petere.

נִלְמַד Ier. 32. 4. dando dabitur, cum chòlem, & sine hè formatiua Infinitiuui. Sic נִבְעַטַף pro נִבְהַעַטַף psal. 6. 3. cum deficeret.

נִלְמַד sequente littera gutturali הִ est cum zère, Leuit. 7. 8. & sic in Imperatio הִנְחַם ingemisce. Ezech. 21. 11. Et in plurali.

נִלְמַד הִנְחַמְוּ deficite, vel נִקְבְּצוּ perfecte. Ioel 3. 11. cōgregamini.

De Futuro.

נִלְמַד Cum litteris gutturalibus, & ׀ punctatur zère, vt נִחְרַם destruetur נִעוֹר fodietur, Esai. 5. 6. נִרָם soporabitur. Ion. 1. 5.

Tertia verò existente gutturali fit contractio, vt infra in suo exemplo (vt נִירַע pro נִירַע minuetur נִשְׁכַח pro נִשְׁכַח obliuioni iraderetur נִירַע seretur: נִשְׁמַע audietur.

¶ Sola hæc passiuæ habet Imperatiuum. estq. potius actiuæ, quam passiuæ significationis, eo quod imperare sit agere, vt quibusdam placuit.

פעל *Pihèl, Tertia in ordine, Coniugatio Actiua seu
secunda Actiua Dagheßata.*

Præteritum.

docuit m.g.	Inuñt.
לָפַד	עָפַד
לְפָדָה	עָפַדָה
לְפָדַי	עָפַדַי
לְפָדוּ	עָפַדוּ
לְפָדֻם	
לְפָדְנוּ	& cætera nõ variant.
לְפָדְוּ	
לְפָדְוּ	
לְפָדְוּ	
לְפָדְוּ	
לְפָדְוּ	עָפַדְוּ

Benoni.

edocens m.g.	
מְלָפַד	מְעָפַד
מְלָפְרִים	
מְלָפְרָה	non variat.
מְלָפְרֵי	
מְלָפְרֵי	
מְלָפְרֵי	

Pahùl.

edocus. m.	
מְלָפַד	מְעָפַד
מְלָפְרִים	
מְלָפְרָה	nihil variat
מְלָפְרֵי	

Infinitiuus.

docere omnis gen. & perf.	
לָפַד	עָפַד
בְּלָפַד	בְּעָפַד
כְּלָפַד	כְּעָפַד
לְלָפַד	לְעָפַד
מִלָּפַד	מִעָפַד
Imperatiuus.	
לָפַד	עָפַד
לְפָדוּ	עָפְדוּ
לְפָדִי	עָפְדִי
לְפָדְנָה	עָפְדְנָה

Futurum.

docebo	אָעָפַד
אֵלָפַד	אָעָפַד
וּלְפָדוּ	וְאָעָפַדוּ
תֵּלָפְדוּ	תָּעָפַדוּ
נְלָפְדוּ	נָעָפַדוּ
וּלְפָדוּ	וְעָפַדוּ
תֵּלָפְדוּ	תָּעָפַדוּ
תֵּלָפַד	& reliqua .
תֵּלָפְדִי	
תֵּלָפְדְנָה	

Regulae, & Exceptiones.

Hæ excep-
tiones non
sunt prin-
cipio Tyro-
nibus tra-
dendæ.

¶ Hæc Coniugatio vocatur פִּעֵל תְּנִיחָא idest dagheffata, prout etiam sua passiva, solum vt illius vehementia naturalis demonstratur, quæ est etiam in pronuntiatione. Dicam ego, vt per hoc signum differat à sex reliquis. Quod si secunda fuerit gutturalis, supplebitur daghêsc per vocalem longam ante positam sub prima radicali, vt cernere erit infra in Exemplo verbi Perfecti, quod habeat secundam & tertiam gutturalem, tunc enim inflexio variabit a prædicta.

¶ Secundo nota, quod verba Neutra in prima Coniugatione, hic & in Hiphil erunt transitiva ad secundum, vel tertium, vt עָבָר *stetit* & in hac עָבָר *cōstituit*, vel *stare fecit*. licet vero rara sint verba Intransitiua, ea tamen differunt ab intransitiuis primæ, in eo quod in hac & tertia significant vehementia, vt צָבַח *germinavit*, est intransitiuum in kâl, vt Leu. 13. 37. sed in hac tertia Pihèl erit etiam maioris vehementiæ, augebit sensum *, licet etiam sit intransitiuum, vt Ezech. 16. 7. Sic אָרְבּוּ *rubuerunt* Thren. 4. 7. apud Esa. 1. 18. erit maioris vehementiæ, & significationis, & tamen Intransitiuum.

¶ Quandoque vero habet significationem, quam & Hiphil, vt Iob 38. 12. יָדַעְתָּ *cognoscere*, vel *scire ne fecisti?* sic יִהְיֶה לְךָ *sperare fecisti*. Psal. 119. 50.

¶ * Quandoque ista Coniugatio habet diuersam à kâl, & contrariam significationem, vt

פָּנָה in kâl <i>respexit</i> ,	sed פָּנָה in Pihèl <i>expurgauit</i> .
sic אָבַד in kâl <i>perijt</i> .	אָבַד in Pihèl <i>disperdidit</i> .
שָׂרַשׁ <i>radices emisit</i> .	שָׂרַשׁ <i>Radices euulsit</i> (& sic de alijs).

¶ Quædam etiam sunt quæ in hac secunda coniugatione inveniuntur vsitata, in prima vero minime, & tamen retinent significationem primæ kâl, vt פָּתַח non vsitatur, nec צָוָה *Præcepit*, sed 1. Reg. 4. 14. כָּתַר in pihèl *accelerauit*, צָוָה in pihèl *iussit*, Gen. 7. 5.

De Præterito.

¶ לָפָר Regulariter prima est cum chîrech; secunda cum zère: Reperiuntur tamen plura cum םֶֿ segol, vt פָּקַשׁ־לְךָ Prou. 14. 6. *querit derisor*. דָּבַר Iof. 14. 10. *locutus est*. כָּבַם Iof. 14. 10. *lauit*.

כפר Exod. 30. 9. propitiatur, vel tiatus est. בער 2. Reg. 23. 25. *combussit*, sine supplemento daghèsc.

Secunda verò existente gutturali, aut ך (quia non suscipiunt daghèsc) prima est cum zère, aut patàch; interdum (sed rarò) cum chirec : secunda cum zère, interdum cum — patàch, sicut & quando tertia est gutturalis, nisi tertia ipsa sit cum — patàch; vt

מאן Deut. 25. 7. reuult.

בלע Esa. 25. 7. perdidit.

חחר Gen. 34. 19. distulit.

שבר Esth. 9. 1. fregit.

ברך vel בריך pfa. 10. 3. benedixit.

שלח Leu. 26. 25. misit.

נחר Thren. 2. 7. proiecit. &

פתח vel פתח Job 41. 5. aperuit.

נחם psal. 10. 3. exacerbauit sūt.

גדע 1. Sam. 2. 31. succidit.

sine supplemento daghèsc.

Verum huius alia affertur ratio, quia ibi fit contractio, vt infra melius in exemplo Verbi Perfecti, cuius tertia est gutturalis.

De Benoni.

מלמד Participium hoc, Infinitiuus, Imperatiuus, & Futurum sunt communiter cum ך sed cum macchàph sunt cum ך segol, vt infra in Exceptionibus Futuri.

Si secunda radicalis fuerit נ vel ך prima est cum ך vt

מפרק 1. Reg. 19. 11. sciens. מתאב Amos. 6. 9. abhominans.

si vero fuerit ה vel ח aut ך est cum — nec suppletur daghèsc, vt

מנהג Nah. 2. 8. ducens. מתעב Esa. 49. 17. abhominans.

מפחד Prou. 28. 14. terrens. מבקשי Psal. 71. 13. Prou. 28. 5.

nec suppletur daghèsc, & Infinitiuo, & Imper. etiã accidit, vt infra.

Dicere etiam potes, quod sit vocalis — pro ך vt quidam Doctores, & bene.

De Pabul Participio passiuo.

מלמד Si prima radicalis fuerit נ est cum ך vt מתאב rubefactus. Et secunda si fuerit gutturalis aut ך est cum chòlem,

vt מבקלה Prou. 20. 21. festinata. מברך Psal. 112. 3. benedictus.

מבערת Ier. 36. 21. succensa. מבקשים pfa. 37. 22. benedicti.

Si vltima fuerit gutturalis faciet, vt infra.

De Infinitiuo.

מלמד Communiter cum zère. Interdum vero cum chòlem, vt

יָסַד Pſal. 118. 18. caſtigando, & לִיסַד 2. Par. 31.7. fundando.
 hæc autẽ ſunt Quiſcentia . Si ſecũda fuerit נ vel ך prima eſt cũ ך
 vt מָאֵן renuere . פָּאָר Eſa.60.13. מָהַר feſtinare . Exod. 12. 33.
 בָּרַךְ benedicere. Num. 23. 11. נָחַם conſolari. Eſa. 61.2.
 Si fuerit ה vel ה aut ׃ eſt cũ ך — בָּעַר comburere. 2.Par.4.20. &
 & ſine ſupplemento, vt בָּעַר Eſa.40.16. cũ ſupplemẽto.

Tertia exiſtente gutturali cum — aut ך ſub ſecunda, & ſub tertia
 patach, וְשֵׁלַח vel contractum וְשֵׁלַח admittendũ. 1. Sam. 20. 20.

¶ Cum ה paragoga וְפָרַח Pſal. 147. 1. canere, aut, pſallere.

De Imperatiuo.

¶ לְפָרָה cum zèrè; item cum — שְׁלַח Eccl. 11. 1. contractũ, mitte.
 שִׁמַּח Pſal.86. 4. latifica. מָהַר pſal. 69. 18. cum ך
 פָּרַךְ pſal. 55. 10. diuide. מָהַר Gen. 19. 22. feſtina .
 בָּרַךְ Iob. 2. 9. benedic. קָדַמְהוּ Pſal. 17. 3. præueni. cum
 (ה parag.)

De Futuro.

¶ מְלַמֵּךְ & מְרַבֵּךְ ſub ſecunda communiter zèrè . Et cum litteris
 gutturalibus, aut ך vt dictum eſt de Participio ,
 Prima cũ ך vt ſuppleatur dagh. מְפָחַר Eſai. 12. 2. terrebo.
 מְפָאֵר pſal. 149. 4. glorificabor. מְבַעֵר 2. Reg. 14. 12. ſuccendam,
 מְבַרֵךְ Eſa. 60. 7. benedicam. מְרַחֵם Ier. 13. 14. miſerebor.
 & ſine ſupplemento. מְרַחֵם & cum ה paragoga.
 מְשַׁבַּח pſ. 145. 4. laudabo. cõtra- מְדַבֵּר Iob 7. 11. loquar.
 מְפַתַּח Eſa. 45. 1. ſoluam. (cũ) מְחַעֵבָה pſ. 119. 163. abominabor.
 מְנַחֵם pſal. 78. 26. ducam . מְדַבֵּרֵנָה Genef. 44. 18. loquetur.

Pubal Paſſiua præcedentis, Quarta in ordine.

Præteritum.

edotus fuit

ſeruitũ eſt illi

לָפַר

עָפַר

לָפַרְסָה

לָפַרְתִּי

לָפַרְוּ

לָפַרְתֶּם

לָפַרְנוּ

non variat

לָפַרְהוּ

לָפַר
לָפַרְתָּ
לָפַרְתָּו

Benoni.

לָפַר
לָפַרִים
לָפַרְחָה
לָפַרְוֹת

Infinitiuus.

לָפַר
edocbor

עָבַר

non variat.

Futurum.

לָפַר
וּלָפַר
תָּלַפַר
נָלַפַר
וּנָלַפַר
תָּלַפַרוּ
תָּלַפְרוּ
תָּלַפְרוּהוּ
תָּלַפְרוּהָ

vel
תָּלַפְרוּנָה

אָעָבַר
וּאָעָבַר
תָּעָבַר
נָעָבַר
וּנָעָבַר
תָּעָבְרוּ
תָּעָבְרוּהוּ
תָּעָבְרוּהָ

edocbuntur, vel
edocbimini f.

Regula & Exceptiones.

לָפַר	Hoc Præteritum reperitur cum chòlem,	vt
מָרַק	Leu. 2. 21. tersus fuit.	טָרַף
זָרַק	Num. 19. 12. sparsus fuit.	חָרַב
פָּרַשׁ	Num. 15. 34. expositus.	מָעַד
רָעַד	psal. 118. 12. extinctus.	יִבְרַךְ
		in fut. ps. 128. 4. benedicet.

Et cum chatèph camèz כָּתַח præcisus fuit Ezech. 16. 4. in his mutatur .. in chòlem ad supplendum daghèsc, quod respuit secunda gutturalis. Vel dicas, vocalem stare pro vocali, & sine supplemento daghèsc. Nec propterea formanda est noua alia coniugatio, Pòhàl nomine, vt quidam male, multiplicantes entia in infinitum. לָפַר Et cum Biclàl, vt in Pihèl, quæ tamen in hac cõiugatione, neq. in Imperfectis, neq. in Perfectis sunt in vfu.

הִפְעִיל Hiphil Tertia actiua, Quincta.

¶ Communiter est transitiuua in tertiũ (significat. n. quẽpiam alterũ aliquid facere, quod illi iubeatur, vt dictum supra) interdum, & in-

intransitiua, & reperitur in omnibus speciebus verborū, vt infra.

Differt a præcedentibus, quia habet in omnibus temporibus, (præterquam in futuro) litteram ה punctatam regulariter chirec ante primam radicalem; deinde iòd cum accentu post secundam radicalem, vel actū, vel virtute latentem, vt הלמיר. Quæ iòd est

in præter. in tertijs personis tantum: In reliquis temporibus actū aliquando, siue expressa; aliquando non expressa, & virtute contenta in longa vocali sub secunda radicali, vt ex exemplo clarius.

Quando vero prima est gutturalis, illa ה punctatur ∴ & sequens radicalis gutturalis: ∴ chatèph segòl, vt in exemplo.

De significatione huius Coniugationis.

Significat agere alio authore, vel iubente, seu motore, sicq. explicantur verba ista, per, *fecit facere* (vt Italico sermone vtamur) seu *iussit discere* v.g. Quæ autē sunt neutra in kâl עקר stetit, in Hiphil fiunt actiua, vt העמיר fecit stare. Porro

Actiua in kâl fiunt transitiua in tertium in Hiphil, v. g. אכל comedat, in hac האכלי comedere fecit. Deut. 8. 3. Vulg. *cibauit eos*. pl. 147. העמיר Germinare fecit mōtes herbã. quæ propria phrasis, & idiotismus hebraicæ linguæ est. Reperiuntur quædam (licet raro) verba, quæ tam in kâl, quàm in Hiphil sunt intransitiua in secundum, (vt quidam loquuntur) seu vnicam significationem habent, nec transeunt ad subiectum tertium, seu non iubent aliquid fieri ab altero: sic הזקיש manicauit, vel mane surrexit. 2. Reg. 15. הזקיש confusus est Moab. Hier. 48. 20. non *confundere fecit*, vel *surgere fecit* de mane: sic הזקיש Num. 30. 15. *tacuit*, vnum actum tantum significat. Sed hæc ad Thesauros, siue Dictionaria spectant.

Præteritum.

discere fecit, iussit m. seruire fecit.

הלמיר

העמיר

הלמרת

העמרת

הלמרת

העמרת

הלמירו

העמירו

הלמרתם

העמרתם

הלמרתו

העמרתו

הלמרתה

העמרתה

הלמרת

העמרת

הלמרתו

העמרתו

Benoni.

discere iubens.m.

מִלְמִיד	מַעֲבִיר
מִלְמִידִים	מַעֲבִירִים
מִלְמִידָה	מַעֲבִיָּה
מִלְמִידָת	מַעֲבִירוֹת
מִלְמִידוֹת	

Pahul.

edoceri iustus.

מִלְמִד	מַעֲבִיר
מִלְמִידִים	מַעֲבִירִים
מִלְמִידָה	מַעֲבִיָּה
מִלְמִידוֹת	מַעֲבִירוֹת

Infinitivus.

facere discere

facere seruire

הַלְמִיד	הַעֲבִיר
וְהַלְמִיד	וְהַעֲבִיר
בְּהַלְמִיד	בְּהַעֲבִיר
כְּהַלְמִיד	כְּהַעֲבִיר
לְהַלְמִיד	לְהַעֲבִיר

מִהַלְמִיד מִהַעֲבִיר

Imperatiuus.

discere fac.

הַלְמִד	הַעֲבִיר
וְהַלְמִיד	וְהַעֲבִיר
הַלְמִידוֹ	הַעֲבִירוֹ
הַלְמִידִי	הַעֲבִירִי
הַלְמִידְנָה	הַעֲבִירְנָה

Futurum.

discere faciã

seruire faciã

אֶלְמִיד	אֶעֱבִיר
וְאֶלְמִיד	וְאֶעֱבִיר
יֶלְמִיד	יַעֲבִיר
תֶּלְמִיד	תַּעֲבִיר
נֶלְמִיד	נַעֲבִיר
יֶלְמִידוֹ	יַעֲבִירוֹ
תֶּלְמִידוֹ	תַּעֲבִירוֹ
יֶלְמִידִי	יַעֲבִירִי
תֶּלְמִידִי	תַּעֲבִירִי
תֶּלְמִידְנָה	תַּעֲבִירְנָה

Regule, & Exceptiones.

הַלְמִיד *iussit discere*: sic הַשְׁמִיעַ *audire fecit*, vel *iussit*. quam D. Hier. vertit quandoque, *annunciauit*. Esai. 41. 22.

Cum littera gutturali facit vt supra per segol, & catèph segol, vt הַעֲבִיר *perdere fecit*. Num. 24. 20. & הַעֲבִיר *stare fecit*, siue *statuit*.

Dan. 11. 11.

העלים

העלים sine chatèph, abscondere
fecit. 2. Reg. 4. 27.

הקלים pudore suffundere fecit, p

הקלים: sic הכלמוגו per-segòl,

1. Sam. 25. 7. & ver. 14. per —

הקלמוגו non fecimus facere eis

decus.

Secúda persona facit per- & -:

vt העברת transire fecisti, Le-

uit. 25. 9.

& והעמדת & stare facies, cum

Vau conuersiua. Ezech. 29. 7.

De Benoni.

מלמור Vt adesset signum Coniugationis, deberet facere,

מחלמור sed abijcitur ה in his participijs, & futuris, ne sit grauis eo-

rum pronuntiatio, si duæ pariter ponerentur litteræ seruietes in

initio. sic מחלמר in Pahùl facere deberet, & in futuris

מחלמר sed abijcitur ה, vt

מחלמר vitetur Cacophonia

duarum seruilium.

Reperitur tamen מחלמר

in Pahùl apud Ezech. 46. 22.

Vide R. D. Kimchi in rad. קמץ

De Pahùl.

מקמור Quando est prima gutturalis, diuersificat, & facit, vt supra: sic

מקמור stabilitus. 1. Reg. 22. 35.

מקמור detentus. 1. Paral. 9. 18.

מקמור defolatus. Ezech. 29. 12.

מקמור Esa. 52. 14. dissipatus, ex-

tinctus pro

מקמור cum chatèph camèz.

De Infinitiuo.

מלמור & הלמור Tam in hoc, quàm Imp. & Futuris huius Con-

iugationis chirec mutatur in zère, vel stat pro illo; sunt enim inter

se affinia, vt supra, & patet ex exemplis. Excipe

מפער 1. Sam. 15. 22. rebellem esse, vel transgredi.

מרחק Iob. 13. 21. elongare fac.

& sine ה formatiua, vel charatheristica.

לשמיע pro להשמיע psal. 26. 7. ad audire faciendum.

לשקור pro להשקור Esa. 23. 11. ad disperdere faciendum.

והקליט Esa. 31. 5. habet chirec sub ה & volunt quidam esse Inf-

nitium, & cum Præterito confundi, vt sit extra regulam. Non

placet; tempus. n. pro tempore frequentissimú est in SS. Scripturis.

De

De Futuro.

אֶסְתֵּר Ezec. 39. 23. יַעֲמֶהָ Gen. 2. pro יַעֲמִיחַ cōtract ū. germinare fecit.

הַפְעֵל *Hophal Passiva præcedentis, sexta in ordine.*

Hæc est Passiva præcedentis, & pro signo formatiuo, seu characteristico assumit הָ ante primam radicalem punctatam הִ: idq. in perfectis, & quiescētibus lamed hê, vt הַלְמֵד : הַמְעֵא : הַלְמֵד . In Defectiuus vero punctatur ם. sequente daghêsc, vt הַגֵּשׁ & הַעֵב . In quiescentibus vero Vau sciurech, vt suppleatur prima quiescens, vt הוֹשֵׁב sedere iussus est: הוֹבֵן intelligi factus est, &c.

Quoad significationem, non est illa transitiva simpliciter, sed significat pati (passive) altero suadente, & iubente, siue impellente, & cogente, ex R. Isaac,

Impulsus fuit visitari. הַלְמֵד impulsus, vel iussus fuit doceri.

Præteritum.

doceri iussus fuit m.

הַלְמֵד	הַעֵבֵר
הַלְמֵדְתָּ	הַעֵבֵרְתָּ
הַלְמֵדְתִּי	הַעֵבֵרְתִּי
הַלְמֵדְוּ	הַעֵבֵרוּ
הַלְמֵדְתֶּם	הַעֵבֵרְתֶּם
הַלְמֵדְנִי	הַעֵבֵרְנִי
הַלְמֵדְהָ	הַעֵבֵרְהָ
הַלְמֵדְתָּ	הַעֵבֵרְתָּ
הַלְמֵדְתָּן	הַעֵבֵרְתָּן

Benoni

doceri iussus. m.

הַלְמֵד	הַעֵבֵר
הַלְמֵדִים	הַעֵבֵרִים
הַלְמֵדְהָ	הַעֵבֵרְהָ

הַלְמֵדוֹת הַעֵבֵרוֹת

Infinitiuus.

edoceri iuberi.

הַלְמֵד הַעֵבֵר

reliquis ca ret.

Futurum.

הַלְמֵד	אֶפְקֹד	אֶעֱבֹר
יִלְמֵד	יִפְקֹד	יִעֲבֹר
תִּלְמֵד	תִּפְקֹד	תִּעֲבֹר
נִלְמֵד	נִפְקֹד	נִעֲבֹר
וּלְמֵדוּ	וּפְקֹדוּ	וּעֲבֹרוּ
תִּלְמְדוּ	תִּפְקְדוּ	תִּעֲבֹרוּ
תִּלְמֵד	תִּפְקֹד	תִּעֲבֹר
תִּלְמְדִי	תִּפְקְדִי	תִּעֲבֹדִי
תִּלְמְדְנָה	תִּפְקְדְנָה	תִּעֲבֹדְנָה

Regula, & Exceptiones.

¶ הִלָּקֵד Inuenitur & הִ formatiua Coniug. cum chibbūz, vt
 הִשָּׁכַב prostratus, vel dormire factus fuit. Ezech. 32. 31.
 הִשָּׁלַךְ proiectus fuit, aut proijci impulsus fuit. Dan. 8. 11.
 Quando prima radicalis est gutturalis, tunc punctatur ה vt supra
 = & prima rad. ה: vt הִחַרְבָה : הִחַרְבָה defolari iussus fuit. Excipe.
 הִחַתַּל Ezech. 16. 4. inuolutus fuit, aut inuolui, iussus fuit.

הִתְפַּחֵל Hitpabel IV. Reciproca VII. in ordine.

Hæc septima Coniugatio est actiua simul & passiua, vt הִתְקַדַּשׁ
 sanctificauit seipsum, הִתְהַדָּר glorifices teipsum. Significat autem
 vehementiam, multiplicitatem, & frequentiam actionis, vt loco
 supra citato. Prouer. 25. Ne laudes te sæpiissime, & multis inanibus
 verbis. Reijce, quod quidam dicunt, eam significare ostentationem,
 qua quis simulat re, aut verbis se esse quod non est, vt cum quis se
 diuitem ostentat, cum non sit, ex Prou. 13. nam aperte sensus con-
 trarius est. Et facile refelluntur ex Gen. 2. וְתִבּוֹשׁוּ non erubescer-
 bant, idest, alter alteri (primi parentes) cum essent nudi, non suf-
 fundebat pudorem, vel erubescerentiam ex nuditatis aspectu.

¶ Complectitur etiam (per translationem, & similitudinem quã-
 dam) actionem, qua inanimata in seipsa agunt, vt
 וְהִתְפַּחְצוּ Habac. 3. 6. contriuerunt se montes.
 הִתְרַוַּעְעָה Esa. 24. 19. conterendo contriuit se terra, & sæpius ibid.
 quæ tamen sunt Coniugationis Hitpohèl, quoad significandi mo-
 dum affinis huic.

¶ Reperiuntur etiam quædam verba, quæ in hac Coniugatione
 idem significant, quod in kâl significarent, vt הִתְפַּלֵּל orauit, non
 orauit seipsum: quod de Mosè pluriès.

Pro qua re tradit Elias regulã, q̄ omne verbũ q̄ in vna dumtaxat
 Coniug. inuenitur extra kâl, exponendũ est, ac si extiterit eiusdẽ Cõ-
 iug. kâl, vt גִּשְׁבַּע iurauit גִּלְתָּם pugnavit. sic הִשָּׁקֵם mane surrexit.

Formatur vero hæc Coniugatio per signum הָ ante primam ra-
 dicalẽ, & deinde posito daghèsc in secunda rad. Prima autem ra-
 dicalis punctatur patâch, & secunda zère, vel patâch cum daghèsc,
 vt

Nota

vt התלמד docuit seipsum. Si vero secunda radicalis non fuerit capax daghèsc, tunc prima punctatur ׀ vocali longa, vt התפאר glorificauit se, Esa. 10. 14. התברך benedixit sibi ipse. Esa. 65. 17

Quod si verbum inceperit ab aliqua quatuor litterarum ץ ש ם ז טאן formatiua ponitur post primam radicalem, vt השתמר custodiuit seipsum. םתפב circundedit seipsum.

Præterea si prima radicalis fuerit ץ pro ן formatiua ponitur ף vt הציטק iustificauit seipsum; si fuerit ך collocatur ך vt זמן parauit se. Secunda, & tertia existente ף & ף prima, tunc ן suum retinet locum, vt השוטט explorauit. Jerem. 49. 3.

Præteritum.

docuit se m.	seruiuit.
התלמד	התעבד
התלמדת	התעבדת
התלמדתי	התעבדתי &c.
התלמדו	התגדלו sed
התלמדתם	התגדלתם
התלמדנו	התגדלתנו
התלמדוה	התגדלוה
התלמדוה	התגדלתם
התלמדוה	& reliqua.

Benoni.

מתלמד	מתעבד
מתלמדת	non variat.
מתלמדתי	
מתלמדו	
מתלמדוה	

Infinitiuus.

התלמד	התעבד
כהתלמד	
כהתלמד	nihil variat.
להתלמד	
מהתלמד	

Imperatiuus.

התלמד	התעבד
התלמדו	non variat.
התלמדוה	
התלמדוה	

Futurum.

אתלמד	אתעבד
יתלמד	non variat.
תתלמד	
נתלמד	

תְּלַמְּדוּ

תְּלַמְּדוּ

תְּלַמְּדוּ

תְּלַמְּדוּ

תְּלַמְּדוּ

Regula, & Exceptiones.

¶ Quando prima radicalis est ת, abijcitur prior Tāu, quæ est formatiua, & suppletur per daghêsc, ad vitandum cacophoniam vt תְּלַמְּדוּ pro תְּלַמְּדוּ Psal. 18. 26. perfectus eris.

Idem seruator, quando prima est ט vt יִשְׁמַח pro יִשְׁמַח pol-
luct se Leu. 21. Ita etiam si fuerit ג, vt מְדַבֵּר pro מְדַבֵּר Num. 7.
29. colloquens & Esa. 14. 15. אֲדַבֵּר pro אֲדַבֵּר assimilabo me.

De Futuro.

¶ תְּלַמְּדוּ formatur etiam per duplex patāch, vt תְּחַדְּדוּ Prou.
25. 6. אֲתַחֲבֵר Dan. 11. 6. consociabunt se. וַיִּתְחַבֵּק Ester. 5. 10.
continuit חֵב.

Reperitur etiam transmutatio litterarum תַּחַל pro תַּחַל fa-
cies te peruersum, psal. 18. 26. vel teipsum peruerteres.

¶ פֹּהֵל POHEL Octaua in ordine, quæ *Quadrata*, seu *Geminata*,
הַמְרַבֵּעַ seu הַמְרַבֵּעַ vocatur, idest, *quatuor constans litteris*, tri-
bus videlicet radicalibus, & vna coniugationis formatiua, idest
וָאָו, ponitur a quibusdam in Verbis Perfectis, sed non placet, nam
quadrata est, & dicitur, quia tertia radicalis reduplicatur, vt pa-
tet ex exemplis supra allatis, & ex verbo quod ipsi afferunt שִׁוְּבַח
in quo tertia non reduplicatur.

Huius ergo Coniugationis paucissima inueniuntur Perfecta: com-
muniter verò formatur in Quiescentibus ו, vel ו, aut Duplicanti-
bus: ideo reijcimus ad eum locum, in quo & de Hithpohèl agetur.

De Verbis Perfectis Gutturalibus.

Quoniā presentibus gutturalibus, multis in vocibus fit satis diuer-
sa mutatio, quæ Tyronis ingenium confundere solet, libuit idcir-
co Regulas mutationis (quas alij vocalium, confusè explicant)
reipsa, & exemplis propositis explicare. Duobus enim verbis infle-
xis, ac memoriæ mandatis, facilis erit speculatio, vt iam dixi.

תִּשְׁמַעוּ *vel* תִּחְרְפוּ
 תִּשְׁמַעוּ תִּחְרְפוּ
 תִּשְׁמְעוּ תִּחְרְפִי
 תִּשְׁמַעְנָה תִּחְרְפְּנָה

Nifhāl Preť.

נִשְׁמַע נִחְרַף
 נִחְרַפְתִּי
 נִחְרַפְתִּי *non variat.*
 נִחְרַפוּ נִלְמַד
 נִחְרַפְתֶּם
 נִחְרַפְנוּ
 נִחְרַפְהוּ
 נִחְרַפְתֻּם
 נִחְרַפְתֶּן נִשְׁמַעְתֶּן

Benoni.

נִחְרַף נִשְׁמַע
 נִחְרַפְיִם נִשְׁמַעִים
 נִחְרַפְהוּ נִשְׁמַעוּ
 נִחְרַפְתִּי *vel* נִשְׁמַעְתִּי *vel*
 נִחְרַפְתֶּם נִשְׁמַעְתֶּם
 נִחְרַפְתֻּם נִשְׁמַעְתֻּם

Infinitiuus.

הִחְרַף הִשְׁמַע
 כִּהִחְרַף כִּהִשְׁמַע
 כִּהִחְרַף כִּהִשְׁמַע
 לִהִחְרַף לִהִשְׁמַע

כִּהִחְרַף כִּהִשְׁמַע

Imperatiuus.

הִחְרַף הִשְׁמַע
 הִחְרַפוּ הִשְׁמַעוּ
 הִחְרַפִּי הִשְׁמַעִי
 הִחְרַפְנָה הִשְׁמַעְנָה

Futurum.

אִחְרַף אִשְׁמַע
 אִחְרַפְתִּי *vel* אִשְׁמַעְתִּי
 אִחְרַפְתִּי *& contra Gũ.* אִשְׁמַעְתִּי
 אִחְרַפוּ *vel* אִשְׁמַעְתֶּם
 אִשְׁמַע
 תִּחְרַף תִּשְׁמַע
 נִחְרַף נִשְׁמַע
 יִחְרַפוּ יִשְׁמַעוּ
 תִּחְרַפוּ תִּשְׁמַעוּ
 תִּחְרַף תִּשְׁמַע
 תִּשְׁמַע *vel*
 תִּחְרַפִּי תִשְׁמַעִי
 תִּחְרַפְנָה תִשְׁמַעְנָה

Pihel actiua. Preť.

חֲרַף חֲשַׁמַּע
 חֲרַפְתִּי חֲשַׁמַּעְתִּי
 חֲרַפְתִּי חֲשַׁמַּעְתִּי
 חֲרַפְתֶּם חֲשַׁמַּעְתֶּם
 חֲרַפְתֶּם חֲשַׁמַּעְתֶּם
 חֲרַפְתֻּם חֲשַׁמַּעְתֻּם

חֲרַפוּ

חָרַף	שָׁמַעוּ
חָרַפְתֶּם	שָׁמַעְתֶּם
חָרַפְנוּ	שָׁמַעְנוּ
חָרַפְחָ	שָׁמַעְחָ
חָרַפְתָּ	שָׁמַעְתָּ
חָרַפְתּוּ	שָׁמַעְתּוּ

Benoni.

בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַפְתֶּם	בְּשָׁמַעְעִים
בְּחָרַפְנוּ	בְּשָׁמַעְעָה
vel בְּחָרַפְתָּ	vel בְּשָׁמַעְתָּ
בְּחָרַפְתּוּ	בְּשָׁמַעְעוּת

Pahul.

בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַפְתֶּם	בְּשָׁמַעְעִים
בְּחָרַפְנוּ	בְּשָׁמַעְעָה
בְּחָרַפְתּוּ	בְּשָׁמַעְעוּת

Infinitivus.

חָרַף	שָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
לְחָרַף	לְשָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע

Imperativus.

חָרַף	שָׁמַעַע
חָרַפוּ	שָׁמַעוּ
חָרְפִי	שָׁמַעִי
חָרַפְנָה	שָׁמַעְנָה

Futurum.

בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
בְּחָרַף	בְּשָׁמַעַע
יְחָרַפוּ	יְשָׁמַעוּ
תְּחָרַפוּ	תְּשָׁמַעוּ
תְּחָרַף	תְּשָׁמַעַע
תְּחָרְפִי	תְּשָׁמַעִי
תְּחָרַפְנָה	תְּשָׁמַעְנָה

Puhal Preter.

חָרַף	שָׁמַעַע
חָרַפְתָּ	non variat.
חָרַפְתִּי	
חָרַפְנוּ	
חָרַפְתֶּם	
חָרַפְנוּ	
חָרַפְחָ	
חָרַפְתָּ	
חָרַפְתּוּ	

Benoni

Benoni.

חורף	שמע
חורפים	non variat.
חורפת	
חורפות	

Infinitivus.

חורף	שמע
------	-----

Futurum.

חורף	שמע
חורפים	non variat.
חורפת	
חורפות	
חורפת	
חורפות	
חורפת	
חורפות	

Hiphil. Præter.

חורף	השמיע
חורפת	non variat.
חורפתי	
חורפתי	השמיעו
חורפתם	
חורפנו	
חורפחו	השמיעו

חורפת

Benoni.

מחרף	שמע
מחרפים	non variat.
מחרפת	
מחרפות	
מחרפת	
מחרפות	

Pahul.

מחרף
מחרפים
מחרפת
מחרפות

Infinitivus.

מחרף	השמע
מחרפים	vel השמיע
מחרפת	השמיע
מחרפות	השמיע
מחרפת	לשמיע
מחרפות	לשמיע
מחרפת	מחשמיע

Imperativus.

חורף	השמע
חורפים	vel השמיע
חורפתי	השמיעו
חורפתי	השמיעו

החרפוי	השמיעי
החרפנה	השמענה

Futurum.

אחרף	אשמע
vel אחרוף	vel אשמיע
יחרוף	ישמיע
תחרוף	תשמיע
נחרוף	נשמיע
וחרפוי	ישמיעו
תחרפוי	תשמיעו
תחרוף	תשמיע
תחרפוי	תשמיעי
תחרפנה	תשמענה

Hophal Præt.

החרף	השמע
התחרפת	השמעת
התחרפתי	השמעתי
התחרפו	השמעו
התחרפתם	השמעתם
התחרפנו	השמענו
התחרפה	השמעה
התחרפת	השמעת
התחרפתו	השמעתו

Benoni.

החרף	השמע
------	------

secundū quosdā
sed inuātatum

החרפוי	השמעיס
התחרפה	השמעה
התחרפות	השמעות

Infinitiuus

החרף	השמע
------	------

Futurum.

אחרף	אשמע
יחרפוי	ישמיעו
תחרפוי	תשמיעו
נחרפוי	נשמיעו
וחרפוי	ישמיעו
תחרפוי	תשמיעו
תחרפו	תשמעו
תחרפי	תשמיעי
תחרפנה	תשמענה

Hithpahel. Præt.

התחרף	השתמע
התתחרפת	השתמעתי
התתחרפתי	השתמעתי
התתחרפו	השתמעו
התתחרפתם	השתמעתי
התתחרפנו	השתמענו
התתחרפה	השתמעה
התתחרפת	השתמעת
התתחרפתו	השתמעתי

Benoni.

מתחרך	משמע
מהחריים	משמעים
מתחרפה	משמעוה
מתחרפת	משמעות
מתחרמות	משמעות

Infinitivus.

החחרך	השמע
בהחחרך	בהשמע
כהחחרך	כהשמע
להחחרך	להשמע
מהחחרך	מהשמע

Imperatiuus.

חחרך	שמע
------	-----

החחרפי	השמע
החחרפי	השמע
החחרפונ	השמעוה

Futurum.

אתחרך	אשמע
יתחרך	ישמע
תחרך	תשמע
נתחרך	נשמע
יחחרפי	ישמעו
תחחרפי	תשמעו
תחחרך	תשמע
תחחרפי	תשמעו
תחחרפונ	תשמעוה

His duobus exemplis memoria traditis a Tyronibus, facilis erit & applicatio Regularum, & Exceptionum, itemque Varietas mutationis punctorum, quæ fit propter gutturales in quacunque sede occurrentes, tum propter seruales præcedentes; tum etiam propter contractionem, quæ fit in verbis, quorum tertia est ה vel y de qua infra.

a חַחַרְפִּי Omnis mutatio, quæ debet fieri in secunda sub prima, aut secunda radicali, si illa fuerit gutturalis, erit in —: chatèph patàch, vt אַחַרְפִּי pro אַחַרְפִּי: רַחַבּוּ pro רַחֲבֵי. Sic in Pàhul kàl. idque etiam in Nominibus (quando fieri debeat mutatio) obseruandum, vt suo loco.

b חַחַרְפִּי vel חַחַרְפִּי Si prima verbi fuerit gutturalis, vel rêsc, (excepto נ, de quo inferius) litteræ seruales Futuri kàl, & Infinitiuvi כַּ כֹּלם subscriberuntur segòl, vel patàch, & sequens radicalis —: vel :: vt vides.

c גַּחְרִי Præt. & Benoni huius, itemque Præter. Hiphil punctatur . & .: In alijs tēporibus si præcedens feruilis chirec habere debuerat, ferè erit .: & .: (quandoque, & sepe, — & —: vt בְּאֶחָיו pro בְּאֶחָיו) si — erit — & —: si .: vel —: erit — & —: Sed — quod præcedit est propriè (secundū nonnullos) chatuph si apre natura, & ita a plerisque Iudæorum profertur. Apud nos tamen inualuit vsus, vt quia retinaculum habet quo producat, vti habet omne punctum, quod præcedit puncta rapta, per a proferatur perinde ac si magnum esset, vnde & Kimchi — latum appellat. hæc est quæstio de nomine. Profertur ergo a, non o.

d Hæc Coniugatio, & Puhâl passiuæ sub prima הַ punctatur vocali longa, vt suppleatur daghèsc signum Coniugationis, vt חָרַף : חָרַף : חָרַף . Quandoque non ponitur, vel mutatur, vt בָּעַר pauit, 1. Reg. 21. 21. חָרַף festinauit. Gen. 27. 10. חָרַף Esa. 29. 13. חָרַף misertus est. Esa. 60. 10. idq. ex autoritate scriptoris. Ideo

Nota, quod quando aliqua gutturalis littera debet habere daghèsc pro signo, vel supplemento alterius litteræ deficientis, tam in Verbis, quam in Nominibus, neque est capax illius, non. n. in illa potest scribi daghèsc, tunc temporis mutat vocalem breuem in longam cognatam, nempe — in —; chibbuz in chòlem; chirec in zère, vt supra in חָרַף.

Quædam non habent gutturalem mediam, vel primam, & tamen amittunt daghèsc, vt בְּקִשָּׁה Esth. 2. 15. non quæsiuit. חָרַף psal. 159. חָרַף psal. 71. 13. & sic in Defectiuus daghèsc aliquando non ponitur, vt חָרַף Num. 33. 11. & mouerunt de Iam: pro חָרַף & perfectè חָרַף.

e Hoc verbum posuimus extensum, vt ex eo discas contractionem, quando tertia est הַ vel י (si enim fuerit נ vel הַ pertinet ad verba Imperfecta) nec opus est pluribus verbis. Breuiter; Si verbum desinat in puncta .: vel chirec, vel chòlem, vel seurech, tunc ponitur — in fine הַ vel י. Si vero desinat in — tunc non ponitur, vt in Præter. חָרַף : contra in Benoni, & Puhâl חָרַף & חָרַף : in Hiphil חָרַף & Fut. kâl חָרַף & quia abijci potest punctum præcedens, vt חָרַף ideo dicimus fieri quandam contractionem, quæ (& item illius — affixio) fit ob rectam prononciationem, seu

Nota

sonoritatem vocis -

f Obserua: Si Verbi secunda, & tertia fuerit gutturalis, vel γ , vt plurimum Futurum definit per — vt

אָשָׁמֶע : אָנְאָל : אָבְרָח : אָנְהָק

g Hæc item verba in participio fœminino loco duplicis segòl recipiunt duplex paràch, vt בִּזְרָחַת Gen. 16. 8. Ego fugiens, vt supra in Regulis, & Exceptionibus Benoni kâl.

h In Hophâl, quandoque prima est gutturalis, transmutantur puncta, & hê seruilis formatiua Coniugationis habet — & gutturalis radicalis prima habet —: vt הָעֵבֶר & הַחֶרֶף & similia.

¶ De mutatione punctorum in verbis propter accentus, vel affixû, & litteram superadditam, infra dicemus suo loco, pro discenium utilitate opportuniore, ac vtiliori.

¶ **CONTRACTIO** alterius generis, & maxime propria solet fieri in Verbis Perfectis, quorum vltima est ת vel מ vel נ : aduenientibus enim litteris formatiuis personarum ad vitandum Cacophoniam, & asperitatem prolationis, fit infra scripta abiectio litteræ, quam *Contractionem* appello; Exempli gratia:

In Perfectis.

כָּרַת excidit

כָּרַת contractum facit כָּרַת

כָּרַת contr. כָּרַת

כָּרַת

כָּרַתם כָּרַתם

כָּרַת כָּרַת

כָּרַתוּ כָּרַתוּ

sic in תם perfectus fuit, תָּמוּ facit pro

תָּמוּ

Sic in Quiescētibz Haijn

Vau, vt in מוּת

מִתּ contractum facit מִתּ

מִתּי מִתּי

מִתּם מִתּם

מִתּ מִתּ

מִתּוּ מִתּוּ

sic in בון

בִּזְרָחַת

בִּזְרָחַת contractum

בִּזְרָחַת perfectæ, contractæ autem

Idem accidit in reliquis temporibus, & verbis, vbi occurrerent duæ similes: vide Thesaurum.

DE VERBIS IMPERFECTIS.

De Defectiuis in communi.

Verba Defectiua sunt illa, quorum aliqua thematis inter coniugandum excidit, seu abijcitur sonoritaris gratia. Horum tres ordines (vt clarius res intelligatur) constituerim; Defectiua Pè nùn, Defectiua Pè iòd, & Defectiua Pè làmed.

Differunt Defectiua a Quiescentibus, quia horum defectus suppletur per vocalem longam, illorum vero per daghèsc; nam daghèsc supplet defectum litteræ deficientis, quæ immediate debet præcedere: Vocalis vero longa supplet defectum litteræ quiescentis, quæ immediate debet subsequi, vt exemplis ipsis patebit.

Nota

De Defectiuis Pè Nùn.

Huius ordinis sunt infra scripta Verba.

מִוֹחָרִי. morchari.	נָחַם. fremere.	נָטַשׁ. derelinquere.	נָפַח. disperdere.
וָנָח. clamare.	נָחַק. rugire.	נָכַל. in Pihel circum	נָפַשׁ. quiescere.
נָחַח. in pihel deaustare.	נָחַח. currere vt aqua.	נָחַח. uenire insidijs.	נָפַח. Vide יָצַח in
נָחַח. latrare.	נָחַח. defluere.	נָחַח. cognoscere, &	נָפַח. sequenti ordine.
נָחַח. aspicere.	נָחַח. consecrare se Deo	נָחַח. alienare.	נָחַח. prauolare.
נָחַח. cadere, abijcere.	נָחַח. hereditare.	נָחַח. immutari.	נָחַח. liberare.
נָחַח. stulte agere.	נָחַח. consolari.	נָחַח. diruere.	נָחַח. custodire, deua-
נָחַח. emanare.	נָחַח. in Niph. dolere,	נָחַח. libare.	נָחַח. stare.
נָחַח. canere.	נָחַח. pachtare.	נָחַח. operire.	נָחַח. perforare.
נָחַח. percutere.	נָחַח. festinare.	נָחַח. Principem con-	נָחַח. punquare.
נָחַח. impingere.	נָחַח. in Niph. prouocare	נָחַח. situere.	נָחַח. vicisci.
נָחַח. accedere.	נָחַח. augurari.	נָחַח. proficisci.	נָחַח. succidere.
נָחַח. angariare.	נָחַח. descendere vel	נָחַח. ascendere.	נָחַח. cauare.
נָחַח. sponte dare.	נָחַח. quiescere.	נָחַח. obserare.	נָחַח. illaqueare.
נָחַח. dispergere.	נָחַח. auferre.	נָחַח. placere.	נָחַח. spirare.
נָחַח. vouere.	נָחַח. plantare.	נָחַח. rugire, excutere	נָחַח. attingere.
נָחַח. ducere.	נָחַח. stillare.	נָחַח. stare, sic affligere	נָחַח. mordere.
נָחַח. deducere.	נָחַח. custodire.	נָחַח. cadere.	נָחַח. euellere.

נָשָׂא flare.

נָתַח dimembrare.

נָתַם diruere.

נָתַר subflire.

נָשַׂת accendere.

נָתַךְ attingere, stilla-

נָתַץ Idem.

נָתַשׁ extirpare, de-

נָשַׂר ferrare.

re, &c.

נָתַק dissoluere.

struere.

In Pihèl , Puhàl , & Hitphahèl sunt perfecta , idest , coniugantur more Perfectorum, nec variant puncta: sic etiam reliqua Defectiua .

Kàl Præt.

appropinquavit.

נָבַל & נָבַשׁ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתִּי

נָבַשׁוּ

נָבַשְׁתֶּם

נָבַשְׁנוּ

נָבַשְׁהוּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

Beno.

נָבַשׁ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

Pahùl.

נָבַשׁ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

Infìn.

נָבַשְׁתָּ

vel perfectè נָבַשְׁתָּ

vel נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

לָנַשְׁתָּ

מָנַשְׁתָּ

Imper.

נָבַשׁ

vel נָבַשׁ

נָבַשׁוּ

נָבַשׁוּ

נָבַשְׁנוּ

Futu.

נָבַשׁ

vel נָבַשְׁתָּ

נָבַשׁוּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

יָנַשׁוּ

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּם

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

Beno.

נָבַשׁ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

vel נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

Infìn.

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

לָנַבַּשְׁתָּ

מָנַבַּשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

Futur.

נָבַשְׁתָּ

יָנַבַּשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּ

יָנַבַּשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּ

נָבַשְׁתָּו

נָבַשְׁתָּו

תגשגח
Pihel Preť.

Cōiugatur
perieťo
si more.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Beno.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Pahul.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Infm.

תגשגח
תגשגח

תגשגח
תגשגח
תגשגח

Imp.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Futu.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Puhál Preť.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

תגשגח
תגשגח
תגשגח

Beno.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Infm.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Futur.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Hiph. Preť.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Beno.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Pahul.

תגשגח
תגשגח
תגשגח
תגשגח

Infm.

תגשגח
תגשגח

תגשגח

תגשגח

תגשגח

תגשגח

Impe.

תגשגח
תגשגח

תגשגח

הָגִישׁוּ	הַגִּשְׁתֶּם	Hithp.Præt.	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ
הָגִישׁוּ	הַגִּשְׁנוּ	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	לְהַתְגַּשֵּׁשׁ
הַגִּשְׁנָה	הַגִּשְׁחָה	הַתְגַּשְׁשֶׁת	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ
Futur.	הַגִּשְׁתָּה	הַתְגַּשְׁשֶׁתִּי	Imper.
אָשָׂא	הַגִּשְׁתְּוּ	הַתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ	הַתְגַּשֵּׁשׁ
vel	Beno.	הַתְגַּשְׁשֶׁתֶם	הַתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
יְגִישׁוּ	וְהִגִּשׁוּ	הַתְגַּשְׁשֶׁנוּ	הַתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
תְּגִישׁוּ	Infinit.	הַתְגַּשְׁשֶׁחַה	הַתְגַּשְׁשֶׁנָּה
בְּגִישׁוּ	הִגֵּשׁ	הַתְגַּשְׁשֶׁתְּךָ	Futur.
יְגִישׁוּ	Futu.	הַתְגַּשְׁשֶׁתְּוֹן	הַתְגַּשֵּׁשׁ
תְּגִישׁוּ	אָשָׂא	Benoni	יִתְגַּשֵּׁשׁ
תְּגִישׁוּ	יִגֵּשׁ	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	תִּתְגַּשֵּׁשׁ
תְּגִישׁוּ	תִּגֵּשׁ	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	נִתְגַּשֵּׁשׁ
תְּגִישְׁנָה	יִגֵּשׁוּ	vel	יִתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
Hoph.Præt.	תִּגֵּשׁוּ	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	תִּתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
אִתְגַּשְׁשָׁתְּ	תִּגֵּשׁוּ	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	הַתְגַּשֵּׁשׁ
תִּתְגַּשְׁשָׁתְּ	תִּגֵּשׁוּ	Infinit.	תִּתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
תִּתְגַּשְׁשֶׁתִּי	תִּגֵּשׁוּ	הַתְגַּשֵּׁשׁ	תִּתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ
תִּתְגַּשְׁשֶׁתְּוּ	תִּגֵּשְׁנָה	מִהֲתִגְשָׁשׁוּ	תִּתְגַּשְׁשֶׁשׁוּ

Regula, & Exceptiones.

Præteritum cum ה paragogica. וְנִפְלְתָה 2.Reg.14.10. & cades.

2 Infinitivus perfectorum more sic נִגְדֹשׁ vel נִגְדֹשׁוּ sic

עִתְרוֹת Esther.6.16.appropinquare נִגַּע Gen. 20.6. tangere.

נִגַּע Exod. 12.13.percutere.

Imperfectum vero, siue Defectivum, vt supra. Item nota, quod daghêsc in ג non est forte, neque in Imperatiuo, sicuti neque in כ in יצב nam forte daghêsc nunquam ponitur in capite vocis, seu dictionis, non enim indicaret quidquam præcedens.

Item

Item quando tertia est gutturalis, loco duplicis segol recipiunt duplex patà h Euphonia causa, vt לְגַעַלְךָ Eccl. 3. 4 ad plantādū. לְגַעַלְךָ 2.Sam. 14. 12. ad tangendum. לְפַחְחֵתְךָ Ezech. 22. 20. ad insufflādū

Huiusmodi ה assumptio in fine Infinitiui, quatuor verbis contingit, וְנָשַׁעְתָּ וְנָפַחְתָּ וְנָגַעְתָּ וְנָשַׁחְתָּ .
 ה in Infinitiuo variat, idque prefixa dictioni Millehèl, hoc est, dictioni habenti accentum in penultima, aut dictioni monosyllabæ, ferè habet camèz. vt לְכִירוֹ :

b Imperat. cum ה in fine, & daghèsc ob decorem וְנָצַחְךָ p. 141. 3.

c וְנָשַׁחְתָּ Tria in hoc Futuro obserua. Primo, quandoque etiam si secunda radicalis verbi non sit gutturalis, perfecta manent, neque amittunt nùn, & daghèsc non ponitur, quia non est quod suppleat, vt וְתִגְבְּשׁוּ Esa. 58. 3. exigetis.

וְיִגְבְּרוּ Psal. 78. 7. custodient. וְיִשְׁמְרוּ custodiet, mutato ז in ש
 וְתִגְבְּרֶנּוּ Exod. 20. 14. mœchaberis. vt supra in permutatione litterarum.
 וְיִגְעַם Prou. 9. 17. dulcescet. cum ה paragogica.
 וְהִיגְבֹקֶנּוּ Job. 5. num rugiet. וְנָצַחְךָ psal. 119. 145. vel
 וְנִשְׁמְרוּ Ier. 3. 5. custodiam וְנָצַחְךָ custodiam, Ibid. 32.

Secundo, quod sunt quedam verba, in quibus licet nùn amittatur, & adsit gutturalis in radice, suppletur tamen defectus nùn, per Vocalem longam, vt וְיִחַתֵּךְ quis descendet. Ier. 21. 13.
 וְתִתְקַחְמוּ pro וְתִתְקַחְמוּ Ruth. 1. 19. & obstrepuit. Kimchi tamen deducit a radice וְתִתְקַחְמוּ vel וְתִתְקַחְמוּ , & sic erit Futurum Niphâl.

Tertio, quod hoc Futurum inflectitur quandoque per chòlem more perfectorum cum nùn expressa vt supra, & sine nùn, vt וְיִפְּלוּ Ionæ 1. 7. & cecidit. וְיִטְּבוּ Job 29. 22. stillabit.
 וְיִטְּוּ Esa. 40. 15. leuabit. וְיִפְּלוּ psal. 1. 3. non cadet.

d וְנָשַׁחְתָּ Hoc præteritum formatur cum chòlem, vt וְנִמְּוֹלֵךְ Gen. 17. 26. circumcissus est. וְנִמְּוֹלֵךְ &c. vbi daghèsc stat pro prima deficiente. vt etiam in Benoni.

e וְהִגְבֵּשׁוּ Hic daghèsc stat pro nùn caractèrica, seu formatiua Coniugationis. & inflectitur more perfectorū, perinde ac Imperat.
 K & Fu-

& Futurū. Sed כְּהִנְדוּךְ pro כְּהִנְדוּךְ pl. 68.3. *quasi impelli*, more perfectorum, & punctatur chōlem extra regulam.

f נָבֵשׁ Præt. Pihèl a Niphâl differt solo contextu orationis, vt
נָבֵר אֶתְּךָ 1. Sam. 23. 8. *tradidit eum*. est Pihèl, & hebraïsmus elegans.

נָבֵר שׁוֹעַ Job 34. 19. *non est cognitus munificus*. est Niphâl : sic
נָבֵר Efa. 19. 7. propulsabitur, & נָבֵר Genes. 30. 26. *exper-*
tus sum, est Pihèl sine supplemento daghèsc.

g הָבִישׁ Quando secunda est gutturalis, nūn adest expressa, &
more perfectorum, nec suppletur a daghèsc, vt הָבִישׁ : sic Hophâl
הָבִישׁ hereditare iussus est.

h Infinitivus reperitur הָבִישׁ Num. 25. 22. *ad cadere faciendum*
he deficiente, & cum nūn radicali expressa.

הָבִישׁ Imperatīvus facit etiam per segòl sequente maccàph, vt
הָבִישׁ Gen. 15. 5. respice nunc. הָבִישׁ Ier. 36. 17. annuncia.

Item cum hè paragogica, cum iòd, vt הָבִישׁ Gen. 29. 15. annúcia.
הָבִישׁ 2. Reg. 4. 6. accedere fac. הָבִישׁ psal. 13. 4. respice.

i הָבִישׁ cum — quandoque cum — sine daghèsc, quod suppleat
nūn; Camèz enim idem valet quod patàch cum daghèsc, vt

הָבִישׁ Gen. 25. 29. & coxit. הָבִישׁ 1. Par. 20. 3. & *secuit*, idest,
damnauit ad terram trahendam.

Item dupliciter formatur futurum cum " & cum iòd præcedente
chirec, vt

הָבִישׁ psal. 78. 28. & cadere fecit. הָבִישׁ Num. 12. 8. & respexit.

הָבִישׁ Gen. 31. 25. & apprehendit. הָבִישׁ Ios. 9. 26. & liberavit.

Fitque talis mutatio, cum additur Vâu conuersiuum, aut cum se-
quitur dictio monosyllaba, vel quæ habeat accentum in prima.

k הָבִישׁ Ponitur chibbùz, & daghèsc, quia sunt puncta permu-
tabilia, vt supra; & quia secus post charèph nō sequitur daghèsc, sed
הָבִישׁ Zach. 5. 11. *collocabitur*, aut *residebit*. hic dicunt quidā
esse compositionem ex hiphil, & hophâl, pro הָבִישׁ a הָבִישׁ reponere.

l Hoc Benoni in Hophâl, quidam formant, quidam non. Ego

in Biblijs non reperio in vfu, nec apud Doctiores.

m פתח Pōnitur hęc Hithpahël ab Authoribus in hoc verbo, vt cæterorum regula, & exemplar. Quos ego secutus, verba supra posita, & inferius tradenda, in Tyronum gratiam, extensa posui in omnibus septem Coniugationibus, vt sint aliorum inflectendorum regula & Paradigma.

nota

De Defectiuis Pè Iòd.

Hęc verba in omnibus sequuntur פתח: quoniam verò cæteri proponunt illius exemplar, & nos proponemus; nec tanta breuitate vtemur, quæ in obscuritatem vertatur.

Huius ordinis sunt omnia verba, quæ habent secundam y præterit, quod reponitur inter Composita, & פתח circumdedit, פתח statuit, quæ ad quiescentia. Sunt autem hęc

- פתח stetit, פתח posuit, פתח fudit
- פתח formauit, פתח strauit, פתח combussit.

Reliqua, quæ a Iòd incipient, erunt Quiescentia, non Defectiua.

Kal Præt.

stetit
פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

Beno.

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

Pahùl.

פתח

פתח

פתח

פתח

Infìn.

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

Imp.

פתח

פתח

פתח

פתח

Futur.

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

Niph. Præt.

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

addunt aliqui ככלם
sed non sunt in vfu tam
in verbis perfectis quam
imperfectis, vt supra.

גַּעְבְּרוּ
נָעַבְהוּ
נָעַבְתָּ
נָעַבְתָּן

גַּעַב
וַיַּעַבְרוּ
תַּיַּעַבְרוּ
תַּיַּעַבְבוּ
תַּיַּעַבְרוּ

Futur.

מַעֲבֹרִים
Infin.

Beno.

נָעַב
נָעַבְתִּים
נָעַבְתָּ
נָעַבְתָּן

תַּיַּעַבְבֵנָה

Hiphil præter.

הָעָב
הָעֵיב
פְּהָעֵיב
לְהָעֵיב
מִהָעֵיב

Pihel præter.

יָעַב perfectè.

vel

Beno.

Infin.

הָעֵיב
פְּהָעֵיב
פְּהָעֵיב
לְהָעֵיב
כְּהָעֵיב

Pahul.

מִיָּעַב

Infin.

יָעַב

Imp.

יָעַב

Imp.

הָעֵיב
הָעֵיב
הָעֵיב
הָעֵיב

Futur.

יָעַב &c vt sup.
in Nagafc

Puhel præter.

יָעַב

Futur.

מִיָּעַב
וַיַּעַב
תַּיַּעַב

Beno.

יָעַב

Infin.

יָעַב

אָעַב

&c.

Hiphil præter.

הָעֵיב
הָעֵיב
הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

Beno.

מִיָּעַב

כְּהָעֵיב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

מִיָּעַב

Imp.

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

הָעֵיב

Futur.

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

אָעַב

Hophal

Hophal præter.

הָעִב
הָעִבְתָּ
הָעִבְתִּי
הָעִבְתֶּם
הָעִבְתִּים
הָעִבְתֶּינִי
הָעִבְתֶּינֶם
הָעִבְתִּינוּ
הָעִבְתֶּינָה

Beno.

הָעִב

הָעִבִּים

הָעִבְתָּ

הָעִבְתִּי

Infin.

הָעִב

Futur.

הָעִב

הָעִב

הָעִב

הָעִב

וְעָבִיר

וְעָבִירָה

וְעָבִירְתִּי

וְעָבִירְתֶּם

וְעָבִירְתִּים

Hithp. Præter.

וְעָבִירְתִּי

Beno.

וְעָבִירְתִּי

Infin.

וְעָבִיר

Imp.

וְעָבִיר

Futur.

וְעָבִיר

omnia vt in-

ג' & per-

fectè coniu-

gatur.

De Deficientibus Pè Lamed.

Hic ordo duo tantummodo verba continet לקח & לתע. Connumerantur autem à nobis in ista Classe specialiter, & peculiariter, quia ה primam radic. ita ammittunt, ac si essent Defectiua Pè nùn, vt patet ex infrascripto exemplo, Idcirco, ex incipientibus a Lamed. hæc duo tantum numerabis inter Deficientia, cætera Perfecta erunt, sic vero coniugabis.

Kal Præter.

accepit.

לָקַח

לָקַחְתָּ

לָקַחְתִּי

לָקַחְתֶּם

לָקַחְתִּים

לָקַחְתֶּינִי

לָקַחְתֶּינֶם

לָקַחְתִּינוּ

לָקַחְתֶּינָה

Beno.

לָקַח

לָקַחְתִּי

לָקַחְתֶּם

לָקַחְתִּים

vel לָקַחְתֶּינִי

לָקַחְתֶּינֶם

Pahul.

לָקַחְתִּי

לָקַחְתִּים

לָקַחְתָּ

לָקַחְתִּי

Infin.

לָקַחְתָּ

vel לָקַחְתִּי

בָּקַחְתָּ

בָּקַחְתִּי

בָּקַחְתֶּם

Imp.

Perfectè.

לָקַח

לָקַחְתִּי

לָקַחְתֶּם

לָקַחְתִּים

vel imperf.

לָקַחְתִּי

לָקַחְתֶּם

cum הַ parag.

לָקַחְתִּי

לָקַחְתֶּם

לָקַחְתִּי

קחתי	מחלקת	לקחת	תקח
Futurum.	Imp.	לקחתו	תקחתם
מקח & sine daghêc	חלקת	Beno.	תקחנו
מקחח cū pa rag.	חלקו	לקח	תקחח
יקח	חלקי	לקחים	תקחת
תקח	חלקתנה	לקחה	תקחתו
גקח	Futur.	לקחות	Beno.
<i>sine dagh.</i> יקחו	מלקח	Infinit.	<i>inuficatum.</i> תקח
תקחו	& contractū.	לקוח	תקחים
תקח	מלקח	Futur.	תקחה
תקחי	ילקח	מלקח	תקחות
תקחנה	תלקח	ילקח	Infinit.
Niphāl præt.	תלקח	תלקח	תקח
נלקח	נלקח	נלקח	Futur.
נלקחת	ילקחו	ילקחו	מקח
נלקחתי	תלקח	תלקחו	יקח
נלקחו	&c. תלקחי	תלקח	תקח
נלקחתם	<i>In Pihel non reperitur vñ-tatum.</i>	תלקחי	גקח
&c. perfectè.	Puhāl præt.	תלקחנה	יקחו
Beno.	לקח	<i>In Hiphil non reperitur vñ-tatum.</i>	תקחו
נלקח	לקחת	Hoph. Præt.	תקח
נלקחת	לקחתי	תקח	תקחת
Infinit.	לקחו	תקחת	תקחי
חלקת	לקחתם	תקחת	תקחנה
מחלקת	לקחנו	תקחתי	Hith. præ.
	לקחה		חלקת
			חלקתם

התלקח	Benoni	בהתלקח	יתלקח
התלקחתי	מתלקח	Imper.	תתלקח
התלקחי	מתלקחים	התלקח	נתלקח
התלקחתיים	מתלקחח	התלקחי	יתלקחי
התלקחני	vel מתלקחת	התלקחי	התלקחי
התלקחה	מתלקחות	התלקחנה	תתלקח
התלקחת	Infinit.	Futur.	תתלקחי
התלקחתו	&c. התלקח	תתלקח	תתלקחנה

† Exod. 9.
24.

DE VERBIS QUIESCENTIBVS.

Quædam quiescunt in prima,
 Quædam in secunda
 Vau, vel iodd, & erit ordo
 Quorûdam quiescit
 tertia radicalis,

Quiescentium Pè àleph.
 Quiescentium Hâijn vau, vel
 Pè iodd.
 Quiescentium lamed àleph, vel
 lamed hè.

Differunt a Defectiuus Pè nûn, iodd, vel lamed, quia illorum defectus suppletur per daghèsc; istorum verò per vocalem longam antecedentem, vt infra.

Quiescentia Pè Aleph אָכַל.

Hic ordo in Pihèl, Puhâl, & Hithpahèl est perfectus, seu more perfectorum inflectitur, præter quàm Futurum Kâl, quod est defectiuum. Inflectitur, & punctatur in omnibus, prout Verbum Perfectum, quod habeat primam gutturalem; Si secunda etiam fuerit gutturalis, inflectetur vt Verbum Perfectum, quod habeat duas gutturales.

Huius ordinis sunt infrascripta Verba.

נָכַר perire.	נָגַר colligere.	נָהַל tetendere.	נָחַז apprehendere.
נָבַל flere.	נָבַח tabescere.	נָהַל splendere.	נָחַר differre.
נָכַס impinguare.	נָדַם rubescere.	נָחַל abire.	נָחַב odire.
נָכַר praualescere.	נָדַר magnificare.	נָחַן auribus percipere.	נָכַל comedere.
נָגַר coaceruare.	נָחַב diligere.	נָחַן cingere.	נָחַף compellere.

אלם

obmutescere, col- ligere fasciculos.	מְלִים מִנְיָ	irasci. clamare.	מִנְיָ מִנְיָ	ad quiescentiam Huiusmodi.	מִנְיָ מִנְיָ	annonam confit- tuere.
docere.	מִלֵּךְ	dolere, desperare	מִנְיָ	diuidere.	מִנְיָ	prolongare.
opprimere.	מִנְיָ	colligere.	מִנְיָ	reponere in the- sauris.	מִנְיָ	desponsare.
credere.	מִנְיָ	ligare.	מִנְיָ	maledicere.	מִנְיָ	effundere.
praualescere.	מִנְיָ	circumplecti.	מִנְיָ	insidiari.	מִנְיָ	delinquere.
dicere, magnifi- care.	מִנְיָ	conftringere.	מִנְיָ	texere.	מִנְיָ	beatificare.
gemere.	מִנְיָ	caligare.	מִנְיָ	ire.	מִנְיָ	incedere.
		vim sibi facere.	מִנְיָ			

Coniugatio

kāl. Præt.

comedit

מִכֹּל

מִכֹּלֶת

מִכֹּלְתִי

מִכֹּלֵךְ

מִכֹּלְתֵם †

מִכֹּלְנֹו

מִכֹּלָה

מִכֹּלֶת

מִכֹּלְתָן †

† Nota, quod secunda trā-
sit in punctum rapū
propter gutturalem:
vt supra in Verbo Per-
fecto, in quo prima
erat gutturalis.

Beno.

מִכֹּל

& sine vān

מִמֶּךָ

מִכֹּלֵים

מִכֹּלָה

vel
מִכֹּלֶת

מִכֹּלֹות

Pahul.

מִכֹּוֹל

מִכֹּוֵים

מִכֹּוֶלָה

מִכֹּוֶלֹות

Infinit.

מִכֹּוֹל

vel
מִכֹּוֶל:מִכֹּוֶל

מִכֹּוֶלֵךְ

מִכֹּוֶלֶךְ

מִכֹּוֶלְתִי

מִכֹּוֶלֶתִי

Imp.

מִכֹּוֹל

מִכֹּוֶל

מִכֹּוֶלֵי

מִכֹּוֶלְנֹו

Futur.

מִכֹּוֶל a

vel
מִכֹּוֶל

יִמְכֹּוֶל : מִמֶּךָ

תִּמְכֹּוֶל : מִמֶּךָ

נִמְכֹּוֶל : יִמְכֹּוֶר

יִמְכֹּוֶלֵךְ : תִּמְכֹּוֶר

תִּמְכֹּוֶלֵךְ : נִמְכֹּוֶר

תִּמְכֹּוֶל

תִּמְכֹּוֶלֵי

תִּמְכֹּוֶלְנֹו

Niph. Præt.

נִמְכֹּוֶל

נִמְכֹּוֶלֶת

נִמְכֹּוֶלְתִי

נִמְכֹּוֶלְתֵי

נִמְכֹּוֶלְתֵי b

נִמְכֹּוֶלְתֵם

נִמְכֹּוֶלְנֹו

נִמְכֹּוֶלָה

נִמְכֹּוֶלֶת

נִמְכֹּוֶלְתָן

Beno.

נִמְכֹּוֶל

נִמְכֹּוֶלֵים

vel
נִמְכֹּוֶלָה

נִמְכֹּוֶלֶת

נִמְכֹּוֶלְתָן

Infinit.

הִמְכֹּוֶל

הִמְכֹּוֶלֶת

הִמְכֹּוֶלְתִי

הִמְכֹּוֶלְתֵי

הִמְכֹּוֶלְתֵי

Imp.

הִמְכֹּוֶל c

הִמְכֹּוֶל

האכלו
האכלי
האכלנה

Futur.
מאכל
יאכל
תאכל

נאכל
יאכלו
תאכלו
תאכל
תאכלי
תאכלנה

Pihel præt.
אכל

Beno.
מאכל

Pahùl.
מאכל

Infin.
אכל

Imp.
אכל

Futur.
אכל

Puhàl. præt. אכל

Beno. אכל

Infin. אכול

Futur. מאכל

Hiphil præt. &c. יאכל

comedere fecit. אכל

האכלת

האכלתי

האכלו

האכלתם

האכלנו

האכלת

האכלתו

מאכלת
מאכלות

Pahùl. com. factus. מאכל

מאכלים
מאכלה

מאכלות

Infin. האכל

האכלי

בהאכלי

בהאכלי

להאכלי

מהאכלי

Imp. האכל

האכלי

האכלו

יאכלו
תאכלי

נאכלו
תאכלו

תאכלי

תאכלי

תאכלנה

Hoph. pr. האכל

האכלת

האכלתי

האכלו

האכלתם

האכלנו

האכלה

האכלת

Benoni. secundu quosdā sed inusitatum

האכל

האכלים

האכלה

האכלית
Infin. האכל
L Futur.

Futur.

תִּתְּכֹל

וְיִתְּכֹל

תִּתְּכֹל

נִתְּכֹל

וְיִתְּכֹל

תִּתְּכֹל

תִּתְּכֹל

תִּתְּכֹל

תִּתְּכֹלָה

Punctatur ut Verbu Per-
fectum in quo prima
est gutturalis; quæ
punctatio obseruatur
in tota passiva hac Co-
iugatione, & a quavis
alia gutturali littera
verbu incæperit, trans-
mutantur puncta; in
prima camez, in se-
cunda chateph camez.

Hithp. præter. Imp.

deuorauit seipsum.

תִּתְּכֹל

תִּתְּכֹל

Beno.

תִּתְּכֹל

Infinit.

תִּתְּכֹל

Futur.

תִּתְּכֹל

וְיִתְּכֹל

תִּתְּכֹל

&c.

Ut perfe & a
simplicia.

Regula, & Exceptiones.

Huius ordinis Præteritum, Participia, & Imperatiuus kal non
quiescunt; Infinitiuus quandoque quiescit, quandoque vero pronun-
tiatur àleph.

a. In Futuro cõmuniter quiescit נ, pserunq. vero mouetur, vt,
וְיִתְּכֹל Mich. 2. 12. congregabo. וְיִתְּכֹל Gen. 42. 24. et ligauit.
וְיִתְּכֹל Esth. 2. 17. & dilexit. וְיִתְּכֹל Iob. 14. 18. lugebit, sed
וְיִתְּכֹל 2. Reg. 19. 19. dicunt quidam mutari àleph in vau, sed in alijs
exemplaribus נ est expressa, & וְיִתְּכֹל Deut. 41. 28. ego dice-
rem quiescere: sicut & וְיִתְּכֹל Prou. 1. 10. & frequentissime, pro
וְיִתְּכֹל velis, quiescit in vocali longa.

וְיִתְּכֹל pro וְיִתְּכֹל Genes. 32. 5. & tardauit.

וְיִתְּכֹל pro וְיִתְּכֹל Ier. 2. 36. abibis. וְיִתְּכֹל pro וְיִתְּכֹל Prou. 8. 16. diligam.

וְיִתְּכֹל pro וְיִתְּכֹל Psal. 66. 19. cum hẽ parag. & dolui.

Reperitur וְיִתְּכֹל dicam, cum he paragogica.

b. וְיִתְּכֹל cum duplici segòl ob primam gutturalem, ne concur-
rant simul punctum raptum, & sceua, neutrum enim legeretur, quia
essent duo sceuaim quod in chatèph camez fallit. sic

וְיִתְּכֹל & וְיִתְּכֹל quod obserua in futuris Perfectorum, vt vitetur
scopulus duorum sceuaim contra Canones Grammaticorum.

וְיִתְּכֹל vero Num. 32. 30. ponitur pro וְיִתְּכֹל & hæredes erunt. Alij
volunt esse Futurum eiusdem Coniug. Sed non placet.

c. וְיִתְּכֹל sub ה est vocalis longa, vt suppleat nũn caracteristicũ,
וְיִתְּכֹל Leuit. 7. 8. etiam reperitur cum chòlem.

וְהִתְחַנַּן Ezech. 21. 11. ingemisce. & תִּתְחַנַּן .

d In hoc Futuro occultatur sæpe N rad. sic, ex Kimchi, est illud, כְּלִפְנוּ pro קְלִפְנוּ docens nos. Job. 35. 12. sic

אָזַן pro מְאִזִּין Job 32. 12. auribus percipiam, dilige nter auscultabo.

וְאֶבְדָּךָ pro וְאֶבְדָּךָ Ezech. 28. 16. perdam te. sic

וְתִזְרְנִי (in nonnullis exemplaribus N exprimitur) pro

וְתִזְרְנִי Psal. 18. 40. & 2. Reg. 22. & accinxisti . Sunt & plura alia .

c אֶמְכִּיל communitur , sed אָזַן pro מְאִזִּין Job 32. 32. au- scultabo.

וְאֶבְדָּךָ & מוֹכִירָה pro מוֹכִיר Ier.

46. 8. perdam .

וְאֶבְדָּךָ pro מוֹכִירָה 1. Sam. 15. 6.

וְאֶבְדָּךָ pro מוֹכִיר Hof. 11. 4. quod

alijs est nomen, & rectius .

וְיִרְבֵּי pro וְיִרְבֵּי 1. Sam. 15. 5. &

insidiari fecit.

וְיִחַל pro וְיִחַל Esa. 13. 20. tento- ria figet, vt differat a וְיִחַל

Iob 31. 26. splendebit.

וְיִחַל pro וְיִחַל & præfeci thesauris . Nehem. 13. 13.

וְיִחַל pro וְיִחַל Num. 11. 25. & adseruavit .

In his omnibus N radicalis occultatur in chòlem, in zère, camèz, & patàch , ex Kimchi in suo Michlòl .

Quiescentia Pe' Iòd .

Huius ordinis sunt infra scripta Verba.

וְאֶבְדָּךָ concupiscere .	וְהִבֵּךְ dare, afferre .	וְיָלַד parturire .	וְיָעַר barbarum esse .
וְאֶבְדָּךָ incipere velle, &c.	וְיָחַד vnire .	וְיָלַד ire .	וְיָעַר inuoluere .
וְאֶבְדָּךָ desperare .	וְיָחַל sperare .	וְיָבִין ire ad dexteram .	וְיָעַר iuuare .
וְאֶבְדָּךָ acquiescere .	וְיָחַשׁ inuestigare pro-	וְיָבִין delicijs affluere .	וְיָעַר fatigare .
וְיָבִין afferre .	sapiam .	וְיָבִין tangere .	וְיָעַר volare .
וְיָבִין connubium facere	וְיָחַד moram facere .	וְיָבִין ponere, deponere	וְיָעַר consilere .
וְיָבִין arescere .	וְיָשָׁב benè esse .	וְיָבִין fugere .	וְיָבִין meditari .
וְיָעַר laborare .	וְיָבִין obiurgare .	וְיָבִין fundare .	וְיָעַר illustrare .
וְיָבִין timere .	וְיָבִין potuit .	וְיָבִין erudire .	וְיָעַר accendere .
וְיָעַר cognoscere .	וְיָלַל vlulare .	וְיָעַר וְיָעַר testificari .	וְיָעַר splendere .

יָקַץ cuigilare.	יָרַט delinear.	יָשַׁב sedere.	יָשַׁן fenescere
יָקַר pretiosum esse.	יָרַע displicere.	יָשַׁט porrigere manū.	יָשַׁע saluare.
יָקַש illaqueare.	יָרַש hereditare.	יָשַׁם incultum esse.	יָשַׁר rectū esse, placere
יָרַד descendere.	יָרַש depauperare.	יָשַׁן dormire.	יָרַר sup erectū.

Sunt autem perfecta in Præter. & Benoni kâl; in Infin. Imper. & Futur. Niphâl (licet vau stet pro iodd) in Pihèl, Puhâl, & Hithpahèl. in reliquis vero imperfecta.

Kâl Præt.	יָשַׁב	יָשַׁבו	נִישְׁבוֹת
יָשַׁב a	יָשַׁבוֹת	תָּשַׁבו	Infin.
יָשַׁבְתָּ	Infin.	תָּשַׁב	הוֹשַׁב
יָשַׁבְתִּי	שָׁבַת b	תָּשַׁבִּי	כִּהְיוֹשַׁב
יָשַׁבוּ	בָּשַׁבַת	תָּשַׁבְנָה	כִּהְיוֹשַׁב
יָשַׁבְתֶּם	בָּשַׁבְתָּ	Niph. Præt.	לְהוֹשַׁב
יָשַׁבוּ	לָשַׁבַת	נִישְׁבַּ	מִהוֹשַׁב
יָשַׁבְהוּ	מִשְׁבַּת	נִישְׁבַת	Imp.
יָשַׁבְתִּי	Imp.	נִישְׁבַתִּי	הוֹשַׁב
יָשַׁבְתִּין	שָׁב c	נִישְׁבוּ	הוֹשַׁבוּ
Beno.	שָׁבוּ	נִישְׁבַתְּם	הוֹשַׁבִּי
יִשְׁבּ	שָׁבִי	נִישְׁבְּנוּ	הוֹשַׁבְנָה
יִשְׁבִּים	שָׁבְנָה	נִישְׁבְּהוּ	Futur.
יִשְׁבְּהוּ	Futur.	נִישְׁבַתְּ	נִישְׁבֵּ
vel יִשְׁבַת	אִשְׁבּ & אִשְׁבֵּ	נִישְׁבַתִּין	יִשְׁבֵּ
יִשְׁבַתְּ	poterit	Beno.	תִּשְׁבֵּ
יִשְׁבַתְּ	יִשְׁבֵּ e	נִישְׁבֵּ	נִישְׁבֵּ
Pahùl.	poteris.	נִישְׁבִים	יִשְׁבִּי
יִשְׁבֵּ	תִּשְׁבֵּ	נִישְׁבְּהוּ	תִּשְׁבִּי
יִשְׁבִים	נִשְׁבֵּ		תִּשְׁבִי

תושב
תושבי
תושבנה

Pihèl prèt.

vt Perfecta.

ישב

ישבת

ישבתי

ישבו

ישבתם

ישבה

&c. ישבת

Beno.

מישב

מישבים

מישבה

vel מישבת

מישבות

Pahùl.

מישב

מישבים

מישבה

מישבות

Infìn.

ישב

בישב

בישב

לישב

מישב

Imp.

ישב

ישבו

ישבי

ישבנה

Futur.

מישב

מישב

מישב

מישב

מישבו

מישבו

מישב

מישבי

מישבנה

Puhàl prèt.

vt perfecta.

ישב

ישבת

ישבתי

ישבו

ישבתם

ישבנו

ישבה

ישבת

ישבתו

Beno.

ישב

ישבים

ישבה

ישבות

Infìn.

ישב

Futur.

מישב

מישב

מישב

מישב

מישב

מישבו

מישב

מישבי

מישבנה

Hiphil prèt.

א חושיב

חושבת

חושבתים

חושיבו

חושבתם

חושבתנו

חושיבה

חושבתה

חושבתו

Beno.

חושיב

חושיבים

חושיבה

חושיבות

Pahùl.

חושיב

חושיבים

חושיבה

חושיבות

Infìn.

חושיב

vel חושב

& arguere.

חזקח

בחושיב

כחושיב

לחושיב

מהושיב

ם הוֹשִׁיב	תוֹשְׁבָנָה	הוֹשְׁבָה	Hithp. Prę.
Imp.	Hophal prę.	הוֹשְׁבֹת	Perf. & c.
הוֹרַע הוֹשִׁיב	Imperfecte.	הוֹשְׁבֹת	p הוֹשִׁיב
vel הוֹרַע הוֹשִׁיב	n הוֹשֵׁב	הוֹשְׁבֹת	Beno.
הוֹשִׁיבו	הוֹשְׁבָת	הוֹשְׁבֹת	בְּתוֹשִׁיב
הוֹשִׁיבִי	הוֹשְׁבָתִי	הוֹשְׁבֹת	Inf. Inf.
הוֹשְׁבָנָה	הוֹשְׁבָו	הוֹשְׁבֹת	הוֹשִׁיב
Futar.	הוֹשְׁבָתֶם	הוֹשְׁבֹת	Imp.
הוֹשִׁיבו	הוֹשְׁבָנוּ	הוֹשְׁבֹת	הוֹשִׁיב
יֹשִׁיב אֹרַע	הוֹשְׁבָה	הוֹשְׁבֹת	Futar.
תוֹשִׁיב אֹרַע	הוֹשְׁבָת	הוֹשְׁבֹת	אֲתוֹשִׁיב
גוֹשִׁיב: אֹרְעָה	הוֹשְׁבָתוֹן	הוֹשְׁבֹת	יִתְּשִׁיב
יֹשְׁבִי	Beno.	הוֹשְׁבֹת	Reliqua in exceptionibus sicut clariora.
תוֹשִׁיבו	הוֹשֵׁב	הוֹשְׁבִי	
תוֹשִׁיבִי	הוֹשְׁבִים	תוֹשְׁבָנָה	

Regula, & Exceptiones.

a Quaedam preterita inflectuntur per camèz, & zère, vt יָבֵשׁ, aruit, & similia. Vide supra; quedam per camèz, & chòlem, vt יִקְלָת וְכֹל.

b Infinitivus שָׁבַח aliquando habet formam perfectam, vt יָרַד Gen. 43. 19. descēdēdo. יָדַע Gen. 15. 13. cognoscēdo per duplex patách ob gutturalem, vt sit facilior pronuntiatio, לָלַח vero ad vlulandum. i. Reg. 4. 19.

a יָלַל pro לָלַח aut לָלַח contractum.

Impe-

c Imperatiua tripliciter per zère . . . fede, Psal. 110. 1.

Per segòl לֵךְ abi, Gen. 12. 1. הָלַךְ

Per patàch חָבֵד da, Prou. 30. 15. & cum הָּ parag. חָבֵד Gen. 30. 11.

Et cum chibbüz צָוָה pro צָוָה Esa. 8. 11. consultate.

d Quædam Futura cum Iòd expressa , & ~ in secunda radicali coniugantur, vt יִירָשׁ Psal. 25. 13. Quædã deperdunt iòd, vt אִינִיק & c.

יִבְשׁ pro יִבְשׁ Esa. 19. 7. siccabit. וִירָשׁ pro וִירָשׁ Gen. 22. 17. hereditabit

Item secunda vel tertia radicali existẽte gutturali per patàch, vt יָחַם 1. Reg. 1. 1. calefaciebat. וַיִּרְעַע Gen. 2. & 3. cognouit.

חָשַׁם Gen. 47. 19. ne defoletur. אָרַע Esa. 47. 8. cognoscam.

יָקַר Esa. 10. 16. ardebit. וַתִּיקַר Deut. 32. 22. combussit.

Ergo sine iòd radicali habet zère ; cum illa chirech, & zère.

Quædam cum chòlem in secunda , & iòd expressa , vt יִיסֹר אִיסֹר Iob 39. 32. erudiam. alij putant Futurum Pihèl.

Variat אוֹכַל יוֹכַל Gen. 15. 16. poterim , poterit , & alibi sæpe.

At יִבוֹשׁ יִבוֹשׁ erubescam, a rad. בָּוַשׁ deducendum.

Cum daghèsc אֶפְסֹר & cum affixo. Hof. 10. 10. castigabo eos , suppletquẽ iòd radicalem.

Cum וַיִּחַמוּ Gen. 30. 39 & calefiebant. in quibuldã nõ suppletur.

וַיִּאָּחֲזוּ Gen. 34. 20. assentientur .

Et cum segòl, & he parag. אֶבְזָח Psal. 31. 1. non confundar.

e יִשָּׁב in secunda littera aliquando est segòl, vt

וַיִּשָּׁב Gen. 14. 15. & habitauit. יִלְדֵי יוֹם Prou. 27. 1. parturiet dies.

וַיִּלְךְ־נָא Exo. 33. 9. ambulet quæso. וַיִּיקַץ Gen. 9. 24. & expergefactus

וַתִּצַּר Iud. 10. 8. & coarctatus fuit. (est.

וַיִּלְךְ Cum accentu pausat. & loco zère patàch. Iob 27. 21. & abiit.

Verba quedam duarum Radicum.

וַיִּלְךְ וַיִּלְךְ Sunt quedam verba , quæ possunt reduci ad duas radices, quia secundum diuersos ordines reperiuntur inflexa in sacris Biblijs, Nota v. g. וַיִּלְךְ : hoc quandoque reperitur inflexum secundum verba perfe-

sta, & ad illa reducti constitue radicem **הִלֵּךְ**; quando verò inflectitur secundum Quiescentia, constitue radicem **יָלַךְ**. Idem in-

רוּב vel רֹב multiplicari, & רָבַב Duplicantibus, quæ cum Quiesc. sæpius hoc modo confunduntur, נָצַח & נָצַח florere.

רוּם & רוּם exaltare. פָּרַר & פָּוַר frangere.

גָּוַל & גָּוַל voluere. מָשַׁשׁ & מָשַׁשׁ palpare.

בָּזַז & בָּזַז spernere. שָׁמַם & שָׁמַם desolare.

פָּוַץ & פָּוַץ vel נָפַץ dispersere. הָיַם & הָמָה tumultuose agere.

סָכַךְ & סָכַךְ tegere. זָוַךְ & זָוַךְ mundum esse.

צָרַר & צָרַר vexare. זָוַל & זָוַל deuorare.

הָלַל & הָלַל insanire. זָמַם & זָמַם cogitare.

הָלַל & הָלַל & alia similia, prout in cap. de inuenienda radice, & hoc diligenter obseruabis.

f נוֹשֵׁב Inuenitur cum zère, in quo quiescit Iòd, ut

הַחַמִּים Esa. 57. 5. excandescentes.

נֹדֵד vèro cum sciùrech, in quo quiescit Iòd radicalis, & cum Daghèsc 1. Paral. 3. 5. nati sunt.

g In scripturis nunquam reperitur prima persona Futuri punctata **נ** segòl, sed cum chirec, vt

וְנִזְרַע Ezech. 20. 5. cognitus fui. וְנִזְרַע Iob 3. 3. natus sum.

וְנִשְׁע Psal. 184. saluabor. Vfus tamen Grammaticorum obtinuit vt cum segòl **נ** scriberetur.

¶ Vau, quæ stat pro Iòd, & habet daghèsc, ad supplendum. Nun characteristicum coniug reperitur etiam cum, radicali, vt

וַיִּחַל Gen. 8. 12. Quidam tamen dicunt esse Hithpahèl, vt sit pro וַיִּחַל vti alia, quæ retinent Iòd, sed primis assentior.

h Pihèl, & Puhàl sunt perfectæ, quia daghèsc non patitur ante se quiescentem, neque expressam, neque delitescentem in longa vocali sine accentu.

i Reperitur Iòd radicalis deficiens, neque duo Iodim simul veniant, & ad vitandum cacophoniam, vt

וַיִּבְשְׁחוּ pro וַיִּבְשְׁחוּ Nahùm. 1. 4. וַיִּשְׁרָם alij וַיִּשְׁרָם 2. Par. 32. 30. pro וַיִּשְׁרָם direxit eos.

וַיַּחֲלֵךְ pro וַיַּחֲלֵךְ Genes. 8. 10. & expectauit. Sed וַיַּחֲלֵךְ 2. Paralip. 3. 2. a rad. חָלַל Duplicant. Ité alibi pluries incipit.

k הוֹשִׁיב non est perfecta (vt quidam) sola mutatione facta ipsius Iòd in Vau chòlem, tunc enim totus ordo esset Perfectus, sed est Imperfecta, & variant quædam chòlem in zère, vt וַיִּטַּב in Hiphil, quam tamen ad טוֹב alij reducunt.

הַיָּטִיב Præter. Gen. 12. מֵיטִיב sine Iòd.

הַיִּטְבֶּה Ierem. 1. 12. מֵיטִיבִים Iud. 19. 22. &

הַיִּטְבֶּתִי Deuter. 5. 28. מֵיטִיב Futurum.

הַיִּטֵּיב Infinitiuus. יוֹטֵיב Soph. 1. 12.

בְּהַיִּטֵּיב & Imperatiuus. תֵּיטֵיב Genes. 4. 7.

מֵיטִיב Benoni. Ion. 4. 4.

הַיִּנְיָקוּ & lactauit. Exo. 2. 7. In Futuro. הַיִּנְיָקוּ Gen. 21. 7.

הַיִּלְלוּ Soph. 1. 11. in tota Hiphil. הַיִּלְלוּ Efa. 13. 6. vlulauerunt.

1 מֵימִינִים 1. Par. 12. 2. Beno. dextra iacentes arcu.

m וַיִּשְׁעוּ variat quandoque, vt וַיִּשְׁעוּ pro וַיִּשְׁעוּ Pfa. 117. 6.

הַיִּלְלוּ pro וַיִּלְלוּ Efa. 52. 5. vlulare facient.

¶ Futura, quorum vltima radicalis est gutturalis vel ך, vltima punctata erit patâch, vt וַתִּזְתַּר Rut. 2. 14. adhuc superfuit.

אֶל־תֹּסֵף Iob 40. 27. non addas: & semel

אֶל־תֹּסֵף Prou. 30. 6. non addas, ex auctoritate scribentis.

n הַיִּשָּׁב Quiescit Iòd radicalis in Vau sciùrech, aliquando in chòlem, vt הִזְרַע Leu. 4. 23. aut cognitum fecit. alia exemplaria הִזְרַע.

o הַיִּלְדוּ Ezech. 16. 4. cum הַיִּלְדוּ paragogica, &

הַיִּלְדוּ Gen. 40. 20. pro הַיִּלְדוּ in die nasci Pharaonis.

p Quandoque Iòd in Vau conuertitur, vt in יָרַח confiteri.

וְהָתוֹרָה Num. 5. 7. & consitebuntur.

בְּהַתְּרוֹעַ Genes. 45. 1. dum manifestaret se.

אֶתְהוֹרֵעַ Num. 12. 6. manifestabor.

DE QUIESCENTIBVS

Hayn Vau, seu Iod.

Hic ordo satis difficilis est, & plura in eo obseruanda, sed cum prouentu; nam ex eo pendet alter ordo Duplicantium, qui & inflexione; & cognatione, seu agnatione sunt similes.

Pertinent huc verba omnia, quorum secunda est Vau, vel Iod quiescens, quæcunque sit tertia; longe, latèque patet, & infinita continet verba, quicquid alij senserint. Sunt autè infra scripta verba.

אָן affici.	דָּרַךְ disceptare. &	חָרַךְ ænigmatizare.	לָדַע illudere.
אָן coercere.	רָוַן	חָוַט consuere.	לוֹשׁ commiscere fa-
אָר lucere.	וָרַךְ lætari.	חָרַל tremere, dolere,	רִינָאָם.
בָּא venire.	רָךְ incolere.	expectare, & alia.	כָּוַךְ dissolui, tabescere
בָּוַד despiciere.	שָׁוַשׁ excutere.	חָלַל idem.	מוֹט & nutare.
בָּוַךְ irretire.	חָסַם & tumultuose	חָוַל prophanare,	מוֹט
בָּוַן intelligere.	חָמָה agere.	creare.	מוֹךְ deprimi, atte-
בָּוַם conculcare.	חָיַן velle, paratū esse	חָוַם & חָמַם calere.	נוּאֵר.
בָּוֶךְ euacuare.	חָוַל & in sanire, &c.	חָוַם misereri.	מוֹר circumcidere
בָּוַשׁ erubescere.	חָלַל	חָוַר dealbari.	מוֹט declinare. &
בָּוַד turmatim venire	חָוַל tabernaculum si-	חָוַשׁ festinare.	מוֹט
בָּוַו volare, recedere.	gere.	טוֹב bonum esse.	מוֹת mori.
גָּוַח educere.	זוֹב fluere.	טוֹחַ obducere, deau-	מוֹץ emulgere. &
גָּוַל &	זוֹר superbire.	rare.	מוֹץ expirare.
גָּוַל exultare.	זוֹל vilipendere	טוֹשׁ volare.	נָוַח prohibere.
גָּוַר peregrinari.	זוֹן nutrire.	כָּוַל posse, sustinere.	נָוַח loqui in pohel.
גָּוַר expauescere, au-	זוֹע commouere.	כָּוַן intendere, dispo-	נָוַךְ moueri, lamentari.
gere.	זוֹר quassare, & alie-	nere.	נָוַח quiescere.
דָּוַךְ piscari.	nare.	לָוַו recedere.	נָוַט moueri,
דָּוַח eiicere.	זוֹךְ mundum esse. &	לוֹשׁ abscondere rem.	נָוַם dormire.
דָּוַךְ contundere.	זוֹכַךְ	לָוַן pernoctare.	נָוַם fugere.
דָּוַם silere.	חָוַךְ circuire.	לָוַע deg'uire.	נָוַע vagari.

נָוַף leuare, &c.	עוֹז : עוֹז & עוֹז	קוֹר fodere.	שׁוֹר lenite, obducere.
נִוֵץ florere & נִוֵץ	עוֹז preualere.	קוֹש colligere.	רֵע.
נִוֵב recessit.	נִוֵב deficere dissolui.	קוֹץ & קוֹץ	שׁוֹח orare.
נִוֵד patefacere.	נִוֵח flare.	קֶצֶץ abscindere.	שׁוֹח incuruare
נִוֵד inungere. & נִוֵד	נִוֵח forte facere, du-	רוֹב & רוֹב	שׁוֹט circuire.
נִוֵד	bitare.	רִבֵב multiplicare.	שׁוֹדֵף sepire.
נִוֵף confumi.	נִוֵץ dispergere	רוֹב litigare.	שׁוֹם ponere.
נִוֵר recedere, & ac-	נִוֵק educere.	רוֹד vagari.	שׁוֹע oblinere.
cedere.	נִוֵר frangere.	רוֹח odorari, & רוֹח	שׁוֹף contundere.
נִוֵח prouocare. & נִוֵח	נִוֵש crescere	רוֹח est perfecti ordi-	שׁוֹק appetere.
נִוֵח incitare.	נִוֵר venari.	רוֹח nis.	שׁוֹר canere, aspicere.
נִוֵב obscurare.	נִוֵם ieiunare.	רוֹם altum esse.	שׁוֹר dominari.
נִוֵב coquere.	נִוֵף superfluere.	רוֹע malum esse.	שׁוֹש latari.
נִוֵר testificari.	נִוֵץ & נִוֵץ floruit.	רוֹע frangere.	שׁוֹת ponere.
נִוֵש obiurgare.	נִוֵק tribulare.	רוֹף conterere.	שׁוֹן sine
נִוֵל lactare. & נִוֵל	נִוֵר obsidere, figu-	רוֹץ currere.	שׁוֹן acuere.
נִוֵל	rare, &c.	רוֹש indigere.	שׁוֹף & שׁוֹף
נִוֵן augurati, vel נִוֵן	נִוֵח & נִוֵח succedere.	רוֹק & רוֹק	שׁוֹף tympanum per-
נִוֵו	נִוֵש succidere. & נִוֵש	רוֹק euacuare.	cutere.
נִוֵף volare	קֶטֶט exterminare.	רוֹר & רוֹר	שׁוֹר lustrare, explo-
נִוֵר euigilare.	קוֹם surgere.	רוֹר fluere.	rare.
נִוֵר denudare.	קוֹן plangere.	שׁוֹב redire.	שׁוֹם sine.
נִוֵש congregare. & נִוֵש	קוֹץ cedere, euigilare.	שׁוֹב senuit.	שׁוֹם perfectum esse.
cumulare.			

Primo igitur ponetur exemplum, deinde verò regula; praxi enim supposita, facilis erit speculatio. Duo autem erunt exempla, quia continet gutturales in prima, vel tertia sede.

בִּוֵן Radix, Paradigma Coniugationis kâl.
Præteritum tripliciter facit.

Per camèz		Per zère	per chòlem
intellexit	venit	mortuus est.	illuxit
כָּן a	בָּא	מָת	נִוֵר
כָּתָת	בָּאתָ	מָתָת	נִוֵרָת
כָּתָתִי	בָּאתִי	מָתָתִי	נִוֵרָתִי

	בְּנוּ	בָּאוּ	מָתוּ	אָרוּ
	בְּנֹתָם	בָּאתָם	מָתַתֶּם	אָרְתֶם
Mal. 4. 2.	וּפְשָׁתָם			
	בְּנָו		מָתָו	אָרְו
vel	בְּנֹו	בָּאָו		
per contra &				

	בְּנָה	בָּאָה	מָתָה	אָרְה
Zach. 5. 4.	וּלְבָה			
	בְּנֹתָ	בָּאתָ	מָתַתָּ	אָרְתָּ
	בְּנֹתָו	בָּאתָו	מָתַתָּו	אָרְתָּו

Benoni.

בֶּן	בָּא	מָת	אָר
בְּנִים	בָּאִים	מָתִים	אָרִים
בְּנָה	בָּאָה	מָתָה	אָרְה
בְּנֹת	בָּאוֹת	מָתוֹת	אָרוֹת

Pahul.

בּוֹן	בּוֹא		
בוֹנִים	inuitatum.		
בוֹנָה			
בוֹנוֹת			

Verba sunt intransitiua, communiter in hac specie, & ideo earec Pahul.

Infinitiuus.

בּוֹן	בָּא	מָוֹת	אָר
vel בּוֹנֵן			
vel בּוֹנֵן			

בְּכוֹן

בָּכוּז	בָּכָא	בָּמוֹת	בָּאוֹר
בְּכוּז	בְּכָא	בְּמוֹת	בְּאוֹר
לְכוּז	לְכָא	לְמוֹת	לְאוֹר
מְכוּז	מְכָא	מְמוֹת	מְאוֹר

Imperatiuus.

בּוּז	בָּא	מֹת	אוֹר
בּוּזוּ	בְּאוּ		אוֹרוּ
בּוּזוּי	בְּאוּי		אוֹרוּי
בּוּזְנָה	בְּאוּנָה		אוֹרְנָה

Futurum.

אֲכוּז	אֲכָא	אֲמוֹת	אֲאוֹר
יְכוּז	יְכָא	יְמוֹת	יְאוֹר
תְּכוּז	תְּכָא	תְּמוֹת	תְּאוֹר
נְכוּז	נְכָא	נְמוֹת	נְאוֹר
יְכוּזוּ	יְכָאוּ	יְמוֹתוּ	יְאוֹרוּ
תְּכוּזוּ	תְּכָאוּ	תְּמוֹתוּ	תְּאוֹרוּ
תְּכוּזוּי	תְּכָאוּי	תְּמוֹתוּי	תְּאוֹרוּי
תְּכוּזְנָה	תְּכָאוּנָה vel תְּכָאנָה	תְּמוֹתְנָה	תְּאוֹרְנָה

Niphāl pret.

intellectus est.

illuxit

נְכוּז

נְאוֹר

נְכוּזוֹת	נְאוֹרוֹת
נְכוּזוֹתַי	נְאוֹרוֹתַי
נְכוּזוֹ	נְאוֹרוֹ

נְכוּזוֹתָם

נְכוּנֹתֶם	נְאוֹרֹתֶם
נְכוּנֹנִי	נְאוֹרְנִי
נְכוּנֹת	נְאוֹרֹת
נְכוּנֹתְךָ	נְאוֹרֹתְךָ
נְכוּנֹתָיו	נְאוֹרֹתָיו

Benoni.

	נְכוּנֵי	נְאוֹרֵי
	נְכוּנִים	נְאוֹרִים
firmati.	נְכוּנִים	
	נְכוּנָה	נְאוֹרָה
	נְכוּנוֹת	נְאוֹרוֹת

Infinitivus.

	חֲבוּן	חֲאוֹר
teri.	חֲבוּשׁ	
	כְּחֲבוּן	כְּחֲאוֹר
	כְּחֲבוּן	כְּחֲאוֹר
	לְחֲבוּן	לְחֲאוֹר
	מִחֲבוּן	מִחֲאוֹר

Imperativus.

	חֲבוּן	חֲאוֹר
	חֲבוּנִי	חֲאוּרִי
	חֲבוּנֵי	חֲאוּרֵי
	חֲבוּנְךָ	חֲאוּרְךָ

Futurum.

intelligar.	illuminabor.
אֲבוּן	אֲאוֹר
יִבוּן	יֲאוֹר
תִּבוּן	תֲאוֹר
נִבוּן	נְאוֹר
יִבְנוּ	יֲאוּרוּ
תִּבְנוּ	תֲאוּרוּ
תִּבְנוּ	תֲאוּרוּ
תִּבְנוּ	תֲאוּרוּ
תִּבְנוּ	תֲאוּרוּ
תִּבְנוּ	תֲאוּרוּ

PIHEL, sed inusitata ut plurimum, quia Pohel est illius loco.

Preteritum.

Inusitata.	Visitata
כָּבוּ	קָיִם
כָּבוּ	קָיִם
כָּבוּ	קָיִם
כָּבוּ	קָיִם
כָּבוּ	קָיִם

Benoni.

Pahul.

Infinitivus.

כָּבוּ	קָיִם
--------	-------

Imperativus.

כָּבוּ	קָיִם
--------	-------

Futurum.

אֲבוּן	אֲקָיִם
--------	---------

Sic

PVHAL quæ etiam vt
p'urimum est inusitata.

Præteritum.

בָּו קָים

Benoni.

בָּו קָים

Infinitiuus.

בָּו קָים

Futurum.

אָבֹו אָקִים

POHEL, quæ est acti-
ua, & passiuæ signifi-
cationis, loco vtrius-
que, sic inflectitur, &
vñtatur.

Præteritum.

בָּוּוּ קָים

בָּוּוּת קָומַת

בָּוּוּתִי קָומַתִי

בָּוּוּוּ קָומִו

בָּוּוּתֶם קָומַתֶם

בָּוּוּוּוּ קָומִוּוּ

vel

בָּוּוּוּוּ קָומִוּוּ

בָּוּוּוּתֶה קָומַתֶה

בָּוּוּוּתִי קָומַתִי

בָּוּוּוּתֶנּוּ קָומַתֶנּוּ

Benoni.

מָבֹוּוּ מָקֹומַם

מָבֹוּוּוּ מָקֹומַמִּים

מָבֹוּוּוּת מָקֹומַמַת

מָבֹוּוּוּוּ מָקֹומַמֹוּת

Pahùl.

מָבֹוּוּ מָקֹומַם

מָבֹוּוּוּ מָקֹומַמִּים

מָבֹוּוּוּת מָקֹומַמַת

מָבֹוּוּוּוּ מָקֹומַמֹוּת

Infinitiuus.

בָּוּוּ קָומַם

בָּבֹוּוּ קָומַמִּים

בָּבֹוּוּוּ קָומַמֹוּת

לְבֹוּוּ לְקָומַם

מָבֹוּוּ מָקֹומַם

Imperatiuus.

בָּוּוּ קָומַם

בָּוּוּוּ קָומִוּוּ

בָּוּוּוּ קָומִוּוּ

בָּוּוּוּתֶה קָומַתֶה

Futurum.

אָבֹוּוּ אָקֹומַם

יָבֹוּוּ יָקֹומַם

תָּבֹוּוּ

תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה
תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה
תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה
תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה	תְּקוּמָה

Hiphil Preteritum.

הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי
הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי	הִכִּינִי

Benoni.

מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי
מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי
מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי
מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי	מְכִינִי

Pahul.

מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי
מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי
מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי
מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי	מוֹכִינִי

Infini-

Infinitivus.

הִכּוֹן	=	הִכּוֹן	vel	הִכּוֹן	:	הִכּוֹן	vel	הִכּוֹן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן

Imperativus.

הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן

Futurum.

Hophal Preteritum.

הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן		הִכּוֹן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן
הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן		הִחַיֵּן

Inusitat. Vfsatum. adduci iustus.

N חוכנה

הוֹבְנָה	הוֹאֲרָה	הוֹבְנָה
הוֹבְנַת	הוֹאֲרַת	הוֹבְנַת
הוֹבְנָתוּ	הוֹאֲרָתוּ	הוֹבְנָתוּ

Benoni.

הוֹבְנָה	הוֹאֲרָה	הוֹבְנָה
הוֹבְנִים	הוֹאֲרִים	הוֹבְנִים

הוֹבְנָה	הוֹאֲרָה	הוֹבְנָה
הוֹבְנוֹת	הוֹאֲרוֹת	הוֹבְנוֹת

Infinitiuus.

הוֹבֵן	הוֹאֵר	הוֹבֵן
--------	--------	--------

Futurum.

אוֹבֵן יִבְנֶה	אוֹרֵן יִבְרֶה	אוֹבֵן יִבְנֶה
יִבְנֶה	יִבְרֶה	יִבְנֶה
תִּבְנֶה	תִּבְרֶה	תִּבְנֶה
נִבְנֶה	נִבְרֶה	נִבְנֶה
יִבְנֶה	יִבְרֶה	יִבְנֶה

תִּבְנֶה	תִּבְרֶה	תִּבְנֶה
יִבְנֶה	יִבְרֶה	יִבְנֶה
תִּבְנֶה	תִּבְרֶה	תִּבְנֶה
תִּבְנֶה	תִּבְרֶה	תִּבְנֶה

Hithpahèl etiam Inusitata, prout Pihèl; & sic formaretur.

Præteritum.

Benoni.

הִתְבַּן	הִתְבְּנָה	הִתְבַּן	הִתְבְּנָה

Infini-

In finitiuus. . . התבון התקום

התבון התקום Futurum.

Imperatiuus. . . התבון התקום

Verum eius vices gerit Hithpohèl , quæ à sua Pohèl for-
 matur præposita syllaba הִתְּ nullo addito daghèsc;
 & per hoc differt omninò ab Hithpahèl , atque ita
 discrepantis Paradigma proprium a nobis ponitur.

Præteritum .

התבונתי	התקומתי	התרוםתי
התבוננת	התקומת	התרומת
התבוננו	התקומנו	התרומו
התבוננתם	התקומתם	התרומתם
התבוננתי	התקומנתי	התרומנתי
התבוננתו	התקומנתו	התרומנתו
התבוננתם	התקומנתם	התרומנתם
התבוננתו	התקומנתו	התרומנתו

Benoni

מתבונן	מתקום	מתרום
מתבוננת	&c.	
מתבוננו		
מתבוננתם		

Infinitiuus . . .

התבונן

התקומם

התרום

התבוננך

&c.

התבוננו

להתבונן

מהתבונן

Imperatiuus.

התבונן

התבונן

התרום

התבוננך

&c.

התרומך

התבוננך

התבוננך

התבוננך

התבוננך

התבוננך

התבוננך

Futurum.

התבונן

התקומם

התרום

התבוננך

& reliqua.

התמוננך

Amos 9. 13.

De Quiescentibus Hâjn Iòd.

Quiescentia Hâjn Iòd eadem sunt cum superioribus. Rariora sunt, sed eundem coniugandi modum sequuntur. Reperiuntur tantū in kâl, & Hiphil, vt שיל prôijcere, גיל exultare, & alia quæ sunt huius ordinis.

¶ Porro nota, quod quæ dicuntur esse ordinis Hâjn Iòd, eadem potes reducere ad Hâjn Vâu: Vâu. n. & Iòd sunt permutabiles, & in inflexionibus vna alterius vicem subit. ergo קיא: גיל & גיל: קיא vel קיא euomere, ad eandem radicē reducito, & eiusdem ordinis dicito.

¶ Secundo, reijce illorum sententiam, qui ad hunc ordinem reducant (cum Iòd sit mobilis semper) quæ habent Iòd mobilem, vt אבן ista enim pertinent (pace illorum) ad Quiescentia Pè àleph. Itaque

Itaque fit regula, quoties Iòd, vel Vàu media, vel secunda rad. est mobilis, non erit verbum huius classis, vt קנה vt מנה vt נים & similia. Quàdo vero Vàu, & Iòd quiescit, quæcunq. sit tertia, vel prima radicalis, vt בוא venire, vt קוא euomere מור lucere, vt קום surgere, vt מות mori, vt לון pernoctare, vt שוש vel שיש exultare, lætari, moueri נוע vagari, & similia, erūt huius ordinis vt נור & נר.

Nota

Vnde fit quod propter istam commixtionem Iòd pro Vàu, & è contra, quædam verba inflectantur in Futuris Kâl per Iòd, & Vàu, vt infra.

Regula, & Exceptiones.

¶ Omnia verba quæ habent secundam rad. Vàu vel Iòd (quiescentem tamen in radice) sunt huius ordinis, vt supra dictum est.

¶ Habet, vel formare solet, & potest noue Coniugationes (vt etiã Duplicantia) Kâl קם surrexit Hophâl

Niphâl נקים

Hithpahèl התקום

Pihèl קים

Pohèl קום Quadrata

Puhâl קים

Hithpohèl התקום

Hiphil תקים

Quia tamen quæ habent Pohèl & Hithpohèl, non formant, vel rarò formant Pihèl, & Puhâl, ideo dici potest habere septem, sed rectius dices Nouem.

¶ Confunduntur tertio hæc, & Duplicantia, idest, Quædam, verba inflecti solent per hunc, & Duplicantium ordinem: Vel si mauis dicere: Quædam Verba duas radices habere possunt, seu duplicis ordinis esse solent, & declinata secundū Quiescentia Haijn, erunt illius ordinis; inflexa vero per Duplicantia, erunt illius. Hæc sunt exempli gratia:

בוש & בשש erubescere

זל & זל vilipendere.

רע & רע constringere

פר & פר dispergere.

Reliqua exempla habes in Tabula Verborum Quiescentium; alia infra in Tabula Duplicantium.

Nota

Præ-

a Præteritum Kâl Triplicis formæ reperitur,
Prioris per ׀ vt קם Secunda per ׀ vt כות Tertia p chòlê vt מור

טוב	קמה	סחה	כתח	מורתי
טובר	קמתי	מתתי & contract.	כתי &c.	מורתי
				מורו

Reperitur cum pleonasmò וקאם Hof. 10. 14. & surget. sic

וְרַמְתָּ Zach. 14. 10. potest etiam radix constitui רמם .

b Benoni Kâl eandem formam cum Præter. retinet, sed per totum seruat camèz, quæ solo iudicio ex còtextu adhibito cognoscitur vt השם Psal. 104.3. qui est ponens. כִּי בֹת Esa.38.1. quia moriens .

Item cum sciùrech חושים חוש סורים סור

c Imperatiuus, & Infinitiuus habent communiter sciùrech, aut chòlem, vt aliquando chirech, vt

עורו שוש שום Deut. 17. 15. בינו

Item recipit נ in principio מְרוש Esa.28.29. דין

& ה in fine רועה Esa. 24. 19. פנה Gen. 24. 2.

d Habet Futurum litteras איתן punctatas ׀ idque obserua.

Formatur vero multipliciter,

Primo per ׀ & chirech תשים משים Deut.17.15. pones משיש משים .

Secundo per camèz & sciùrech, vt יבון אבון : (gaudebo.

Tertio per ׀ & ׀ loco chòlê, ׀ ארץ & ירץ sic cum Vâu conuersiua.

Gen.24.19. יקם אקם Num.22.3. יקץ אקץ & surrexit.

Si prima, aut tertia fuerit gutturalis aut ׀ tunc communiter est cum paràch, & vâu remouetur, vt

ויעץ 2. Sam. 22. 11. cum chòlem, vt

ויעץ Iud. 4. 38. ויעץ Psal. 19.

ויתח Gen. 8. 4. ויתח Gen. 5.5.

ויתחם cum ׀ 1.Sam.24.Ezech.4. ויתחם Hamos 9. 19.

Item cum atnàch, & soph. paf- & cum duplici paràch

such, & interdum zacheph est ויתחש Iob 31. 5.

Hæc verba sunt intransitiua communiter, & carent Pahûl.

e נָכוֹן facit etiam נָכוֹן & גָּרוֹץ quando prima est gutturalis נְעוּרָה נְעוּרוֹת נְעוּרוֹתֵי נְעוּרוֹתָי Zach. 3. 13. Exod. 14. 3.

f נָכוֹן etiam Futurum, si prima est gutturalis, punctatur zère,

יְעוּר Hier. 6. 22.

סִיחָהוּ 2. Sam. 2. 32.

תְּרוּץ Ezech. 29. 7.

יִאָוֵר vt suppleatur nun coniug.

g בָּוֹן Hæc coniugatio rara est, posuimus tamen illam, vt esset cæterorum paradigma; & quia in aliquibus verbis mutatur Vau in Iod, vt קָיָם Psal. 119. 28. ad quam reducunt quidam

הַיָּבִיב sine daghèsc, Dan. 1. 10. condemnabitis.

Quædam habent vau mobile, vt עָוָר 2. Reg. 25. 7. excæcavit. sic שָׁוַע Psal. 30. 3. vociferatus est.

h POHEL differens est a Pihèl, nec tertia reduplicatur pro Vau, vt supra dictum est. Vocatur enim Pihèl a forma, vt Elias Leuita Germanus, quem cæteri sequuntur. & quod sit diuersa a reliquis coniugationibus, nota quod reperitur in alijs ordinibus, & eandem variandi rationem habet.

Iuxta sensum tamen actiuè & passiuè vertenda erit, vt patet ex Scripturis. vt כּוֹנֵן Psal. 37. 23. firmati sunt.

כּוֹנֵן Psal. 119. 90. stabilisti, firmasti.

Reperitur

רוּעָע a rad. רוּעַ per metathesim, יַעֲרֹוּ clamabunt Esa. 15. 5.

אֲלִיָּא a עָרַר a עוּר & alteru y stare loco יַעֲרֹוּרֵי Vide Thesauru.

i הִכֵּן Hiphil communiter tertia persona cum zère. Reperitur

tamen prima cum cathèph segòl הִקֵּינֵתִי Psal. 140. 18.

& cum cathèph patàch הִעִירֵנִי Deut. 4. 26.

Quædã amittunt הַ formatiuum vt רִיבֹוֹתַי pro רִיבֹוֹתַי Job 33.

בִּיבֹוֹתַי pro בִּיבֹוֹתַי Dan. 9. 2. וְרִיבֹוֹתַי pro וְרִיבֹוֹתַי Hier. 16. 16.

Quædam habent chirech, vt הִדִּילֹוֹתַי Thr. 1. 8.

& daghèsc pro zère,

הִסִּיתֹוֹרַי Hier. 38. 22.

Quædam habent הַ cum zère vt וְהִטִּילֵנִי Hier. 16. 13. & tollam.

& patàch in prima radicali, וְהִפְרַתַּי 2. Sam. 15. 34. & labefactabis

Hoc ideo, quia inflectitur dupliciter, vt supra diximus.

- d מְבִיחַ reperitur etiam cum patach in prima radicali, vt
 מְבִיחַ Esa. 44. 25. & מַעֵק Esa. 51. 13. molestiam afferentis.
 distingue מְרַע pro מְרַע & plur. Item מְסִית Hier. 43. 3. incitans.
 מְרַעַים psal. 37. 9. malignantium. Reperitur מְלִיגִים Exod. 16. 8.
 מְרַעִים a rad. רִיעַ Esd. 3. 13. iubi alia exemplaria מְלִיגִים sine iòd
 lantium. pluralis num.
 m Infinitiuus item facit cum הַ paragogica בְּיָנָה
 Et Imperatiuus הַבְּיָנָה vel בְּיָנָה deficiente hè formatiua tem-
 poris הַשְׁיבָה Psal. 51. 14. reddere.
 Sic לְהַרְיֵב pro לְהַרְיִב Esai. 3. 13. ad iudicandum. fed
 שָׂים pro הָשִׂים Gen. 24. 2. pone. הַבְּיָנָה pro מְבִיחַ psal. 94. 7.
 & cum — vt הַשֵּׁעַ Esa. 6. 6. impingua. הַשְׁבִּי Hier. 21. 33. restitue.
 & cum he paragogica & cum camèz loco chirech
 לְהַנְפִיחַ ad exagitand. Esa. 30. 28. pro לְהַנְפִיחַ, vel, ad inuoluendum.
 n Futurum dupliciter, vt vides, vt in Perfectis, per zère, & chirech.
 Reperitur tamen תִּלְוֶן pro תִּלְוִן 2. Sam. 17. 16. pernoctabis.
 & וְנִנְחַה & requiescere fecit. Ios. 21. 45.
 Item מְבִיחָה psal. 73. 17. cum hè paragogica.
 וְתַסֵּר & Hof. 2. 2. & cum daghèc יִסִּית Esa. 36. 18.
 וְתַסֵּר pro וְתַסִּיר Gen. 38. 13. וְתַחַל Hier. 51. 29. & doluit.
 וְיָסַר Gen. 41. 42. & amouit. & cum Aleph loco Iòd mediæ, vt
 וְיָשַׁב Iud. 17. 3. & reduxit. וְיָנַץ pro וְנָצַץ Eccl. 12. 5. florebit.
 וְיָסַף & expressit. Iud. 6. 38. Et תִּקְיָמוּנָה Ier. 44. 25. pro
 וְנָשַׁב Gen. 43. 21. & reduximus. תִּקְמוּנָה surgere facient.
 וְתַרְץ & confregit. Iud. 9. 53. תְּהִימוּנָה Mich. 2. 13. tumultuabūt
 o Reperitur cum — in vltima & הַ formatiua abiecta, vt
 תִּכְוֶנִי pro תִּכְוִנִי Esa. 54. 14. firmaberis.
 תִּרְוֶם pro תִּרְוִם Esa. 33. 10. exaltabo me ipsum.

Quiescentia Lamed Aleph.

Huius ordinis sunt infrascripta Verba.

מְצַחֵם lubrice loqui.	מְצַחֵם abscondit.	מְצַחֵם repleuit	מְצַחֵם creuit.
מְצַחֵם contriuit.	מְצַחֵם deliquit.	מְצַחֵם inuenit.	מְצַחֵם fecit.
מְצַחֵם mentitus est.	מְצַחֵם egrotauit.	מְצַחֵם exaltauit in	מְצַחֵם zelatus est.
מְצַחֵם creauit.	מְצַחֵם abscondit.	hiphil.	מְצַחֵם coagulatum est.
מְצַחֵם celeriter ingur-	מְצַחֵם immundus fuit.	מְצַחֵם inebriauit.	מְצַחֵם vocauit.
gitauit.	מְצַחֵם prohibuit.	מְצַחֵם laudauit. in Pihel	מְצַחֵם occurrit.
מְצַחֵם contriuit.	מְצַחֵם extinxit.	מְצַחֵם mirabilis f.	מְצַחֵם mederi.

Hic ordo differt à Quiescentibus Lamed He, quia in istis Aleph ferè semper est mobilis, & quiescit raro. He verò perit, & quiescit, vt plurimum, vel conuertitur in alias litteras.
 In Infinitis ergo a Perfectis differt, quibus in fine additur Tâu more Quiescentium He. Quiescit tamen N in ח & chòlè, sed ante ך & ך chòlem & ך nunqua, vt in Paradigmatè.

Nota

Kal Præt.

מְצַחֵם a	מְצַחֵם vel מְצַחֵם
מְצַחֵם	מְצַחֵם
מְצַחֵם תי	מְצַחֵם
מְצַחֵם	מְצַחֵם
מְצַחֵם תם	מְצַחֵם
מְצַחֵם נו	מְצַחֵם
מְצַחֵם	מְצַחֵם

Pahul.

מְצַחֵם
מְצַחֵם vel מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם vel מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם

Futur.

מְצַחֵם e
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם

Imper.

מְצַחֵם d
מְצַחֵם
מְצַחֵם
מְצַחֵם

Infinit.

מְצַחֵם perfectè.
מְצַחֵם c
מְצַחֵם vel מְצַחֵם
מְצַחֵם vel מְצַחֵם

מְצַחֵם
מְצַחֵם vel מְצַחֵם

Beno.

מְצַחֵם b
מְצַחֵם

Niph. præ.

מְצַחֵם
מְצַחֵם

נְכַמְצֵנִי	הַמְצֵנִי	מְצַנֵּה	Imper.
נְכַמְצֵנִי	(an contra) הַמְצֵנִי	מְצַנֵּת	מְצַנֵּה
נְכַמְצַנְתֶּם	הַמְצַנִּי	מְצַנֵּתוֹן	מְצַנֵּנִי
נְכַמְצַנְנוּ	הַמְצַנְנָה	Beno.	מְצַנֵּנִי
נְכַמְצַנְהָ	Futur.	מְצַנֵּנָה	מְצַנְנָה
נְכַמְצַנְתָּ	מְצַנֵּנָה	מְצַנֵּנִים	Futur.
נְכַמְצַנְתֶּן	מְצַנֵּנָה	מְצַנֵּנָה	מְצַנֵּנָה
Beno.	יְמַצֵּנָה	מְצַנֵּנֶת	יְמַצֵּנָה
נְכַמְצֵנָה	תְּמַצֵּנָה	מְצַנֵּנֹת	תְּמַצֵּנָה
נְכַמְצַנִּים	נְמַצֵּנָה	Pahul.	נְמַצֵּנָה
נְכַמְצַנְהָ	יְמַצֵּנִי	מְצַנֵּנָה	יְמַצֵּנִי
vel נְכַמְצַנְתָּ	תְּמַצֵּנִי	מְצַנֵּנִים	תְּמַצֵּנִי
נְכַמְצַנֹּת	תְּמַצֵּנָה	מְצַנֵּנָה	תְּמַצֵּנָה
Infini.	תְּמַצֵּנִי	מְצַנֵּנֹת	תְּמַצֵּנִי
הַמְצֵנָה	תְּמַצַּנְנָה	Infini.	תְּמַצַּנְנָה
vel הַמְצַנְתָּ	Pihèl præ.	מְצַנֵּת	Puhàl præ.
בְּהַמְצֵנָה	מְצַנֵּה	מְצַנֵּת	מְצַנֵּה
בְּהַמְצֵנָה	מְצַנֵּת	בְּמְצַנֵּת	מְצַנֵּת
לְהַמְצֵנָה	מְצַנֵּתִי	בְּמְצַנֵּת	מְצַנֵּתִי
מִהַמְצֵנָה	מְצַנֵּנִי	לְמְצַנֵּת	מְצַנֵּנִי
Imper.	מְצַנֵּתֶם	מְצַנֵּת	מְצַנֵּתֶם
הַמְצֵנָה	מְצַנֵּנִי	מְצַנֵּת	מְצַנֵּנִי
			מְצַנֵּת

מַצֵּה	הַמְצֵאתִי	בְּהַמְצֵאתָ	הַמְצֵעַ
מַצֵּאת	הַמְצֵיאוֹ	כְּהַמְצֵאתָ	הַמְצֵאתָ
מַצֵּאתוֹ	הַמְצֵאתֶם	לְהַמְצֵאתָ	הַמְצֵאתִי
Beno.	הַמְצֵאתָ	מִהַמְצֵאתָ	הַמְצֵאוֹ
מַצֵּא	הַמְצֵיָהּ	Imper.	הַמְצֵאתֶם
מַצֵּאים	הַמְצֵאתָ	הַמְצֵעַ	הַמְצֵאתָ
מַצֵּאה	הַמְצֵאתוֹ	vel	הַמְצֵאתָ
מַצֵּאות	Beno.	הַמְצֵיָהּ	הַמְצֵאתִי
Infini.	מַמְצֵיָהּ	הַמְצֵיָהּ	הַמְצֵאתוֹ
מַצֵּאת	מַמְצֵיָהּ	הַמְצֵאתָ	Beno.
Futur.	מַמְצֵיָהּ	Futur.	Inusficatum.
מַמְצֵעַ	vel	מַמְצֵעַ	הַמְצֵעַ
יַמְצֵעַ	מַמְצֵאתָ	vel	הַמְצֵעִים
תַּמְצֵעַ	מַמְצֵיָהּ	מַמְצֵיָהּ	הַמְצֵעָה
נַמְצֵעַ	Pahul.	יַמְצֵיָהּ	הַמְצֵעוֹת
יַמְצֵעוֹ	מַמְצֵעַ	תַּמְצֵיָהּ	Infini.
תַּמְצֵעוֹ	מַמְצֵעִים	נַמְצֵיָהּ	הַמְצֵעַ
תַּמְצֵעַ	מַמְצֵעָהּ	יַמְצֵיָהּ	vel
תַּמְצֵעִי	מַמְצֵעוֹת	תַּמְצֵיָהּ	הַמְצֵעֶת
תַּמְצֵעֶנָּה	Infini.	תַּמְצֵיָהּ	Futur.
Hiph. pret.	הַמְצֵעַ	תַּמְצֵיָהּ	מַמְצֵעַ
הַמְצֵיָהּ	vel	תַּמְצֵיָהּ	יַמְצֵעַ
הַמְצֵאתָ	הַמְצֵיָהּ	תַּמְצֵעֶנָּה	תַּמְצֵעַ
	vel	Hoph. pret.	נַמְצֵעַ
	הַמְצֵעוֹת		

יִמְצְאוּ	הִתְמַצְאוּ	vel הִתְמַצְאוּת	Futur. תִּתְמַצְעַן
תִּמְצְאוּ	הִתְמַצְאוּת	בְּהִתְמַצְאוֹת	יִתְמַצְעַן
תִּמְצְאוּ	הִתְמַצְאוּתוֹן	בְּהִתְמַצְאוֹת	יִתְמַצְעַן
תִּמְצְאוּ	Beno.	לְהִתְמַצְאוֹת	תִּתְמַצְעַן
תִּמְצְאוּנָה	תִּתְמַצְעַן	מִהִתְמַצְאוֹת	נִתְמַצְעַן
Hith. praet. הִתְמַצְעַן	מִתְמַצְעִים	Imper. הִתְמַצְעַן	יִתְמַצְעוּ
הִתְמַצְעַת	מִתְמַצְעָה	הִתְמַצְעוּ	תִּתְמַצְעוּ
הִתְמַצְעַתִּי	vel מִתְמַצְעַת	הִתְמַצְעוּ	תִּתְמַצְעוּ
הִתְמַצְעוּ	מִתְמַצְעוֹת	הִתְמַצְעוּ	תִּתְמַצְעוּ
הִתְמַצְעַתֶּם	Infinit. הִתְמַצְעַן	הִתְמַצְעוּנָה	תִּתְמַצְעוּנָה
הִתְמַצְעוּנָה	הִתְמַצְעַן		

Regula, & Exceptiones.

a Hoc Præteritum habet duplicem formam, per camèz, & camèz, vt קָרָא per camèz, & zère, vt קָרָא

Eccle. 8. 11. præteritum ammittit àleph, vt מָלַח pro מָלַח Ezech. 28. 16. מָלַח pro מָלַח Iob 32. 18.

מָצַח pro מָצַח Num. 11. 11. מָצַח pro מָצַח Ruth. 2. 9. מָצַח pro מָצַח Psal. 139. 20.

In tertia femina ponitur Tâu pro Hè, vt

וְקָרָאת pro וְקָרָאת Deut. 31. 29.

וְחָטַאת pro וְחָטַאת Exod. 5. 16. sic

b Benoni cum zère, & cum segòl רָבָא 2. Reg. 20. 5.

וּבִזְעָרָה Eccles. 7. 26. וְחָטַאת Ibidem.

In feminino etiam קָרָאת contractum. Item בְּכִיָּה sens. Thr. 1. 16.

c Infinitiuus quando prima est gutturalis cum Bichlâm per patach, & cathèph patach, vt לְחַשְׁבֹּת Exod. 9. 34.

לְחַשְׁבֹּת Psal. 39. 2.

d Imperatius facit קראנה & קראו & Ruth. 2. 20.

קראו Exod. 2. 20. vocate.

e Futurum item, cum prima est gutturalis, habet segòl, & cathèph segòl, vt מחטמ & יחטמ &c. Leuit. 4. 3.

Item Aleph mutatur in Hè מרבה pro מרבה Ier. 3. 22. sanabo.

יבכו Flebunt, Iob 31. 38. Iòd pro he rad.

תמצאנה Reperitur, & תרפינה Iòd pro Aleph, Iob. 5. 18.

f Amittitur aliquando Aleph rad. vt החטין pro החטין sic

החלי pro החלי Esa. 53. 10.

Quiescentia Lamed Hè.

Huius ordinis sunt infinita verba; præter quatuor supradicta; quæ habent ה cum mappich, & ea quæ sunt Composita, vt infra. ad quem reduces etiam illa, quæ habent Vau mobile in medio, vt קנה & similia.

Difficilior est præcedente, ideo maiori obseruatione indiget. fit ergo Paradigma duplex.

Præteritum Kâl.

<i>Verbum simplex.</i>	<i>Verbum cuius prima est gutturalis.</i>
------------------------	---

גלה a	עשה
-------	-----

גלית b	עשית
--------	------

גליתי	עשיתי
-------	-------

גלו c	עשו
-------	-----

גליתם variat	עשיתם
--------------	-------

גלינו	עשינו
-------	-------

גליתם d	עשיתם
---------	-------

גלית	עשית
------	------

גליתו variat	עשיתו
--------------	-------

Benoni.

גולה e	עושה
--------	------

גולים	עושים
-------	-------

גולה	עושה
------	------

גולה f	עושות
--------	-------

Pahul.

גלוי	עשוי
------	------

גלויים variat	עשויים
---------------	--------

גלוייה variat	עשויה
---------------	-------

גלויה

גלויות Var. עשויות

תגלינה תעשינה

Infinitiuus.

& abie&a he rad. facit.

גלות g עשות
vel גלה
vel גלו

אגל אעש
יגל יעש
תגל תעש
נגל נעש

בגלות בעשות
בגלות בעשות
לגלות לעשות
מגלות מעשות

Niphâl præt.

Imperatiuus.

גלה h עשה
גלו Var. עשו
גלי Var. עשי
גלינה Var. עשינה

נגלה i Var. נעשה
נגלית & נגלית נעשית
נגליתי & נגליתי נעשיתי
נגלו נעשו
נגליתם נעשיתם
נגלינו נעשינו
נגליתח נעשיתח
נגלית נעשית
נגליתן נעשיתן

Futurum.

אגלה אעשה
vel אעשה
יגלה יעשה
תגלה תעשה
נגלה נעשה
יגלו יעשו
תגלו תעשו
תגלה תעשה
תגלי תעשי

Benoni.

נגלה & נעשה נעשה
נגלים נעשים
נגלה נעשה
נגלות נעשות

Infinitiuus.

הגלות הגלה & הגלות
הגלה

& perfectum

נגלות	
בהגלות	בהעשות
כהגלות	כהעשות
להגלות	להעשות
מהגלות	מהעשות

Imperatiuus.

הגלה	העשה
הגלו	העשו
הגלי	העשי
הגלינה	העשינה

Futurum.

	<i>fiam.</i>
אגלה	אעשה
יגלה	יעשה
תגלה	תעשה
נגלה	נעשה
וגלו	ועשו
תגלו	תעשו
תגלה	תעשה
תגלי	תעשי
תגלינה	תעשינה

Pihèl præter.

Non fit mutatio, nisi secunda fuerit gutturalis ad suppleendum da-ghésc.

Inuſtat. operuit

גלה	כפה עשה
גלית	כפית
גליתי	כפיתי
גלו	כפיו
גליתם	כפיתם
גלינו	כפינו
גלתה	כפתה
גלית	כפית
גליתו	כפיתו

Benoni.

Inuſit. Inuſit.

מגלה	מעשה	מכסה
מגלים		מכסים
מגלה		מכסה
מגלות		מכסות

Pahùl.

Inuſit. Operuus.

מגלה	מעשה	מכסה
מגלים		מכסים
		מגלה

מגלה	מכסה
מגלות	מכסות
Infinitiuus.	
Inufit.	
גלות	כפוט עשות
מגלות	מכסות כפה
מגלות	מכסות
לגלות	לכסות
מגלות	מכסות

Imperatiuus.	
Inufit.	
גלה	עשה
גלה	כפה per ..
גלי	כפה per ..
גלינה	כפו
& defe&ium	כפי
reuela	גל
operi	כס
	כפינה

Futurum.	
מגלה	מכסה
מגלה	מכסה
תגלה	תכסה
נגלה	נכסה
יגלה	יכסו

תגלו	תכסו
תגלה	תכסה
תגלו	תכסו
תגלינה	תכפינה
& abic&a he radic.	
מגל	מכס
יגל	יכס
תגל	תכס
נגל	נכס

Puhál pret.	
Inufit.	
מגלה	כפה עשה
גלית & p	כפית
גליתי	כפיתי
גלו	כפו
גליתם & גליתם	כפיתם
גלינו	כפינו
גלתה	כפתה
גלית	כפית
גליתו	כפיתו

Benoni.	
Inufit.	
גלה	כפה עשה
גלים	כפיים
גלה	כפה
גלות	כפות

Infiniti-

Infinitivus.

כפֿות עשׂות גְלוֹת

Futurum.

Inuſit.

אכפֿה אעשׂה אגלה

יכפֿה יגלה

תכפֿה תגלה

נכפֿה נגלה

יכפֿו יגלו

תכפֿו תגלו

תכפֿה תגלה

תכפֿי תגלי

תכפֿינח תגלינח

Hiph. pret.

העשׂה הִגֵּלְהָ

העשׂית הִגֵּלְתִּי

העשׂיתי הִגֵּלְתִּי

העשׂו הִגֵּלוּ

העשׂיתם הִגֵּלְתֶּם

העשׂינו הִגֵּלְנוּ

העשׂתח הִגֵּלְתָּח

העשׂית הִגֵּלְתִּי

העשׂיתו הִגֵּלְתֶּם

Benoni.

מעשׂה מגלה

מעשׂים מגלים

מעשׂה מגלה

מעשׂות מגלות

Pahul.

מעשׂה מגלה

מעשׂים מגלים

מעשׂה מגלה

מעשׂות מגלות

Infinitivus.

העשׂות הגֵּלְהָ & הגֵּלוֹת

בהעשׂות הגֵּלְהָ^{vel} בהגֵּלוֹת

בהעשׂות הגֵּלוֹת^{vel} בהגֵּלוֹת

להעשׂות: להִּגֵּלְהָ & להגֵּלוֹת^{pro}

מהעשׂות מהגֵּלוֹת

Imperatiuus.

העשׂה הִגֵּלְהָ

העשׂו הִגֵּלוּ

העשׂי הִגֵּלְי

העשׂינח הִגֵּלְינח

Futurum.

אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה

Et abie&a Hè, vt infra in Exceptionibus.

Niphâl præt.

הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ
הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ
הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ
הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ
הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ
הִנֵּחַ	הִנֵּחַ
הִנִּיחַ	הִנִּיחַ

Benoni.

Caret.

Infinitiuus.

הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה
הַעֲשֵׂה	הַעֲשֵׂה

Futurum.

אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תֵּעָשֶׂה	תֵּעָשֶׂה
נִעָשֶׂה	נִעָשֶׂה

Hithpahèl præt.

הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה
הִתְעַשָּׂה	הִתְעַשָּׂה

גליתם

התגליתם

גלינו

גלתה

גלית

התגליתו

non variat.

התקפסיתו

Benoni.

מתקפסה מתעשה מתגלה

מתקפסים מתגלים

מתקפסה מתגלה

מתקפסות מתגלות

Infinitiuus.

Inuifit.

התקפסות התעשות התגלות

בהתקפסות בהתגלות

כהתקפסות כהתגלות

להתקפסות להתגלות

מהתקפסות מהתגלות

Imperatiuus.

Inuifit.

התקפסה התעשה

התגלו

התגלי

התגלגה

Futurum.

Inuifit.

אתעשה

אתקפסה

יתקפסה &c.

אתקפס abieeta q rad.

יתקם

יתקם

נתקם

נתחווה

concupifcam

יתאוה

תתאוה

נתאוה

sine he radicali.

אתאו

יתאו

תתאו

נתאו

אתגלו

יתגלו

תתגלו

נתגלו

Regula, & Exceptiones.

a גִּלְרָה Hè tertia radicalis quiescit vel in camèz, vt in omnibus præteritis; vel in zère, vt in Imperatiuis; aut in segòl, vt in omnibus Futuris: Itidem in omnibus Benoni, & Pahùl, excepto Pahùl Coniugationis Kàl.

b גִּלְרָה Hè mutatur in Iòd, & tunc in Præter. Kàl Iòd quiescit in chirech, גִּלְרָה sed in Hiphil, Hophàl, & Puhàl in zère. At in Pihèl, Hiphil, & Hitphahèl, aut in chirech, aut zère indifferenter: itaque dices:

הַגִּלְרָה & הַגִּלְרָה: הַגִּלְרָה & הַגִּלְרָה

c גִּלְרָה Tam hic, quã in tertia singulari fœminina Hè conuersa in Iòd est mobilis, vt

חָסְרוּ Deut. 32. 37. sperauerunt. חָסְרוּ Psal. 57. 2. cum חָסְרוּ sperauit. חָסְרוּ sic in Futuro Psal. 36. 8. sperabunt filij hominum, vt infra.

d גִּלְתָּה Hè conuertitur in Tãu ad vitandum cacophoniam ex concursu duarum Hè pro גִּלְתָּה dicimus גִּלְתָּה: גִּלְתָּה vel perfecte פָּנְיָה & חָסְרוּ, vt supra.

¶ Inuenitur contracta, sic חָסְרוּ pro חָסְרוּ Leu. 25. 21. & חָסְרוּ Job. 13. 1. sic חָסְרוּ pro חָסְרוּ Esa. 60. 18. sic Esa. 9. vocabis. Rabb. D. Hieron. vocabit, & rectè, vt fit חָסְרוּ pro חָסְרוּ quod est frequentissimum; quod pendet etiam ex vsu antiquorum; quia matres filijs nomen (vt plurimum) imponebant: & patet ex scripturis; hoc nota contra Hebræos modernos negantes Matris Christi mysterium, & sanctitatem.

¶ Hè aduenientibus sciùrech, Iòd, & altera Hè deperditur, vt גִּלְרָה pro גִּלְרָה: גִּלְרָה pro גִּלְרָה sic גִּלְרָה pro גִּלְרָה:

e גִּלְרָה In omnibus Benoni apponitur segòl ad differentiam Præteriti. Reperitur cum zère חָסְרוּ Psal. 64. 9. videns. quãdam

in Iòd

in Iòd רוּעִי Efa. 38. 12. pascens.

Excipe חַי pro חַיָּה : חַיִּים vel חַיִּים : חַיָּה : חַיִּים : viuens.

f גּוֹלָה Quædam retinent Iòd pro Hè radicali, & mobilem, vt

פּוֹרְתָה Pſal. 129. 3. ferens fructum. בְּכִיָּה Thr. 1. 16. flens.

בְּעוֹשֵׂיָה Cant. 1. 8. quasi diuertens.

g גְּלוּת Infinitiui omnes cum Bichlâm definunt in Tâu, quan-

doque non, vt רָאָה רְאִיתִי videndo vidi, facit etiã רָאוּ : רְאוּ :

רְאוּת & רְאוּת vt

כְּרְאוּת Iob. 10. 4.

רָאוּ Efa. 6. 9.

רְאוּ Exod. 3. 7.

רְאוּ Gen. 48. 11. itaque

Prima huius Infinitiui more Perfectorum habet aut camèz, aut ſcèuâ, vt vides.

Sine Tau verò, quæ ſtat loco Hè radicalis quædam formant ſic

מְרִיתִי מָרוּ Thr. 1. 20. & יָגְלָה יָגְלָה Amos 7. 11. migrando.

וּשְׁתִּי & bibere. Efa. 22. 51. Item

מִחַשָּׂו à peccando. Gen. 20. ſine Tâu, & Aleph radicali.

¶ Venit etiã cum Vâu loco Hè vltimæ radic. vt

& cum alio He ſuperaddito. רְאוּהָ Ezech. 21. 10. videre,

& רְאוּהָ Pſal. 142. 1. מְחַמְּדֵךְ plaudere tuum. Ezech. 25. 6.

Et cum Aleph loco הָ : רָצָא Ezech. 1. 16. currere.

Cum Nûn redundante חָרָוֶן excandescendo. Pſal. 85. 5.

h מְגִלָּה Futuri omnes abijciunt Hè in ſine radicalem, præter

Puhâl, & Hophâl, & ideo diuerſam retinent punctandi rationem

vt מְשַׁעָּה Pſal. 119. camèz pro ſegòl, & cum Iòd loco Hè radicalis

מְחַמְּדֵךְ Pſal. 77. 4. per ſtrèpam. patet hoc

ex infraſcriptis exemplis, quæ quia frequentiffima ſunt, nota-

bis idque in quatuor primis tantum vocibus.

In Kâl.

cum he	sine he
אָגַלְהָ	אָגַלְהָ
יִגְלְהָ	יִגְלְהָ
תִּגְלְהָ	תִּגְלְהָ
נִגְלְהָ	נִגְלְהָ

Quædam reperiuntur sine
Hè cum zère וַתִּפְּן Num.

16. 15. & vertit.
cum prima est gutturalis
habent chirech, aut zère,
frequentius patàch, vt
תִּתַּע Prou. 6. 25. ne erres.

וַיִּחַר Gen. 4. 5. & iratus est.

וַתִּחַח Prou. 17. 10. abripiat.

וַתַּעַל Exod. 2. 23. וַחֲזוּ

וַתִּחַח Pf. 109. 13. sapius יִחַח

וַתִּחַח Mich. 4. 11. & aspiciat

וַיִּבֶן Exod. 17. 15. & ædifi-
cavit.

Excipe ex Elia.

וַיִּשָּׁט Prou. 7. 25. ne inclines

וַקִּשְׁט veritatem. pro וַקִּשְׁט

In quibus est secunda ט
& idem seruat.

Hic Nota.

Quod si secunda radicalis

est de בגורכפרה vel ר

Prima, & secunda rad. ver-
bi sunt cum sceuà, vt

וַיִּשְׁתַּ Gen. 9. 21. & bibit.

וַיִּרְדַּ Pf. 72. 8. dominabitur

וַיִּרְא Gen. 1. 4. & vidit.

וַיִּנְתַּ Esa. 41. 25. & venit.

וַתִּבְכּוּ Iud. 14. 16. & fleuit.

וַיִּרְדַּ Num. 20. 20. &

וַיִּפְּתַּ Job 31. 27. seduxit.

וַיִּשְׁכַּ Gen. 4. 10. p̄datus est.

וַיִּחַד Exod. 18. 9. cum pa-
tâch ob guttu. *letatus est.*

וַיִּשְׁקַּ Exo. 1. 19. & irrigauit

sic In Niphâl.

אָגַלְהָ אָמַחַ

יִגְלְהָ יִמַּחַ

תִּגְלְהָ תִמַּחַ

נִגְלְהָ נִמַּחַ &c.

In Pihel.

^{sine he.}
אָגַלְהָ אָגַלְהָ

יִגְלְהָ יִגְלְהָ

תִּגְלְהָ תִגְלְהָ

נִגְלְהָ נִגְלְהָ

Abiecto etiam daghèsc
conigationis nota.

In

In Hiphil.

אָנְלָה	finē he.	אָנְלָה
יָנְלָה		יָנְלָה
תָּנְלָה		תָּנְלָה
נָנְלָה	&c.	

In Hithpahèl.

אָתְנָלָה	תָּתְנָלָה
יָתְנָלָה	נָתְנָלָה

finē hē.
 תְּתַרַע Prou. 22. 24 ne con-
 trahas amicitiam.
 Alia exemplaria תְּתַרַע
 וַיִּתְנַל Genf. 9. 21. & re-
 textit se.
 תְּתַנַּר 2. Reg. 4. 10. cōtēdas
 וַיִּתְנַר Psal. 45. 12. & con-
 cupiscet.
 נִשְׁתַּעַע Esai. 41. 23. nar-
 rabimus.
 Secunda cum patàch, quã-
 doque cum camèz, &
 accentu distinguente.

Quæ abiectio tertiæ rad. accidit etiam

i Imperatiuis Pihèl, vt עֲוֹ Num. 5. 2. præcipe : & Hiphil, vt
 הֲרַף Psal. 36. 8. sed Imperatiui kâl, & Niphâl nunquam abijciunt.
 ¶ Imp. item facit per cathèph patàch quando prima est guttur.
 & per cathèph segòl הִיָּה esto הִיָּו estote. עֲלוּ ascendite.

cum Iòd mob. pro he {
 אֲתִיָּו venite. Efa. 56. 9.
 בְּעִיָּו quærite. Efa. 21. 11.

i נָנְלָה Præteritum Niphâl cum litteris gutturalibus variat,
 vt vides ex נֶעְשָׂה Esth. 6. 3. sic
 נָחַלָה ægrotauit. Dan. 8. 26.
 נֶעְנָה afflictus est. Efa. 53. 7.
 נֶעְלָה recessit. Num. 9. 21.

Item Benonì.

נֶעְשָׂה factus. Ezech. 9. 4.
 נֶעְשִׂים facti.
 & נִחְרָה excandescens
 נִחְרָים excandescentes.
 Ezech. 45. 24.

sic in Infinitiuus, & Futuris לְהַעֲשׂוֹת vt fiant.

יֵעָשׂוּ

יֵשְׁרָה fiet. Gen. 29.26. יִרְאָה vel יִרָה per sincopem, videbitur.

Abiecta autem Hè a Futuris facit vt supra ; & si cadat Hè, cadit segòl vt יִגַּל אֲגַל & יִרָה & cum accentu Millehèl יִדְרוּ im-
pellentur. 2. Sam. 14.16.

¶ Quandoque Infinitiuus, & Imperatiuus habent Nùn cara-
ctherificam loco Hè, vt וְגִלְלוּ pro וְהִלְלוּ Ier. 50.5. & adiungamini.

הִנְגִּלָה 1. Sam. 2. 27. num apparendo.

נִקְרָא 2. Sam. 1. 6. fortuito ferendo.

נִלְחָמוּ Iud. 11. 25. pugnando.

Vbi etiam obserua, Hè, & Tàv in hoc Infinito cum chòlem
vti licere.

m Participia omnia cum zère, aut segòl in vltima. vt
מִזְרָה Ierem. 31. 10. dispergens.

n Et cum rèsc facit per chòlem, dispersus מִזְרָה : מִזְרָה dispersa.
dispersi מִזְרָה : מִזְרָה dispersè.

o Reperitur מִזְרָה pro מִזְרָה Esa, 16. 9. rigabo te, mutato
Vàv in Iòd, & Hè in Tàv.

מִזְרָה Leuit. 26. 33. & dispergam, huc reducto. & cum rèsc
& secunda guttur. facit per ׀ in prima מִזְרָה : מִזְרָה :
sub ׀ vocalis longa ad supplendum daghèsc, signum coniugationis.
Et abiecta Hè, & daghèsc signo coniugationis.

מִכְסָּה pro מִכְסָּה operiam, יִכְסוּ & יִכְסוּ.

p גִּלָה cum secunda fuerit gutturalis vel rèsc, mutat chibbùz
in chòlem, sic

הִזְרָח conceptus est Iob 3. 2. vt suppleatur daghèsc, vt infra.

הִזְרָח & c. sicut in Pihèl — in ׀ ob eandem causam.

q Non ammittitur Hè radicalis, ne coincidat cum forma no-
minum יִבֵּל prouentus.

r הִגִּלָה communiter cum chirech.

Quandoque cum zère הִעֲלָה Abac. 1. 15. extraxit : sic הִעֲלָה :
cum segòl הִגִּלָה & הִרְאָה videre fecit. Eccl. 2. 24.

cum patàch וְהֶעֱלִיתָהּ 1. Reg. 2. 19. & adferebat.

וְהִרְאִיתִי Nahum. 3. 5. & ostendam.

f Infinitiuus הִרְבָּה Gen. 3. pro הִרְבִּיתִי.

t Imperatiuus variat abiecta vlt. rad. vt multipliciter, vt per הִרְבֵּה עֲשֵׂה Esa. 7. 10. in crusta. cū millehèl הִרְבֵּה dimitte. 1. Sam. 15. 15.

הִרְבֵּה multiplica. Iud. 20. 38. & cum — הֶעֱלֵךְ ascēdere fac. Exod. 8. 5

u Futurum defectiuum abiecta Hè facit

הִגֵּל יִגֵּל אֶגֶל.

(Exod. 3. 17.

Et prima existente guttur. הֶעֱלֵךְ יֶעֱלֵךְ אֶעֱלֵךְ. & cum הֶעֱלֵךְ

Et secunda existente gutturali הֶעֱלֵךְ יֶעֱלֵךְ אֶעֱלֵךְ Prou. 7. 25

pro הֶעֱלֵךְ vel הֶעֱלֵךְ יֶעֱלֵךְ אֶעֱלֵךְ Psal. 78. 15.

x Inuenitur alia forma per chòlem, vt

הֶעֱלֵךְ Iud. 6. 28. oblatuſ fuit, & camèz, loco chathè cum Tàu loco Hè : Ierem.

13. 19. migrare facta est, & camèz, loco chathè camèz.

Et in Futuro הֶעֱלֵךְ vel הֶעֱלֵךְ יֶעֱלֵךְ vel הֶעֱלֵךְ &c.

y Reperiuntur quædam voces in his verbis compositæ ex duabus coniugationibus (de quibus infra, & Pagninus in Thesaurò) vt

הֶעֱלֵךְ pro הֶעֱלֵךְ in Imp. Hithpahèl Esa. 1. 36. mundi estote.

הֶעֱלֵךְ Prouer. 27. 15. equiparatur.

In Fut. Hithpahèl abijcitur etiam Hè radicalis, de qua supra.

Verbum eiusdem Ordinis cum prima gutturali.

Kal Præt.

vixit

חָיָה

חָיָה

חָיָה

חָיָה

vel חָיָה

חָיָה

חָיָה

חָיָה

חָיָה

חָיָה

Beno.

חָיָה pro חָיָה

חָיָה

vel חָיָה

חָיָה

חָיָה

Pahùl.

Caret.

Infinit.

חָיָה

vel חָיָה

vel חָיָה

Imper.

חָיָה

חָיָה

&c. חָיָה

Futur.

Q

Futur.

& sine ה rad.

Beno.

Imper.

אֶחָה

אָהִי

מֶחָה

הָחָה

יֶחָה

יָהִי

מֶחָה
pro

הָחָה

תֶּחָה

תָּהִי

מֶחָה

הָחָה

נֶחָה

נָהִי

מֶחָה

הָחָה

Hiph. præter

מֶחָה

Futur.

Iuxta Pagnin.

הָחָה

Pahùl.

Pagnino.

תֶּחָה

הָחָה
vel

מֶחָה
Inusitat.

מֶחָה
Inusit. tamen.

תֶּחָה

הָחָה

מֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

הָחָה

Infinit.

יֶחָה

תֶּחָה

הָחָה
duz Iod.

הָחָה

תֶּחָה

vel

תֶּחָה

הָחָה

vel

תֶּחָה

תֶּחָה

fic: ero, eris.

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

&c.

אֶחָה

הָחָה
vel

תֶּחָה

תֶּחָה

vel per viam.

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

vel

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה
Gen. 6.

תֶּחָה

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

אֶחָה

הָחָה

תֶּחָה

תֶּחָה

Exemplum secundum huius Ordinis.

In quo prima, secunda, & tertia sunt gutturales, quanquam in omnibus Coniugationibus, & temporibus non est vsitatum.

Kal præter.

קָרָה

קָרָה

קָרָה

Iratus est.

קָרָה

קָרָה

קָרָה

קָרָה

קָרָה

קָרָה

Beno.

קָרָה

קָרָה

קָרָה

קָרָה

קָרָה

Pahùl

Pahùl.

חור
חורים
חורית
חורית

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

signum Nûm ca-
racteristica.

Pihèl præt.

יחרו
יחרו

Infinit.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Niph. præt.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Imp.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Fatur.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Imper.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Beno.

יחרו

Beno.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Fatur.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

per segol ad
difer. præter.
& sine . . .

יחרו
יחרו
יחרו

Infinit.

In Infin. Imper.
& Fatur. sub for
mativis . . . vt sup
pleatur daghesç

Pahùl.

יחרו
יחרו
יחרו
יחרו

Infinit.

חָרַח

בְּחָרַח

בְּחָרַח

לְחָרַח

מְחָרַח

Imper.

חָרַח

חָרִי

חָרִי

חָרִינָה

Futur.

יִחָרַח

יִחָרַח

יִחָרַח

יִחָרַח

יִחָרִי

יִחָרִי

יִחָרִי

יִחָרִי

יִחָרִינָה

Sub n̄ prima radicali vocalis longa, pro bre-

ui, vt suppleatur daghêsc, sic & in sequenti.

Puhâl præt.

Inuflat.

חֹרַח

חֹרִית

חֹרִיתִי

חֹרִי

חֹרִיתִם

חֹרִינָה

חֹרִיתָה

חֹרִיתִי

חֹרִיתֶיךָ

Beno.

חֹרַח

חֹרִים

חֹרַח

חֹרַח

Infinit.

חֹרַח

Futur.

יִחֹרַח

יִחֹרַח

תִּחֹרַח

נִחֹרַח

יִחֹרִי

תִּחֹרִי

תִּחֹרַח

תִּחֹרִי

תִּחֹרִינָה

Vau seiürech longa pro chibbüz breui sub n̄ vt suppleatur daghêsc signum Coniugationis.

Hiph. præt.

הִחָרַח

הִחָרִיתִי

הִחָרִינִי

הִחָרִי

הִחָרִיתִם

הִחָרִינִי

הִחָרִיתָה

הִחָרִיתִי

הִחָרִיתֶיךָ

Beno.

בְּחָרַח

בְּחָרִים

בְּחָרַח

בְּחָרַח

Pahül.

בְּחָרַח

בְּחָרִים

בְּחָרַח

בְּחָרַח

Infinit.

חֹחַרַח

בְּחֹחַרַח

בְּחֹחַרַח

לְחֹחַרַח

מְחֹחַרַח

Imper.

חֹחַח

חֹחִי

חֹחִי

חֹחִינָה

Futur.

Futur.	חֲבִיתָהּ	הַחֲבִיתִי	Futur.	אֲתַחֲרָהּ
	אֲחַרָּהּ	הַחֲחִירוֹ		יִתַחֲרָהּ
	יִחַרָּהּ	Infinit.		תִּתַחֲרָהּ
	תִּחַרָּהּ	הַחֲחִירִים		נִתַחֲרָהּ
	נִחַרָּהּ	הַחֲחִירוֹ	Beno.	& sine hē
	יִחַרוּ	אֲחַרָּהּ		אֲתַחֲרִים
	תִּחַרוּ	יִחַרָּהּ		יִתַחֲרִים
	תִּחַרָּהּ	תִּחַרָּהּ		תִּתַחֲרִים
	תִּחַרִי	נִחַרָּהּ	Infinit.	נִתַחֲרִים
Hoph. præf.	תִּחַרָּהּ	הַחֲחִירוֹת		
	יִחַרוּ	בְּהַחֲחִירוֹת		
	תִּחַרוּ	מִהַחֲחִירוֹת		
	&c.			
	Hithp.	Imper.		
	הַחֲחִירָהּ	הַחֲחִירָהּ		
	הַחֲחִירִים	הַחֲחִירוּ		
	הַחֲחִירוּ	הַחֲחִירוּ		

Sub ח vt in Pi-
hèl, & Puhàl, est
vocalis longa,
vt suppleatur
daghèsc signum
Coniugationis.
Reliqua patent
ex Exceptioni-
bus.

De Duplicantibus, siue Geminatis.

Solum ea quę secundam geminant (quęcunque sit prima) ad hunc Ordinem referuntur, nec נָדָד ad defectiua Pè nūn reduce-
tur, sed ad præsentem ordinem: nec אָרָר ad Quiescentia, vt alij
sentiunt, & patebit ex succedenti Tabula, quia huius Ordinis
sunt. quę verò geminant primam, & tertiam aut primam, & secun-
dam, non sunt huius ordinis.

אָרָר

אָפּ	circumedit	חָבַב	diligere.	מָרַר	mutauit.	קָלַל	maledixit.
אָרַר	maledixit.	חָגַג	festinauit, celebrauit.	מָשַׁשׁ	palpauit.	קָלַל	vilis factus, &c.
אָשַׁשׁ	fundauit.			נָדַד	elongatus est.	קָנַן	acquifuit.
בָּדַד	solitarium esse.	חָדַד	acuit.	נָסַס	extollere fignum	קָצַץ	abfcidit.
בָּזַז	spreuit.	חָמַם	calefactus est.	סָבַב	circundare.	קָשַׁשׁ	congregauit.
בָּלַל	confudit.	חָלַל	vulneratus est, & alia.	סָכַף	operuit.	רָכַב	multiplicauit.
בָּסַס	conculcauit.	חָלַל	prohibere, & alia.	סָלַל	viam parare.	רָדַד	expandit.
בָּקַק	euacuauit.	חָלַל	prohibere, & alia.	סָרַר	peruertere	רָכַף	emolluit.
בָּרַר	purificauit, &c.	חָנַן	mifereri.	עָרַר	erigere.	רָנַן	cantauit.
בָּשַׁשׁ	tardare, in Pothel	חָפַן	velare.	עָוַו	prauallere.	רָצַץ	fregit.
בָּרַד	accinxit fe ad prælium, & alia.	חָפַף	velare.	עָלַל	illudere, &c.	רָקַק	spuit.
בָּזַז	totondit.	חָצַץ	flagitare.	עָמַם	opertus est.	רָשַׁשׁ	depauperatus est
בָּלַל	voluere, girare.	חָקַק	statuit.	עָנַן	obducere nubes.	רָתַת	tremuit.
בָּנַן	protexit.	חָרַר	afluare.	עָרַר	diruere, &c.	שָׁבַב	reduxit
בָּרַר	fuceedit, errauit	חָתַת	contritum esse, formidare, &c.	עָשַׁשׁ	computruit.	שָׁנַן	deliquit.
בָּשַׁשׁ	palpauit.	חָלַל	habitauit.	פָּוַו	fortis fuit.	שָׁרַד	predatus est
בָּלַל	depauperatus est	חָלַל	vlulauit.	פָּלַל	iudicauit.	שָׁכַף	quiefcit.
בָּמַם	filuit.	יָרַד	iecit lapidem.	פָּסַס	defecit.	שָׁלַל	rapuit.
בָּנַן	quibusdam, iudicauit.	יָרַל	vlulauit.	פָּרַר	confregit.	שָׁמַם	desolauit.
בָּקַק	attenuatus est.	יָרַל	perfecit.	פָּחַח	claruit.	שָׁנַן	acuit.
בָּלַל	splenduit, laudauit, infanluit, diffipauit.	יָרַל	perfecit.	פָּלַל	vmbram fecit, tremuit, &c.	שָׁעַע	lenificauit.
בָּמַם	fremuit.	יָרַר	incuruauit.	פָּרַר	tribulauit.	שָׁקַק	discurrit affidus.
בָּתַת	cogitare infidias	יָרַר	contudit.	פָּרַר	ligauit.	שָׁרַר	infidiari.
בָּבַב	mundus fuit.	יָרַר	corde sapere.	קָבַב	maledixit.	שָׁרַר	dominatus est.
בָּלַל	deuorauit.	יָרַר	mensus est.	קָבַב	maledixit.	שָׁרַר	dominatus est.
בָּמַם	cogitauit.	יָרַר	nutauit.	קָרַד	inclinauit fe.	שָׁתַת	posuit.
בָּקַק	fluxit.	יָרַר	humiliauit.	קָתַת	reducitur ad perfecta.	תָּוַו	abfcidit.
		יָרַר	loquutus est.	קָתַת	reducitur ad perfecta.	תָּוַו	cumulauit.
		יָרַר	liquefactus est.	קָשַׁשׁ	fuceedit, & mæltus fuit.	תָּמַם	defecit.
		יָרַר	fluxit.	קָשַׁשׁ	fuceedit, & mæltus fuit.	תָּפַף	tympanizauit.
		יָרַר	rabuit.				

Kal præt.

Perfe&e Imperfe&e

א תָּמַם

vel סָבַב

תָּמַמְתָּ

תָּמַמְתִּי

סָבַבְתָּ

סָבַבְתָּ

סָבַבְתִּי

סָבַבְתָּ

תָּמַמְתֶּם

& sic totum perfectorum more.

סָבַבְתֶּם

סָבַבְתֶּם

סָבַבְתִּי

סָבַבְתֶּם

סָבַבְתֶּם

סָבַבְתִּי

סָבַבְתֶּם

Beno.

ב סב
סבים
ב סבה
סבות

נסוב
נסובו
תסוב
תסוב
תסובי
תסובינה

Pahul.

ס סוב
סבובים
סבובה
סבובות

Niph. pre.
נסכ
נסכות
נסכותי
נסכו

Infin.

א סוב
נסוב
נסוב
לסוב
נסוב

נסבותם
נסבונו
נסבה
נסבות
נסבותו

Imp.

ס סוב
סבו
סבי
סבינה

Beno.
נסכ
נסכים
נסכה
נסכות

Futur

א סוב
יסוב
תסוב

Infin.
חסכ
חסוב
חסוב

פחסוב

לחסוב
מחסוב

Imp.

חסכ &
חסכו
חסכי
חסכנה חסובנה

Futur.

חסכ
חסוב
חסוב

חסוב
תסוב
נסוב

נסוב
יסובו
תסובו

תסובו
תסוב
תסובי

תסובנה

Pihel pre.

ו סככ
סככת
סככתי

Beno.

כסככ &c.
כסככות

Pahul.

כסככ
כסככים
& per f
כגוללה

Infin.

כסכ
כסככ

Imp.

כסכ
כסכו

Futur.

כסככ
יסככ

&c. vt Perf.

fic Puhal

כסכ
כסככת

סבכתוי	קוסוכקים	הסכה	Futur.
Beno.	fine daghèsc ad differentiam Pahùl in Pihèl.	הסכת הסכות & fine Vau.	אסב יסב
סבכ	Infinit.	Beno.	תסב
סבקים	סוכב	קוסב	גסב
Infinit.	בסוכב	קוסבים	יסבו
סבוב	מסוכב	קוסכה	תסבו
Futur.	Imper.	מסכות	תסב
אסבכ	סוכב	Pahùl.	תסבי
יסבכ	Futur.	קוסב	תסכנה vel תסבנה
&c. vt Perfe- cta.	אסוכב	קוסבים	Hoph. præ.
Pohèl, qua- drata.	יסוכב	קוסכה	הוסב
סוכב	תסוכב	קוסכות	הוסכות
סוככת	&c. vt in quie- scent. Haijn.	Infinit.	& sine Vau הוסכתי
סוככתי	Hiph. præ.	קוסב	הוסבו
סוככו	more Per- Imperfecto fectorum. rum.	בקוסב	הוסבותם
סוככתם	קוסב vel קוסב	מקוסב	הוספונו
Beno.	הסכת	Imp.	הוסכה
קוסוכב	הסכות	קוסב	הוסכות
קוסוכבים	הסכו	הסכו	הוסכותן
Pahùl.	הסכותם	הסכי	Infinitiuus.
מסוכב	הספונו & sine Vau	הסכנה	הוסב

Futu-

Futur.

מסתבבם

תסתבב

הסתבב

אוסב

מסתבבך

תסתבבי

הסתבבם

יוסב

מסתבבך

תסתבבנה

להסתבב

תוסב

Infinit.

Hithpohèl.

מסתובב

גוסב

הסתבב

præt.

Imper.

יוסבו

ב'הסתבב

תסתובב

הסתובב

תוסבו

כ'הסתבב

הסתובבתי

הסתובבו

תוסבו

ל'הסתבב

הסתובבתי

הסתובבי

תוסבו

מ'הסתבב

הסתובבו

הסתובבנה

תוסבנה

Imper.

תהסתובבם

Futur.

Hithp.

הסתבבו

הסתובבתי

הסתובבו

הסתבב

הסתובבתי

הסתובבתי

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

Benoni

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

מסתובב

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

מסתובבים

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

מסתובבתי

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

מסתובבתי

הסתובבתי

הסתבבתי

הסתובבתי

מסתובבתי

הסתובבתי

Beno.

הסתובבתי

Infinit.

הסתובבתי

מסתבב

הסתובבתי

הסתובבתי

Regula, & Exceptiones.

I. Nota primo, quod qui Geminatorum plures constituunt species, confundunt ordinem Grammaticæ, & grammaticam ipsam.

R fam.

Nota

lam . Prima enim species eorum, quæ secundam tantum geminant, rectè ab eis constituitur, & huius præsertim ordinis esse dicuntur, & illorum defectus per daghèsc suppletur, & hoc bene. Secunda species, quam constituunt a Iòd, non rectè constituitur, licet vnica vice defectiuum reperiatur. nec item tertia quæ incipit a Nun, propter vnicum defectiuum Futurum: Nec quarta, quorum secunda est Vâu, vel Iòd; nam illa spectant ad Quiescentia Hàijn Vâu, vel Iòd; nec quorum prima, & tertia sunt eadem, vt שש , nec desinentia in ן quorum prima, & secunda est eadem, vt שן .

Quinta item desinentium in Hè, & incipientium ab Hè non rectè constituitur, nam ן prima semper est mobilis, ergo nec defectiua est, nec duplicans. Neque sexta species incipientium ab Hè, & in eam desinentium, & Iòd mediam habentium: vt ןה : cum prima semper sit præsens, & mobilis, Denique nec verbum ןה est huius ordinis, nam prima Daleth semper est mobilis, itaq. ad istum ordinem omnia supra posita verba reduces, & hoc nota.

I I. In Pihèl, Puhàl, & Hichpahèl sunt perfecta; in kàl, Niphàl, & reliquis Imperfecta; quam defectiuam (nempe secundam radicalem) semper suppleant per daghèsc in subsequenti: ob quam causam *Deficientia Hàijn* vocantur a quibusdam.

I I I. Hæc verba confunduntur cum Quiescentibus Hàijn, quorum sequuntur normam coniugandi; Itaque בשש & בש radices פור & פּרר : ריק & רקק confunduntur, vel ad vtrunque ordinem reduci possunt, vt supra diximus; sic קוט & קטט : רַב & רַבב .

I V. Sicuti Quiescentia Haijn Nouem Coniugationibus inflecti poterant; ita & præsens Ordo, vt patet ex Paradigmatem supra posito.

V. Quædam huius ordinis, alteram ex Geminatis, modo priorem, modo posteriorem in Aleph mutant, vitandæ cacophoniz gratia, vt ימאסו pro ימסו Psal. 58. 8. dissoluent se.

בזזו pro בזזו Esa. 18. 2. diripuerunt.

תמנו pro תמנו Thren. 3. 22. defecerunt. &

תמנו Psal. 64. 7. Nun pro Mem.

בב Ponitur patàch ad differentiam Præf. Quiescentium Hàijn, בן : קב : secus quando tertia non est capax daghèsc, vel propter ר , conuertitur in camèz, vt מרוותי : מרוותי maledixi-

hi humiliasti te. *שחיתו שחיתו* humiliaſti te.

Excipe *מך a מך* Levit. 25. 47. attenuatus eſt.

רב a רב Pſal. 18. 25. multiplicavit.

cum cholem *ורבו Gen. 49. 23.* & iaculati ſunt.

b Cum camèz ad differentiam præteriti.

b *מכה & מכה* cum patâch in prima, & accentu in vltima ad differentiam tertiæ form. Præteriti.

c *תום : תמה : תמים : תמות* inflecti poteſt.

d Multiplicis formæ eſt, nam *תם* vel *תם* vel *תם* vel *תמות* vt *ולכו* Eccl. 9. 1. ad elucidandû. ſic *קך* cum — Eſa. 45. 1. expâdere.

חליתי Pſal. 77. 11. vulnerare meum, infirmare.

שמות Ezech. 36. 3. defolare: formatur addita *ת*.

Sic & Imperatiuus, cum hê paragogica.

e *עוה* Pſal. 68. 28. corrobora. vel *תמה* vel *תמה* Perfice.

vt *ארה לי* maledic. Num. 22. 6.

Item in fœminina *תמי* vel *תמי* vt *רני* Zach. 2. 1. canta.

& *רני* cum camèz ſimplici, quod profertur o, vt ſup. Soph. 3. 14.

vel *רני* canite. ſic *תמו* perficite. *תמנה* vel *תמנה*:

f *אסב* vel cum camèz, vel ſegòl, vt *תתם* Perficiam. *תתם*.

אסב Num. 23. *תקב יקב אקב* tacebit. Amos 3. 5.

א *אשם אשם* defolabo. Deu. 9. 22. *אשם אשם* contundar. Deu. 9. 22.

¶ In quibus duo obſerua, eſſe primo dagheſc in prima contra

eius naturam, quæ eſt præcedentis defectum demonſtrare: Secundo,

quod hæc futura a Futuris Niphâl ſic ſola ſententia differunt,

idque in quibusdam tantum; nam communis forma Futurorum

Niphâl eſt per patâch ex Elia Teſbite.

In ſecunda ſyllaba eſt cathèph camèz, quod fiat pro cholem,

ſi addatur Vâu, & longa fuerit dictio, vt

ויהם & calefecit ſe. 2. Reg. 4. 34.

Quandoque vtrumque cholem & ſciùrech migrant in cathèph camèz,

profertur o, non a; aliquando in chibbùz accedente Vâu conueſiſuo, & retractio accentu, vt

נָסַח Deut. 2. 1. & circuiuimus. **יָסַר** Psal. 91. 6. vastabit.
יָרַן predicabit. Esa. 35. 6. **וָרָם** Exo. 16. 20. vermes pduxit.
 itaque Futurum definit per quatuor vocales cathèph camèz, chib-
 bûz, sciùrech, & chòlem.

ג **נָסַח** facit multipliciter. **נָחַח** descendit. Psal. 65. 10.
 vel **נָסַח** a **נָסַח** vel **נָסַח** dissoluit se. Psal. 22. 15.
נָחַל a **נָחַל** pollutus est

Ezech. 7. 24. quod distingue **נָחַל** in Pihèl, hæreditare fecit.
נָחַח in Pihèl, hæreditare fecit. **נָקַט** succisus est, Ezech. 6. 9.
נָחַח contritus est. Mal. 5. 2. & **נָחַח** Esa. 34. 4. cõplicabùtur.
 hoc distingue a **נָחַח** defluxit. 1. Sam. 14. 16.

& cum zère **נָחַח** Hier. 22. 23. gratiosa fuisti propter guttur.
נָחַח cum camèz **נָחַח** liquefactus est. Ezech. 21. 12.

Quedam sine daghèsc, vt **נָחַח** Esa. 19. 3. & euacuabitur.
נָסַח Ezech. 41. 7. & circundabitur.

נָסַח Job. 10. 1. tædio affecta est. idque quia post seua
 mobile non ponitur daghèsc.

h Benoni cum chirech **נָחַח** arefactus est. psal. 69. 4. alij a **נָחַח**.

i **נָסַח** facit cum chirech **נָסַח** Gen. 42. 24. & auersus est.
נָסַח curuabor. Mich. 6. 6.
 & cum zère **נָסַח** Ier. 10. 2. terreamini.

תָּסַח Psal. 19. 14. integer ero. etiam si daghèsc abiectum sit.
נָסַח Gen. 16. 5. vilis fui, quod **נָסַח** Leues erunt, vel contem-
 alij a **נָסַח** (& male) deducunt, **נָסַח** ptibiles. Esa. 30. 16.

1 Perfecta sunt in Pihèl, & Puhàl, Interdum tamen daghèsc
 ponitur vice deficientis litteræ, vt
נָסַח pro **נָסַח** Psal. 140. 10. circundantes me. **נָסַח** sic
נָסַח pro **נָסַח** Num. 6. 25. miserebitur tui, forma Puhèl.

Infinitiuis **נָסַח** Psal. 102. 17. ad miserendum pro **נָסַח**.
m Reperitur cum camez **נָסַח** Nahum. 3. 7. Vastata est.

& cum chòlem סֹרֵב Thr. 1. 12. circumdatus fuit.

ad quam reducunt יוּלַל formatus est. Esa. 41. 20. quod distingue

א יוּלַל vindemiauit, est enim Pohèl. Thr. 1. 12.

n אָסַב cum aduenit accentus Tiphckà, punctatur camèz, vt
יִרְבֵּן Esa. 16. 10. cantabitur, sic הִיחַבְרֵךְ Psal. 94. 20. *sociabitur*
ne tibi. Perfectum tamen est.

cū prima faerit gutt. sub n erit — vt הִחִילוּהָ Deut. 3. 24. *cepisti*.

o הָסַב vel הָסַב & הָחַל Num. 17. 11. *incapit*.

Secunda syllaba cum paràch הָסַס Deut. 1. 28. *liquefcere fecerunt*.

הָמַר Rhut. 1. 20. *amaricauit*. הָרַק 4. Reg. 23. 16. *contriuit*.

& cum zère הָחִלָּו 1. Sam. 3. 2. *ceperunt*.

הָעִזָּה Prou. 7. 13. *obfirmavit, induravit*.

P מָתַם vel מָתַם & differt à præterito, vt ex coniugationi-
bus patèt.

q הָרַק & לְהָרַק 2. Paral. 34. 7.

vel

פָּתַחַם Dan. 8. 23. *perficere*.

לְהַבֵּר Hier. 4. 11. *ad tergendū*.

r אָסַב omnes formatiuz cum camèz, & vltima syllaba cum

zère, & cum paràch sequente daghèsc, אָסַב : יָסַב : תָּסַב : יִסְכֹּב :

cum chirech, אָשִׁים : יָשִׁים Hier. 49. 20. & אָתַים : יָתַים 2. Sam. 22. 4.

Cum Vau cōuerfuo וָיַסַּךְ Job 38. 8. & tegere fecit וָיַגַּל & reuol-

uit. Gen. 29. 10. & 1. Reg. 5. 8. prima rad. est cum : & penacuta.

וָיַסְכֹּב prius daghèsc in ם quia breuis conuerfa est in longam, secun-

dum quia supplet deficientem.

sed אָרַיקָם Psal. 18. 43. *euacuabo eos, est Atnàch loco daghèsc*.

f Cum scìurech in prima, in secunda vero modo zère, modo
paràch, sed Infinit. cum zère.

t Hichpohèl, & Pohèl in hoc ordine frequentes, confundun-
tur enim cum Quiescentibus Hàiyn Vau, vt supra diximus.

הִחִינֵנִי Exod. 10. 2. *cogitavi*, & יוּלַל Ier. 6. 9. *Infinitiuus*
est vel Præter. Pohèl; non autem, vt sit Pihèl, & chòlem pro chi-
rech, vt quidam, quia ita omnia peruertuntur.

DE VERBIS COMPOSITIS.

Quarta scilicet specie Imperfectorum.

הַמְרַפְּיִים vocamus verba *Composita*, quæ ab alijs *Imperfecta* dicuntur, & diuersam speciem tam ex illorum, quam mea sententia constituunt.

Hæc Composita & Imperfecta ad sex species reuo- camus, nempe	}	Pè Nùn, Lamed Aleph	}	נָשַׁן
		Pè Nùn, Lamed Hè		נָשַׁה
		Pè Iòd Lamed Aleph		נָשַׁי
		Pè Iòd Lamed Hè		נָשַׁה
		Pè Aleph Lamed Hè		נָשַׁה
		Pè Nùn Lamed Nùn.		נָשַׁן
			vt	
				de quibus singillatim

¶ Excludimus autem ab his Ordinibus aliorum Compositorum duas species, quas alij constituunt, vel asserunt componi dupliciter primo ex diuersis Biniâmin, seu Coniugationibus; secundo ex diuersis modis eiusdem coniugationis Nam hæc composita non constituunt aliquam speciem distinctam a supradictis, quia sunt singulares dictiones, auctoritate Scriptorum concinnatæ ad quædam mysteria denotanda, qui linguæ Idiotismus & Schema Hebraicæ est. de quibus dictionibus, cum agatur in Theauris, nos post Verba Quadrata, breuiter insinuabimus, vt labores tantorum virorum nobis non arrogemus.

Composita Pè Nùn, Lamèd Aleph.

Huius Ordinis sunt infrascripta verba.

נָבַח prophetare. נָשַׁן eleuare. נָשַׁן seducere.
 נָוַן vero נָוַן venire, & נָוַן vomere, reducuntur ad Quiescentia Haijn Vâu, vel Iòd, vt supra, etsi tertia, quæ est N quiescat.

Kal præt.

Infin.

נָשָׂא

נִשְׂא

נִשְׂאָה

vel שָׂא

נִשְׂאָתִי

vel שָׂאתִי

נִשְׂאוּ

בִּשְׂאָת

נִשְׂאֹתֶם

בִּשְׂאָת

נִשְׂאוּ

לִשְׂאָת

נִשְׂאָה

מִשְׂאָת

נִשְׂאָתִי

Imper.

נִשְׂאָתֶיךָ

Perfecte.

Beno.

נִשְׂאָה

נִשְׂאוּם

נִשְׂאָתִי

vel

נִשְׂאָתִי

vel

נִשְׂאָה

נִשְׂאוּת

Pahul.

acceptus.

נִשְׂאוּ

נִשְׂאוּם

נִשְׂאָה

נִשְׂאוּת

נִשְׂאוּת

נִשְׂאוּת

נִשְׂאוּת

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּת

Imper.

vel יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

Niphâl

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּת

יִבְשָׁשׁוּת

יִשְׂאוּתִי

Futur.

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּתֶם

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּת

יִבְשָׁשׁוּת

יִשְׂאוּת

יִבְשָׁשׁוּת

יִשְׂאוּתֶיךָ

יִבְשָׁשׁוּת

Beno.

יִבְשָׁשׁוּתִי

יִשְׂאוּ

יִבְשָׁשׁוּת

יִשְׂאוּם

Pihèl præt.

יִשְׂאוּת

יִבְשָׁשׁוּ

יִשְׂאוּת

יִבְשָׁשׁוּת

Infinit.

יִבְשָׁשׁוּ

יִבְשָׁשׁוּ

נִשְׂאוּתֶם

נשאתם	נשאתו	נשיתו
נשאנו	נשא	נשיתם
נשאתה	נשיתו	נשאנו
נשאת	נשיתי	נשיתך
נשאתו	נשאנה	נשאת
Beno.	Futur.	נשיתו
מנשא	מנשא	Beno.
מנשאים	ינשא	מנשא
מנשאתה	תנשא	מנשיתם
vel מנשאת	ננשא	מנשיתך
מנשאות	ינשאו	מנשיתו
Pahul.	תנשאו	Pahul.
מנשא	תנשא	מנשא
מנשאים	תנשיתי	מנשיתם
מנשאתה	תנשאנה	מנשיתך
מנשאות	Puhul.	מנשיתו
	נשא	Infinit.
Infinit.	נשאת	נשא
נשא	נשאתי	נשאנו
נשא	נשאו	נשאנה
נשא	נשאתם	Hiphil pre.
נשא	נשאנו	נשית
לנשא	נשאת	נשיתך
מנשא	נשאת	נשיתו
	נשאתי	מנשיתו
		Imp.

Imper.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Hoph. pret.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Hithp. præ.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Futur.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Beno.

תִּשְׁאוּ

Futur.

Infinit.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Imper.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Futur.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

Beno.

quibusdam, sed Inuste.

תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ
תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ	תִּשְׁאוּ

&c. vt. perfecta,

& vt

in Hithpabel

Regula, & Exceptiones.

Hæc verba quoad primam inflectuntur, vt Defectiua Pè Nûn, & quoad tertiam, vt Lamed Aleph, & easdem regulas obseruabis.

¶ Quia, vt supra dictum est, ן in naghâsc quandoque deficit, quandoque exprimitur, & quasi perfecte inflectitur, sic etiam in istis, vt patet ex Paradigmate.

אֲדוּנִיבֵיבּוֹתָא בְּכַלְּמֵי פֶּרְדִּיתוּרָא, vt fit in contractionibus (de quibus supra) littera scilicet ן antea mobilis punctum proprium remittit ad proximè vicinam, & in eo quiescit, vt בְּשֵׁנִיתִּיבּוֹתָא similiter cum alijs litteris בְּכַלְּמֵי. Profertur etiam per ן mobile בְּשֵׁנִיתוּרָא Ezech. 20. & Exod. 27. Bèth signata puncto chirech, & ן sceuâ. Reliqua per se patent.

S Reli-

Composita Pe Nun Lamed He.

Hic Ordo complectitur sequentia verba .

נָדָה amouit.	נָחָה duxit.	נָצַח auolauit.
נָהָה lamentatus est.	נָטָה inclinauit.	נָקָה innocens fuit.
נִוָּה habitauit,	נָכָה percussit.	נָשָׁח oblitus est.
נָזַח asperfit.	נָסָה probauit.	

Kal præt.

inclinauit
נָטָה

נָטִיתָ

נָטִיתִי

נָטוּ

נָטִיתֶם

נָטִינוּ

נָטַחְתָּ

נָטִיתָ

נָטִיתוּ

Beno.

נָטָה

נָטִים

נָטָה

נָטוּרָה

Pahul.

נָטוּרִי

נָטוּרִים

נָטִיָּה

נָטוּרִיתָ

Infinit.

נָטוּרָה

vel
נָטָה

כִּנְטוּרָה

כִּנְטוּרָה

לִנְטוּרָה

מִנְטוּרָה

Imper.

נָטָה

נָטוּ

נָטִי

נָטִינָה

Futur.

נָטָה
abiecta
נָטָה

יָטָה

תָּטָה

נָטָה

יָטוּ

תָּטוּ

תָּטָה

תָּטִי

תָּטִינָה

Niph. præt.

נָטָה

נָטִירָה

נָטִירָה

נָטוּ

vel
נָטִירָה

נָטִירָתֶם

נָטִירָנוּ

נָטַחְתָּ

נָטַחְתִּי

נָטַחְתֶּם

נָטַחְנוּ

נָטִיתָ

נָטִיתוּ

Beno.

נָטָה

נָטִים

נָטָה

נָטוּרָה

Infinit.

הִנְטָה

vel
הִנְטוּרָה

כִּהֲנָטוּרָה

כִּהֲנָטוּרָה

לִהֲנָטוּרָה

מִהֲנָטוּרָה

Imper.

הִנְטָה

הִנְטוּרָה

הִנְטָה

הִנְטוּרָה

הִנְטָה

הִנְטוּרָה

הַבְּטִי	Beno.	יִבְטֹחַ	Infin.	הַסְּתִירָה
הַבְּטִינָה	מִבְּטֹחַ	תִּבְטֹחַ	נְטוֹר	הַסְּתִירָה
Futur.	מִבְּטֹחַיִם	נִבְטֹחַ	Futu.	הַסְּתִירָתוֹ
abiecta פּ אֲבִיעַתָּה	אֲבִיעַתָּה	יִבְטֹחַ	אֲבִיעַתָּה	Beno.
יִבְטֹחַ	מִבְּטֹחֹת	תִּבְטֹחַ	יִבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ
תִּבְטֹחַ	Pahul	תִּבְטֹחַ	תִּבְטֹחַ	מִבְּטֹחַיִם
נִבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ	תִּבְטֹחַ	נִבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ
יִבְטֹחַ	מִבְּטֹחַיִם	תִּבְטֹחִינָה	יִבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ
תִּבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ	Puhàl	תִּבְטֹחַ	Pahul
תִּבְטֹחַ	מִבְּטֹחֹת	נְטֹחַ	תִּבְטֹחַ	מִבְּטֹחַ
תִּבְטֹחַ	Infin.	נְטִירָה	תִּבְטֹחַי	מִבְּטֹחַ ^{pro}
תִּבְטֹחִינָה	נְטֹחֹת	נְטִירָה	תִּבְטֹחִינָה	מִבְּטֹחַיִם
Pih. pre.	כִּנְטֹחֹת	נְטֹחַ	Hiph.	מִבְּטֹחַ
נְטֹחַ	כִּנְטֹחֹת	נְטִירָתִם	הִטֹּחַ	מִבְּטֹחַ
נְטִירָה	לְנְטֹחֹת	נְטִירָה	הִטֹּחַ ^{pro}	Infin.
נְטִירָה	מִנְטֹחֹת	נְטִירָה	הִטִּירָה	הַסְּתִירָה
נְטֹחַ	Imp.	נְטִירָה	וֵאל הִטִּירָה	וֵאל הִטֹּחַ
נְטִירָתִם	נְטֹחַ	נְטִירָתוֹ	וֵאל הִטִּירָה	כִּהִטֹּחַ
נְטִירָה	נְטֹחַ	Beno.	וֵאל הִטִּירָה	כִּהִטֹּחַ
נְטִירָה	נְטִירָה	נְטֹחַ	הִטֹּחַ	לְהִטֹּחַ
נְטִירָה	נְטִירָה	נְטִירָה	הִטִּירָתִם	מִהִטֹּחַ
נְטִירָתוֹ	Futu.	נְטֹחַ	וֵאל הִטִּירָתִם	Imp.
	אֲנְטֹחַ	נְטֹחַ	הִטֹּחַ ^{fine}	הִטֹּחַ
		נְטֹחַ	הִטֹּחַ	הִטֹּחַ

הָטָה	הִטִּיתָם	הִתְטַרְרָה	לְהִתְטַרְרֹת
הָטָר	הִטִּינוּ	הִתְטַרְרִיתִי	מִלְּהִתְטַרְרֹת
הָטָר	הִטָּה	טִּיתִי ^{vel}	Imper.
הִטִּינָה	הִטִּירָה	הִתְטַרְרָה	הִתְטַרְרָה
Futur.	הִטִּינֻן	הִתְטַרְרִיתֶם	הִתְטַרְרֻן
fine ׀ טָה	Infin.	הִתְטַרְרִינוּ	הִתְטַרְרִי
יָטָה	הִטָּת	הִתְטַרְרַח	הִתְטַרְרִינָה
תָּטָה	Futur.	הִתְטַרְרִיתֶח	Futur.
נָטָה	הִטָּה	הִתְטַרְרִיתֻן	אֲתִּטְרָה
יָטָר	הִטָּר	Beno.	יִתְטַרְרָה
תָּטָר	הִטָּר	מִתְטַרְרָה	תִּתְטַרְרָה
הָטָר	הִטָּר	מִתְטַרְרִים	גִּתְטַרְרָה
הָטָר	הִטָּר	מִתְטַרְרָה	יִתְטַרְרָה
הִטִּינָה	הִטִּינָה	מִתְטַרְרָה	תִּתְטַרְרָה
Hoph. pret.	הִטִּינָה	Infin.	הִתְטַרְרָה
הִטִּינָה	הִטִּינָה	הִתְטַרְרָה	הִתְטַרְרָה
הִטִּינָה	הִטִּינָה	הִתְטַרְרָה	הִתְטַרְרָה
הִטִּינָה	Hithp. pre.	הִתְטַרְרָה	הִתְטַרְרָה
הִטִּינָה	הִטִּינָה	Beno.	הִתְטַרְרָה

Regula, & Exceptiones.

Hec Verba quoad primam radicalem inflectuntur, vt
וַיִּטְרֹף, quoad tertiam vero, vt וַיִּטְרֹף & easdem regulas obseruant.

a וַיִּטְרֹף Reperitur extra regulam נִטְרֹף a radicalis וַיִּטְרֹף auolauit.

Hier.

Hier. 48.9. unde in his Compositis raro, aut nunquam ammittitur radicalis. In Imperat. & Infinitiuo, quam deberet perdere, si sequeretur נָשׂוּ .

b Futura ammittunt Hè radicalem, idque obserua, vt possis agnoscere tres radicales, vt in exemplis, & verbo נָשׂוּ facit נָשׂוּ :

נָשׂוּ : נָשׂוּ : נָשׂוּ etiam additis affixis .

c Est & conuersio litteræ Hè rad. in Aleph, cum pleonasmò, Iob 30.8. נָכַח נָכַח . pro נָכַח .

Composita Pè Iòd, Lamed Aleph.

Hic Ordo complectitur duo tantum verba, quorum duobus paradigmatis propositis facilius erit cognitio. נָשׂוּ egressus est. נָשׂוּ timuit.

Kal præteritum.

egressus timuit.
נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

Benoni.

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

vel

Benoni

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

Pahul.

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ caret.

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

Infinitiuus.

נָשׂוּ נָשׂוּ

vel

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

נָשׂוּ נָשׂוּ

canon

מִצְחָה מִרְחָה

Imperatiuus.

צַח צַח
vel צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח
vel צַח

Futurum.

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח
vel צַח

צַח צַח

צַח צַח
vel צַח

צַח צַח

צַח צַח

צַח צַח
vel צַח

צַח צַח

Niphāl pret.

צַח צַח

צַח צַח

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

Benoni.

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

נִצְחָה נִצְחָה

Futu-

Futurum.

נִוְצֵא נִוְרָא

יִוְצֵא יִוְרָא

תִּוְצֵא תִוְרָא

נִוְצֵא נִוְרָא

יִוְצֵאוּ יִוְרָאוּ

תִּוְצֵאוּ תִוְרָאוּ

תִּוְצֵא תִוְרָא

תִּוְצֵאוּ תִוְרָאוּ

תִּוְצֵאנָה תִּוְרָאנָה

Pihèl præt.

יָצָא יָרָא

יָצְאוּ יָרְאוּ

יָצְאתִי יָרְתִי

יָצְאוּ יָרְאוּ

See non variat. a Perfectis.

יָרְתִים

יָרְתָנוּ

יָרְחָא

יָרְחָתִי

יָרְחָתוּ

Benoni.

מִוְצֵא מִוְרָא

מִוְצֵאִים מִוְרָאִים

&c.

מִוְרָא

מִוְרָאוּ

Pahul.

מִוְצֵא מִוְרָא

Inusitatum.

מִוְצֵאִים

מִוְצֵאָה

מִוְצֵאוֹר

Infinitivus.

יָצֵא יָרָא

בִּינָא בִּירָא

פִּינָא פִּירָא

לִינָא לִירָא

מִינָא מִירָא

Imperativus.

יָצֵא יָרְא

יָצְאוּ יָרְאוּ

יָצְאוּ יָרְאוּ

יָצְאָה יָרְחָה

Futurum.

מִוְצֵא מִוְרָא

יִוְצֵא יִוְרָא

תִּוְצֵא תִוְרָא

נִוְצֵא

	ניצח	נירח	תוצח &c.	תירח
	ניצחו	נירחו		תירחו
	תוצחו	תירחו		תירחנה
Puhàl preç.	תוצח	תוצח	Pahùl.	תוציח
ניצח	ניצח	ניצח	מוצח	נוציח
ניצחו	ניצחו	ניצחו	מוצחים	יוציחו
ניצחתי	ניצחתי	ניצחתי	מוצחתי	תוציחתי
ניצחו	תוצחו	תוצחו	מוצחתי	תוציחו
ניצחתם	תוצחתי	תוצחתי	Infìn.	תוציחתי
ניצחנו	תוצחתי	תוצחתי	הוציח	תוציחנה
ניצחת	Hiphil preç.	תוצחתי	vel הוציח	Hoph.
ניצחת	הוציח	הוציח	בהוציח	הוציח
ניצחתו	הוציחתי	הוציחתי	קהוציח	הוציחתי
Beno.	הוציחתי	הוציחתי	להוציח	הוציחתי
ניצחתי	הוציחו	הוציחו	מהוציח	הוציחו
ניצחתי	הוציחתם	הוציחתם	Imper.	הוציחתי
ניצחתי	הוציחו	הוציחו	הוציח s	הוציחתי
ניצחתי	הוציחו	הוציחו	vel הוציח	הוציחתי
ניצחתי	הוציחו	הוציחו	הוציחו	הוציחתי
ניצחתי	הוציחו	הוציחו	הוציחי	הוציחתי
Infìn.	הוציחתי	הוציחתי	הוציחתי	Infìnit.
ניצחתי	Beno.	הוציחתי	הוציחתי	הוציח
Futur.	מוציח	מוציח	Futur.	Futur.
ניצחתי	מוציחים	מוציחים	מוציח	מוציח
ניצחתי	מוציחתי	מוציחתי	vel מוציח	יוציח
ניצחתי	מוציחו	מוציחו	מוציח	תוציח

נוצא	התוצאתם	Infinit.	Futur.
יוצאו	התוצאתו	התוצא	תוצאו
תוצאו	התוצאתה	התוצאו	יתוצאו
תוצאו	התוצאתו	לתוצאו	תתוצאו
תוצאתו	התוצאתו	מלתוצאו	יתוצאו
	Beno.	Imper.	תתוצאו
Hithp. pre.	תתוצאו	התוצא	תתוצאו
התוצאתם	תתוצאתם	התוצאו	תתוצאו
התוצאתי	תתוצאתי	התוצאו	תתוצאו
התוצאו	תתוצאו	התוצאו	תתוצאו

a יוצא יוצאם Iof. 4. 24. cum י loco ** ex R. Dauid in Michlöl, quasi esset יוצא radix.

b Quidam dicunt hoc Benoni esse secundum formam nominis Tôar; vt יוצא Gen. 32. 11. timens ego. Illud obserua יוצא pro יוצא Eccl. 10. 7. & יוצא pro יוצא Deut. 28. 57. quæ egreditur.

d יוצא hæc tantum reperitur cum Iòd expressa. 1. Reg. 18. 2. & 28. 5. & 1. Paral. 13. 12. Iuxta ea quæ diximus in Fut. Quiescentium Pe Iòd, יוצא ad quorum normam hæc inflectuntur.

c יוצא inflectit Pagninus ad differentiam יוצא a יוצא Futuro Käl videbunt.

e Reperitur יוצא 1. Reg. 18. 29. pro יוצא Iòd occultatur in zère. יוצא cum Hè paragogico, Deuteronom. 4. 10. ad timendum, vel vt timeant.

f יוצא Psal. 130. 4. vox variè agitata, nam alij antiquiores aliter legerunt, & transtulerunt יוצא lex: Symmachus, & Theodor. יוצא D Hieron. timorem. Kald. vero ait; Quia apud te est indulgentia, vt videaris Hebraice vero, vt nunc, est, legitur יוצא vt timearis, & sensus clarus est.

g יוצא Gen. 19. 17. cum Vau pro Iòd mobili & est post — pro-

nunciato Vau egredi fac: id quod non caret mysterio: sicut enim illi contra ordinem naturæ petebant, sic contra regulas Grammaticæ venit dictio. simile est הוֹשִׁיר pro הוֹשִׁיר dirige Psal. 5. 9. alia exemplaria habent הוֹשִׁיר.

Composita Pè Iòd, Lamed He.

Hic ordo complectitur sequentia verba, quæ ex paradigmate proposito planiora erunt.

יָגַע affligere. יָעַה purgare. יָקַה auscultare.
יָרַה laudare. יָפַח pulchrum esse. יָרַה projicere.
יָגַה contristare.

Kal præt. pulcher fuit. יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Infinit.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Pihèl	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Niphàl pr.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Imper.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Beno.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Futur.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Pahùl. ^{abiecta ה}	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
Beno.	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח
	יָפַח	יָפַח	יָפַח	יָפַח

סיוות

קִיפּוּת	יִפּוּת	הִיפּוּת	הִיפּוּת	יִפּוּת
Pahùl	יִפּוּת	הִיפּוּתִי	הִיפּוּנָה	תּוּפּוּחַ
קִיפּוּחַ	יִפּוּתִי	הִיפּוּ	Futu.	גּוּפּוּהַ
קִיפּוּיִם	יִפּוּ	הִיפּוּתֵם	הִיפּוּהַ	יִפּוּ
קִיפּוּהַ	יִפּוּתֵם	הִיפּוּנִי	יִפּוּהַ	תּוּפּוּ
קִיפּוּחֹת	יִפּוּנִי	הִיפּוּנִי	הִיפּוּהַ	תּוּפּוּהַ
Infin.	יִפּוּתֶחָ	הִיפּוּתֶחָ	גּוּפּוּהַ	תּוּפּוּ
יִפּוּתֹת	יִפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	יִפּוּ	תּוּפּוּנָה
יִפּוּתֹתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּ	
יִפּוּתֹתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	Hithpah.
יִפּוּתֹתֶיךָ	Beno.	Beno.	תּוּפּוּתֶיךָ	הִתְיַפּוּתֶיךָ
יִפּוּתֹתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּהַ	תּוּפּוּ	הִתְיַפּוּתִי
Imp.	יִפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּיִם	תּוּפּוּנָה	הִתְיַפּוּ
יִפּוּתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּהַ	Hoph.	הִתְיַפּוּתֵם
יִפּוּ	Infin.	Pahùl	הִיפּוּהַ	הִתְיַפּוּנִי
יִפּוּ	יִפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּהַ	הִיפּוּתִי	הִתְיַפּוּתֶחָ
יִפּוּנָה	Futu.	מּוּפּוּיִם	הִיפּוּתִי	הִתְיַפּוּתֶחָ
Futu.	הִיפּוּהַ	מּוּפּוּהַ	הִיפּוּ	הִתְיַפּוּתֶיךָ
הִיפּוּהַ	יִפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֵם	הִתְיַפּוּתֶיךָ
יִפּוּהַ	תּוּפּוּתֶיךָ	מּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּנִי	הִתְיַפּוּתֶיךָ
תּוּפּוּתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	Infin.	הִיפּוּתֶיךָ	Beno.
יִפּוּתֶיךָ	יִפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֹת	הִיפּוּתֶיךָ	מּוּתְיַפּוּהַ
יִפּוּנָה	יִפּוּ	כִּהִיפּוּתֹת	הִיפּוּתֶיךָ	מּוּתְיַפּוּיִם
יִפּוּ	תּוּפּוּתֶיךָ	כִּהִיפּוּתֹת	הִיפּוּתֶיךָ	מּוּתְיַפּוּהַ
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	לְהִיפּוּתֹת	הִיפּוּתֶיךָ	מּוּתְיַפּוּהַ
יִפּוּ	תּוּפּוּתֶיךָ	מְהִיפּוּתֹת	הִיפּוּתֶיךָ	מּוּתְיַפּוּתֶיךָ
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	Imp.	Infin.	מּוּתְיַפּוּתֶיךָ
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	Infin.
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	הִתְיַפּוּתֶיךָ
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	Futu.	
תּוּפּוּתֶיךָ	תּוּפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ	הִיפּוּהַ	
Puhàl	Hiph.	הִיפּוּתֶיךָ		
	הִיפּוּתֶיךָ	הִיפּוּתֶיךָ		

בְּחִיבּוֹת
לְחִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת

חִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת

יְחִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת
חִיבּוֹת
יְחִיבּוֹת

חִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת
חִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת

Imper.
חִיבּוֹת
מְחִיבּוֹת

Futur.
מְחִיבּוֹת

- Regula, & Exceptiones.*
- a Facit etiam יָרָה & יִרָה.
 - b Ab hoc Futuro potest abijci littera Hè radicalis vt in גָּלָה adnotauimus, itaque faciet
אִיר יִיר תִּיר נִיר אִי תִי נִי אִי תִי נִי
 - c Sopho. 3. 18. cum sciùrech, dolore affecti.
 - d יִירָה Iòd prolato naturali, Exod. 19. 13. Taculis transfigetur.
 - e וִיָּרוּ pro וִיָּרוּ Thren. 3. 54. & proiecerunt.
 - f וִיָּגָה pro וִיָּגָה Ibid. 33. & dolore affecti, mēfore confecit,
 - f חִיבּוֹת Nehem. 12. 8. cum chibbüz, confiteri.
 - g Quando non ammittit Hè, coniugatur sic חִיבּוֹת מְחִיבּוֹת &c.
vt Psal. 28. 7. confitebor, confitebitur.
Amisso Hè, sic וִיָּרוּ מְחִיבּוֹת vt תִּירָה מְחִיבּוֹת 4. Reg. 13. 17. & proiecit.

Composita Pè Aleph Lamed Hè.

Hic ordo complectitur pauca verba, nec vlu veniunt nisi in Kál, & Niphál, vt infra

מְחָה velle.	מִחָה luxit.	מָחָה messuit.
מְחָה concupiscere.	מִחָה coxit.	מָחָה venit.
מְחָה iuravit.		

Kál pret.

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

concupiunt.
מְחָה

מְחָה

vel
מְחִיבּוֹת מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

מְחִיבּוֹת

Benoni

מְחִיבּוֹת

Pahù

Pahul	מִבְּחֵרָה	נִבְחַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	Imp.
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	יִבְחַרְתָּ	נִבְחַרְתָּ	הִבְחַח
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה vel מִבְּחֵרָה	תִּבְחַרְתָּ	Beno.	הִבְחַח
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	תִּבְחַרְתָּ	מִבְּחֵרָה	Futu.
Infin.	מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	נִבְחַח	מִבְּחֵרָה
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה: מִבְּחֵרָה	תִּבְחַחְתָּ	נִבְחַחִים	מִבְּחֵרָה
vel מִבְּחֵרָה	Futur.	מִבְּחֵרָה fine Aleph prima rad. sepim.	Infin.	מִבְּחֵרָה
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה d	תִּבְחַח	מִבְּחֵרָה	&c.
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	Niph.	מִבְּחֵרָה	
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	
מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	מִבְּחֵרָה	

Regula, & Exceptiones.

- a מִבְּחֵרָה Esa. 28. 12. cum N parag. Voluerunt, acquieverunt.
- b מִבְּחֵרָה Hof. 4. 2. Iurare.
- c מִבְּחֵרָה cum zère. Exod. 16. 23. coquite, &
מִבְּחֵרָה cum Iòd mobili, stat pro Hè Esa. 56. 9. venite, &
מִבְּחֵרָה Hè pro Aleph. Esa. 21. 14. & Hier. 12. 9.
- d Inuenitur hoc Fut. sine N & in fine cum Aleph vice Hè
מִבְּחֵרָה voles. Prou. 1. 10.
- & cum segòl מִבְּחֵרָה מִבְּחֵרָה &c. Prou. 1. 27. Veniet.
- & Aleph quiescente מִבְּחֵרָה מִבְּחֵרָה Mich. 4. 8.
- Aleph pro Hè מִבְּחֵרָה Deuter. 33. 21.
- & ammissa Hè, מִבְּחֵרָה vel מִבְּחֵרָה Esa. 41. 25. veniet.

Nota hic.

Quòd non bene quidam reducunt ad Composita ex Hàiñ Vâu,
& Lamed Aleph quædam verba מִבְּחֵרָה : מִבְּחֵרָה : מִבְּחֵרָה Nam ista per
tinent ad Quiescentia Hàiñ Vâu, vt habes sup. in paradigmate.
Ad quæ etiam reduces מִבְּחֵרָה : מִבְּחֵרָה Item quæ habent Iòd pro se-
cunda

cunda radicali, vt קיא vomit, רוש vel רוש depauperatus est, קור vel קין intellexit, sicut אור lucere טוב pulchrum fuit קור recessit, רוש festinavit. Et ratio est, quia in his omnibus tam prima Aleph, quam Samech, vel Mem, vel Choph; ac tertia Aleph, vel Resc, vel Nun, vel Scin semper (licet in paucis coniugationibus reperiantur. non idcirco nouam speciem constituere debent, & sine lege loqui erubescimus, inquam, sine ratione) est mobilis. Quod si Aleph in קין v.g. quiescit, non est hoc nouam constituere speciem, sed est ex natura sua; nam postea קין pronunciat, & קמח quiescit, idem tamen est modus inflectendi בנתם & קמחם & similia. Reijcienda ergo hæc noua species.

Composita Pe Nùn Lamed Nùn.

Frequentissimum est in scripturis נתן nec socium habet, ideo Defectiuorum regulas quoad vltimam, & primam sequitur, sed adeo incerto ordine, vt facilius exemplo cognoscatur, quã regulis.

Kal præ.	נתנה	כתרו	אמן
	vel נתנת	vel כתרו	נתן
נתן	נתנת	כתרו	נתן
נתת	נתנת	לתת	נתת
נתתי	Pahul	טתת	נתתי
נתנו	נתנו	Imp.	נתנו
נתתם	נתתם	נתתם	נתתם
נתנתו	נתנתו	נתנו	נתנתו
נתנה	נתנתו	נתני	נתנתו
נתת	Infìn.	vel נתני	נתנתו
נתתו	נתת	נתנתו	Niph. præ.
Beno.	vel נתון	vel נתנה	נתן
	נתון	per contractio.	נתת
נתון	vel נתון	Futu.	נתתי
נתתם			נתנו

נָתַנְךָ	נָתַן	כִּהְנִיתָ	הִנֵּיתָ
נָתַתְּם	נָתַתְּם	לְהִנִּיתָ	Futu.
נָתַנְנוּ	נָתַנְהוּ	מִהְנִיתָ	&c. אָנְתָּן
נָתַתְּהוּ	נָתַתְּהוּ	Imp.	&c. יִנְתְּנוּ
נָתַתְּ	Infinit.	הִנֵּיתָ	תִּנְתָּן
נָתַתְּוּ	הִנֵּיתוּ f	הִנֵּיתָ	תִּנְתְּנִי
Beno.	כִּהְנִיתוּ	הִנֵּיתָ	הִנֵּיתָ

Regula, & Exceptiones.

Defectum primæ Nûn daghèsc supplet, tertix vero nihil in hac classe, idcirco nouam speciem constituit.

a Reperitur נָתַתְּהוּ sine Nûn rad. 2. Reg. 22. 41. pro נָתַתְּ dedisti, vbi daghèsc primum est decoris, alterum præter legem indicat defectum Nûn, vt quidam dicunt.

b Infinitiuus multiplex est, vt supra. Et in eo deperditur prima, & vltima radicalis sine supplemento.

c לְהִנִּיתָ 3. Reg. 6. 19. cum Nûn paragogico :

d Iunctum monosyllabo cum segòl vt לִי אֶתְּנֶה Gen. 14. 20. & 47.

e אֶתְּנֶה cum duplici segòl est cum maccáph iunctum monosyllabo, aut dictioni longæ, vt אֶתְּנֶה לְךָ dabo tibi. Gen. 30. 30. Hier. 19. 3.

f Reperitur & אֶתְּנֶה Hier. 32. 4. & 38. 3. tradendo traderetur. Reliquis Coniugationibus caret, quæ tamen possent formari ex Communi Grammaticorum sententia, R. Dauid, & Quinquarab. & aliorum.

De Verbis Quatuor, aut Quinque litterarum.

Verba, quæ alij *Quadrata*, nonnulli *Abundantia*, reliqui suis nominibus, & confusè quidem; nos *Quatuor*, aut *quinque litterarum* vocamus. A quacumque enim radice illa deriuentur, modo consent quatuor aut quinque litteris, ad hunc ordinem reducimus. Ea sunt infra scripta.

Prima eorum, quæ quatuor diuersas habent, vt אֶתְּנֶה inuoluit.
Secunda

Secunda eorum, quæ geminant primam radicalem, vt:

חרחר a חרר succendit סלל a סלל exaltauit.

Tertia eorum quæ geminant duas primas radicales, vt

שגשג a שגה errauit שעשע a שעח lætatus est, aut iussit.

Quarta quæ geminant duas vltimas, vt חמר a חמר conturbatus est.

Quinta quæ primam, & vltimam, vt אטל a טל asportauit, אקל vel קול:קול sustinuit, אקקק קקק vastauit.

Secundo nota quod hæc verba raro & non nisi in Pihèl, Puhàl, & Hithpahèl reperiuntur vsitata: ex duabus enim litteris fit vnica syllaba, vt ad morem Perfectorum, ea possis coniugare, vnde כלכל est dissyllabum; סחרחר trissyllabum. Pauca quædam in Kâl, vt סחרחר ex R. Elia. quod tamen ad Pihèl reducerem.

Pihèl præt.	מכלכלה	Imper.	תכלכלי
כלכל	מכלכלוח	כלכל	תכלכלנח
כלכלת	Pahùl.	כלכלו	Puhàl.
כלכלתי	מכלכלי	כלכלי	כלכל
כלכלו	מכלכלים	כלכלנה	כלכלת
כלכלתם	מכלכלה	Futur.	כלכלתי
כלכלנו	מכלכלוח	אכלכל	כלכלו
כלכלה	Infinit.	יכלכל	כלכלתם
כלכלת	כלכל	תכלכלל	כלכלנו
כלכלתו	כלכלל	כלכלל	כלכלח
Beno.	כלכלל	יכלכללו	כלכלת
מכלכלל	לכלכלל	תכלכללו	כלכלתו
מכלכללים	מכלכלל	תחכלכלל	

Beno.

Beno.	Futur.	תכלל	שלל
כלל	אכלל	תכללו	קלקל
כללים	יכלל	תכללנח	קקק
כללה	תכלל	Ita coniugabis	שגשג
כללות	נכלל	קבל	שעשע
Infinit.	יכלל	סלל	חמרמר
כללול	תכללו	חרחר	

Verba Quinque Litterarum.

Solum Puhál agnoscunt cum —: vel secundum alios cum —: sed frequentior cum —:

Præter.	Infinit.	יחמרמר	מהתכלל	יפייתי
<small>Turbatus, in-</small>		תחמרמר	Imp.	יפיו
<small>quinatus fuit</small>	חמרמר	תחמרמי	התכלל	יפייתם &c.
חמרמר	<small>alijs.</small>	תחמרמרנה	Futur.	Beno.
חמרמרת	חמרמור		אחכלל	יפיה
חמרמרתי	<small>cum his li-</small>	Hithp.	יתכלל	יפיים
חמרמרתי	<small>teris Inu-</small>	התכלל	תחכלל	יפיה
חמרמרתי	<small>sitatus.</small>	התכללת	נחכלל	יפיות
חמרמרתי	ב	&c.	&c. vi Per-	Infinit.
חמרמרתי	פ	Beno.	fecta.	יפיות
חמרמרתי	ל	מתכלל	P V H A L	Futur.
חמרמרתי	מ	מתכללים	sequitur	יפייה
Benoni	Futur.	&c.	termina-	יפייה
<small>Inuffiat.</small>	אחמרמר	Infinit.	tionem	יפייה
חמרמר	יחמרמר	התכלל	Quiescen-	יפייה
חמרמרתי	תחמרמר	בהתכלל	tium Lâ-	יפייה
חמרמרתי	נחמרמר	&c.	med Hè,	יפייה
			sic יפייה	sic reli-
			יפיית	qua voces

priorum syllabarum firma remanente formatione inflectuntur.

VOCVM COMPOSITARVM
ex diuersis Coniugationibus breuis Ta-
bella Alphabeti ordine.

CVM iuxta Authores doctissimos quædam dictiones Compositæ ex diuersis Coniugationibus, tum ex diuersis modis, seu Temporibus eiusdem Coniugationis in sacris Biblijs reperiuntur, & de illis Thesauri vberius tractent, nobis satis erit serie Alphabetica eas indicasse. Earum tamen notitiam, qui Tyrones doctes, in calce Grammatices trades, nec speciem aliquam particularem constitues, parit enim confusionem.

מְבַלְבֵּלֵנִי a בָּלַג Hier 8. 18. confortans me.) Ex Participio singulari Hiphil, & masculino, & fœminino מְבַלְבֵּלֵנִי & מְבַלְבֵּלֵנִי.

נִבְּלָלוּ a נָבַלְלוּ Esa. 59. 3. pollutæ sunt sanguine. Ex Niphâl, & Puhâl. Item Thr. 4. 14.

הִדְּשָׁנָה a דָּשַׁן Esa. 34. 6. impinguatus est, seu incrassatus, ex Hophâl pro הִדְּשָׁנָה (& Hiphil, licet Scin careat daghêsc.

וְהִזְנִיחוּ a זָנַח Esa. 19. 6. elongare facient.) Ex Niphâl, & Hiphil, cuius duplex nota Aleph Caldea, Hê Hebraica in eo coniungitur.) rectius Aleph redundare dices.

תִּחְשַׁבְנִי a חָשַׁב Job 19. 15. reputabunt me.) Kimchi in Michlôl ait ultimam Futur. vocem esse iunctam pronomini instar secundæ personæ masculinæ plural. Ego dicerem tantum esse genus pro genere. sed concordat cum antecedentibus.

הִטְּמָאָה a טָמַא Deut. 24. 4. ex Hophâl, & Hitchpahêl, pro הִטְּמָאָה caret Tâu formatiuo coniug. Hitchpahêl.

נִוְלְדוּ a וָלַד 1. Paral. 20. 8. nati sunt (illi) plurale est ex Niphâl, & Puhâl.

- וְלִרְחַב ^a Jud. 13. 5. & paries) ex Præt. & Benoni Kâl: explicatur certitudo pariendi , & Samson futurus magnus Nazaræus .
- וְנִסְפְּרוּ ^a Ezech. 23. 48. a יִסְרָ & erudientur) Ex Niphâl, & Hithpahèl & Vâu dagheffatur ob amissum Tâu Coniugationis .
- וְחִנְיָחָה ^a יָנַח Zach. 5. 11. & dimittatur) ex Hiphil, & Hophâl , ex Chimchi in Comment.
- וְנִכְפַּר ^a Deut. 21. 8. a כָּפַר & propitiabitur.) ex Niphâl , & Hithpahèl pro וְנִחַפְּכָר Cald. & dimittetur eis reatus .
- וְנִמְצָץ ^a מִנְצָץ Efa. 52. 5. (spernitur, vel blasphematur) ex Puhâl , & Hithpahèl pro מְחַנְוִיץ Cald. & prouocant eos. loquitur contra Principes .
- וְנִתְעוּ ^a נִתְעָע Job 4. 10. conuulsi sunt) ex Præt. & Futuro secundum aliquos , vel ex Niphâl , & Hithpahèl . Ego dicerem esse Niphâl cum daghèsc, pro נִתְעָע deficiente.
- וְהִתְקַדְּרוּ ^a בָּקְרוּ Num. 1. 47. numerati sunt) ex Hithpahèl, & Hophâl , innuit libertatem seu immunitatem Leuitici generis diuina autoritate , & lege fancitam.
- וְפָרְשָׁיו ^a Ex diuersis radicibus, seu dictionibus Job. 26. 9. פָּרַשׁ וְזָוִי ita nonnulli. Cald. vero vertit a פָּרַשׁ expandit.
- וְהִפְתִּירָה ^a פָּחָה Prou. 29. 28. & seducas) ex Pihèl , & Hiphil dagheffata contra regulas . quasi dicat, Amici infidelis duplex malitia .
- וְעָמְדוֹתַי ^a עָמַת Psal. 88. 17. succiderunt me.) ex tertia plurali mascul. & secunda eiusdem Coniugat. aliqui tantum esse ם reduplicatam & bene .
- וְקָלְלוּנִי ^a קָלַל & קָלָה Hier. 15. 10. blasphemauit me.) ex Benoni Pihèl a קָלַל & Vâu superflua .
- וְקִינְיָתָא ^a קִינָה nidificas . Hier. 22. 23. ex Præt. Puhâl קִינְיָתָא & Benoni Pihèl מְקִינְיָתָא . alij: In nido collocata .

רָדַף a רָדַף Psal. 7.6. persequatur) ex Kál. & Pihèkaliqui ex Hithpahlè, dicunt esse. Ego primam sententiã sequor: vel puto esse Kal, & ך punctatam patach præter regulam ad exprimendam persecutionis vim.

וְנִשְׁאַר a שָׁאַר Ezech. 9.8. & remansi ego) ex Niphál, & Futuro Kál, quod D. Hier. de Christi derelictione intelligit.

וְהִשְׁבֹּתֶם a שָׁבַח & יָשַׁב in Hiphil. cum Vau conuersiuo.

מִשְׁתַּחֲוִיֶתֶם a שָׁחָה Ezech. 8. 16. Incuruant se) Ex Participio, & Præterit. מִשְׁתַּחֲוִיִּים, idololatrantium abominatio exprimitur.

נִשְׁתַּחֲוֶה a שָׁחָה Prou. 27. 15. equata est: *comparatur, assimilata est:* designandum ob notam Coniug. Hithpahlè: Componitur ex Niphál, & Hithpahlè, & Vau.

Quarum Dictionum compositiones, si minus arrideant, Lector benignè, notato dictum Rabbi Abraham Aben Ezra subtilissimi Commentatoris in caput vndecimum Exod. super illa verba: *Et fuit in dimidia nocte:* Prophetas, & Sacros Scriptores regulas Grammatica non admodum obseruare vt supra fol. 15. adnotauimus. Vel dicit: quasdam litteras abundare, & punctum pro puncto positum esse.

D E N O M I N E .

שׁ hoc est *Nomen* secunda pars orationis Hebraicæ a nobis constituitur, secuti enim sumus Doctores illos, qui a verbo nomen deriuari autumant; tùm etiam quia facilius est Nominis cognitio, præsupposita & præintellecta natura Verbi.

De diuisione Nominis .

Primo diuiditur in	{	שׁ דְּבַר	{	nomen rei .
	שׁ הַתָּאֵר	hoc est		nomen formæ, vel qualitatis .
	שׁ הַפְּעֹל			nomen verbale, seu actiuale (vt

alij) significans actum aliquem absolute, hoc est, sine differentia temporis, quod Latini Infinitiuum appellant; & quia ab eo manant temporis differentia (hoc est, agere hoc, vel illo tempore) appellatur ab Hebræis בְּקוֹר id est, *vena, fons*; & locatur inter verba, eo quod est eorum vena & fons. hæc Pagninus, & alij.

Ego *Verbale* appello nomen, quod a verbo deducitur: nam ea nomina, quæ non habent verbum, seu radicem (vt infra patebit) a qua deriuentur, contra distinguuntur huic membro, & vocantur a me *Nomina Simplicia*, quæ alij, *Nomina rei*: vt אֶרֶץ terra, אֶבֶן lapis, עֵשֶׂב herba, שָׁמַיִם cali, & similia, quæ a nullo verbo deriuantur, seu non habent radicem significatiuam in Scripturis.

Declara { Omne Nomen apud Hebræos, vel est rei, quod continet propria & appellatiua, & abstracta tam hominum, quam rerum.

{ Vel est Toar, idest formæ & qualitatis, significans aliquod accidens inhærens de nouo alicui subiecto. Vel tertio est Verbale, idest, a verbo deductum, & significans rem, hominem, & secundæ intentionis nomina.

Vel diuide sic

1 שׁ הַדְּבַר Rei, quod complectitur sub se nomina propria rerum & virorum: & appellatiua, & abstracta, & significantia, substantiam, accidens, relationem, priuationem, & entia, rationis, genus, species, &c.

2 שׁ הַתָּאֵר Formale, quod est nomen concretum significans aliquam

quam formam accidentalem inhærentē alicui subiecto actu, aut potentia .

- 3 שם החפץ verbale, vel actuale, quod est Infinitiuus secundum aliquos, significans actum, vt supra dictum est, vel omnem operationem interiorem, & exteriorem .
- 4 שם היחס Gentile, quod gentem, familiamve significat, de cuius terminatione infra .
- 5 נדרגים Synonima, seu se consequentia, quæ habent distinctam, vocem, & vnā & eandem definitionem, vt mox .
- 6 נבדלים diuerforum entium, quæ sunt prolatione, & sensu diuersa, & quæ sunt nomina diuerforum entium .
- 7 בשתפים Communicata, vel Vniuoca, quæ sunt pluribus indiuiduis communia, quæ & subdiuiduntur .
- 8 שתוף גבור Æquiuoca absolutè, ea nempe, in quibus communicant multa nomine, non significatione .
- 9 בשתף Æquiuocum, commune pluribus, cuius tamen significatum est accidens commune aut omnibus, aut vni ex his de quibus dicitur .
- 10 נאמר בכלל ויחיד, idest Dictum de vniuersali & particulari, quod Collectiuum appellatur, vt עץ populus, ישראל Israel .
- 11 מושאל Accomodatū, vel Metaphoricum, per translationem dictum, vt נרי leo, de viuo, & homine forti. 2. Reg. 1. 23 .
- 12 שם המספר Numerale, quod duplex est Latinis & Hebræis, Cardinale scilicet, & Ordinale .
- 13 Nomen Diminutiuum .

De quibus hæc breuiter notanda sunt.

De Nomine rei.

1 Nomen rei est duplex, rei in vniuersali, vt cælum, terra, & similia; & rei, idest ciuitatum, vrbium, virorum, &c.

Falluntur (pace eorum dixerim) quidam asserentes, quod hoc nomen rei nõ deriuetur a verbo, vel quod verbū deriuetur ab ipso; nisi distinguat, de quo nomine rei agant: patet ex חשך tenebra, vnde חשך obtenebrare; necessario vnum ab altero debet deriuari, & tamen tenebra est nomen rei. vt etiam Elias fallitur, a quo hæc illi desumpserunt. Et subdunt (ex eod. Elia) quod non licet vlli fingere vlla verba ex nominibus, nisi in Scripturis sacris eorum abstracta inueniantur, licet alij contra sentiant: & liceat deriuare a ver-

bis

bis quodcunque nomen, etiam si in Scripturis non inueniatur; secundum eundem, vterque fallitur. Exemplo sint iidem Rabini. Deinde Iudæi puniti sunt diuina maledictione, in hoc quod amiserint multa, & infinita vocabula rerum, ergo hæc lingua sancta, antiquitate, nobilitate, & copia nominum cæteris præcellens, hoc vno debet priuari ob eorum culpam? Si Adam, ex Gen. 2. imposuit nomina rebus omnibus, præterquam sex, vt Rabi Salom. in Gen. cap. 1. vers. 6. & vocauit Deus, &c. quibus a Deo impositum est proprium nomen; & lingua sancta locutus est, idcirco ne non possunt formari? Afferunt omnes ex R. David in Michòl, vnica voce verbi re-
 perta omnes coniugationes posse formari, quid ni nominum numerus singularis? quid ni vnica vox? Pondera vtramque rationem rectè, quid sentire debeas, patebit.

2 Nota, quod nomen proprium Dei (quod est Iehoua יהוה, quod scribitur, non profertur) virorum, vrbiũ, regionum, terrarum, montium, fluuiorum, & solitudinum, non habet plurale, nec variatur in regimine genitiui: nec præponitur ei ך demonstratiua, siue emphatica; caret affixo, & numero plurali; non possunt ex illis verba formari; nec regunt post se genitiuum, vt יַעֲקֹב מַרְיָם יְעֲקֹב Maria Iacobi filia vel vxor. Nec דָּוִד בֶּן יֵשׁוּעַ David filius Iesse, sed interponitur בֶּן filius, vel בַּת filia, vel אִשְׁתּוֹ vxor: priora clara sunt.

Quæ omnia conueniunt nomini appellatiuo. Tametsi nonnulla sunt quæ carent singulari, vt גְּעֻרִים pueritiæ, & בְּתוּלִים virginitates, quædam carent plurali זָהָב aurum. Quædam in plurali sunt dualia tantum, vt אָזְנוֹתֵינוּ aures, aures duæ, vt infra in Tabula variæ declinationis nominum.

Nominis appellatiui de seclus.

De Nominibus תּוֹר Toar Adiectiuo.

1 Hoc nomen comprehendit ea nomina, quæ significant aliquid accidentale in hærens subiecto habitu, vel potentia, Latinis Adiectiua dicta, vt

צְדִיק iustus. כְּרִיא sanus. יָשָׁר rectus.
 חָכָם sapiens. רַחֲמָן misericors. פֶּחָדִן timidus, & similia.

2 Differt a Participio, siue Benoni, quia hoc significat talem formam actu in hærentem, vel pro nunc exercitam; Toar verò significat formam habitu, vel potentia existentem, vt גּוֹנֵב furans, actu, eo tempore dum furatur. גֵּיבִי qui potest, vel habet actum furandi.

3 Inuenies tamen in sacris Scripturis participia pro nominibus Toar vsurpari, vt מֵרְכָח mercator, רֹפֵא medicus.

תְּוֹרִים propitiator, גֹּאֲלֵנוּ redemptor, פְּשִׁיעֵי calumniator.

4 Ex ijs Toarim possunt formari verba, vt a תְּוֹרִים Prou. 23. 15. תְּוֹרִים iniquiunt multi: Ego verò a verbis omnia nomina puto derivari. Habent singulare, & pluralem; variant in regimine punctandi rationem, & coniunguntur cum pronomibus.

5 Non placent notæ illæ, quas tradunt quidam ad cognoscendum an sit Tòar, vel Benoni. Nam ægre veritas in alienam linguam (*inquit Quintil.*) schemata, idiotissimos, & colores proprios, quos habet vnaquæque lingua. Dum enim illud Participium in sua natura potest persistere, non est cur Tòar fiat. Clarum hoc erit ex exemplis, quæ proponit; 2. Reg. 15. 31. יָמֵינוּ פְּקוּדֵי שָׂרִים qđ vertit, *in conspiratis*, vel *coniuratoribus*, aut *colligatoribus*: & vult esse nomen Toar: sed cur non remaneat, vt verè est, Participium in sua natura? cur non benè veritas, *inter coniurantes*, idest, vnus ex ijs, qui conspirauerunt, & sit verbum? sic illud עֹשֶׂה רֹעָה Gen. 4. 2. *pastor* (vertit) *ouium*, vt sit nomen? sed cur non vertat, *Pascens oues*? & color Hebraicus in sua puritate & candore persistat?

Vnde semper mihi arrisit Sanctis Pagnini (viri numquã satis laudati, & de re litteraria Hebraica optime meriti) prima versio ex Hebræo; & altera nostris temporibus Vatabli, secuti Quintilianum; proculdubio enim versiones difficiles hac de causa sunt, vt est communis doctorum virorum sententia.

De Nomine Verbali, seu Actuali.

1 Nota, quod sic de eo quidam quod idem sit quod infinitiuus, quoniam significat indefinitè, siue simpliciter & absolute absque vlla temporis differentia omnem operationem interiorem, & exteriorem, vt amare, legere, visitare, & similia, & ideo appellatur זָרוּק idest *fons*, *vena*; nam est vena, & fons omnium aliarum operationum, & temporum. Quod præterea nomen in Biblijs solet poni vice aliorum nominum, & temporum, vt ex Pagnin. in Instit. lib. 2. cap. 6.

De Nomine Gentilitio.

Masculinum in singulari terminatur per Iòd; fœmineum per Iòd & he, aut Iòd & Tãu. In plurali masc. debet habere duplex Iòd, prius significatiuum pluralis, & posterius constitutiuum nominis Gentilis, quod sæpius tamen eliditur euphoniæ gratia, vt

	עֲבָרִי	Hebræus	מִצְרַיִם	Aegyptius.	יְהוּדִי	Indæus.
Masc. sing.						
plur.	עֲבָרִים	vel עֲבָרִים	vel מִצְרַיִם	vel מִצְרַיִם	vel יְהוּדִים	vel יְהוּדִים

מוֹחָכִים

מוֹאָבִית Moabitis. יְהוּדִית Iudæa. מִצְרַיִת Aegyptia.
 מוֹאָבִיּוֹת יְהוּדִיּוֹת מִצְרַיִיִוֹת & similia.

Fem. Sing.
 plur.

*De Nominibus Diminutiuis, Comparatiuis,
 Superlatiuis, Relatiuis.*

Diminutiuum formatur per Nûn, aut Iòd, aut litteræ geminationem, sic:

amulus נַחֲשָׁתָן proprium viri נַחֲשָׁתָן vel

Aminonulus אֲמִינוֹן subuiridis יִרְקָק

Verum hæc diuisiones Latinae sunt, non Hebraicae, prout a quinto numero ad XII. has enim diuisiones propriè non agnoscunt illi.

Comparatiua vero,
 Superlatiua, aut

Relatiua non sunt apud illos propriè, neque illius sunt vllæ propriæ terminationes, sed sunt cum dictionibus קִן præposita alteri dictioni, & abiecta Nûn, quæ suppletur per Daghesc, vt

טוֹב טוֹבָךְ שֶׁמֶּ כְּשִׁמּוֹן טוֹב Prou. 2. 7. יִקְרָה הוּא מִבְּנֵי אִם Prou. 3. 14 & 15.

Melius nomen bonum oleo צְדִיק אֲתָה מִמֶּנִּי 1. Sam. 24. Iustior bono. (es me.)

Item per dictionem יוֹתֵר adiectam ante Mêm, sed rarò, vt
 אֲתָה צְדִיק יוֹתֵר מִמֶּנִּי Tu iustior me es; plusquam ego.

Superlatiua vero sunt addita dictione טוֹב מְאֹד Gen. 1. טוֹב מְאֹד bonum valde, idest optimum; quæ dictio apponitur dictioni, seu nomini, ad quod fit comparatio, vt Num. 12. 3. & Psal. 119. 96.

Reliquæ diuisiones sunt magis Logicæ, quàm Gràmaticales, ideo illas sub silentio transcurrimus.

Alterà diuisio Nominis.

Vt sit facilius cognitio Terminationis Nominum, & ea pars in qua de affixis agitur, restat altera diuisio Nominis. Nomen enim quodcumque vel est

1. *Perfectum*, quod diuiditur in

Perfectum simpliciter, & est illud quod constat tribus litteris radicalibus præter Vâu, & Iòd, quæ in medio sunt accidentales, seu formatiua, vel consequentes chòlem, zère, & chirech.

& in Perfectum & Compositum, quod vltra radicales habet aliquam additam ad sui formationem.

Imper-

Imperfectum, quod subdividitur in Imperfecta sine litteris additis, quorum aliqua rad. deficit, vel quiescit, & tot erunt species, quot iam classes imperfectorum constituimus.

Nomina Defectiva.

Duplicantia.

Quiescentia.

Composita.

Quatuor vel quinque litterarum.

Vel in Heemantica, tam Perfectorum, quam Imperfectorum, de quibus magna est in omni ordine verborum copia, vt infra in Tabula propria.

De Accidentibus Nomini.

Nomini (tam secundum Latinos, quam Hebræos Doctores) accidunt octo; Genus. Articulus.

Numerus.

Declinatio. } Impropric.

Regimen.

Formatio. } &

Mutatio punctorum.

Affixum, quod Hebb. *Pronomen Inseparatum*. alij *Pronomen Deriuatiuum*.

Genus nominum duplex est tantum, Masculinum, & fœmininū.

M A S C V L I N V M (quod זכר dicitur) continet

Propria virorum, etiam si desinant in ה vt הורה

Specierum & generum, sub quocumque genere, & terminatione veniant.

Numeralia Cardinalia, quæ desinunt more fœminino, vt in tabula.

Ea, quæ non terminant more fœminino, de quibus mox, sunt masculina, vt עץ אור טוב

Nota. Quod genus dubium nominum in scripturis agnosces ex coniunctione ipsorum cum nominibus adiectiuis כזית רענו : שיר חדש

Cum participijs, vt חסד מלאה Psal. 33. 5. ברוך זמורה

& verbis, quibus (vt nomini substantiuo) accidit duplex genus, vt שותל עץ Psal. 1. 3. arbor plantatus. רךךך via peribit. Ibid. Psal. 1. quæ est generis fœminini.

Fœminina vero sunt significantia dualitatem, idest res quæ natura sua binæ sunt.

Urbium.

Regionum.

Generum, & specierum sub quacunque terminatione veniant.

Numeralia card. quæ a tribus vsque ad decem desinunt more masculino, vt in tabula.

Et ea

Et ea quæ desinunt in ת præcedente Camèz , & accentu in vltima , vt תורה lex .

ת præcedente Segòl , vt קשת arcus , & accentu in penultima .

ת præcedente Chirèch , & accentu in vltima , vt גפרית sulphur .

בית domus tamen est masculini generis .

ת præcedente duplici Segòl , vt ממלכת Imperium , & accentu in penultima , vt תפארת pulchritudo .

Masculina sunt quando aliter terminantur . vt

אב גדול בריא רם עולם אור

Excipe quædam , quæ licet more masculino , & differenti a supra-
dictis terminentur , tamen fœminina sunt , vt אמ mater , נפש ani-
ma , רוח spiritus , ארץ terra , בית domus , ירח luna : & alia quæ
ex seq. capite obseruabis , & ex lectione sacrae Scripturae , nam cer-
ta regula tradi non potest .

De numeris Nominum .

Numerus nominum triplex est , Singularis , Dualis , Pluralis .

Sing. vt דבר verbum plur. דברים verba Dualis רגלים pedes duo .

vel קרן cornu קרנים cornua קרנים duo cornua .

Duaem habent ea omnia , quæ natura sua habent binas res , vt
quædam membra , manus , pes , aures , oculi , nares , labia , & si-
milia . Et alia , vt שמים cæli , מים aqua .

Singularem vero , & pluralem simul quædam habent , quædam
non : id quod linguæ proprietati attribuendum est , vt singulare
tantum est in nominibus locorum , ciuitatum , regionum , specie
metallorum .

כסף זקב ארם יריחו לוו

Quædam tamen pluralem habent , vt כסף Gen. 42. 25. argëta
tua . כסף Job. 22. 25. aurum tuum . Quicquid alij dicant po-
ni pro pecunia .

Item nomina specierum carent plurali , vt ארם homo , צאן ouis .

Quædam pluralem tantum habent : vt נעורים pueritia , בתולים
virginitates .

Quæ-

Quædam habent terminationem pluralem vel dualem, & significant singulariter, vt קדים Subsolanus ventus, מצרים Ægyptus.

Id quod ex Tabula variæ Declinationis Nominum infra cognoscet, & ex lectione assidua sacre Scripturæ, & in fine Grammatices in Tabulis de hac re.

De varia Declinatione Nominum.

Eam dicimus *Declinationem*, quam alij diuidunt in Masculina, & Fœminina; in pluralem habentia & singularem, & in alterutro carentia; vel in habentia tam Masculinum, quam Fœmininum, tam singularem numerum quam pluralem. Vt enim horum quatuor diuersa est combinatio, ita & varia eorum est Declinatio. hoc ex seq. Tabula, & regulis infra tradendis patebit.

Tabula variæ Declinationis Nominum.

magnus	גָּדוֹל	a cornu	קָרוֹ	e triticum	חֶמְטָה	k zona	חֲגוּרֹת
magni	גְּדוֹלִים	cornua	קָרְנַיִם	triticæ	חֶמְטַיִם	lapis	אֶבֶן
magna	גְּדוֹלָה	duo cornua	קָרְנַיִם	terror	אֵימָה	lapides	אֲבָנִים
magnæ	גְּדוֹלוֹת	ira	חֶמָה	f terrores m.g.	אֵימִים	spiritus	רוּחַ
canticum	שִׁיר	b ira	חֶמָה	terrores f.g.	אֵימוֹת		רוּחוֹת
cantica	שִׁירִים	mensa	שֻׁלְחָן	g gladius	חֶרֶב	m aurum	זָהָב
canticum	שִׁירָה	mensæ	שֻׁלְחָנוֹת	gladij	חֶרְבוֹת	innætutes	נְעוּרִים
cantica	שִׁירֹת	auis	עֶפְרוֹר	h piscis m.g.	דָּג	n punita	נִקְדוֹת
verbum	דָּבָר	c aues	עֶפְרַיִם	piscis f.g.	דָּגָה	cōsolat	הַנְּחֻמוֹת
verba	דְּבָרִים	atras	רוּרִי	i pisces	דָּגִים	tuones	תְּנַחֲמוֹת
vanitas	הַבֵּל	d etates m.g.	דוֹרִים	zona m.g.	חֲגוּר	o cali	שָׁמַיִם
vanitates	הַבְּלִים	etates f.g.	דוֹרוֹת	zona f.g.	חֲגוּרָה		

a Quædam.n. vtroque numero gaudent, & vtroque genere. Ea sunt Adiectiua, Patronimica, vel Toar, raro Substantiua, vt

Sapientes	חֲכָמוֹת	Fœmin.	חֲכָמָה	Plur.	חֲכָמִים	Sapiens.
	עֲבָרֹת		עֲבָרִית		עֲבָרִים	Hebræus.
b Lucet.	אֲזָרוֹת	Fœmin.	אֲזָרָה		אֲזָרִים	Lux.

c & d. Quædam masculina tantum in singulari, & plurali, vt

tes	חֲבָלִים	funis	חֲבָל	tes	חֲבָלִים	Vanitas.
-----	----------	-------	-------	-----	----------	----------

e Quædam habent masculinum genus tantum in triplici numero. Membra enim hominum, siue belluarum tantum fœminini generis sunt, & Dualis.

f Quæ-

f Quædam tantum fœminina in vtroque, vt שנת שנת somnus.

חכמה חכמות sapientia.

g Masculina hæc in singulari, fœminina in plurali, vt

כסא כסאות Thronus. בור בורות Putcus.

שלחן שלחנות mensa. לוח לוחות Tabula.

קרבן קרבנות oblatio.

h Rursum fœminina hæc in singulari, masculina in plurali: licet exemplum positum a Clenardo Quinquarboreus rejiciat: ergo שנת שנות anni, שנה שנה annus.

i Masculina tantum in singulari fortiuntur vtrumque plurale.

k Huic fœminino plurale tantum masculinum.

l Et huic itidem fœminino duplex plurale.

m Cum fœmininum singulare plerumque desinat in ה vel ת, quædam tamen neutrorum habent genus, sed ex nationis contextu cognoscitur, vel ex verbo, vel ex adiectiuis, cum quo coniunguntur, vt נפש נפשות & similia.

Pro qua re nota Regulam. Quod Nomina generum & specierum, in quibus inuenitur vtrumque masculinum, & fœmininum, sub quocunque genere veniant, vel terminatione, sunt ambigui generis, vt

Bos שור Columba יונה pecus אצל avis עוף animal בהמה

Capra עז asinus חמור Et similia pariter masculum & fœminam comprehendentia.

Quæ nomina ambigua, & masculina fœmineis adiuncta, & terminationem fœmineam habentia, vel viceversa adiuncta, & terminantia (de quibus Pagn. lib. 2. c. 3.) si iungantur nomini, aut terminationi masculinæ, erunt masculina. si fœmineæ fœminea. Præsertim in ambiguis, vt שמש est ambigui generis; si dicamus שמש גדול Sol magnus erit masculini generis, si dicamus שמש גדולה erit fœminei.

Sic si terminatio fœminea adiungeretur nominibus contentis sub speciebus, nomen fœmineum efficeret: licet si ipsis speciebus adijceretur, non ideo remaneret fœminea, vt diximus, vt פרה fœm. gen. vitulus, mascul. פרה erit.

n Huic plurali masculino geminum tribuitur singulare.

o Hic contra duplici singulari vnicus pluralis numerus tribuitur.

p Alia singulariter communia, quorum plurale partim vox masculina,

q partim fœminina.

Vbi nota, quod licet נרנן non reperiatur in plurali in sacris Biblijs, nihil tamen obstat, quominus propter formam hic collocari debeat exempli gratia, cum præferim apud doctissimos Rabinos in vsu esse videamus, inquit Rabi Io. Isaac, vt patet apud R. Salomo. Exod. 25. bis ab eo vsurpato. Vel dices רוחות plur. רוחות Ventus.

Item pro נרנן reponere exemplum גפנים Vites.

r Sunt aliqua quæ plurali carent, & sunt ista,

aurum	זהב	argentum	כסף	rapina	גזול
plumbum	עופרת	calumnia	עשק	as	נחשת
fol	שמש	panis	לחם	granum	גרה
pecus	צאן	ficcitas	חרב	calor	חום
Ver	קוץ	ferrum	ברזל	luna	ירח
acetuna	חומץ	mensura	הין	vinum	יין
faba	פול	frigus	קור	mundus	פבל

s E contra sunt quæ carent singulari, & sunt ista.

statera	מאזנים	facies	פנים	vir & mortui	מתים
meridies	צהרים	caeli	שמים	mola	רחים
virginitates	בתולים	senectutes	זקונים	beati	נשרים
vita	חיים	plenitudines	מלואים	aque	מים
forcipes	מלקחים	brachæ	מכנסים	mixta	כלאים

t Et ex ijs quædam tantum masculina, quædam tantum fœminina.

u Alia utramque habent terminationem, seu declinationem.

x Quædam tantum dualia, siue more dualium terminant, & sunt masculina, vt שמים caeli מים aquæ שנים duo homines

מים ducenti מלפים duo millia.

Quædam vero dualia fœminina sunt. Ea sunt quæ significant res partim natura, partim arte instituta geminas; & prioris exemplo sunt membrorum multa nomina

duæ nares	נפיים	duo pedes	רגלים	duæ manus	ידים
posterioris vt	רחים	duæ mola	מלקחים	duæ forcipes	

Sunt etiam quæ in omni numero reperiuntur, vt קרוו & קרניים, quod sæpe fit in Numeralibus.

Hæc

Hac varia Nominum declinatione præsupposita.

Nota, quod aliqua nomina habentia terminationem pluralem, vel dualem in ם vel ים aim, tamen singularia sunt, vt

innocens תמים Ægyptus מצרים Subfolanus קרים

Aliquando illud ם finale aufertur, & eius loco recipit terminationem primæ personæ pluralis, siue singularis pronominis, & tunc (iuxta R. David) habet significatum plurale, vt

עמי pro עמים Psal. 143. 3. populi.

השלישי pro השלישים 2. Reg. 23. 8. ducum.

Quædam mutant ם in ן vt חטין pro חטים Ezech. 4. 9. frumenta, & הימים pro הימים Dan. 12. 13. dierum: quod & Rabinis frequentissimum est.

Quædam denique quæ singularia non reperiuntur, sed tantum pluralia, significant etiam singulariter, vt in Tabula supradicta, virginitates, iuuentutes, senectutes, & similia, pro utroque numero significant, atque ex adiuncto determinantur, vt ימים רבים Cant. 8. 7. aquæ multæ: quasi dicat, maxima inundatio aquarum, projecta neque charitatem obruet. sic היי שנה hi sunt anni vitæ Saræ; quasi dicat, anni totius vitæ cursus, quem degit Sara.

Denique Nomina specierum pluralem numerum non habent, & alia, tamen collectiue pluraliter significant, vt כל־אדם

De Affixis Nominum.

Affixum dicimus, quod alij *Pronomen Deriuatiuum Possessiuum* (de vocabulis n. non disputamus) & Hebræi ם־בְּמִן *Coniunctum*, seu *Compositum*: & est illud, quod adiungitur, seu affigitur alicui nomini, & eandem cum eo dictionem constituit. Possessiuum vocant illi, quia per illud significatur (in Nominibus, secus in Verbis, vt suo loco) rem antecedentem esse nostram, vel possideri a nobis, vt cum dico סִפְרִי liber meus וְדִבְרֶךָ verbum tuum

Duplex est, vt Hebræorum more loquamur, & definiamus. { Separatum, de quo infra.

{ Inseparatum, seu Coniunctum, de quo mox.

Ea vero sunt infra scripta.

Tertiæ singul. fœmin.	נָה	הָ	הַ	וּ	וַ	וְ	וּ	וַ	וְ	Tertiæ personæ singul. masc.
Primæ communis plur.	יָ	נָו		נִי						Prima persona singul. communis gen.
Secundæ fœmin.		נִי								Secunda persona singul. mascul.
Secundæ plur. masc.		כָּם		כֹּן	ם	כֹּן	ם	כֹּן	ם	Tertiæ plur. masc.
Secundæ plur. fœmin.		כֹּן				וְ	וְ	וְ	וְ	Tertiæ plur. fœmin.

Quæ omnia Affixa melius infra in Tabulis Nominum & Verborum cum affixis cognosces.

De Regimine.

Regimen est secunda coniunctio, nempe nominis ad nomen, vt cum nomen absolutum ponitur in regimine genitiui, quod regimen mutat puncta in dicto nomine, nam

Hebræi in nomine duos status esse dicunt, *Absolutam*, מְבָרָה *Regimen, seu Excusum*, & מְבָרָה vel מְבָרָה qui est Genitiuus, qui regitur a priore nomine, quod regit, & tunc mutatur sua puncta. Verbi gratia דְּבָרִי Verbum, in statu absoluto דְּבָרִי Verbum patris mei, in Regimine, seu regendo alterum, *patris mei*, & tunc mutat puncta.

In fœminino aliter a masculino mutat: nam verbi gratia תּוֹרָה lex in statu absoluto singul. & in regendo, dicimus תּוֹרַת יְהוָה lex Dei: in regimine הַ mutatur in תְּ & camèz præcedens in - vt infra in exemplis, tam in singulari, quam in plurali.

Quædam variantur (quoad puncta) propter accentus athnàc, & sòph pàsùch & zachèph chatòn.

Quædam vero sunt, quæ nec in regimine genitiui, nec cum prædictis accentibus mutantur, vt נֶרְצָה & alia, prout infra.

Regimen non admittit he demonstratiuum, vt
שְׁלֹמֹה הַדְּבָרִי Verba Salomonis.

Quoad intelligentiam Scripturarum circa Regimen plura videre poteris apud Pagninum lib. 2. Instit. cap. 14. & in Thesauro eiusdem in verbis מְבָרָה & מְבָרָה.

De articulis Nominum.

Articuli propriè apud illos non sunt, & vnica terminatio Hebræis seruit toti singulari, altera toti plurali: sed pro illis vtuntur quibusdam dictionibus, vel litteris adiunctis illi Nomini. sunt autem hi מ & נן של ה ל כ נח עם נל sic:

ספר	liber	נת ספר	librum
הספר	libri vel של ספר	מספר	a libro עם cum libro
ל ספר	ad librum, vel libro	ספר	liber, Vocatiuus.

Quibus omnibus articulis potest interponi ה vt
 של חמישי viro, vel viri ל חמישי ad virum, & sic de alijs.
 ל pro חמשי Psal. 2. 7. Narrabo & præceptum. alij aliter.

Inter hos articulos, & nomen sequens semper ponitur maccâph-cum segôl, vt מה החמר. Aliquando חמ scribitur cû zère. Vide Thesaurum.

De Punctis autem, quibus hæ litteræ, vel Articuli notantur, infra in tract. de litteris, & dictionibus Seruilibus agetur.

De Formatione Nominum.

Non tradimus regulas, quo ritu, & ratione possint formari nomina: hoc enim spectat ad linguæ inuentorem; sed quibus fuerint formata, & ad quem ordinem reduci possint, vt deinde mutatio punctorum (quæ ab illius præcognitione pendet) clarior sit. Nisi enim cognoueris qua regula, & ratione nomen fuerit formatum, (quod pendet ex litteris additis, & punctis quibus affectum est) nec etiam in alia puncta mutare poteris. De ea igitur

1. Nota, quod hæc formatio pendet vel ex quantitate syllabarû; vel ex diuersa combinatione vocalium tam longarum, quam breuium, quam sceua, & punctorum raptorum; vel tertio ex diuersis litteris additis in fine, aut in principio.

Ex quantitate syllabarum Nomina formata vel sunt Disyllaba, vel Monosyllaba, vel Trisyllaba, vel plurium syllabarum: quod voluimus idcirco notare, namque in mutationibus punctorum incipiendum esse ab vltima syllaba, in quam desinit dicitio, vt scias quæ nam puncta mutantur: verbi gratia

Monosyllab.	יד	manus	} In quas enim vocales desinunt, ibi erit prima sedes numeranda primi vel secundi camèz, vt infra.
Duarum syllab.	בר	verbum	
Trisyllab.	חם		

Id quod etiam obseruabis in Verbis, & earum vocibus plurium syllabarum, vt facilius puncta mutare valeas in alia.

2 Formationes vero Nominũ ex diuersa vocalium combinatione longum esset & referre, & simul ad certam regulam reducere. Verum breuitati, & dilucidationi studentes, infrascriptas Tabulas digeremus, ex quibus omnibus omninò discrepantibus agnosces diuersam combinationem vocalium in illis formandis.

Diuersa Vocalium Combinatio in Nominibus Perfectis & Dissyllabis.

		longæ cum longis		verbum
talentum	כֶּפֶר	~ ~		דָּבָר
balbus	עֲלֵב	- -		זָקֵן
fortis	גִּבּוֹר	~ -		קָצִיר
retributio	שְׁלוּם	~ ~		קָרוֹב
artifex	אֲמֹן	- "		בְּרוּךְ
scala	סֵלֶם	- "		שִׁכְרָה
spelta	כֶּסֶם	- "		מִנְדּוּס
salus	יִשְׁע			אֲפוּד
liber	סֶפֶר			פַּרְסֵפֶה
forma	תֵּמָר			אֲבוּס
sanctitas	קִדּוּשׁ			קִיטוּר
breues cum breuibus	puer			כּוֹכֵב
	semen			בָּרֵם
	vestis			עִיבּוּס
Secuà cum longis & breuibus.	scriptura			חִזְרוֹן
	lupus			שׁוּעָל
	adytum		breues cū longis	לַטְרוֹ
	abyssus			בַּאֲקוּל
	terminus			יִוְסֵט
	parum			עֵתָנָה
	humerus			פִּירְנוֹס
				כַּרְבוֹ

Hæc Tabula cum sequenti deseruiet, vt possis in nominibus masculinis, vel fœmininis; vnius, duarum, trium, vel plurium syllabarum; Perfectis, vel Imperfectis; Heemanticis, vel non Heemanticis, has vocales & puncta in alia mutare statò ordine, & regula certa inferius tradenda.

Atque intra hunc ambitum continentur nomina Perfecta, quibus

bus ultra tres litteras radicales nulla additur extranea (nisi forte littera protractionis, idest, comes puncti, vel ך) suntq. in eis multa verbalia: multis rursus nullum Verbum responderet: sed alia in alijs est punctorum ratio, de qua agemus in affixis, vbi præcipue mutantur puncta hæc in alia.

Tabula Nominum Fœmininorum plurium Syllabarum desinentium in Hè cum Regimine, & mutatione punctorum.

	Regimen.	Pluralis.	Regimen.	Singularis.
Abhominatio	תועבות	תועבות	תועבת	תועבה
Præsepe.		אוריות		אוריה
Felis.	חתלותיו	חתלות	reg. caret.	חתלה
Silentium.				רומיה
Petitio.	בקשות	בקשות	בקשת	בקשה
Liuor.		חבורות	חברת	חבורה
Consolatio.		נחמות	נחמת	נחמה
Pars.		חלקות	חלקת	חלקה
Petitio.		שאלות	שאלת	שאלה
Cenaculum.		עליות		עליה
Ancilla.	שפחות	שפחות	שפחת	שפחה
Vestis.		שלמות	שלמת	שלמה
Sapientia		חכמות	חכמת	חכמה
Cras.			מחרת	מחרה
Populus.		לכנים		לכנה
Iniuria.	צדקות	צדקות	צדקת	צדקה
Rapina.		גזלות	גזלת	גזלה
Prouincia.		מדינות	מדינת	מדינה
Seruitus.		עבודות	עבודת	עבודה

Fasciculus.	אֲבֹדוֹת	אֲבֹדָה	אֲבֹדָה
Fortitudo.	גְּבוּרוֹת	גְּבוּרָה	גְּבוּרָה

Habent tres radicales, & desinunt in Hè Heemanticam, vel signum generis fœminini.

Tabula desinentium in Tau, signum ut plurimum Fœmineum.

Regimen.	Plural.	Regimen.	Singul.
Spica	שִׁבְלִים	Eadem sunt, sed diuersa & cognata puncta. in affix. כְּתָנָו	שִׁבְלָה
Vapulata	בְּקָרוֹת		בְּקָרָה
Tunica	כְּתָנוֹת		כְּתָנָה
Capitellum	חֻתְרוֹת		חֻתְרָה
Vermis		per duplex --	תּוֹלְעָה
Altitudo, crectio			קוֹמְמִיּוֹת
Zea, spelta	כִּסְמִים		כִּסְמָה
Fax plur. duplex	קִבְעוֹת קִבְעִים		קִבְעָה
Propitiatorium	כְּפָרוֹת	sine dagès propter Rése	כְּפָרָה
Velum	פְּרָקוֹת		פְּרָקָה
Nouissimum			אֲחֵרִית
Ramus	צִמְרוֹת צִמְרוֹת	צִמְרָה	צִמְרָה
Epistola	אֲגָרוֹת		אֲגָרָה
Scabies.			סַפְחָה
Lagana	צִפְיָחוֹת		צִפְיָחָה
tubedo	חֻכְלִילוֹת sic	Fortitudo	אֲחִילוֹת
	חֻכְלִילוֹת	Altitudo	גְּבוּחוֹת
Vilitas	זָלוּת & pro eo זָלוּת	cū i sterus	אֲשָׁמוֹת
Quinta pars			חֻמְשִׁית
Residuum	שְׂאֵרִית שְׂאֵרִית	fulphur	גְּפָרִית

animal	זכרון	grauitas	זכרון
astutia	זכרון	as	זכרון
	זכרון	astus	זכרון
	זכרון	hyacinthus	זכרון

Habent tres radicales, & assumunt Tau in fine.

Tabula eorum quæ desinunt in ם, quod rarum admodum est,

Arctacus.	מלעם	nudius testis.	שלושום	fructus.	פריום
memoria	זכרון	securis	זכרון		
oblatio legitur o, non a,	זכרון	stannabulum	זכרון		
fames	זכרון	acinus	זכרון		
constrictio	זכרון	stimulus	זכרון		
seruosus	זכרון	defectus	זכרון		
constrictio	זכרון	pomum	זכרון		

Quæ assumunt ם in principio.

vulua	משבר	angelus	מלאך	stimulus	מלאך
dolor	מכאוב	intelligentia	משכיל		
Psalmus, cantus	מזמור	habitaculum	משכן		
	ה	coquus	מכשל		
suerfo	מחפכה	regnum	ממלכה		
dominium	ממשלה	caliginosa	מחפלה		
	ה	familia	משפחה		
ingulum	מחברת	pondus	משקלת		
paupertas	מסכנות	cogitatio	מחשבת		

Z

opus

opus	מְלֻמְכֶת		custodia	מִשְׁמֶרֶת
Quæ assumunt N in principio.				
indigena	מְלֻמְכֶת		pepo	מִפְּפִית
digitus	מִצְעָע		mendacium	מִכְזֵב
quatuor	מִרְבַּע		pugnis	מִזְרָח
custodia	מִשְׁמֶרֶת		memoria	מִזְכָּרָה
			armilla	מִצַּעֲרָה

Superior Tabula Femininorum nominum satis ad hoc erit.

Drachma	מִזְרָח		palatium	מִפְּדִי
			lectica	מִפְּרִיזִין
custodia	מִשְׁמֶרֶת		crudeleitas	מִזְפָּרִית
spatium	מִרוּחָה		cognitio	מִכְרָה
			audicio	מִשְׁמָעוֹת

Initials

Jacob	מִיַּעֲקֹב		Isaac	מִיִּצְחָק
Iahazer, vrba	מִיַּעֲזֵר		pera	מִיַּלְקוּשׁ
Scmrod	מִנְמֻרֹר		luctatio	מִנְפִּתוֹל
			nomen proprium	מִנְפִּתְלֵן
			vestis strida	מִנְשִׁבֵּץ
			consolatio	מִנְחֹום
			inimicus	מִתְקוּמם

senfolatis	תְּנוּמָה	סופor	תְּנוּמָה
laur	תְּעוּנָה	gloria	תְּנוּמָה
	ו	סופiciens	תְּחַכְמֵנִי
gloria	תְּפִלָּה	vestis	תְּלַבְּשֵׁנִי
	in fine.		
laganum	עֲפִיחִית	sigillum	חֹתְמָה
pallium	אֲדָרְת	propitiatorium	כִּפֹּרֶת
Et alia posita supra in Tabula foemininorum desinentium in Tau.			
	in fine.		
Aegyptius	מִצְרַיִם	Austrasse	תִּימֵנִי
Syrus	אַרְבִּי	alienigena	זָרִי
quartus	רְבִיעִי	tertius	שְׁלִישִׁי

Regula & Exceptiones.

Superiores Tabulae continent nomina verbalia, quae sunt in Verbis Perfectis adnunculo litterarum תְּנוּמָה. Ex quibus ad radicem adsciscitur interdum vna, interdum gemina; & nunc praefiguntur; nunc ad finem appendent.

הָ quidem ad frontem perfectorum nominum non accedit, nisi in vno tantum, vt vides Ezech. 24. in quo etiam הָ additum est. Et in הָרוּחָ spatium, dilatatio. Exod. 8. sed apud Rabbinos saepe.

הָ in fine.] plurima sunt quae desinunt in הָ & omnia foeminea, & הָרֵעַ id est accentu in vltima, posito הָ ante הָ vt supra; nam.

הָלֵל significat accentum in penultima.

Quando autem הָ in fine nominis sit superaddita & formatiua, nominis, vel Heemantica tantum, Grammatici communiter sic distinguunt, quod formatiua est, & superaddita; quando accentus ponitur in penultima, vt הָלֵל nox הָרֵעַ Sol. Iud. 14. 18.

Illa vero quae est signum foeminini tantum, habet accentum in vltima precedente הָ & in regimine mutatur in הָ & הָ in patach.

Mihi videtur quæstio de lana caprina; nulla enim ה in fine est signum fœmininum, quæ non sit etiam heemantica, & superaddita, ut patet in צוקה eadem enim ה est signum fœminini, & formatiua nominis fœminini. sed

Quod præcipue est adnotandum, quod ea nomina quæ habent in fine ה, & dicunt esse radicalem, & deriuari a Verbis Quiescentibus Lamed Hè, illa ה ultima est pro signo vtriusque rei, & meo iudicio perit radicalis, & ה est formatiua, & signum fœminei, ut in הַצֵּה אַ צֵּה præceptum, & הַחֵה אַ חֵה quiescere. Radicalis tamen est quando in fine præcedit segòl, ut קַקְהָ & קַחְהָ vbi Hè non mutatur in ה & segòl transit in zère, ut קַקְהָו : קַחְהָו. Sic קַחְהָו populus, & similia, in quibus ה est pro vtroque, pro signo fœm. & pro formatione, vel heemantica, ut diximus. & nota hoc.

Regule de Heemanticis in genere.

א aut habet — aut * nec nisi dictionem incipit,
ב in capite frequens cū chirec, vel segòl. vel scèua, vel paràch: in calce rarum admodum, ut שֶׁשֶׁם :

ג Initio posita proprijs (ferè) nominibus conuenit, ut supra: rarò nominibus appellatiuis.

ה dictionem claudens præeunte * vel chirec, vel sciurèc, est signum generis fœminini, utי ה. Sic si desinat in cholèm. Et est pariter formatiua Verbalium, ac de numero Heemanticarum, & fiat pro vtroque. Quicquid alij.

ו, Initio posita Propria nomina (sed non semper) conficit, ut יַעֲקֹב יַעֲקֹב sed in יַעֲהָר oleum est appellatiuum.

ז In fine addita Gentiliciorum, seu Patronimicorum index est, ut מִצְרַיִם עֲבָרָה Egyptianus, Hebræus.

ח Item & Numeralium, ut עֲבָרַי quæ Ordinalia Latinis dicuntur, ut שֶׁשֶׁשֶׁי tertius.

ט In Adiectiuis locum etiam habet, ut נִכְרֵי externus, a, um.

י Reliquæ functiones litterarum Heemanticarum patent ex Tabulis.

Heemantica in Imperfectis.

In Defectiuis Pe Nun, vel Iod, & sine heemanticis.

ruina	מפלה	statua	מצבה	profecio	מסע	liberatio	הצלה	
plaga	מגפה	diluuium	מבול	ferra	מסור	statua	מצבת	Def. P. Nan.
				apprehensio	שיג	terebra	מקבת	

In Quiescentibus Pe Aleph.

ramus	אמיר	reus	אשם	pulsis	אבק
-------	------	------	-----	--------	-----

caetera, vt in Perfectis.

In Quiescentibus Pe Iod.

natiuitas.	מולדת	mustum	תירוש	habitatio	שבת	scientia	דע
incola	תושב	increpatio	תוכחה	germen	בול	rectitudo.	מישר
utilitas	תועלת	fomnus	שנה	habitatio	מושב	disciplina.	מוסר
		conuentus.	מועד	hereditas	מורשה	auster	תיבון

In Quiescentibus Haïn V au.

vaticium	ערה	timor	מגור	confusio	בושה	externus	זר
remissio	המוגה	exultatio	ששון	lassus	זענה	lux	אור
lecythus	אסוד	pupilla	אישון	peregrinus	גר	mors	מות
quies	מנוחה	querela	תלונה	cras	שוק	bonum	טובה
elatio	זרון	lassa	זעפה	domus	בית	torcular	מורה
testimonium	עדות	Vrbs	עיר	intelligentia	כינה	trituration	ארוש
anigma	חידה	fortis	איתן	requies	הנחה	diuerforium	מלון
peruerfitas	זעולה	seges	קמה	candelabru	מנורה	vacuitas	ריקם

Hæc tria † sunt formæ perfectæ : nam Vau radicalis fit mobilis, & formatur nomen perfectum dissyllabum.

In Quiescentibus Lamed Aleph.

peccatum	חטא	pro	immundus	טמא	exercitus	עבא
copendij causa	חטא		zelotes	קנא	iuncus	גמא
peccatum	חטאת		folium	כפא	miraculum	פלא

pro חטאת formæ perfectæ ה conuertitur in ת.

In Quiescentibus Lamed He.

Fœminina (in hac specie) in quibus ante ה est camèz, tale ה non radicale est, sed ה fœmin. heemanticum. at si ה finale aliud ante se punctum habuerit, radicale erit. Alij aliter: nec distinguunt talem ה cum id non sit necessarium.

mæstus	רָוִי	propinquus	עִמִּית	fructus	פְּרִי	annus	שָׁנָה
potus	שָׁקוּי	foror	אֲחוֹת	atramentum	רֵיחַ	pauper	עָנִי
fructifera	פְּרִיָּה	exilium	גְּלוּת	animans	חַיָּה	pratium	אֲחוּ
stertus	בִּכּוּה	fastus	גְּאוּת	ariditas	עֵיבָה	ager	שָׂדֶה
silentium	דְּוִמְיָה	canalis	שׁוֹקֵת	multum	הֶרְבֵּה	pater	אָבִי
navis	אֲנִיָּה	capitellum	צִפּוֹת	merces	אֲתָנָן	angulus	פִּינָה
prosperitas	שְׂלוּחַ	capivitas	שְׂכִית	sursum	מַעַל	focius	רֵעָה
radenda	עֵרֶבָה	redemptio	פְּדוּת	visum	מֵרָאָה	nomen	שֵׁם
cauda	אֲדָנָה	ocessio	תַּנְּחָה	merces meret.	אֲתָנָה	combustio	כִּי אֶכּוּחַ
leo	אֲרִיָּה	spes	תִּקְוָה	poculum	מִשְׁקָה	error	תּוֹעָה
stuitas	קִרְיָה	aqueductus	תְּעֵלָה	mandatum	מִצְוָה	videns	חִזּוּה
putrida	מִרְיָה	exemplar	תְּכִנִּית	pecus	מִקְנָה	morbis	חֹלִי
superior	עֲלִיּוֹן	augmentu	תְּרִבּוּת	incrementu	מִרְבִּית	inanitas	תְּהוּ
factum	עֲנִיָּו	mansio	תְּחִנּוּת	voluntas	רְצוֹן	manus	יָד
volumen	גְּרִיזוֹן	pacatus	שְׁלוֹ	conceptus	חֲרוּץ	ira	חֲרִי

In Duplicantibus Hæyn.

aulcum	כֶּסֶף	purus	זָךְ	integer	תָּם
tremor	חֶנָּה	puta	זָכָה	umbilicus	שֵׁר
umbraculum	סִכָּה	proclamatio	רִבָּה	clypeus	מִגֵּן
murmur	הִמְלִיחָה	aulzum	כֶּסֶף	robur	מַעֲזֵז
discursus	מִשְׁקַף	mollicies	מִרְוּחַ	opus extenuatū	מִוֶּרֶחַ
supputatio	מִקְסָם	gratis	חֶנֶם	volumen	מִגֵּלָה
oratio	תְּפִלָּה	tenuis	דָּל	robur	עֹז
				nidus	קִוִּי

In Compositis Pe Nūn Lamed Aleph.

idem	כֶּשֶׁתָּן	pondus	מִשָּׁן	nubes	סִיָּה
excellentiā	שְׂמֵתָה	solitudo	מִשְׁתַּוֵּן	vastatio	מִשְׁוֹתָה
prophetia	נְבוּחָה	propheta	נְבִיאָה	flamma	מִשְׂתָּה

In Comp. Pe Nùn Lamed Hè.

rixia	קצוה	virga	קטף	plaga	ככה
tentatio	נסיון	innocens	נקי	lectus	סוף

Pe Iòd Lamed Aleph.

fordes	חמץ	fordidus	חמץ	excrementum	חמץ
Idem	תוצנה	& תוצנה		exitus	תוצנה
Idem	חמץ	Germen, filius	חמץ	timor	יראה

Pe Iòd, Lamed Hè.

molestia	תורה	lex	תורה	pulcher	יפה
Essentia	תושבה	pulchritudo	יפה	doctor	בונה

Ex Pe Nùn Lamed Nùn.

donum	תתן
-------	-----

¶ In cæteris ordinibus idem fit, quod in dictionibus Perfectis, nempe vt nomina interdum ex radicalibus tantummodo consistant litteris, interdum aduocentur Heemanticæ. Sed quemadmodum in Verbis nunc littera planè deperditur, nunc in illius vicem adsciscitur dâghese, vel vocalis longa; nunc ipsa aut inuariata existit, aut in aliam mutata quiescit; rursus mouetur. Hæc (inquam) utcumque variât, in ipsis quoque cernuntur nominibus, & sic diuersas Formationes recipiunt. Iam cû (præter Quiescentia Hâjn Vâu) prorsus nulla sint verba, quin Perfectorum conjugationem multis locis admittant, fit, vt in huiusmodi ordinum nomina formæ etiã quadrent Perfectorum. Atque adeo in Quiescentibus Pe, vel Lamed Aleph nullam aliam reperiâs, præter קטף quæ tamen ad formam quinque punctorum reducitur, vt תוצנה quod ad תוצנה reuocari potest, nisi quod Aleph remansit quiescens in Aleph.

Nota

Tabula Nominum quatuor, seu quinque litteris constantium (quæ alii Geminata) cum Heemanticis, vel sine formatorum.

pluvia	סגור	granum	גרגר
adulterium	נאמן	crocus	כרכום
paruulus	פרחן	cochlea	שכלול

rel.

hæcel-

fiscella	פֶּלְעָל	quietus	שָׁמָנִי
rubigo, reg.	פֶּלְעָל	vertex	קֶרֶקֶי
leuis	קִלְוֶקֶל	Abacuch, propheta	חֶבְקֻקֶי
durus, peruersus	פְּתִילְתֵל	subuiridis	יִרְתֶקֶק
tuba classica	חֶצְצֶרָה	pulcher	יִפְהֶפֶח
turpitude	שְׁעֵרֵרֵית	squama	קֶשֶׁקֶשֶׁת
Gallia	צֶרְפֶת	turpitude	שְׁעֵרֵרֵית
farthân	צֶרְפֶן	baltheus	חֶבְנֶט
sphæra	כְּפֶתֶזֶר	virga	שֶׁרֶבֶית
arca	אֶרְבֶן	thesaurus	גִּנְזֻךְ
drachma	דֶרְכֶמֶזֶן	ferrum	בִּרְזֶל
November	כֶּסֶלֶו	crus	קֶרְסֶל
Amalech	עֶמְלֶק	concubina, secunda vxor	פְּלִיֶשׁ
Araphel, caligo	עֶרְפֶל	petra dura	חֶלְמִישׁ
Bdellium	בְּדֶלְח	Hispania	סֶפְרֶד
Niger, turpis	שְׁקֵעֵרֶזֶר	fascia pectoralis	פְּתִיגֶל

Quinque litterarum .

vestis è lino lanaq. contexta	שְׁעֵטֶזֶי	purpura	אֶרְבֶן
rana	עֶפְרֶזֶע	phiala	אֶנְרֶטֶל
vulgus promiscuum	אֶסְפֶסֶף	drachma	אֶדְרֶכֶזֶן

Huiusmodi sunt plura nomina apud Rabbinos, & Paraphrasim Kaldeam, quã illi sequuntur. sic nomen, Petra dura, & subuiridis, & alia.

Appendix.

Multa huius generis, quæ aliquam litterarum thematis, seu radicis congeminant, non solum Epitaseos causa, verum etiam, sonoritatis, & Euphoniæ, vt Kimki in Michòl. Alij hanc litterarum repetitionem, *Nomina Diminutiua* (vt loquuntur) reddere maluerunt; vt, subuiridis, subnigra, deiculi, &c. Quamquam sit alius diminutionis modus per ון vt שְׁבִתֻן : per ך vt נְחֻשְׁתֶן paruum æs; per Epenthesein Iod, vt נְמִינֶזֶן filius David. Et hæc quæ proprium Hebræis & familiarem numerum superant, ac diuersas habent quatuor, aut quinque litteras, non sunt illa quidem admodum pauca; non tamen ad peregrinam linguam referenda, vt nonnulli senserunt. Patet prius ex exemplis: postremû vero ex rationibus in Thesauris opportunius adducendis.

Tabula Monosyllaborum à diuersis Verbis.

Iux	נִיר	faba	פּוֹל	generatio	דִּיר
pater	אֶב	tempus	עֵת	canticum	שִׁיר
frater	אָח	nomen	שֵׁם	dies	יוֹם
peregrinus	גֵּר	fructus	פֵּרוֹל	stercus	נֶזֶע
externus	זֶר	secretum	סֵדֶר	olla	סִיר
manus	יָד	mensura, hin	הֵינ	fors	פּוֹר
perfectio	תָּם	lignum	עֵץ	os, oris	פֶּה
filius	בֵּן	manus	יָד	perfectus	תָּם
hortus	גֵּן	pauper	פֶּלֶא	purus	זָךְ

Et alia sexcenta.

Tabulam Nominum singularem tantum habentium, habes supra fol. 166.

Nominum pluralem tantum habentium, vel dualem, habes supra eod. fol.

Nominum in utroque numero utrumque genus habentium, supra.

Nominum dumtaxat Masculinorum in utroque numero, supra in Tabula Variæ Declinationis.

Nomina in singulari masculina, in plurali vero foemina.

Mensa	שֻׁלְחָנוֹת	שֻׁלְחָן	Puteus	בּוֹרוֹת	בוֹר
Sacrificium	קִרְבָּנוֹת	קִרְבָּן	Throni	כִּסְאוֹת	כִּסֵּא
			Tabulae	לוּחֹת	לוּחַ

De mutatione Punctorum.

Præsupposita tam diuersa formatione Nominum, ad hanc difficiliore accedimus, quæ agit de mutatione punctorum (quæ simpliciter formant nomina in statu absoluto singulari) in alia puncta in plur. in utroque regimine, & in affixis. Cum enim omnium ordinum formæ certis quibusdam legibus teneantur; vt scias, vbi puncta stata persistant, vbi contra in alia vertantur, & à sedibus proprijs expellantur, succedentibus Tabulis, & Regulis planum fiet. Certis autem de causis puncta hæc mutari consueuerunt, sicuti hæc tantum, non illa puncta mutantur, vt infra.

De causis mutationis Punctorum.

Punctorum mutationis causæ in Nominibus, aut Verbis, sunt sex. Regimen, Affixum, Numerus pluralis, Genus fœmininum, Littera Paragogica, seu Addititia; & Accentus, præcipuè Pausatius.

De Regimine.

Regimen mutat puncta aliter in Masculinis; aliter in fœmininis. In Masculinis mutat item diuerso modo, prout sunt diuersæ vocales, quibus formantur, quæ sunt mutabiles, vt infra in Tabulis, sic:

קָצִיר	חֶכֶם	שָׁכַר	גִּדּוּל	וְקוֹ	וְכֵר	Status absol.
קָצִיר	חֶכֶם	שָׁכַר	גִּדּוּל	וְקוֹ	וְכֵר	Regim.

In fœmininis vero primo in nominibus desinentibus in ה præcedente camèz הַ vt תּוֹרָה mutat ה in ת & ה in פatach sic תּוֹרֵת Psalm. 18. aliquando perdurat, vt infra. In fœmineis desinentibus in ת præcedente duplici segòl, aut patach, vel præcedente chirèch, vel sciurèch non mutat puncta, vt patet in superiori Tabula. Eandemquè mutationem obserua in nominibus Heemanticis desinentibus in הַ vel הַ... duplex, vel in chirèch, vt in superiori Tabula.

In Monosyllabis verò mutat diuersimodè, vt

Stat.abfol.	nomen	שֵׁם	filia	בַּת	torcular	גֶּת	Princeps	שָׂר
Regim.		שֵׁם	בַּתּוֹ		גֶּתוֹ			שָׂר
	Sed nidus	קוֹ			frustum	פֶּת		
	facit	קוֹ				פֶּתוֹ		
	adiectiuum	כֵּל	vero	mutat in	כֵּל			
Stat.abfol.	Quædam addunt Iod, vt Frater				אֶחָי	Pater	אָב	
					אֶחָיו	in reg.	אָבִיו	
	Quædam contrahuntur; sic: Domus				בַּיִת	exercitus,	חַיִל	
					בַּיִת	in regim.	חַיִל	
Stat.abfol.	Medietas				חֶרֶב	Mors	מוֹת	
Regim.					חֶרֶב		מוֹת	

Hæc vero cholem non mutant in regimine, sed in affixis.

fortitudo עוז perfectio תם

¶ In plurali Masculino regimen formatur à suo plurali, excluso Mèm formatiuo, & chirech verso in zère, sic

Singulari שׂיר Plur. שׂירים reg. plur. שׂירי

In duali mutatur pàtach in zère, vt שׂירי cæli, שׂירי reg. manus, ידיו reg.

¶ In fœmininis vero pluralibus eadem est terminatio, & forma litterarum cum ea, quam habent in statu absoluto plurali, vt תורת חכמות sapientiæ, תורות leges.

Sed ybi adest affixum, semper post ת subditur Iòd more pluralis masculini, & sic in omnibus formis fœmininorum; nisi quod pro הם licet collocare ם solum, & litteram Iòd abijcere, vt desinat videlicet in ך haud aliter quam singulare. Item plur. fœmininum quibuscumque finiatur affixis, eadem habet vocales in primoribus syllabis; masculinum non item.

¶ Nota tamen, quod Regimen non admittit articulum ה ante se, vt dicas exempli gratia הדיברתי verbi patris mei, & similia.

Numerus Pluralis.

Cum duplex sit, dupliciter mutat. Nam masculinus format (vt supra dictum est) addita syllaba ים & chirech sub vltima littera posito, vt

חכם שׂיר דָּבַר sing. verbum.

חכמים שׂירים דְּבָרִים plur. verba.

Fœmininus vero format sic, conuertendo ה vltimam formatiuam cum ך precedenti in ות idque in vtroque statu, sic

חכמות חכמה מלכות מלכה tia, Sapiencia, ך, regina,

In alijs vero formationibus diuerso modo, vt infra in Tabulis affixorum in nominibus fœmineis magis patebit.

Nomina Propria fœminea voce desinentia non sunt his regulis obnoxia, vt supra dictum est cap. de nomine rei, notab. secundo.

De Genere Foeminino.

Genus Fœmininum etiam mutat, vt patet ex Tabula nominum quæ habent vtrumque numerum in vtroque genere, vt

A a 2 ma-

	Plur.	Fœmin.	Plur.	Masc.
magna	גְּדוּלוֹת	magna גְּדוּלָה	magni גְּדוּלִים	magnus גְּדוּל
	חֲכָמוֹת	חֲכָמָה	חֲכָמִים	חֲכָם
visitata	פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה	פְּקוּדִים	פְּקוּד

Litteræ Paragogicæ, seu Additiuæ sunt quatuor (in nominibus) quæ mutât puncta sic: In Verbis. In Nominibus.

שְׂכָנִי	Habitatores. Abd. 1.	מִרְעָה	in terram. Gen. 29.
חֲנָנִי	commotio. Esai. 19.	בְּנוֹ	filius Behor. Num. 24.

Et in fœmineis רַבְּתֵי multa. Thren. 1. Plura infra in tract. de litteris Paragogicis.

Accentus Pausatiuus dicitur ille, qui vicem Periodi habet; huiusmodi est Zachèph Karòn, Reuiàh, Segullà, Pàsùch, & Scilsceler. & hoc passim.

Finis periodi est, quando est media clausula versus, seu comma, quod Hebræis est אַ & vocatur athnàc; aut quando clauditur integro puncto tota periodus, quam ipsi notant hoc signo אַ & additur altera figura; & nominatur sòph pàsùch, sic אַ וְעַתָּה: Gen. 1. 1.

Non tamen hi omnes mutant puncta, sed Athnàc, & Sòph pàsùch semper valent mutare, etiam si non semper & re ipsa mutant. Eadem mutatio quæ sub his duobus fit, in alijs etiam faciendâ erit, ubi puncta permutari contigerit. Vnde finis periodi hac in re existimabitur, quando aliquis horum accentuum dictionem afficit.

Nota etiam, quod quando in fine periodi fit mutatio (quia tunc fit pausa) vocalis brevis transit in longam, & hoc in primori syllaba ex duabus vltimis, vt שְׂמֵשׁ pro שְׂמֵשׁ vbi ex segòl fit càmèz.

Vt contra in Regimine mutatio punctorum fit in vltima syllaba primi nominis, vt מְקַרְשֵׁי-יְהוָה pro מְקַרְשׁ in statu Absoluto.

De Affixo, seu Pronomine Inseparato.

Sexta causa mutationis punctorum est Affixum, quod requirit altiorem indaginem. Vocamus *Affixum*, quod alij *Pronomen Inseparatum*, & *Deriuatiua*, seu *Composita*: hæc nihil aliud sunt, quam quædam harum & harum litterarum cum nominibus coniunctio, seu compositio. Quæ autem sint istæ litteræ addendæ, diximus supra.

De *Separatis* vero *Affixis*, seu *Pronominibus Dissunctis*, vel *Primitiuis*, infra agemus.

Nota.

Hæc autem mutatio adeo varia est, & nullis legibus obstricta, vt magis vsu & exercitatione, vel praxi addiscatur, quam regulis. Regulæ enim certæ & generales tradi nõ possunt, cum pluribus ex syllabis & vocalibus formentur, & consent. Idcirco

Ponuntur prius exempla in Perfectis nominibus & masculinis & dissyllabis, deinde in fœmineis, quia facilior erit speculatio. Hæ autem sequentes mutationes ab omnibus Tyronibus, suo peculiari ordine (Hebraico inquam, non Latino) memoriæ mandari debent, vt in illis progressus aliquos facere valeant. Illis enim memoria retentis facilis erit lectio Cõment. Hebraicorum, qui sine vocalibus scriptitant, pro illis enim regulæ frustra multiplicantur.

Mutatio Perfectorum, & Dissyllaborum Nominum causa Affixi.

<p>וְכָרַת Verbum Status Absol. וְכָרַת</p>	<p>verb. vestrum, m.g. וְכָרַתְּם</p>	<p>verb. mea, com. vel וְכָרַתִּי</p>	<p>cum daghesc. וְכָרַתְּ</p>
<p>verb. patris mei. in Reg. וְכָרַתְּ אֲבִי</p>	<p>ver. nostrum, co.g. וְכָרַתְּנוּ</p>	<p>vel וְכָרַתִּי</p>	<p>plur. וְכָרַתְּוּ</p>
<p>verb. eius, m.g. cum affixo וְכָרַתְּ</p>	<p>verb. eius, fœm. g. וְכָרַתְּהָ</p>	<p>verb. illorum, m.g. vel וְכָרַתְּהֶם</p>	<p>regim. וְכָרַתְּוּ</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>verb. tuum, fœm.g. וְכָרַתְּהָ</p>	<p>vel וְכָרַתְּמוֹ</p>	<p>minor. וְכָרַתְּוּ</p>
<p>verb. tuum, m.g. vel וְכָרַתְּ</p>	<p>ver. illarũ, fœm.g. וְכָרַתְּ</p>	<p>verb. vestra, m.g. וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>Et propter daghesc precedens littera est cum sed cum gutturali. Sapiens וְכָרַתְּ</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>ver. vestrũ, fœm.g. וְכָרַתְּ</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>Regim. וְכָרַתְּכֶם</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>וְכָרַתְּכֶן</p>	<p>verb. nostra, com. וְכָרַתְּנוּ</p>	<p>eius וְכָרַתְּמוֹ</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>Pluralis. Verba. וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>verb. illius, fœm. וְכָרַתְּהָ</p>	<p>Plur. וְכָרַתְּכֶם</p>
<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>Regim. וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>Verb. tua, fœm. vel וְכָרַתְּהָ</p>	<p>regim. וְכָרַתְּכֶם</p>
<p>verb. meum, com. וְכָרַתְּ</p>	<p>verb. alicuius. Regim. וְכָרַתְּ</p>	<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>
<p>verb. illorum, m.g. vel וְכָרַתְּ</p>	<p>verba illius, m.g. וְכָרַתְּ</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>verb. tui, m.g. וְכָרַתְּ</p>	<p>ver. illarum, fœm. וְכָרַתְּהֶן</p>	<p>Vicinus וְכָרַתְּ</p>
<p>vel וְכָרַתְּ</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>verb. vestra, fœm. וְכָרַתְּכֶן</p>	<p>in Regim. וְכָרַתְּ</p>
<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>cum affixis וְכָרַתְּכֶם</p>	<p>וְכָרַתְּכֶם</p>
			<p>וְכָרַתְּכֶם</p>

כְּרִמִּי	Orbis תְּכֵל	non variat. ו	renuens כִּינִן
כְּרִמִּיחִם	sine affixis reperiuntur	vulpis שׁוּעֵל 14	Quæ tamen non habent affixâ, quia sunt Adiectiua.
כְּרִמִּיכֶם	sed faceret תְּכֵלוּ	Plur. שׁוּעֵלִים	fortis נְפִיר 19
כְּרִמִּינוּ	תְּכֵלְהוּ	& cum patâch סוּגֵר	Plur.&c. נְפִירִים
כְּרִמִּיה	&c. תְּכֵלִי	caret cum daghêsc scala מֶלֶם	Dux מְלוּוֹךְ 20
כְּרִמִּיךְ	hyffopus מְזוּכ 10	mutatur camêz in zcu spelta כֶּסֶם 15	Duces מְלוּוֹפִים
כְּרִמִּיהוּ	& nudus עָרוֹם	cū daghêsc. כֶּסֶמִּים	&c. מְלוּוֹפִי
כְּרִמִּיכֻן	Plurale cum daghêsc nudi עָרְוִים	longe cum breuibus.	côgregatio קְבוּץ 21
כּוֹכֵב	עָרְמִי	latro גַּנֵּב 16	קְבֻצוֹ ו
כּוֹכְבֵי	&c. עָרְמִיּוֹ	in regim. גַּנֵּב	22 חֹדֶשׁ
כּוֹכְבֵיךְ	præsepe מְכֹסֵם 11	גַּנְבֵי	& sanctitas קֹדֶשׁ
כּוֹכְבֵיכֶם	in reg. Efa. i. מְכֹסֵם	גַּנְבֵיךְ	חֹדֶשׁ
כּוֹכְבֵיכֶם	מְכֹסֵם	גַּנְבֵיכֶם	Plural. חֹדֶשִׁים
כּוֹכְבֵיכֶם	Plur. מְכֹסֵמִים	גַּנְבֵיכֶם	חֹדֶשִׁי
כּוֹכְבֵיכֶם	מְכֹסֵמִי	baculus מִקְלֵל 17	sed secunda existente gutturali opus פְּעֵל
כּוֹכְבֵיכֶם	מְכֹסֵמִי	מִקְלֵל	פְּעֵלוֹ
כּוֹכְבֵיכֶם	מְכֹסֵמִיךְ	Plural. מִקְלֵלוֹת	opera פְּעֵלִים
כּוֹכְבֵיכֶם	מְכֹסֵמִיכֶם	&c. מִקְלֵלוֹתֵי	tabernaculum מוֹהֵל
כּוֹכְבֵיכֶם	mutantur præter normam aut alterius sunt speciei.	Secunda quandoque est gutturalis aut vt, minister שְׂרָת 18	sed papyrio reg. מוֹהֵל
כּוֹכְבֵיכֶם	fascia קִישׁוֹר 12	festinans מוֹהֵר	מוֹהֵלוֹ
כּוֹכְבֵיכֶם	& cum daghêsc	misericors רַחֵם	מוֹהֵר
כּוֹכְבֵיכֶם	foris, potens גְּבוּר		מוֹהֵל
כּוֹכְבֵיכֶם	nihil mutat.		מוֹהֵל
כּוֹכְבֵיכֶם	cibus מְזִכֵּל 13		מוֹהֵל
כּוֹכְבֵיכֶם			מוֹהֵלִים

&c.	אֶחָדָם	גַּעְרָה	מַלְכוּי	סַפְרָה
	אֶחָדָם	גַּעְרָתְכֶם	מַלְכוּיָהֶם	plur. סַפְרָיִם
	אֶחָדָנּוּ	plur. pueri. גַּעְרִים	Segòl in -; in plur. גַּעְרֵי	regim. סַפְרֵי
	אֶחָהּ	regim. גַּעְרֵי	feruus עַבְדְּ	סַפְרָיו
	אֶחָדָהּ	גַּעְרֵיו	עַבְדּוֹ	סַפְרֵיהֶם
	אֶחָלוֹ	גַּעְרֵיהֶם	plur. עַבְדִּים	fed cum gutturali , auxilium עֶזְרָה 27
	אֶחָלְכֶן	Sex punctorum .	עַבְדֵי	עֶזְרוֹ
fed pollex	בָּהוּ	vestis בְּגָד 25	עַבְדָּיו	&c. עֶזְרָה
fator	בְּנֵשׁ	in reg. cod. modo בְּגָד	עַבְדֵיהֶם	pars חֶלֶק
non variant chòlem.		בְּגָדוֹ	עַבְדֵיהָ	חֶלְקוֹ
salutare	יִשְׁע 23	בְּגָדָהּ	ut אֶרֶץ	vitulus עֵגֶל
	יִשְׁעוֹ	בְּגָדֵי	אֶרְצוֹ	עֵגְלוֹ
&c.	יִשְׁעָהּ	&c. בְּגָדָם	plur. אֶרְצוֹת	Secuà cum longis , & breuibus.
fic etiam flos	פְּרָח	plur. vestes בְּגָדִים	regim. אֶרְצוֹת	mel רֶבֶשׁ 28
in regimin.	פְּרָח	regim. בְּגָדֵי	אֶרְצוֹתָיו	regim. רֶבֶשׁ
	פְּרָחוֹ	vestes illi* בְּגָדָיו	femen זֶרַע	רֶבֶשׁוֹ
	פְּרָחָהּ	&c. בְּגָדֶיהָ	זֶרַעוֹ	רֶבֶשָׁיו
plur.	פְּרָחִים	Geminum segòl ha bet plurale, vt ge- minum non tamen semper, vt infra.	plur. זֶרַעִים	item cum dàghefc. tempus זְמַן
	פְּרָחֵי	Segòl in patach.	זֶרַעֵי	זְמַנּוֹ
	פְּרָחֵיהּ	Rex מֶלֶךְ	זֶרַעֵיהֶם &c.	זְמַנֵּי
	פְּרָחֵיהֶם	מֶלְכּוֹ	Quinque punctorum.	plur. זְמַנִּים
	גַּעְרָה 24	plur. מֶלְכִים	liber סַפֵּר 26	regim. זְמַנֵּי
	גַּעְרֵי	מֶלְכֵי	in reg. codem modo.	זְמַנּוֹ
			in affix. סַפְרוֹ	magnitudo גְּדוֹל 29
				brachium זְרֻעַ
				זְרֻעוֹ

	זְרוּעוֹ plur.	זַמְכִים plur.	נְוִילִים plur.	terminus	גְבוּל 35
	זְרוּעָה filium	פְּתִיל 31	humerus	שֶׁכֶם 32	גְבוּלוֹ
&c.	זְרַעְכֶם plur.	פְּתִילִים plur.	in affix.	שֶׁכְמוֹ	fic peculii רְכוּשׁ 34
lupus	זַמְכִ 30	fic stultus	נְוִיל	שֶׁכְמוֹ	רְכוּשׁוֹ

Quæ Vocales mutabiles, & in quas.

Omniū punctōrum siue vocalium permutabiles sunt sex, non plures, Kamèz, Zerè, Segòl, Chòlem, Sceuà quandoque, & Vau sciùrech rarò. Cæteræ non variantur. Vt enim Græci (ex Genebrar.) vocalium suarum quasdam dicunt in verborum incrementis mutabiles: ita Hebræi in decrementorum sex causis (de quibus supra) vocales quasdam in alias permutari docent; reliquas vero esse statas, & immutabiles:

Non quod puncta aliqua sint, quæ non possint, aut soleant aliorum vicem obire, hoc enim falsum est, & distinguendum; cum præsertim puncta cognata (de quibus initio Grammatices) mutuas sæpè præstent operas. Sic enim confunduntur — .· & chirèch: sic chòlem, sciùrech, chibbùz, & — sic .· — & — Sed quia hoc in his sex perpetuum, & regulare sit, cum aliqua causarum adest.

¶ Dixi sex, contra quorundam sententiam; quia non illa tantum quatuor mutantur, vt patet ex Tabulis supra positis nu. 5. in קְרוּל & num. 10. in עֲרַמִים quod an per se, an per accidens occurrat, non est attendendum, eo magis quia sexcenties occurrit.

In quas mutantur, & quomodo.

Quidam contexunt plures regulas: sed mea sententia satis exempla ipsa essent: nam certa regula tradi non potest, maximè in plurisyllabis. Breuitatis ergo notabilia hæc subijcio.

— Primæ syllabæ, vel sedis.

¶ 1 Sedes, & syllabas in vnoquoque nomine distinguendas, & obseruandas esse supra diximus, hoc enim præcipuum est in punctōrum mutatione. Kamèz ergo, quod residet in prima syllaba nominis perfecti (vocamus autem compositum ex duabus syllabis, & nulla additicia litera constans) transit in Sceuà, quæcunque acciderit conuertendæ vocalis ratio, vt

זָבַר ob regimen mutat זָבַר verbum alicuius.
 זָבָרִים ob plur. verba. ob affixum זָבַרְוִי verbum eius.
 זָבַרְוִי vero adiectiuū, in fœminino זָבָרָה sapiens, & sic de alijs.

— *secundæ syllabæ, vel sedis.*

— Secundo loco positum in singulari regimine, & duobus affixis קָם כֶּן conuertitur in patach. At in plurali regimine, & quatuor affixis קָם הֵן הָם הֵן mutatur in sceuâ. Excipe in daghèstatis, vt in גָּבַב vbi — ferè vbique permanet in affixis pluralibus. Vide tabulam supra num. 1. In reliquis inuariatum manet. & hæc est natura — quæcumque alioqui præcedat vocalis, vel consequatur, vt cernere est in גָּדוּל & כּוֹכַב

De .. *primæ syllabæ, vel sedis.*

2 In prima sede positū variat eodem modo, vt loci eius kamèz, si modo secundum punctum fuerit — alioqui non mutatur. hoc autem fit, ne mutetur formatio ipsa nominis.

Quandoque mutatur in sceuâ, maximè si secundum fuerit .. vt שָׁבַט שָׁבַטוּ שָׁבַטוּ שָׁבַטוּ sic יָצַר יָצַרוּ Vel dicito, quod zère prioris syllabæ, post quod venit — vel .. transit in sceuâ; nisi forte interuenerit Iòd, vt הִיבֵל : הִיבְלוּ :

De .. *secundæ syllabæ, vel sedis.*

4 In secunda sede mutatur, vel permanet ad eum modum, vt dum afficitur camèz, maximè si primum punctum sit —

In regimine tamen plurali interdum retinetur, vt חָפְצִים חָפְצִי חָפְצִי alioqui vel manet; idque in regimine tantum singulari, vt in כָּרַם in regimine כָּרַם vel mutatur in sceuâ, vt supra, in plurali: sed interdum permanet, vt שׂוֹמְרִים & תּוֹפְרוֹת & alijs paucis.

Nota, quod nulla prorsus puncta in regimine singulari mutantur, præter kamèz, & zère, habens ante vel post se —

De *sceua in alia puncta.*

Ex sceuâ, & alijs punctis formantur nomina, vt supra numeris

28. 29. & seqq. ex quo colligis, quod solet etiam per se mutari in alia puncta: quandoque remanet vt in num. 28. in regim. quandoque in chirèch, vt ibidem in affixis פְּרִי פְּרִי פְּרִי modo tràsit in cōpositum maximè sub gutturali, vt nu. 31. מְדִיל quandoque permanet, ne scilicet mutetur formatio ipsa nominis.

De sceuà in chirèc per accidens.

Sceuà verò in chirèch permutatur, per accidens (mea sententia) & ex alia causa. Nam quia ex legibus præscriptis in regimine plurali, ac pronomibus quatuor הָם הֵן כֵּם כֵּן geminum sceuà contingeret in principio dictionis, recepto more fit, vt prius vertatur in chirèch, interdum etiam in patàch, rarius in segòl. Id quod vbique obseruandum, dum duæ litteræ principales, id est, in primis syllabis existètes, hoc pũcto signari cōtingeret. ^b Exèpla sunt.

דְּבָרֵיהֶם	pro	דְּבָרֵיהֶם	כְּרָמָךְ	pro	כְּרָמָךְ
דְּבָרֵיכֶם		דְּבָרֵיכֶם	כְּרָמְכֶם		כְּרָמְכֶם

^b Huius vero exemplam sit וַיְהִי Gen. 2. pro מִיְהוּדָה: וַיְהִי & c. Alioqui enim quod fieri nequit, vtrumque moueretur; alterum quidem quòd esset secundum; prius verò quod post magnum veniret, aut sub littera notata daghèsc, vt in עֲלֶגְךָ dicitur & in plur. עֲלֶגְכֶם pro עֲלֶגְכֶם

Excipe duo מִישָׁנַי Dan. 2. & מִירְשָׁתְךָ 2. Paralip. 20.

Regula.

Ex his illud colligitur, quod Affixorum natura ea est, quòd cunquē nomen clauerint, eandem rationem obtinent; prout in Verbis litteræ formatiux personarum in fine eadē erant semper. Verum vt affixa hæc nominibus addere noscas rectè, & cum facilitate, nota, quod affixa כֵּן : כֵּם : הֵן in singulari sequuntur regimen singulare: affixa vero reliqua statum absolutum, siue primam vocem affixi. In plurali item regimen plurale sequuntur illa quatuor affixa הֵן : הָם : כֵּן : כֵּם at reliqua sequuntur statum absolutum pluralem quoad puncta. Omissò autem quod ait Quinquarb. dum vult glossare Clenardum, ipse confundit amplius, ego morem

Nota.

hunc discipulis tradebam, vt tanquam in duobus paxillis ea subdistinguerent, in pollice affixa status absoluti, & quæ illum sequuntur; in Indice regimen singulare cum illis tribus, & plurale cum illis quatuor.

De Nominibus quinque & sex punctorum, quæ etiam sunt Millehel, idest accentu in penultima.

1 Nomina sex punctorum in regimine singulari non variant à statu absoluto; sic nomina quinque punctorum, & quæ habent chòlem ante segòl. Patet supra. Præsentibus autem affixis, conuertitur segòl secundo loco in sceuà, vt קָדְשׁוֹ סְפָרוֹ.

In numero plurali, & in statu absoluto mutant in פָּ - vt קְדוּשֵׁי בְנֵי־סְפָרַיִם.

In regimine vero in sceuà, vt קְדוּשֵׁי בְנֵי סְפָרַיִם.

2 Quæ gemino constant segòl, prius in singularibus affixis mutant in chirèc (ob regulam supradictam) vt in num. 25. partim in — vt in קְלָרָה: Quæ vero primam habent gutturalem semper in patàch, vt num. eodem עֵבֶר.

Reijce hic sceuà dilatatum, & affixa illa corrupta, quæ fingit Quinquarboreus, non enim apud Rabinos reperies.

Mutatur autem segòl prioris syllabæ in singulis mutationum, causis in sceuà propriè; sed ne duo sceuà legantur, prius migrat in chirech, aliquando in patàch, maxime cum prima gutturalis est, & in plurali in chatèph patàch; rarius deinde in segòl, vt diximus.

3 In nominibus quinque punctorum migrat zère in chirèch. Quorum verò initium est Hàiijn, vel Chèt, non chirech, sed segòl suscipiunt, vt in num. 27.

Pluralis numerus vtriusque formæ perinde se habet, vt quibus est geminū camèz; sed ratio regiminis, & illorum affixorum כִּן כִּן הֵן הֵן pendet ex — aut .: affixorum singularium ob gutturalem.

Pertinent huc etiam nomina quinque punctorum, quæ ob gutturalem litteram etiam camèz mutant in patàch, vt וְשֵׁעַ impietas, ex Io. Isaac.

De — — — — —

Eundem prorsus obtinent modum, quæ vel secundo loco, vel vtroque sortita sunt patàch, cum huius sint classis. Canon enim est,

est, geminum segòl transire in geminum patàch, si media sit gutturalis, vt נַעַר & vltimam gutturalem mutare præcedens segòl in patàch, vt זַרַע

De י ע

Chòlem subsequente segòl omnibus affixis, & vtroque numero vertitur in י: Quod si penultima fuerit gutturalis, in hac sede collocabitur י: præeunte camèz, vt num. 22.

Idq. verum est etiam in nominibus Imperfectis, quæ constant ex chòlem, & chirech, vt חַלִּי in affixis חַלִּיךָ חַלִּיךָ חַלִּיךָ infirmitas tua.

Sic חַנּוּי humilitas, in affixis חַנּוּיךָ חַנּוּיךָ Psal. 9.

In statu vero plurali absoluto, & affixis ei cognatis modo chòlem retinetur, interdum mutatur in י: nonnunquam in camèz catùph, de quo initio Grammatices, vt

חַחֵלִי sing.	חַחֵלִי Regim.	חַחֵלִי	חַחֵלִיךָ	חַחֵלִיךָ	חַחֵלִיךָ
חַחֵלִים plur.	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ
	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ
	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ	חַחֵלֵיךָ

De י ע

Quæ ob mediam, vel vltimam gutturalem (sit enim in illis quædam contractio) vice segòl habent patàch, eodem modo puncta mutant, vt חַחֵלֵיךָ forma

חַחֵלֵיךָ & חַחֵלֵיךָ galea.

חַחֵלֵיךָ stella, vt nu. 22. in חַחֵלֵיךָ & num. 8.

sed variant, dicimus enim חַחֵלֵיךָ & חַחֵלֵיךָ & habent catèph patàch ob gutturalem, & præeuntem motionem magnam.

Reliquæ formæ etiam Nominum Compositorum, patent ex Tabulis & Regulis iam traditis.

Facilius autem disces hæc omnia ex praxi nominum memoriæ mandatorum, quàm ex tot Regulis, vt etiam mutationes fœmininorum & Monosyllaborum, de quibus mox.

Nota.

DE MUTATIONE PUNCTO-
rum in Nominibus foemineis.

abominatio	תועבה 1	in regim.	בקשות	plur.	עליות
regim.	תועבת		בקשותיו	ancilla	שפחה 10
	תועבתו	lior	חבורה 5	regim.	שפחת
	תועבתה		חברת		שפחתו
	תועבתי		חברתי		שפחתי
plur.	תועבות	plur.	חבורות		שפחתיו
regim.	תועבות	&c.	חברותיו		שפחתם
	תועבותיו	consolatio	נחמה 6		שפחתכם
praeſepe	אורייה 2		נחמת		שפחתנו
in regim.	אוריית		נחמותו		שפחתה
	אורייתו	plur.	נחמות		שפחתך
plur.	אוריית	pars	חלקה 7		שפחתו
séper eodé modo.		regim.	חלקת		שפחתך
Et cum daghesc.			חלקתי		שפחתו
felis	חלתה		חלקתו	plur.	שפחות
in regim.	חלתת	plur.	חלקות	regim.	שפחות
in plur.	חלתות	Secunda existente,			שפחותיו
&c.	חלתותיו	gutturali, sic			שפחותיה
silentium	דומיה 3	petitio	שאלה 8		שפחותי
vt supra. caret plur.		regim.	שאלת	&c.	שפחותיהם
petitio	בקשה 4		שאלתי		semper cum eadem
in regim.	בקשת		שאלתי		mutatione puncto-
	בקשותו		שאלתכם		rum.
	בקשתך	caenaculum	עליה 9	Iustitia	צדקה
plur.	בקשות		עליות	regim.	צדקת
				&c.	צדקתו
					plur.

Notes

plur.	עֲרֻקוֹת	fic cum sciurèch .	גִּזְלוֹתוֹ
regim.	עֲרֻקוֹת	immunditia טִמְאָה	גִּזְלוֹת
&c.	עֲרֻקוֹתָיו	regim. טִמְאָת	bellua בְּהֵמָה sed
In singulari in statu absoluto variat quoad terminationem, in reliquis vero se habet superior.		טִמְאָתוֹ	regim. בְּהֵמָה
linum פִּשְׁתִּיָּה sed		cras בְּחֵרֶת sic	in affixis בְּחֵמָתוֹ
plur. facit פִּשְׁתִּים		ת est pro ה בְּחֵרֶה	בְּחֵמָתָהּ
more masculinorum.		& est pro בְּחֵרֶה	Prouincia מְדִינָה 14
frumentum חֲמֵה sic		spina בְּנִשְׁה	regim. מְדִינָת
pro חֲמֵה		cū scena בְּנִשְׁה	מְדִינָתוֹ
in plur. חֲמֵים		Populus, arbor לִבְנֵה 12	plur. מְדִינָתוֹת
vestis שְׁלֵמָה		plur. לִבְנֵהוּ	semper eodè modo.
regim. שְׁלֵמָת		señus עֲלֵפָה sic	seruitus עֲבוֹרָה 15
שְׁלֵמָתוֹ		plur. עֲלֵפִים	regim. עֲבוֹרָת
plur. שְׁלֵמָתוֹת		oblatio אִשָּׁה	עֲבוֹרָתוֹ
regim. שְׁלֵמָתוֹת		pro אִשְׁשָׁה	עֲבוֹרָתְכֶם
& sic reliqua .		plur. אִשִּׁים	plur. עֲבוֹרוֹת
sapientia חֲכָמָה 11		huc reducant. תַּפְתָּה	עֲבוֹרוֹתָיו
regim. חֲכָמָת		scemina נִקְבָּה 13	fasciculus אֲנָה 16
חֲכָמָתוֹ		regim. נִקְבָּת	אֲנָת
plur. חֲכָמָתוֹת		נִקְבָּתוֹ	אֲנָתוֹ
m. eius חֲכָמָתוֹ		plur. נִקְבָּתוֹת	plur. אֲנָתוֹת
חֲכָמָתוֹ		&c. non mutant.	& sine daghès.
		rapina גִּזְלוֹת sic	fortitudo גְּבוּרָה
		גִּזְלוֹת	regim. גְּבוּרָת
			גְּבוּרָתוֹ
			&c.

&c.	גבורתך	ממלכתו	ממלכותיו
plur.	גבורות	ממלכתה	
	גבורותיו	ממלכתיו	
regnum	ממלכה ^{at} ₁₇	plur.	ממלכות
regim.	ממלכת	regim.	ממלכות

&c. ijdem punctis.
 Variat hoc nomen
 à ceteris, & esset re-
 ponendū potius in-
 ter sequentia.

Affixa Foemininorum, quae desinunt in T àu.

tunica	כתנת ¹⁸	zea	כסמת ²²	& cum chirèch in principio.
regim.	כתנת		כסמתו	epistola
&c.	כתנתו	plur.	כסמים	אגרת
plur.	כתנות	fax	קבעת ^{fed}	אגרות
	קשרת קשרות	plur. &	קבעות	plur.
cum eisdem punctis.		faeces	קבעים	scabies
spica	שבלת ¹⁹		duplex plurale format.	ספחת ^{sic}
plur. masc.	שבלים	propitiatorium	כפרת ²³	אפיס
vapulatio	בקרת		כפרות	bellum
plur.	בקרות	E contra sine da-		בזמ
capitellum	חתרת ²⁰	ghè's propter Rèc		בזמת
	חתרתו	velum	פרכת	בזמתו
plur.	חותרות	plur.	פרכות	hyacinthus
Tertia existente gutturali variat		ramus	צמרת ²⁴	תכלת ^{sic}
vermis	תולעת ²¹		צמרתו	laganum
	תולעתו	plur.	צמרות	צפית
creatio	קוממיות ^{fed}		צמרות	plur.
non variat.			צמרותיו	quinta pars
				שפית
				fulphur
				נפרית
				נפריות
				cū camèz catùph.
				residuum
				שארת
				plur.

plur. מַלְכוּתִים	altitudo גְּבוּהוֹת	29	plur. גְּבוּהוֹת	pro	זָלוּת
grauitas מַלְכוּת	27	plur. גְּבוּהוֹת			
regnum מַלְכוּת		& cum cholèm .			caret singulari .
regna מַלְכוּתִים	stercus שִׁפּוֹת		viduitas מַלְמוּת	50	
fortitudo מַלְכוּת	28	plur. שִׁפּוֹתוֹת	regim. מַלְמוֹת		
		& cum kibbùz ab-			מַלְמוּתוֹ
		breuiato , seu con-			
		tracto	auerticia. מַלְלוֹת	31	

Quoniam diuersa est formatio Nominum Fœmininorum , vt vides ; mutationes punctorum in syllabis , prima , secunda , tertia , vel quarta , certæ tradi non possunt . Quicquid alij . Eiusdem enim formæ nomina diuerso ordine mutant puncta . Exemplam sit .

fœmina נַקְבָּה	&	נַבְלָה cadauer.	נַחֲמָה animal.
	in reg.	נַכְלָת	נַחֲמָה Deut. 2.
		נַבְרָחָה	נַחֲמָתוֹ

fic etiam **מַלְכוּתָהּ** status absol. **מַלְכוּתָהּ** & alijs pluribus .
מַלְכוּתָהּ regim. **מַלְכוּתָהּ**

Vnde praxis est necessaria , & pro Regulis (aduerte quicunque doces) initio percurreret Tyro paradigmata omnia supra posita , ex quibus reliqua erunt illi faciliora , ac vitabitur prolixitas , quæ uti hic superflua , ita in Thesauris processu temporis & artis cognitione necessario edificitur .

Oritur autem hæc varietas è multitudine syllabarum , ex quibus componuntur nomina .

Nam quædam sunt	{	monosyllaba , vt כֶּרֶךְ	Nota.
		duarum syllabarum רַבְרָךְ	
		trium מַמְלָכָה	
		quatuor , & מַמְלָכְוֹת	
		etiam quinque שַׁעֲרֵי הַיָּם	

tam in Masculinis , quam in fœmineis ; tam in simplicibus & perfectis , quam in defectiuis ,

Atius, Compositis, Heemanticis, & Geminatis, siue Quatuor vel quinque litterarum.

Vt autem difficultates omnes superes, & nos multitudinem regularum & exceptionum fugientes, breuitati, & vtilitati consulamus, **NOTA**

Nota.

Quod dato quocumque nomine, cui affigenda sint pro nomina inseparata, debes numerare syllabas inuerso ordine (a calce nempe) & obseruare quod punctum in statu absoluto sit in prima, secunda, & tertia sede; tunc secundum Regulas supradictas in monosyllabo — in — in dissyllabo primum — in — secundum in — In trisyllabo per duplex $\text{—} \cdot \cdot \cdot$ primum in — secundum in sceuà. In trisyllabo per duplex $\text{—} \text{—}$ in duplex $\text{—} \text{—}$ vel $\cdot \cdot \cdot \cdot$ vt supra.

Et præcipue in trisyllabis non attendas priores syllabas, sed vltimas duas tantum; in his enim facienda est mutatio; in præcedentibus vero minime, ne mutetur formatio ipsa nominis, vt

מְהַלְכָה duæ מֵה non attenduntur, nec mutant.

מְהַלְכָה nihil mutatur.

in שֶׁנֶגֶן vltimum — mutatur in — & sic de reliquis. Nam hæc obseruatio plurimum facit ad puncta mutanda, vt patet ex בָּר frumentum, filius, & vltima syllaba דָּבָר Dauar.

Quanquam non semper quæ habent — mutant hoc modo, vt infra in Monosyllabis, sed quia id vt plurimum contingit.

Pro intellectu autem mutationis Punctorum in nominibus Fœmineis superius extensis, neve regulas consulto præterijisse videamur, obserua.

1 Prima syllaba hic non attenditur — & $\cdot \cdot$ vero, vt vides propter gutturalem sceuà in — & — in — mutatur.

2 Hic vltimum — mutatur in — reliqua non variant ob formationem nominis.

3 Caret affixis in sacris Biblijs: sed si mutatio occurrat, facienda est vltimi — in — reliqua non variant.

4 Duplex camèz in duplex patàch non mutatur, sed vltimum tantum, vt remaneat formatio nominis integra.

5 Chibbùz in Vau sciurech, quod & in alijs accidit, sed non est regula generalis.

6 Vt supra in num. 4.

7 & 8 Vnius sunt speciei, sed Canonem obseruant diuersum.

9 Tantum — mutatur, vt conseruetur formatio nominis.

10 Hæc forma plurali numero conuenit cum פְּרוֹקֵת .

Sed.

Sed in צָרָקָה camèz sub Dàleth legibus tenetur puncti camèz primo loco positi : ideoq. in regimine vertitur in sceud , & primū sceud in chirech , ne geminum occurrat legendum . Sed quæ habent . . in penultima sub gutturali mutant in — : vt תּוֹעֵבָה in regim. תּוֹעֵבָה Prou. 8. sed נִבְלָה ob seruat formam צָרָקָה

Cæteræ formæ variant & formationem nominis , & carent affixis , vt פִּשְׁתָּהּ

17 Fœminea omnia desinentia in הָ præunte הַ si modo recipiant ad frontem הַ heemanticum quacunque tandem motione affectum , regimen formant per sex puncta , vel per geminum patach , vbi gutturalis id postulat, vt

מְשָׁלָה dominium.

מִלְחָמָה bellum

מִשְׁפָּחָה familia

מְבִשְׁלָה regim.

מִלְחָמָה

מִשְׁפָּחָה

Sic quæ habent הָ in principio , & הַ in fine , & sunt fœminina, vt תּוֹפְאָרָה pulchritudo : in regim. תּוֹפְאָרָה

18 Chòlem primæ sedis transit in cathèph camèz, vt קָדֵשׁ & hæc forma locum habet in duabus postremis syllabis , etiam si nomen fuerit plurisyllabum .

20. 22. 24. 30. Neglectis primoribus, inspicienda erit vltima & penultima, quæ si cum nominibus quinque, aut sex punctorum consentiant, consimilis erit declinandi ratio .

26. 27. 28. Quæ calce gerunt הַ præcedente sciùrech, ijs pluraliter tribui solet Iòd mobile , præcedente . . in quod quandoque conuertitur sciùrech. Idem fit, si vltima desinat in chirech, תּוֹפְאָרָה in plur. תּוֹפְאָרָה , sed vt distinguatur a superiori forma, ante Iòd est chirech in plur.

Reliquæ mutationes & differentiæ patent ex Tabula, quæ amplissima est.

De mutatione Punctorum in Nominibus Imperfectis .

Quædam afferemus exempla , quæ dilucidant has mutationes ; omnia enim afferre est alieni instituti, scilicet Theauri.

IN DEFECT. Pè
Nùn, vel Iòd.

Profectio **מסע**
מסע
מסעו
 cadaver **מפלה**
לה
לתו
 &c. **לתו**
 liberatio **העלה**
עלתו
 &c. **עלתו**
עלתכם

vt **קת** in **קת**
 sed **קתו**
 Deut. 23. non mu-
 tatur.
 plur. fomni **קתו**
 & in regim.
 &c. **קתו**
 Nativitas **קתו**
 nullus **קתו**
 &c. **קתו**

קתו
 vaticum **קתו**
 regim. **קתו**
 hæ dua. tatum for-
 mæ non mutant pū-
 tæ primæ sedis: id-
 que vt indicēt Vau
 radical. quiescentē.
 Sed
 latitia **קתו**
 Psal. 119. **קתו**
 mutat, vt
 hospitium, **קתו**

EX DEF. Pè Iòd.

מאכה
מאכה
מאכתו

habitatio **מאכה**
 in erepatio **מאכה**
 vt. sup. **מאכה**
 conuentus **מאכה**

At elatio **מאכה**
 non mutat, quia in
 secunda non est
 vel **מאכה**
 mors **מאכה**
 regim. **מאכה**

EX QUIESC. Pè
Alèph.

puluis **מקור**
 reus **מקור**
 ramus **מקור**
 regim. **מקור**

מקור
מקור
מקור
 plur. **מקור**
 &c. **מקור**

Regimen & affixa
 habent quiescens
 in cholem, sicuti
 Iòd & Vau mobiles
 in statu absoluto
 redduntur quietæ
 in statibus regimi-
 nis, affixionis, plu-
 ralibus, & femi-
 neis, vt **מקור**

vt in perfectis.
Ex QUIESC. Pè Iòd.

somnus **קמה**
 regim. **קמה**

QUIESC. Haijn.
 Vau. **קמה**
 seges **קמה**
 &c. **קמה**

Ezech. 28.
 sic: iniquitas **קמה**
 a **קמה** Iob. 5.

Vel est ibi quaedam
 contractio, sicut in
 domus בית
 regim. בית
 ביתו
 ביתך
 ביתים
 ביתי
 ביתי

&c. נְשִׂיאָךְ
 exercitus עֲבָרָה
 regim. עֲבָרָה
 עֲבָרוֹ
 עֲבָרְךָ
 עֲבָרָי
 plur. עֲבָרוֹת
 regim. עֲבָרוֹת
 עֲבָרוֹתַי
 עֲבָרוֹתֶיךָ

da sede. dicendū n.
 erat קָמַת (secun-
 dum aliquos) vt in
 Quiesc. Hāijn קָמַת
 nempe segol
 transit in sceuā bre-
 uitatis gratia, vt
 יוֹלֵדֶת pro יוֹלֵדֶת
 Iudic. 13. pariens.
 sic יוֹשֶׁת pro יוֹשֶׁת
 Sed non placet sup-
 positio vocalis pro
 vocali.

vbique — ante da-
 ghès, vt differat a
 ביתים quod mensu-
 ræ genus est.

regimen, singulare
 non mutat secundu
 — vt àleph quie-
 scere possit in lon-
 ga: plurale autem
 variat a regula
 עֲבָרוֹת & nota
 quod dicitur de —
 prater normam in-
 uariatatum manet.

Thronus כִּסֵּא
 regim. כִּסֵּא
 כִּסְאוֹ
 כִּסְאוֹךָ
 plur. כִּסְאוֹת
 כִּסְאוֹתֶיךָ

sed oliua זית
 in pluri זיתים
 זיתו
 זיתו
 quiescit Iod in zè-
 re, vt numero sin-
 gulari.

peccatum חַטָּא
 חַטָּאוֹ
 חַטָּאךָ
 plur. חַטָּאִים
 חַטָּאֵי
 חַטָּאֵיךָ

in reliquis a regi-
 mine singulari exci-
 dit daghès.

confusio בִּשְׁת
 בִּשְׁתוֹ
 בִּשְׁתְּךָ
 קוֹשׁ

Variat hoc a קוֹשׁ
 quia ponitur sceuā
 pro segol in secun-

IN QUIESCENT.
 Lamèd Hè.
 annus שָׁנָה
 regim. שָׁנָה
 &c. שָׁנָתוֹ
 Pauper עָנִי
 regim. עָנִי
 עָנִיו

IN QUIESCENT.
 Lamèd Alèph.

princeps נְשִׂיאָה
 נְשִׂאוֹ

	ענין	על	tem numerus , &
plur.	עניים	עליו	reliqua omnia affi-
&	עניים	עליהם	xa perdunt ה . nam
regim.	עניי	at focus רעה	ה in מקנהו & מקנה
	ענייו	regim. רעה	ad affixum pertinet
		non mutat puncta .	quod in huiusmodi
		רעה	Verborum more
		רעי	poni solet ; idq. ad
plur.	רעים	regim. רעה	conseruandam for-
		רעי	mationem propriã.
		non mutatur zère	angulus פנה
		in sceuà sub ר ne	regim. פנת
		forfan raperetur y	פנתו
		ait Kimchi.	פנתך
			פנתיו
ager	שרה	Pecus מקנה	plur. פנות
regim.	שרה	regim. מקנה	פנותיו
	שרהו	מקנהו	morbus חולי
	שרה	מקנהך	חליו
	שרי	מקנה	חליה
campus eius foem.	שרה	plur. מקנהים	חליי
plur.	שרות	מקני	Ira חרי
regim.	שרות	מקניו	&c. חריו
&c.	שרותיו	מקניה	fructus פרי
fic folium .	עלה		פריו
regim.	עלה	Hæc forma notan-	vas פלי
	עלהו	da est : quæ enim	פליו
plur.	עלים	desinunt in ה præ-	פליה
		cedente . regimi-	
		ne singulari mutât	
		illud in . Plur. au-	

vas	כלי	bus punctorum, vt dixi.	da radicali deficiente.
plur.	כלים	aqueductus	תעלה
regim.	כלי	primum — non mutat, secundum transit in patâch.	regim.
Prius vt	כגר	voluntas	רצון
rum vt	חלק	regim.	רצון
foror	אחות	conceptus	רצונו
plur.	אחיות	Gen. 3.	הרונ
regim.	אחיות	non mutatur zerè.	הרונ
exilium	גלות	D V P L I C A N T I A	מקו
	גלותו	Hâijn.	מקו
Kamèz huius formæ manet inuariatum, sicut in		umbra culum	מקו
superbia	גאות	regim.	מקו
	גאותו	pura	מקו
Zerè manet inuariatum, ne mutetur forma terminationis : quæ causa obseruanda est potissimum in mutationi-		זכת	Hoc — non mutat, & est quartum præter regulam supra dictam.
		זכתו	
		camèz in patâch, & daghès pro secun-	

De mutatione in Monosyllabis omnium ordinum.

extrinsecus	זר	plur.	זרים	Peregrinus	גר	plur.	גרים
	זרו	regim.	זרו		גרו	regim.	גרו
	זרף		זרו		גרף	dica	גרים
							יומו

	יָבֹן	regim.	יָבֹן	pto vno in quo	שׂוּי
plur.	יָבֹנִים		יָבֹנִים	quod pun-	שׂוּיָא
regim.	יָבֹי	&c.	יָבֹיָהּ	& ante gut-	אָבֹיָהּ
	יָבֹו	fic:frater	אָבֹיָהּ	turalem in mul-	אָבֹיָהּ
caput	רָאָשׁ	regim.	אָבֹיָהּ	tis pro — po-	אָבֹיָהּ
	רָאָשׁוֹ	&c.	אָבֹיָהּ	nitur, sicut in	אָבֹיָהּ
plur.	רָאָשִׁים	plur.	אָבֹיָהּ	חָם carbo. for	אָבֹיָהּ
regim.	רָאָשִׁי		אָבֹיָהּ	mגבמג vt Psal.	אָבֹיָהּ
	רָאָשִׁיו		אָבֹיָהּ	119.	אָבֹיָהּ
Pater	אָבֹ		אָבֹיָהּ	cōfolabor	אָבֹיָהּ
regim.	אָבֹי		אָבֹיָהּ	vos	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	pro	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	vel	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	& similiter in	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	Y affecta ca-	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	mēz .	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	fic manus	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	focer	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	licet in Abso-	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	luto non repe-	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	riatur .	אָבֹיָהּ
per — distin-	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	inomen	אָבֹיָהּ
guat a regim.	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	regim.	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	&c.	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	Hæc tria sunt	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	peculiaris ra-	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	tionis .	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	os, oris	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	regim.	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	regim.	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	&c.	אָבֹיָהּ
	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	at ouis	אָבֹיָהּ
plur.	אָבֹיָהּ		אָבֹיָהּ	regim.	אָבֹיָהּ

Plur. vt **אָבֹיָהּ**
anguli singula-
 re mutat . in
 scenà , interdū
 in chirèch, ne-
 bis

bis secud pona	regim.	עצי	אזד	בתי
tur in princip.	Punctatur — :		עזים	בתך
quandoque in	vt dignoscatur	regim.	עזי	בתי
regim. . . mu-	de quiescenti-	excrementu	עזי	בנות
tat in . . . vt	bus Lamed . si	enim de quie-	עזי	בנות
בן-אדם etiã ex	scētibus Haijn	esset, diceretur	עזי	בנותי
tra Maccaph.				
quandoque re	integer	תם	ריגו	Integrum sin-
manet, vt in	regim.	תם	שיב	gulare בנת for
lignum			שיגו	ma צפת sphæ-
regim.	regim.	תם	נף	rula, siue no-
בן & בן		תמו	נף	nodus, per duplex
בנו		תמים	נף	segol; sed eliso
בנה	plur.	תמי	נף	ג scribitur pa-
plur.		תמי	נף	tach. sic affixa
regim.	Psal. 119.	תמי	נף	בנתו pro בנתו
בני	Nidus	קו	נף	sed deficiētem
בניו		קו	נף	Nun monstrat
בניה		קו	נף	daghesc, ad eu-
בניהם		קו	נף	phoniam elidi-
&c.		קו	נף	tur in multis,
plur.		קנים	קול	& representa-
regim.	regim.	קני	קולו	tur p daghesc:
עז	Robar	עז	קולות	sic חטן fru-
plur.		עז	בת	mentum. pro
עצים				חנטה, quod
				duriuscule ef-
				ferreretur.

Canones de permutandis vocalibus fermè ijdem in formis Imperfectorum Ordinum, qui & in Perfectis, ait Clenardus. Verum ex mea sententia non sunt ijdem, vt patet ex exemplis supra positis, quæ ad certam regulam reduci non possunt.

Monosyllaba (quæ nonnulli confundunt cum Dissyllabis) sunt quæ constant vnica syllaba. In quibus etiam si formentur per per cholem, chirech, & cæteras vocales, variatur mutatio puncto-

rum, vt patet ex paradigmatis. Monosyllaba ex Quiescentibus Hâijn Vâu, nusquam aut ־ aut ֿ permutant, sed velut quiescentis indicium conseruant (vocale longam) inuariatam, vt גר à גר & זר à זר. Sed in Duplicantibus Hâijn idem fit, quod in ipsis verbis, nempe vt si quid ad Nomen accedat (quod fit affixis, plurali numero, & feminino) pro longis vocalibus sumantur breues, — pro ־ chirech paruum pro zère, & præterea addatur daghesc (hostis magnarum vocalium) vt in זקה pura, זקה נידוס, תם perfectus.

De mutatione punctorum in Nominibus Quatuor, vel Quinque litterarum.

Pauca mutant: cum quia paucis adduntur affixa; tum verò ne varietur ipsa formatio Nominum. exempli gratia.

legatus	חֶשְׁבֹן	concupina	פְּלִגְשׁוּ	crus	קֶרְסֵל
	וְחֶשְׁבָּנוּ	regim.	פְּלִגְשׁוּ		קֶרְסֵלוּ
	חֶשְׁבָּנוֹת		פְּלִגְשׁוּ	Duale	קֶרְסֵלִים
plur.	חֶשְׁבָּנוֹת		פְּלִגְשׁוּ		קֶרְסֵלִי
regim.	חֶשְׁבָּנוֹת	pauimentum	קֶרְמֵץ	Pfal. 18.	קֶרְסֵלִי
	וְחֶשְׁבָּנוֹת	&c.	קֶרְמֵצוּ		

quia — in vltima, ideo daghesc vbi- que additur.

De Affixis Verborum.

Affixa, quæ & alij *Pronomina*, quandoque sunt Actiua, quandoque passiua; vel iuxta alios, Possessiua, & passiua. Cum nominibus iuncta possessiua sunt, idest significant possessionem alicuius, vel actionem ab eo fieri, & proinde per genitiuum reddebantur. Cum Verbis vero passiua sunt, & significant casum rei, vel personæ patientis, vt propterea per accusatiuum exprimi debeant. Porro quia nemo propriè a se patitur, siue in seipsum agit, affixa primæ vel secundæ personæ non iunguntur cū Verbis personæ eiusdem, vt infra. Quò fit, vt ex decem affixis omnia quidem tertiæ personæ sibi copulent; secundæ verò personæ tantum sex, & primæ non

Nora

non nisi ecto suscipiant. Quod si actus aliquando in seipsum transeat, fitq. (vt Philosophi loquuntur) reflexus, atque reciprocus, omnino vsurpanda est Coniugatio Hithpahèl, quæ ob eas actiones instituta est; aut vtendum pronomiibus separatis, pro **התהללתי** dicemus **התהללתי** laudaui me. Verum in Infinitiuus omnibus, qui quandoque Actiui sunt, quandoque Passiui, vt in Kal, Niphâl, & similibus, variant affixa significationem, sicuti variatur & ipsum **מקור** Machòr. Nam **עברנו** Ios. 4. 54. vsq. ad transire nostrû, actiuè & possessiuè significat. sic **למשחה** 1. Samuel. 15. vt vngeré, ad vngendum, te: actiuè: & **להננכם** Elai. 30. 15. vt misereatur vestri, passiuè vertendum.

Et quoniam ex dictis supra, Coniugationes (actiuæ nempe, quibus adduntur) varijs punctis affiguntur, & inflectuntur, atque ideo diuersa occurrit mutatio faciendâ; more nostro, mox exempla, postea verò adnotanda subiiciemus, & Exceptiones.

Præt. Kal.	vel פקרני	illum m.	פקרתו	VIII.
Visitauit. X	illos m.	פקרתו	tau i c.	פקרתי
פקר	פקרם	vel	פקרתהו	פקרתי
illum m.	vos m.	vel	פקרתיהו	פקרתי
פקרו	פקרکم	me c.		vel פקרתיתו
פקרוהו	nos c.	פקרתני		פקרתיו
te m.	פקרנו	illos m.	פקרתם	פקרתים
פקרה	illam.	פקרתנו	nos c.	פקרתינו
vel פקרה	פקרה	illam f.	פקרתהו	פקרתיהו
פקרה	te f.	פקרתה		פקרתיו
פקרה	illas	פקרתו		פקרתיו
me com.	פקרו	פקרתו		פקרתיו
פקרני	vos	¶ inuenitur.		Ier. 2.
vel פקרני	פקרו	ילדתנו		uerunt c. g.
vel פקרני	tasti m. V I.	pro ילדתינו		פקרו X
	פקרת			פקרוהו

פקדון	<i>Visitant illa</i> f. g. x	<i>Visitatis f. g.</i> VI.	<i>Visitantes.</i>
פקדוני	פקדון	פקדון	פוקדים
פקדום	פקדוןח	קדדוןח	פוקרי
פקדוכם	פקדון vel	דדוני	פוקריך
פקדונו	פקדוןך	דדום	פקרי
פקדות	פקדוני	דדון	פוקרי vel
פקדוה	פקדונם d	דדון	פוקריהם
פקדון	פקדונם vel	דדון	פוקריכם
פקדונך	פקדונכם	Ben.	פוקרינו
<i>fit m. VI.</i>	פקדונם a	<i>Visitans m. g.</i> X	פוקרה
דדון	פקדוננו	פוקר	פוקריך
דדוני	פקדונח	illum פוקר	פוקריך &
פקדונם	פקדונח vel	פקרה	דדון
דדון	פקדונחך e	פוקרהך	דדון
דדון	פקדונחך d	פוקרהך	<i>secunda gutt.</i>
דדון	פקדונחך vel	דדני	דדון
דדון	פקדונחך vel me	דדני	דדון
<i>mus c. VIII.</i>	פקדונחך	דדום	&c. דדון
פקדוננו	<i>Visitasti f. g.</i> VI.	פוקדום	פוקדום
פקדוננוח	פקדונחך e	פוקדום vel	פוקדום
דדון	פקדונחך	פוקדוננו	פוקדוננו &c.
דדום	פקדונחך vel	דדון	<i>Visitans f. g.</i>
דדום	פקדונחך	דדון	פוקדון
דדום	פקדונחך	דדון	<i>carer regim.</i>
דדום	דדום	דדון	פוקדונח
דדון	דדוני	פוקדון	קדדון
דדון	דדון	פוקדון vel	קדדון vel
דדון	דדון	פוקדון	קדדון
דדון	דדון	פוקדון	קדדון קדדון

קרתם	וי	vel	פקוד	םם	
רתכם	רם		פקוד	םאםםם	
רתנו	קורכם	vel	פקודה	סנו	
רתח	רנו	vel	קדנו	םאםח	
רתד	רח		פקוד	vel	םח
רתז	רז		פקודי	vel	סנה
רתכו	רו	vel	פקודי	&c. Perfe- qui	רוף
<i>Visitates fem.</i> פקדות	רזו		פקדם	vel	רופהו
קודתי	<i>Visitati m.g.</i> פקודים		פקדנם	vel	רופנו
דתיפ	<i>Regim.</i> די		פקדנו		רדפ
תי & תי	דיו	vel	פקדה		דפו
תיחם	דוד	vel	פקודה	vel	פני
תיכם	די & די		פקדנה		רדגם
תינו	דיחם		פקדה		רדגכם
תיח	דיכם		פקדו		רדגנו
תוד & תוד	דינו		פקדו		רדגכו
תיחז	דיח	<i>Exemplum vbi secunda gut- turalis.</i>			
תיכו	דיח & דיח		םאוס	<i>vbi tertia gut- turalis.</i>	
Pahul.	דיחז		םאסו	ד	םשוח
<i>Visitatus m.g.</i> פקוד	דיכו		vel	rc	םשוח
<i>Regim.</i> פקוד	Infini.		אםחו		םשוח
פקוד	<i>Visitare. om- nis gen. & per- sona.</i>		vel		םשחהו
דה	פקוד		סנו	vel	םשחגו
			םאםח		משחך
			אסי vel סגי		

מִשְׁחָה
 r. Sam. 15.
 מִשְׁחֵי
 vel
 מִשְׁחָנִי
 מִשְׁחָם
 מִשְׁחָכֶם
 מִשְׁחָכֹו
 & simplex
 pro
 custodire.
 שְׁמוֹר c
 שְׁמוֹר
 שְׁמוֹרָהוּ
 vel
 שְׁמוֹרָנוּ
 שְׁמוֹרָה
 Exod. 23.
 שְׁמוֹרֵי
 שְׁמוֹרְכֶם
 &c.
 שְׁמוֹרָנוּ
 aperire.
 פָּתַח f
 Nehem 8.
 וּכְפַתְחוּ
 &
 פִּתְחוּ
 פִּתְחוּ
 g
 פִּתְחוּכֶם
 פִּתְחֵי
 פִּתְחוּנוּ
 פִּתְחוּ
 פִּתְחוּ
 &
 פִּתְחוּ
 פִּתְחוּ

appropinquare.
 קָרַב h
 קָרַב
 vel
 קָרַבְהוּ
 vel
 קָרַבְנוּ
 קָרַבְהוּ
 vel
 קָרַבְנוּ
 קָרַבְהוּ
 Deut. 20.
 eligere.
 בָּחַר i
 בָּחַר
 בָּחַר
 Ezech. 20.
 בָּחַרְם
 redimere.
 גָּאֹל k sic
 גָּאֹל
 vel
 גָּאֹלוּ
 גָּאֹלוּ
 גָּאֹלוּ
 גָּאֹלוּ
 Ruth. 3.
 גָּאֹלֵי
 vel
 גָּאֹלֵי
 גָּאֹלֵם
 &c.
 וּלְמִשְׁחָה
 Imperat.
 Visita m.g. VI.
 פָּקֹד a

פָּקֹדוּ
 vel
 פָּקְדוּהוּ
 vel
 פָּקְדוּנוּ
 vel
 פָּקְדוּם
 vel
 פָּקְדוּמוּ
 פָּקְדוּנוּ
 פָּקְדוּהוּ
 vel
 פָּקְדוּהוּ
 vel
 פָּקְדוּנָה
 פָּקְדוּ
 secunda exi-
 stente gutt.
 redime. b
 גָּאֹל
 גָּאֹלוּ
 vel
 גָּאֹלוּהוּ
 גָּאֹלֵי
 גָּאֹלֵם
 גָּאֹלְנוּ
 גָּאֹלָה
 vel
 גָּאֹלָה
 vel
 גָּאֹלְנָה
 vel
 גָּאֹלְנָה
 גָּאֹלוּ
 &c.
 שְׁמַע c
 שְׁמַעוּהוּ
 שְׁמַעֵנִי

שְׁמַעֵם
 שְׁמַעֵנִי
 שְׁמַעֵה
 שְׁמַעֵן
 ama
 אֲחַב d
 אֲחַבְהוּ
 אֲחַבְנֵי
 אֲחַבְם
 אֲחַבְנוּ
 אֲחַבְהוּ
 vel
 אֲחַבְהוּ
 אֲחַבְנוּ
 Vnge.
 sic
 מִשְׁחָהוּ
 מִשְׁחָנִי
 &c.
 מִשְׁחָם
 proba
 כָּחוּ
 כָּחוּהוּ
 כָּחוּנִי
 &c.
 כָּחוּם
 Viscate.
 פָּקְדוּ
 פָּקְדוּהוּ
 פָּקְדוּנֵי
 פָּקְדוּם
 פָּקְדוּנוּ
 פָּקְדוּהוּ

פקדויה	אפקרם	יפקדנה	יאספך
פקדיו	אפקרכם	יפקרד	&c. Eia. 38.3. effodiet. יחפור
vifita f.g. פקדי	אפקרה	יפקרו	vel יחפור
פקדיהו	vel אפקרה	יפקרו	Pfal. 7.16. יחפרהו
פקדיני	vel אפקרנה	fed fecunda gutturali.	יחפריני
פקדים	אפקרד	interrogabit	destruat יחרום †
פקדינו	אפקרו	ישאל	יחרסו
פקדיה	vel אפקרו	ישאלהו	יחרסוהו
פקדיו	אפקרו	ישאלך	יחרסני
vel eū camēz	Vifitabit m.g.	Deut. 6.2. ישאלני	יחרסנה
פקדיהו	אפקוד	ישאלם	Prou. 29.4. יחרסנה
Ex R. David Chimchi.	אפקרהו	vel לם	Alijs item mo- dis cętera af- fixa, vt infra
פקודנה	אפקרו	audiet fic ישקע	vifitabis m.g. VII. תפקוד
Tantum recipit pronomina separata de quibus infra. vel ex R. Da- uid, iungitur vt פקרו	vel אפקרד	ישקעהו	תפקדוהו
	אפקרני	ישקעך	vel תפקדנו
	cum pauſa אפקרם	ישקעני	תפקדני
Futur. kál.	& רם	fed colliget. יאסוף	תפקדום
Vifitabo VIII. co.g.	& רם	vel יאספהו	תפקדנו
אפקוד	אפקרכם	יאספני	תפקרה
אפקרהו	אפקרנו	Pfal. 27.10.	vel תפקרה
vel אפקרנו	אפקרה	יאספם	vel תפקרנה
אפקרד	vel אפקרה	& פם	תפקרו
& אפקרד	vel אפקרה		vifita-

Visitabimus e.
gen. VIII.

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

vel
נִפְקְדוּהוּ

vel
נִפְקְדוּנוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּם

נִפְקְדוּם

נִפְקְדוּהוּ

vel
נִפְקְדוּהוּ

vel
נִפְקְדוּהוּ

vel
נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

Visitabunt m.
gen. X

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

Ac bitis m.g.
נִפְקְדוּ VI.

variat .
sed cum

sex affixis.
Visitabit illa .
X

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

variat vt
supra .

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּ

Ac.
Visitabis f.g.
VI.

נִפְקְדוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

Visitabūt f.g.
נִפְקְדוּהוּ

נִפְקְדוּהוּ

Inquit R. Da

uid, iungitur vt נִפְקְדוּ Alij vero aiunt, recipere pronomina
separata, & hoc rectius.

Regula; & Exceptiones.

1 Sicut Nominibus iunguntur affixa, ita & Verbis; atque ideo mutationis punctorum ferè lex eadem in vtrisque: vt quod Kamèz primo loco vertatur in sceuà, quæcunque accedant affixa. Item, quod præsentibus כָּם & כֵּן sit secunda in syllaba —, alioqui — haud aliter, atque in nomine נִפְקְדוּ Sic persona fœminina נִפְקְדוּ matat ה in ת.

2 Quibusdam affixis verba familiarius vtuntur quàm nomina, cuiusmodi sunt הוּ הוּ הוּ הוּ הוּ Nam hæc in Verbis crebrò, in Nominibus nunquam, nisi illa duo הוּ & הוּ; & hæc cum Nominibus Quiescentibus Lamèd Hèpotissimum componuntur, vt הוּ ager eius. In alijs quoque vsitata reperies, vt

הוּ יקום Iob. 25. 3. surget lumen eius.

הוּ אֶשְׁכְּרוּ Nahum. 1. 13. Frangam vectem eius.

הוּ פִּלְגִישָׁהוּ Iudic. 19. 24. concubina eius.

3 Ut autem scias puncta recte in alia mutare, observanda est regula supra à nobis tradita, ut numerum syllabarum attendas, & terminationem personarum & vocum. Quælibet enim Coniugatio sicuti simpliciter ab alia differt in ratione formandi voces, & tempora; ita additis affixis terminatio, siue prima, & naturalis formatio (quantum fieri potest) integra retinenda, ut differat cum litteris formativis vicinis, & priorum syllabarum vocalibus. At veluti in Nominibus postremas syllabas, & puncta, quibus affigebantur, notanda diximus; è contra in Verbis priores syllabæ attendendæ, & secundum regulas mutanda in alia supposita praxi.

4 Supra in Nominibus annotatum est, litteras paragógicas quintam constituere causam mutationis punctorum; ita Verbis iunguntur ו וי ac puncta & accentum eadem ferè lege mutantur. Littere Paragogice in Verbis mutantur p. 22.

ו quidem primis vocibus Imperativum, & Infinitivorum; item primis personis Futurorum, ut

אֶשְׁכַּח Psal. 4. 9. dormiam.

שָׁמְעָה audi, de quibus supra.

נִשְׂמְחָה Cât. 1. 4. exultabimus.

יֹדֵד Participiis, & Infinit. ut

אֶשְׁכְּנֶה Psal. 59. 10.

שֹׁכֵנִי habitans. Abd. 1. 3.

אֶעֱלֶה Habac. 3.

אֶלְמִיגֵד ligans. Gen. 49. 11.

אֶזְמַר Psal. 18. 50. Pfallam.

מְקַיֵּם suscitans. Psal. 113. 7.

אֶבְרָהָה vel אֶבְרָהָה visita. אֶלְהִיבִיחַ ad habitare faciendum. (Ibid.)

ו Nûn vero personis desinentibus in Vau, vel chirech, ut

אֶבְרָחוֹן Visitabunt. וְיִלְעָזוּ Psal. 108. 7. ut liberentur.

אֶבְרָחִי Visita. וְיִרְבְּצוּ Psal. 104. 23. accubabunt; quæ Nûn interdum Infinitivis accidit, ut אֶבְרָחִי perire. Esther. 9.

a אֶבְרָחָה & אֶבְרָחָה Quum adsunt affixæ, percunt ו & י formativæ personarum, quarum loco substituitur ו & hæc remanet, ut adsit aliquod signum vocis, & personæ pluralis ad differentiam alterius. Is autem numerus semper unam, ex his tribus litteris in præterito possidet. Pingitur enim pluralis numerus in verborum temporibus, & modis per aliquam harum litterarum ו יו sicuti in nominibus ו וי ut infra in tract. De Litteris Servilibus.

b אֶבְרָחָה In hac voce abiicitur ו personæ femineæ, & ה affixi mutatur in ו daghesc indicante litteram deficientem. Quod etiam fieri adnotauimus supra (quasi per contractionem) in vo-

cibus desinentibus in duas ׀׀ vel ׀׀ : fit enim collisio prioris ,
& suppletur per daghèsc vt sup.

פָּרַח pro פָּרַחַת : sic פָּנָה pro פָּנָה &c.

Ita hac in voce primum ad vitandam cacophoniam duarum
aspiratarum ׀ & ׀ , ׀ vertitur in ׀ : alterum vero ne fiat dua-
rum similium concursus , prior absorbetur per daghèsc posteriori
inscriptum.

c פָּרַחַת Deest ׀ Verbi : ׀ autem, quæ cernitur affecta da-
ghèsc, id pertinet ad pronomen ׀ signandum kamèz, quod pun-
ctum in fine dictionis interdum secum explicatam habet quiescen-
tem litteram ׀ vt עָמְקָה pro עָמְקַי Sic hoc loco sequendo ana-
logiam mascul. פָּרַחַתוּ foemininum integrum foret פָּרַחַתוּ. de-
inde prius ׀ quod affixum est, vertitur in ׀ & persistit quies, nem-
pe alterum ׀ post ׀. Exempla sunt

פָּרַחַתוּ affligebat eam. 1. Reg. 1. 6.

פָּרַחַתוּ ab lactavit eum. Ibid.

d Hæc persona sortita affixa ׀ vel ׀ si sit Millehèl, desinit in
paràch, si Millerànghi, in ׀ vt supra : quia nulla vox desinere solet
in punctum magnum, nisi fuerit Millerah seu Acutitona, idest ac-
centu in vltima.

c פָּרַחַת Hæc secunda persona foeminini generis, & prima com-
munis פָּרַחַתוּ ad eundem modum se habent in affixis, sed פָּרַחַת
personæ secundæ pronomina non admittit, & פָּרַחַתוּ primæ, nisi
admodum rarò; & ex præcedentibus, & consequentibus digno-
scenda.

De Benoni

Benoni sequitur per omnia morem nominum, insectendum in
masculino, vt בָּרַח In foeminino, vt בָּרַחַת quoad vltimas sylla-
bas, vt supra animaduertimus in בָּרַחַתוּ. Est enim Benoni (se-
cundum nonnullos) non tam Participium, quam nomen adiectiuu.
Verba vero quæ habent Participium & nomen, in significatio-
ne tamen differunt, nam ver. gr. בָּרַחַתוּ visitans, non tantum eò
temporis, sed aliò etiã significat: sic בָּרַחַתוּ probans (Deus corda)
non hoc temporis, sed per omne tēpus. Nomen vero significat acci-
dens

dens illud remanens in subiecto חכם sapiens, prateriti, presentis, & futuri temporis. Vnde מן חכם וישבור מלה Psal. 107. 43. quis sapiens, & custodiet? dicitur.

Et ideo si adsint affixa cognata magis verbis, utpote וי וי וי & וי iam participij significationem refert, ut ויקר Visitator meus, & ויקרני Visitans me, dum scilicet visitat, significet. Refert similiter significationem Participij, cum regit casum Verbi, à quo descendit. Alioqui vbi Nominis Syntaxin obtinet, nominaliter exponendum est, ut ver. gr.

ויקר את החי Visitans virum, sed Hebraice.

ויקר החי Visitator viri, verti debet.

Quando secunda fuerit gutturalis, sceua transit in —: ut habes in exemplo secundo, & est notandum specialiter.

De Pahul.

Idem Pahul ad eam Nominum formam referendum, vbi prima — altera ו, ut ורוד. Sic foemininum, ut ורודה, quod intellige in Verbis Perfectis. De Pahul enim Imperfectorum quorundam, alia est ratio, ut infra trademus, carent enim affixis.

De Infinitivo.

Affixa cum Verbis passiuè tantum accipiuntur, praterquam cum Infinitiuis, cum quibus (ut & vim nominis, & Verbi diuersis locis obtinent) nunc habent significationem actiuam, nunc passiuam. Actiuam quidem, si regantur à parte anteriore (ut Donatus loquitur) passiuam verò, si à posteriori, ut ait Genebrardus.

Limitanda est: hanc differentiam dignosci ab ipsis Verbis si sint Neutra, vel Transitiua: quod enim reperitur Ezech. 47. 7. וישבורני cum redijssem, actiuè exponendum, non passiuè. at וישבורני

Exod. 2. 14. accipitur passiuè, idest ad intersciendum me, vel ut me interscias, non ut ego intersciam te, vertendum, quod affixa natura magis declarat.

Affixa וי וי וי & וי tantum patienti congruunt: ex plica, in Verbis transitiuis; fallit enim in exemplo supra allegato. Ezech. 47.

a Vltimatissimum est in huius affixis —: sub littera prima, & sceua sub secunda, ut in priori exemplo.

b Verum propter mediam gutturalem, pro sceua collocatur ־ : præeunte puncto cognato camèz. Sed vt cernis, regula firma tradi non potest. Itaque regularis mutatio est in ־ quod chatùph vocamus, sonat enim o, & non a.

־ אֶקְרוּ sic לְשֹׁמְרָה Exo. 33. 20. ad custodiendū te.

בְּשִׁמְעוֹ Gen. 29. 30. cum audisset.

pro לְשֹׁמְרָה retinet sceua, & chòlem vertitur in ־ quod est ־ chatùph.

לְעֶבְרָה Deut. 29. 11. vt transeas.

בְּאֶמְרֵי Ezech. 3. (sepius) dū dico ego.

sic לְרִדְפָה 1. Sam. 25. 29. ad p̄sequendū te.

וְהִשְׁכַּכְתָּ Deut. 6. 7. cum dormieris.

קִבְצֵי Sepho. 3. 8. congregare mei.

עֲמִרָה Abd. 1. 11. in stare tuo.

הַלְחַרְגֵנִי Exod. 2. 14. ad occidendū me.

sed לְמִשְׁחָה 1. Sam. 15. 1. vt vngerem te.

at שִׁמְעוּ Ezech. 25. 6. contemnere tuo.

Euphonix gratia cum ־ : gutturalis. at

cum ־ chatùph, siue lato propter Aleph quiescens.

רַקְעָה Ezech. 25. 6. Extendere tuum.

בְּקַעְרָךְ Leu. 23. 22. quum messueris tu.

cum ־ : & ־ omisso

בְּחַחְרָה pro בְּחַחְרָה Ezech. 25. 6. VOX

Variat secunda existente gutturali, vt

miræ rationis est, cum in eo præter morem, geminum ־ : ־ : se consequatur.

לְגַמְלָה Ruth. 3. 14. vt redimerem te.

בְּחַרְרֵי Ezech. 20. 6. eligere mei.

בְּחַטְטָהּ Num. 15. 28. cum peccauerit, variat omnino.

בְּחַסְסֵם Amos 2. spernere eorum.

לְחַגְגְּכֶם Esa. 30. 18. vt misereatur vestri.

בְּחַסְסֵכֶם Isa. 30. 12. spernere vestrum.

estq. cū daghèsc præter regulā.

לְפַעְמוֹ Iud. 13. 25. contere eum.

בְּקִרְבְּכֶם Deut. 10. 2. cum appropinquaueritis.

deperditur à gutturali ־ :

Variat tertia existente gutturali, vel ־ vt

וְכַחְתְּחוּ Nehem. 8. 6. cum aperuisset.

in tertia additur patàch, quod affixa כֶּם & כֶּן seruabunt, sed ־ mutabit in kamèz, reliquæ in sceua, ideoque erit chirech in prima thematis, ne sit geminum sceua initio.

f Tertia forma infinitiui, quæ cum affixis frequentius sub prima habet chirech sequente sceua, vt פְּתַחְתָּ Interdū tamen perma-

net

net sceuà sub prima, & tunc quia — secundæ syllabæ habet — vt supra in קָרָא ante affixum הָ erit camèz הָתָהּ ante כָּם & כֶּן camèz redibit in — vt in nominibus. Sed hæc rariora sunt. Reliqua obserua ex praxi.

Reperitur Infinitiuus sine affixis cum littera paragogica, & diuerso modo. Cum הָ: in prima, & in fine הָ vt לְמַשְׁחָה ad vngendum. Exod. 29.29. & secunda cum הָ: euphoniæ gratia, vel ob secundam gutturalem, vt

לְרַחֵקָה Ezech. 8. 6. ad elongandam.

לְחַמְּלָה Ezech. 16. 5. ad miserandam.

לְרַבֵּעָה Leu 20. 16. ad coeundum.

prima cum chibbùz.

prima cum chirèch.

לְאַשְׁכְּהָ Leu. 6. 26. ad delinquendum. prima cum patách.

לְתַאֲרָה Psal. 119. 20. ad desiderandum.

לְשֹׁאֵלָה Esa. 7. 11. interrogare. vbi prima cum sceuà. sed alij putant nomen, & rectius.

De Imperatiuo.

a Prima Imperatiui singularis הָ: altera sceuà, perinde atque in Infinitiuo. Differt, quia affixa הָ & הָ in Infinitiuo præit הָ hic vero וְ & interdum —

b Sed si desinat in — iam aduentus affixorum illud mutabit in — remanente sceuà sub prima.

c Vltima Imperatiui vox non recipit affixa Inseparata, sed separata. Id quod & in cæteris omnibus fieri potest; pro קָרָא dicas וְקָרָא

De Futuro.

Idem hic iudicium de — secundæ syllabæ, quod in Imperatiuo, alioqui quorum extrema chòlem, efferuntur gemino sceuà, præterquam in affixis tribus כֶּן כָּם & הָ vbi ponitur הָ: sub secunda radicis, ne præter decorem tria existant sceuàim.

¶ Verum quia Futurum varias habet formationes (si verbum Perf. constet ex gutturalibus, prima, vel secunda, vel tertia radice.) vario etiam modo mutant affixa priores vocales, vt exemplis patebit. nam

Prima existente gutturali.

יִאֶסְפֵּנִי Psal. 27. 16. colliget me.

יִחַמְּנֵנִי Psa 1. 41. 5. Percuciet me.

יִחַפְּדֵנִי Psal. 7. 16. effoliet eum.

וְיַחַלְקֵם 1. Par. 24. 3. & diuisit eos.

יַעֲזֹרָה Psal. 46. 6. adiuuabit eam.

יַעֲזֹרָה

יעֲזֹרֶךָ Efa. 44. 3. auxiliabitur tui .

יעֲצֹרֶכָה 2. Reg. 18. 44. prohibebit tibi .

יעֲזֹרֵם Pfa. 37. 40. adiuuabit eos .

Iòd cum segòl vice paràch , vt

יִחְרַסְנָה Prou. 29. 4. diruet eam .

Secunda existente gutturali .

יִשְׁאַלְהוּ Iud. 8. 14. interrogabit eam .

יִסְעֲרֶנּוּ Pfa. 45. 4. fulciet eum .

יִסְעֲרֶךָ Pfa. 29. 3. fulciet te . vbi est

etiam daghèsc in Caph .

יִחְדָּרְנָה Exod. 22. 15. dorabit eam .

יִבְעֲלֶהוּ Efa. 44. 13. operabitur eum .

יִשְׁאַלְךָ Ier. 23. 32. interrogabit te .

יִלְחַצְנִי Pfa. 56. 3. opprimet me .

Tertia existente gutturali .

יִתְקַעְהוּ Exod. 10. 19. figet eum .

יִתְקַעַח Iud. 4. 19. figet eam .

יִבְלַעְנָה Efa. 38. 4. absorbebit eam .

Cæteræ personæ variant cum pronomine , vt tertia persona , & sic cum litteris gutturalibus .

Quæ vero desinunt in ך vel chirech magnum , tam in Imperatiuo , quam Futuro recipiunt affixa citra vllam commutationem , vt formatio ipsa vocis seruetur .

De Affixis Pihèl , & Hiphil .

Non est eadem ratio omnium Affixorum in cæteris Coniugationibus , maximè in Imperfectis , etsi mutationis punctorum ratio consimilis . Itaque in istis notandæ sunt vocales in quas desinunt , & firma remanente formatione vocis (vt scilicet differat à voce alterius Coniugationis) considerandæ sunt vocales illæ , an sint de mutabilium numero , & iuxta prædictas regulas — in — & .. in sceuà mutanda ; sed adueniente altero sceuà , vel mutandum in .. vt in Pihèl , vel in chirech , vt dictum est supra in כָּרַם

Pihèl .	פָּקַדְתָּם	vel	פָּקַדְתֶּהוּ	&c.	פָּקַדְתִּים
recensuit masc. g.	פָּקַדְנִי		פָּקַדְתֵּנִי	recensuerunt .	פָּקַדְנִי
x.	פָּקַדְתָּ	&c.	פָּקַדְתָּ	recensui m. gen. VIII.	פָּקַדְתֶּהוּ
	פָּקַדְתֶּהוּ	recensuisti m. g.			פָּקַדְתֶּהוּ
	פָּקַדְתָּ	VI.	פָּקַדְתָּ		פָּקַדְתֶּהוּ
	פָּקַדְתֵּנִי		פָּקַדְתֵּנִי		פָּקַדְתֵּנִי
				&c.	

Hiphil .

Hiphil.	Exod. 4.	שָׁלַח	מְבַיֵּן	גִּלְהוֹ
præfecit.	X. b. Exod. 19.	שָׁלַחֶם	מְבַיֵּן	גִּלְהֹ
	scire	דַּעַח	Futurum.	גִּלְהֹי
	Esaï. 7. 15.	דַּעַתוֹ	אֲכִין	גִּלְהֹם
		דַּעַתָּךְ	יִבְיִן	גִּלְהֹם &c.
&c.	Gen. 38. 26.	דַּעַתָּה	יִבְיִנְהוּ	עֲשֵׂה
VI.			יִבְיִנְהוּ	עֲשֵׂהוּ
הַקְרַתוֹ	QUIESCENT.	חֲכִין	יִבְיִנְהוּ	עֲשֵׂךְ
הַקְרַתְהוּ	Hâijn Vâu.	חֲכִין	&c.	עֲשֵׂנִי
הַקְרַתְהוּ	intelligere se-	חֲכִין	QUIESCENT.	עֲשֵׂם
&c.	cit	חֲכִינְהוּ	Lamèd Hè.	עֲשֵׂם
Infîn. pihèl.	&c.	חֲכִינְהוּ	Præterit.	עֲשֵׂם
præficere		Benoni.	reuelavit.	עֲשֵׂנוּ
mittere		שָׁלַח	גִּלְהֹ	&c.
	Num. 6.	וְיַחַדְךָ	חָנַן	Duplicante.
		חֲבַרְתָּ	& cum affixis	חָנַן
	Hier. 1. 4.	דַּעַבְתָּ	Gen. 2. 2.	חָנַן
			docebo te.	חָנַן

Regula.

a Zère sub Pihèl secunda rad. vertitur in sceuà, & quandoque in segòl, ne concurrant duo sceuàim.

b Hiphil primam non mutat syllabam, ne mutetur formatio: deinde quia perpetua lex est, sceuà quiescens cum vocali præcedenti semper durat immobile,

Eadem est ratio daghèsc, reddit enim syllabam immutabilem, sed fallit aliquando. Nec mutat secundam syllabam, quia chirech magnum non est de quatuor punctis mutabilibus, sed ne mutetur modus formationis vocum.

c In Hiphil . . . mutatur in —: vel . . .: pro sceuà simplici propter gutturalem; sed in Benoni in sceuà, ut pluralis numerus, & fœmininum. Sic futurum tam Kâl quam Hiphil, camèz litterarum מִתְּן mutat in sceuà.

d Exci-

d Excidit in hoc ordine ן tertia rad. quemadmodum in quibusdam Nominibus, quasi per contractionem, succedentibus litteris ןוּי, vt etiam in particulis. Quod etiam fiebat supra inter coniungendum succedente vna trium litterarum Iod, Vau, vel Hè.

e Quædam verba neutra, affixis gaudent (præter regulam, non enim actionem in quempiam significant) & subauditur præpositio, vt ibi יגור עמך pro יגור עמך Psal. 5.6. habitabit te, idest tecum.

& sic de alijs pronuntiandum, si affixa, quæ semper patienti accommodata sunt, non agenti (ait Clenardus) eo loco reperiantur, vbi eorum alioqui natura non quadraret. Alij verò dicunt esse Hebraismos, siue Tropos apud illos elegantiores, quanquam in nostra versione duriuscule sonant.

Passiua (more Neutorum) hanc affixionem respuunt; eorum tamen Infinitiuus idem cū Nominibus ius retinet. Gen. 2. *In creati illorum*, idest, in creatione eorum, passiuè nimirum, hoc est, vbi creati fuere: sed hæc Hebraica sunt.

De מלה Particula.

Hæc est Tertia pars linguæ, siue Orationis Hebraicæ, quæ vocatur מלה המעם & complectitur partes indeclinabiles apud Græcos & Latinos, idest, Præpositiones, Aduerbia, Coniunctiones, Interiectiones, & Pronomen separatum.

De Præpositione cum affixis.

a	מן	a me com. gen.	מִמֶּנִּי	a vobis fem.	מִכֶּן
ab	מִן	vel			
c	מִן		מִנִּי	a Hæc duæ voces a-	
ex	מִנִּי	ab illis m.g.	מִהֶם	liquãdo conueniunt	
de	מִנִּי	a vobis m.	מִכֶּם	quoad daghèsc, vt	
ab illo m.g.	מִמֶּנּוּ a	a nobis	מִמֶּנּוּ a	Esai. 59. sed R. Ezra	
vel	מִנֶּהוּ	ab illa	מִמֶּנּוּ	monet in libris O-	
vel	מִנֶּהוּ	a te fem.	מִמֶּנּוּ	riètalium scribi cū	
a te masc. gen.	מִמֶּנּוּ	ab illis fem.	מִהֶן	Raphè מִמֶּנּוּ cum	
				significat, a nobis.	
				E regione	
				coram, ante	נִגְדוּ
					נִגְדוּ
					נִגְדוּ

נגדך
נגרי
נגדם
נגדכם
נגדנו
נגדך
&c.

לפניה
לפניה
לפניה
לפניה

נכח
לעפת
אל
על

Hæc interdū significat Coram, Ante.

& cum litteris seruilibus

In coram כנגד
iuxta coram כנגד
ad ante לנגד
de regione סנגד

Ad אלי & אל
אלוי
אלויך
אלוי
אליהם
אליהם
אליו
אליה
אליה
אליה
אליהן
אליהן

cum ה ante. פנים
faciebus לפני
ad facies אל-פני
super facies על-פני
facies. את-פני

Vel cum affixis.

in conspectu tuo לפני
לפניך
ante me לפני
ante illos, vel in conspectu illorum לפנייהם
vestrum לפניכם
ante nos לפנינו

עם Cum את
עמו cum eo אתו
עמך & עמך tecū אתך
עמוי & עמוי mecū אתי
עמם cum illis אתם
עמכם vobis אתכם

עמנו nobis נתנו
עמח cum illa נתח
עמך & נתך
נתך
עמו נתו
עמנו נתנו

super עלי & על
supra עליו
עליך
עלי
עליהם
עליכם
עליו
עליה
עליך

ad ל In כ
לו בו
לך & לה כך
לי כי
להם כם
לכם ככם
לנו כנו
לה כה
לה כה
F f לה

	לְהוּ	בְהוּ	תַּחְתִּינוּ	&c.	בְּגִלְלוּ
	לְקוּ	כְּקוּ	תַּחְתִּיָּה	propter rem	עַל־דָּבָר
Masculina Ꞥ in pausa idem cum fœminino Ꞥ.			תַּחְתִּיָּה	propter	לְמַעַן
			אֶעֱלֶה	Apud, Iuxta, Se- cus, Penes	לְמַעַנִּי
Pro	בְּעַד		אֶעֱלוּ		לְמַעַנְךָ
Pro eo	בְּעֵדוֹ		אֶעֱלֶה		לְמַעַנִּי
Pro te	בְּעֵדֶךָ		אֶעֱלִי		לְמַעַנֶם
Propter me	בְּעֵדִי		אֶעֱלֶם	&c.	לְמַעַנְכֶם
	בְּעֵדְכֶם		אֶעֱלַכֶם	Inter	בֵּין
	בְּעֵדְכֻן		אֶעֱלָנוּ		בֵּינוּ
pro nobis.	בְּעֵדְנוּ		אֶעֱלֶה		בֵּינֵךָ
	בְּעֵדְהָ		אֶעֱלֶה		בֵּינֵי
Super	עַל		אֶעֱלֶן		בֵּינֶם
idem signifi- cant.	תַּחַת		אֶעֱלָקוּ		בֵּינֵיהֶם
	בְּעֵבֹר		לְעֵפֶת	הוּ	&
absque	בְּלֹא	Aduersus. E regione Contra.	לְגִזְכַּח	קוּ	בֵּינֵיכֶם
Secundum	כְּפִי				בֵּינֵינוּ
	& לְפִי	Propter	בְּעֵבֹר		בֵּינֵהָ
			בְּעֵבֹרֵי		בֵּינֵךָ
Sub, subter	תַּחַת		בְּעֵבֹרֶךָ	ecce	הִנֵּן
subtus cum	תַּחְתִּיו		בְּעֵבֹרֵי		הַבּוּ
	תַּחְתִּיךָ	&c.	בְּעֵבֹרֶם	ecce illum	וֶל הַהוּא
	תַּחְתִּי	fic	בְּגִלְלוּ	vel	וֶל הַגִּבּוֹר
	הוּן תַּחְתִּיהֶם	propter illum	בְּגִלְלוּ		וֶל הַחֲזָק
	קוּ תַּחְתִּיכֶם		בְּגִלְלוּךָ	&	וֶל הַחֲזָק
					וֶל הַגִּבּוֹר

ecce me, ego	הֵנָּנִי	וּזְלַתְּכֵן	nos	אֲחֵרֵינוּ
vel	הֵנָּנִי	—		אֲחֵרֵיהֶם
	הֵנָּנִי	sicut	כְּמוֹ	אֲחֵרֵינוּ
vel	הֵנָּנִי	sicut ipse	כְּמוֹהוּ	אֲחֵרֵיהֶם
ecce illos	הֵנָּם	sicut tu	כְּמוֹךָ	אֲחֵרֵיהֶן
ecce vos	הֵנָּכֶם	sicut ego	כְּמוֹנִי	אֲחֵרֵיכֶן
ecce nos	הֵנָּנוּ	sicut illi	כְּמוֹהֶם	עֵבֶר
vel	הֵנָּנוּ	sicut vos	כְּמוֹכֶם	הַלְאָה
vel	הֵנָּנוּ	sicut nos	כְּמוֹנוּ	לְכָר
ecce illam	הֵנָּה	—	—	זוּלַתִּי
ecce te	הֵנָּךְ	foris, foras, extra, deforis.	} חוּץ בְּחוּץ מִחוּץ הַחוּצָה	Per te כָּךְ
ecce illas	הֵנָּן			
ecce vos.	הֵנָּכֶן			
<hr/>				
præter	זוּלַת	circa, circum	סְבִיב	אֵין
	זוּלַתוּ	circa eum	סְבִיבוּ	& אֵין
	זוּלַתְּךָ	te m.	סְבִיבְךָ	אֵינוֹ
	זוּלַתִּי	—	סְבִיבִי & סְבִיב לִי	אֵין
	זוּלַתֶּם	Post.	אֲחֵר	אֵינוֹנָהּ
	זוּלַתְּכֶם	—	& אֲחֵרֵי	אֵינָהּ
	זוּלַתְּנוּ	Post illam	אֲחֵרֵינוּ	אֵינוֹנֵינוּ
	זוּלַתְּהָ	post te m.	אֲחֵרֵיךָ	אֵינָם
	זוּלַתְּךָ	me co. g.	אֲחֵרִי	אֵינוֹנֵךָ
	זוּלַתְּנוּ	vos כֶּם illos	אֲחֵרֵיהֶם	& אֵינוֹנֵנוּ

Particulæ modo habent affixa pluralia, quæ in nominibus, modo singularia, & tamen singulariter significant, & hoc nota.

ex Kimchi.

DE ADVERBIIS.

<i>Adiurandi, siue iurandi.</i>	כן אם fi, profecto
כי Per me.	הלא nonne ?
כי Per.	<i>Deprecationis.</i>
באמת In veritate.	נא quæso.
חי יהוה Viuit Deus Iehoua.	נאנא obsecro.
<i>Abiurationis, siue Prohibitionis.</i>	<i>Demonstrationis.</i>
אל Ne.	הן ecce.
אולי Ne forte.	המה
<i>Admirationis.</i>	<i>Disiunctionis.</i>
הלא יהוה Num Deo ?	או Vel,
<i>Congregationis.</i>	או Siue.
יחד Vna.	<i>Diminutionis.</i>
יחדו pariter.	לפחות saltem.
באחד simul.	<i>Dubitationis.</i>
<i>Comparationis.</i>	אולי forte.
מ magis, plusquam.	דלמא forsitan.
מ sequente gutturali.	שקמא fortaſſe.
<i>Confirmationis.</i>	אולי ne forte.
אמת verè.	<i>Exceptionis.</i>
באמת profecto.	מלבד præter.
אמנם proculdubio.	וולת præter.
אמנה	<i>Gentilitia.</i>
אכל	עברית Hebraicè.
אולם	יונית Grecè.
אכן	רומית Romanè .i. Latinè.
אכן	יהודית Iudaicè.
אכן	סורית Syriacè : & ſimilia.

Intensionis.

מְאִד Valde, יותר, magis,

מְאִד quàm.

Interrogationis.

לְמַד vt quid.

מָה על propter quid.

מָה vel מָה quid?

הַ vel הַ אִם הַ nunquid?

aut num? vtrum.

Loci.

כֹּה hic כֹּה hic כֹּה vel כֹּה

שָׁם & שָׁמָּה ibi, illic, illuc.

מִשָּׁם inde, illinc.

מִיָּכָה & מִיָּכָה vbi.

Interrogatiua loci.

מִיָּכָה מִיָּכָה אֵן אֵן quò?

מִיָּכָה vnde?

Aduer. Negationis.

אֵין & אֵין quæ habet affixa,

vide supra.

לֹא non

לֹא iungitur omnibus modis.

אֵין nominibus, participijs, ad-
uerbijs, &c. sed non Præte-
rito, aut Futuro.*Optandi.*

בְּלֹא non אִם præterquam

בְּלֹא

מִיָּכָה vtinam.

לְמַד

מִיָּכָה quis det.

Ordinis.

אַחֵר post, postea.

כֵּן post hæc, deinde.

עוֹד adhuc, præterea.

Prohibendi.

אַל ne.

Qualitatis.

טוֹב benè.

רַע malè.

יָשָׁר rectè.

נְכוֹן æquè.

Et cum nomine substantiuo & ב
deferuente, vt

בְּחָכְמָה sapienter.

בְּתוֹכְמָה prudenter.

בְּאֵמֶת verè.

בְּעֵרְמָה callidè.

Qualitatis interrogatiua.

מִיָּכָה & מִיָּכָה quomodo.

מִיָּכָה qualis.

מָה vel מָה

Quantitatis.

רַב multum.

זָעִיר parum.

רַב multum. מְעַט parum.

מְעַט parum.

כַּמּוֹד quot.

Remissionis.

מְעַט מְעַט sensim, pedetentim.

Similitudinis.

כְּכֹסֶה sicut כְּ

ככה quemadmodum.	פתאם subito.
ככהו sicut: & habet affixa.	פתע repente.
<i>Temporis.</i>	
עתה nunc	הקול & אתמול & הרי heri.
אז אז tunc.	תמיד Iugiter, semper.
כבר iam.	עד donec.
אמש heri, nocte præterita.	בקר mane.
היום hodie.	ערב vesperi.
שלישום nudius tertius.	מתי quando.
מחר vel מחרה cras.	עד מתי vsquequò.
	הו hò, heus. הו ה.

De Coniunctionibus.

ו ו ו ו ו	Copulatiua, quæ diuersis pûctis afficitur.
אבל : בראם fed	Aduersatiua.
אף-עלפי Quamuis, quanquam: frequens apud Rabb.	
כי quia : יען : עקב propterea quod, eò quòd	
כי למה כי למה eo quòd.	

De Interiectionibus.

האח Euge.	Gaudentis.
הח heu אחה ah, ah, הוי הוי heu, va, veh, va.	
הי ha : heu.	Dolentis.

De Pronominibus Separatis, & Relatiuis.

Pronomen diuiditur in *Coniunctum*, & *Separatum*, & *Relatiuum*. *Coniunctum* est, quod *Nomini*, aut *Verbo* coniungitur, de quo suo in loco dictum est. *Separatum* est *Pronomen demonstratiuum* primæ, secundæ, & tertiæ personæ, quæ variantur tantum secundum accen.

accentum varietatem, præcipuè Sòph passùck, Athnàc, & sæpe Za-
chèph, vt infra .

Primæ Personæ.

<i>Sin. gen. com.</i>		<i>Plural.</i>	
אני	Ego, vel	אנחנו	uel
אנכי	Ego,	אנחנו	nos.
שלי	mei.	שלנו	nostrum .
לי	mihi.	לנו	nobis .
אני & אותי	me .	אנחנו	nos.
בני & בני	a me.	בנו	a nobis .

Secundæ Personæ.

<i>Singul. masc.</i>		<i>Sing. fœmin.</i>
אתה & אתה	Tu	את
שלך	Tui	שלך
לך	Tibi	לך
אתך & אותך	Te	אותך
בך & בך	a Te	בך & בך

Plural. masc.

Plural. fœmin.

אתם	Vos	אתן & אתן
שלכם	Vestrum	שלכן
לכם	Vobis .	לכן & לכן
אתכם	Vos	אתכן
בכם	a Vobis	בכן

Tertiæ Personæ.

Singul. mascul.

Singul. fœmin.

הוא hic, ille, iste, ipse. | הא, ea, ipsa

היא & היא

של

שְׁלֵוְּ huius, is, eius. שְׁלֵה

לֵוְּ huic, ei. ei, illi. לֵה

אֹתוֹ hunc, illum. illam, eam. אֹתָהּ

מִמֶּנּוּ & מִמֶּנָּה ab hoc, ab eo. ab ea, ab illa. מִמֶּנָּהּ

Plural. mascul.

Plural. femin.

הֵם & הֵנָּה illi, hi. hæ, illæ, הֵנָּה & הֵן

שֵׁלֵהֶם horum, illorum. שֵׁלֵהֶן

לָהֶם & לָהֶנָּה his illis. לָהֶן & לָהֶנָּה

אֹתָהֶם & אֹתָהֶן hos, illos } אֹתָהֶן אֹתָהֶן אֹתָהֶן

מִמֶּהֶם & מִמֶּהֶנָּה ab his. מִמֶּהֶן : מִמֶּהֶנָּה

זֶה זֶה הַזֶּה זֶה hic, iste, masc. gen. זֶה זֶה ista, hæc.

זֶה זֶה & זֶה זֶה communis gen. hi, & hæ.

עִמָּו Cum affixis casus patientis.

אִתּוֹ eum masc. gen. אִתְּכֶם vos, & אִתְּכֶן femin.

אִתּוֹ & אִתּוֹ cum pausa te. אִתְּנוּ nos.

אִתִּי me, com. gen. אִתְּהּ illam, eam.

אִתְּם illos: אִתְּן illas. אִתְּךָ te, fem.

Prima persona communis est generis. Secunda, & Tertia variantur cum duplici genere, & numero, vt vides. Sunt & hæc masculæ demonstratiuæ tertię personæ.

Primæ voces pronominum supra dictorum sunt recti Casus (si casus dantur proprie apud Hebręos; supra enim negauimus) siue status absoluti; tam quæ denotant singularem, quàm pluralem numerum. Reliqua verò sunt obliquorum casuum, sicut quę de אֹתוֹ & reliquis adnotantur.

Relatiuum verò communis generis, & numeri, est אֲשֶׁר qui, quæ, quòd: Et vice huius quasi concisionem sequente daghèsc, quod in Canticorum libro frequentissimum est: omnis generis, & omnis numeri. cuius, cui, quem, quam, &c.

D E L I T T E R I S

Deseruietibus, vel Seruilibus.

Traçtatus de Litteris Deseruietibus (quas illi שמושיח vel נוספוח vocant Corollarium ferè totius operis est; & cum illarum maximus sit vsus, breuiter de illis agemus, & per compendium. Vnde iste locus est huius tractatus & merito, atque hoc loco addiscendus est. Diuisimus initio Grammatices litteras in *Radicales*, & in *Deseruietes*, ex quibus *Radicales* non posse adhiberi ad munus aliquod subeundum, verum *Deseruietes* posse, & esse etiam *Radicales* diximus. *Radicales* sunt חט ספר גזע צרק

Seruiles vero sunt משה כתב מלינן.

N ergo est nota primæ personæ singularis Futuri מלקוד discam, *Aleph* מלקרא inuocabo.

Est de Ehemanticis in principio, vt מרועו digitus מצבע brachium מכתש baltheus.

Additur extra regulam Infinitiuus, vt מרוש Esa. 28. triturate, etsi R. Chimchi putet **N** redundare.

1 Iòd, est signum tertiæ Futuri vtriusque numeri, & generis masculi, vt ילקוד : ילקוד : a fronte.

2 Constituit nomina propria virorum, & rerum יעקב : יעקב : יחלום adamas item a fronte.

3 In medio post secundam rad. est signum Coniug. Hiphil, vt מלקוד discere fecit.

4 Constituit chirech longum, post quod immediatè sequitur, מלקוד : מלקוד :

5 In fine per se constituit pronomen primæ personæ vt מלקוד verbum meum.

6 Cum מלקוד est primæ personæ signum in præterito, vt מלקוד didici.

7 Constituit in fine nomina *Gentilitia*, מלקוד hebræus, & nomina *numeralia ordinalia* מלקוד secundus מלקוד quartus.

8 In fine terminat secundam Futuri, & Imperatiui femineam, vt מלקוד dic lataberis.

- 9 Et in nominibus (intercedente Caph, vbi tamen Iod redundat) constituit affixum , siue pronomen secundæ personæ femineæ, vt עֲוֹנוֹתֶיךָ peccata tua .
- 10 Cum ם, pluralem notat masculeum, & sine ם est signum regiminis pluralis וְכִי Verba : Etiam in femininis post ה vt יְדוּתֶיהָ Iustitiæ eius; etiam in Participijs actiuis & passiujs וְיָקוּרֵימָם Visitatores וְכֹלֵימָם manducantes, םֵיהֶם accinti םֵיהֶם edocti. Cant. 3.
- Tau.* 11 Præpositum constituit secundam futuri vtriusque numeri, vt תִּלְמַדוּ disces, תִּלְמַדְתֶּם discetis : Item tertiam femininam, vtriusque numeri, תִּלְמַדְתִּי discet, תִּלְמַדְתֶּיךָ discet .
- 12 Est de Ehemanticis, & constituit nomina, & vt plurimū habet patach, vt תִּכְלֵת finis : aliquand chirech, vt תְּפִאֲרָה Pulchritudo; תְּדֵרִים cedrus, abies: quandoq; תּוֹשֵׁבֵי חוֹלֵי incola, aliquando sceuā, vt תְּבוּנָה intelligentia .
- 13 In fine constituit nomina feminea, cum םֵיִרֵךְ, vt מְלִכּוֹת regnum, cum chirech תְּפִאֲרֵי sulphur, cum cholem תְּחִילֵי soror segol בְּשׁוֹת confusio; & cum duplici segol מְלִכּוֹת Aliquando præponitur םֵיִרֵךְ, & postponitur םֵיִרֵךְ, vt תְּפִאֲרֵי corona תְּחִילֵי spes .
- 14 Etiam in fine Verborum notat secundam singularem vtriusque sexus (in præteritis) םֵי mascul. םֵי femininam; cum Iod primā masculinam, vt לְבָרְתִּי . com. gen.
- 15 Format regimen femininorum םֵי conuersa in ה vt חֻרֵךְ lex Dei. Et adueniente Iod affixo, signum est, quod stet pro םֵי maxime si careat daghesc: quando vero habet daghesc, est de essentia nominis, siue formatiuum illius in statu absoluto, vt לְבָרְתִּי pallium meum .
- 16 Cum ה ante, הֵיִרֵךְ format Hithpahel, vt הִתְלַמַּדְתִּי docuit seipsum.
- 17 Mutatur in medio הֵיִרֵךְ pro םֵי in Verbis Quiescentibus Lamed in femineo genere, vt עֲשִׂיתֶיךָ, pro עֲשִׂיתֶיהָ.
- Nun.* 1 Nun in principio constituit nomina Heemantica, vt גְּפָתְלִי Nephthalim נִמְרוֹד Nimrod.
- 2 Notat primam pluralem Futuri comm. generis, vt גְּשַׁמְרֶנָּה oustodiemus, cum םֵי paragogica.
- 3 Format Præt. & Beno. Coniug. Niphâl נִבְרַךְ.
- 4 Cum Vau primam personam pluralem præteriti לְבָרְתִּי cum םֵי tertiam

- 1. tertiam pluralis feminei תלך בןך Cum daghèsc in fine Verborum notat pronomen tertiæ personæ vt תלך בןך & sine daghèsc, primam pluralis תלך בןך visitavit nos.
 - 5. In fine, est affixum tertiæ personæ pluralis femineæ in Verbis, & nominibus תלך בןך visitavit illas. וךך Verbum illarum.
 - 6. Sexto quandoque est paragogica post chirech תלך בןך harebis: post sciurech תלך בןך In fine prateritorum וךך Futurorum וךך & Infinitiuorum תלך בןך in perdendo.
 - Est de Hehemanticis, & constituit nomina, vt תלך בןך desertum. Mem. cum chirech, sequente sceuâ; cum gutturalibus verò patâch, vt תלך בןך cibis. Nonnunquam cholem מושב sedes: interim sciurech, vt מוסר disciplina. etiam camèz מקום locus. Et in femineis sceuâ, vt תלך בןך auersio.
 - 2. Format Beoni, & Pahùl in Pihèl, & Hiphil, & in Hophâl (si habeat) & Hithpahèl.
 - 3. Praëponitur Infinitiuus, abiecta ך & habet frequenter chirech, cum daghèsc in sequenti, vt suppleat illam Nùn תלך בןך sed quando sequens est gutturalis, habet zère, vt תלך בןך a perdendo. Verum sequente ך radicali habet chirech תלך בןך ab esse. (Idque nota) in 1. Reg. 23. תלך בןך a persequendo, præter regulam.
 - 4. Est Præpositio Ablatiui, & punctatur chirech sequente daghèsc, aut zère, si sequens est incapax תלך בןך a sæculo: & deseruit pro A, ab, è, ex, de, cum magis, pro, propter, in, ne, vt, non.
 - 5. Format gradum Comparationis, eisdem punctis, vt טוב שן טוב שן melius est nomen (scilicet bonû) præ oleo bono.
 - 6. Cum Iòd præcedente format numerum pluralem masculinum, & dualem præcedente patâ h vt תלך בןך & תלך בןך.
 - 7. A fine est affixum tertiæ pluralis masculinæ, vt וךך Verbum illorum תלך בןך fecisti eos.
- Si post Mèm sequatur Iòd cum sceuâ, Mèm suscipit chirech, & amittitur sceuâ ipsius Iòd, eo quiescente, vt מיהרה מיהרה vt supra diximus de affixis.
- Ⓢ Ponitur pro וךך qui, quæ, quod, vt, quia: quoniam, quemadmodum, & punctatur segòl: rarò cū sceuâ vt וךך Eccl. 3. quia illi.

Aliquando cum patàch vt פֶּשֶׁבֶט Eo quod etiam est caro. Gen. 6. 3.

Etiam sequente Aleph habet camèz, vt שְׁמֵתָה . Ind. 6. 17.

Hè א A fronte, & calce, est de Hehemanticis, & constituit nomina, & punctatur vario modo, vt הַצֶּלֶה liberatio a verbo נָצַל vtraque Hè est Hehemantica, quicquid Chimchius, & alij.

Item partium indeclinabilium, vt הִנֵּה Ecce.

2 Est articulus Genitiui (sed improprie, casus enim apud illos non sunt) vel potius emphasis ostensua, vt עֲרֵלֵי הַלֵּם Ezech. 44. in circumcisi corde כֹּחַ הַאֱלֹהִים virtus Dei, vbi punctatur ca-

mèz propter gutturalem. 2. Paralip. 25. 9. Verum si gutturales habeant camèz, Hè habebit aliquando patàch, aliquando segòl, vt הַחֶכֶם Sapiens הַעֲרוֹב musca. Excipe monosyllaba הָהָר mons.

Habet præterea patàch sine daghèsc, vt הַיַּעֲפִים Iaffi, הַיְהוּדִים Iudei.

3 Est לְהוֹרֵעַת הַדָּבָר vel הַדְרִיעָה הָאָדָמָה ad indicandam demonstrandamque rem. Tunc reddit dictionis significatum insigne, & importat emphasim, siue excellentiam quandam, vt הַמַּיִשׁ

Nota

Psal. 1. ille vir: *illius viri*. Habet ferè patàch sequente daghèsc, vt הַפֶּה os (illud) הַנְּבִיאָה Propheta (ille) il gran Profeta, Italicè redderetur. præterquam ante הַמַּעַן vbi camèz recipit, vt הַמַּעַן oculus: הַרְאֵשׁ caput הַמַּעַן hæc auris.

Eo carent nomina propria: non enim dicimus הַמְּאֲרָה Abraam ille. Sed הַמְּאָרָה Gen. 4. dicunt quidam accipiendum non vt proprium Adami nomen, sed vt appellatiuum sicut הַקְּוֹהֶלֶת Eccl. 12. Concionatrix, idest, Salomonis anima congregans sapientiam, ex R. David in Michlòl. Gentilitijs autem additur, vt הַיְבוּסִי 2. Reg. 24. Iebuseus. הַמְּנַשֵּׁי pro הַמְּנַשֵּׁה Ios. 13. Tribui Menasseitarum.

4 Est הָאָהָה interrogatiua, vel admiratiua, הָאָהָה הַתִּיבָה vel הָאָהָה הַשְּׂמֵלָה & tunc punctatur cathèph patàch vt הַמְּבַלֵּי 4 Reg. 1. nunquid quare non sit Deus, &c. הַבְּתָה Gen. 19. num filia. Quando nomen incipit à sceuà, & ante litteras gutturales, hoc הָ recipit patàch vt הַבְּרָכָה Gen. 27. num benedictio vna הַבְּרָכָה num sicut moritur nebulosus nisi gutturalis ipsa habeat הָ vtrūque הָ tam admirationis, quàm demonstrationis. accipit, vt הַהִיתָה num factum est. Iohel 1. 1. הַהִיתָה Num. 11. 12.

וְעָשׂוּ num fumus ? sed in Aleph, fallit habet enim camèz, vt
 הָהָרִים vir ille: idem obserua in paruis dictionibus, vt הָהָרִים
 ille mons הָעֵץ ille populus.

- 5 Est Vocatiua, Compellatiua, & tunc habet —
 sequente daghèsc, vt וְיִקְהֹלוּ o congregatio.
- 6 Est Confirmatiuum sententiæ, si ei additur הָאֵל vt הָאֵלֵּי nonne
 si bene egeris, &c. Gen. 3.
- 7 A fronte constituit Coniugationes Hiphil, Hophâl; Infinitiuum
 & Imperatiuum Niphâl.
- 8 A calce est signum generis fœminini in præteritis, vt לְמִרְיָהּ in
 Beno. & Pahùl. לְמִרְיָהּ: לְמִרְיָהּ. Item in nominibus לְמִרְיָהּ
 Vetula. שִׁירָה Canticum, constituit fœminina. Est affixum
 tertiæ personæ fœmininæ sing. præcedente וְ & ipsa cum
 puncto mappich וְכִרְתָּ verbum illius. Idem in plurali, sed ip-
 sa punctatur וְ & præcedit segòl & Iòd, vel chirech in verbis,
 vel sciurech, vt וְאִתְּךָ amatores eius. וְאִתְּךָ visitauit illam.
 וְאִתְּךָ quæsiuerunt illam.
- 9 Additur sæpe in fine Futurorum, & mutat puncta, vt לְמִרְיָהּ
 docebo. וְאִתְּךָ visitabo pro וְאִתְּךָ & vocatur Paragogica
 הָאֵלֵּי נִוְסָפָה seu Additiua.
- 10 Item in nominibus & tunc significat motum ad locum, & stat
 pro הָאֵל vel הָאֵל in principio, vt וְצָפוֹנָה וְנֹגְבָה וְצָפוֹנָה וְנֹגְבָה
 ad occidentem, orientem, aquilonem, & meridiem) ac si dicere-
 tur אֶל הַיָּם אֶל הַקָּדָם &c. וְשָׁמַיִם pro אֶל הַשָּׁמַיִם ad cælos.
- 11 Omnino est ociosa, siue ornatus, vt וְאִתְּךָ vidisti.
- 12 Ultimo substituitur pro Vau, & quandoque pro Aleph, sunt
 enim permutabiles, vt וְאִתְּךָ pro וְאִתְּךָ tabernaculum suum,
 sic וְאִתְּךָ pro וְאִתְּךָ educam, Ezech. 32.

Restat agere de וְכֹל.

- 1 Primò est coniunctio copulatiua, & וְיִהְיֶה וְיִהְיֶה vel וְיִהְיֶה di- Vau.
 citur, eo quod tam verba, quàm nomina, dictionesq. coniu-
 gat, ac copulet, omnibus præposita: vt

וְיָרַד צֶדֶק הַכֹּהֵן וְנָתַן הַנְּבִיאִים וְכִנְיָהוּ בְּדַוְיָהוּיָרַע וְהַכֹּהֲנִים
 וְהַפְּלִיטִים וְיָרַכְיָהוּ אֶת שְׁלֹמֹה עַל-פְּרֻתֵי הַפַּלֶּטָּה דָּוִד וְיִוְלִיכֹוּ
 אֹתוֹ עַל-גִּיחֹון Et descendit Sadoch sacerdos, & Nathan
 pro-

- propheta, & Benaiam filius Iehoiadagh, & Chereti, & Pelethi, & equitare fecerunt Selomoh super mulam Regis Dauid, & duxerunt eum in Ghichon. Sic וְיָמְעוּן & propterea narrabis. Et tunc omnia puncta prater cholem, kibbutz, & ea, quae vocantur rapta, admittunt, quanquam naturale eius punctum est sceua, verum cum discrimine,
- 2 Quoties enim duo nomina coniungit, quorum posterius monosyllabum est, vel dissyllabum pennacutum, & praterea in accentu distinguente (haec enim duae conditiones necessariae sunt) tunc habet ־ vt וְהָיוּ וְכָהֵן vanum, & vacuum, וְהָיוּ וְכָהֵן אֶתְּסָא, & hiems.
- 3 Ante litteras כִּמְוֹ & ante sceuatas habet וְשִׁמְרָתֶם: וּבְשִׁתָּהּ זֶה, וְכִשׁ וְכִקֵּר וְכִמְוֹר
- 4 Si accedat ad Iod, quod sceua affectum sit, accipit chirech, in quo tanquam vocali longa, ipsum Iod quiescit, vt וְיִמְיָם & dextera eorum. Psal. 5.
- 5 Ante gutturales, quae punctis raptis notatae sunt, semper punctum recipit affine ipsi raptis, vt וְעֵבְרִי & serui mei. וְאֱלִיל & idolum וְאֲנִי & nauis.
- Excipienomen וְאֱלִילִים ubi perpetuo habet zere וְאֱלִילִים ibi tamen est quaedam contractio, & וְאֲנִי idem obseruat.
- 6 Quandoque tamen etiam si non sequatur gutturalis, scribitur cum ־ idque in Verbis Quiescentibus & Duplicantibus, vt וְשָׁב & conuertatur וְמָתָה & moritura.
- 7 Stat pro, vel, Exod. 21. וְאָבִי וְאִמִּי Qui percutit patrem suum, vel matrem.
- 8 Aliquando pro Quia וְיָוֹן Gen. 14. וְיָוֹן פֶּהֵן & ille Sacerdos, idest, obtulit Deo panem sacrificandum, quia erat Sacerdos.
- 9 Est etiam Conuersiuum, & Copulatiuum simul, & dicitur וְיִוֵּר וְיִהְיֶה, quia conuertit significationem Prateriti in Futurum, vel Futuri in prateritum.

Nota.

¶ Quando conuertit Prateritum in Futurum, punctatur sceua, & praterea accentum a penultima in vltimam reijcit, vt וְשִׁמְרָתִי & custodiam וְעֵבְרָתִי & transibo.

¶ Fallit primo in Quiescentibus Iamèd, vt וְגַלִּיתִי & migrabo. accentus enim remanet in sua sede, vt וְיִרְאֶת & timebis.

Fallit

¶ Fallit secundo in tertia, & secunda persona præteriti, cuiuscumque coniugationis, vt וְשָׁמַר & custodiet וְיִמְצָא & delebit וְעָבְדוּ & seruietis.

Item excipe וְיָלְדוּ & genuerunt. Gen. 6. וְתִקְעוּ & claxerunt. Ios. 6.

Quando conuertit Futurum in Præteritum, tum habet patâch sequente daghêsc, vel ׀ si sequens non possit recipere, & accentum ab vltima in penultimam retrahit, vt וַיֵּשֶׁב & sedit, וַיָּמָת & mortuus est. וַאֲשֶׁר נִחַשׁ Zach. 6. & conuersus sum, & leuaui.

¶ Caret daghêsc, si Iôd habet sceuâ, vt וַיִּחַבֵּר & coniunxit, וַיְבָרֵךְ & benedixit.

¶ Si prima formatiua futuri sit cum — tunc Vau habet — vt וַיִּנְאֲלֶנּוּ Job. 33. 33. & docebo te.

¶ Daghêsc vero habebit Iôd, Nûn, & Tâu formatiua futuri, nisi Iôd fuerit sceuata.

10 In medio dictionis constituit Benoni וְיִבְרָךְ & in secunda syllaba Pahûl לְיָמֶיךָ. Item Futurum וְיִבְרָכְךָ Imperat. לְיָמֶיךָ & Infinit. Quandoque non adest, & tunc vocant Masoretæ dictionem *defectiuam*, & si adest, *plenam*. Format etiam nomina, vt גְּדוּלָה כְּבוֹד גְּדוּלָה gloria, sed omittitur quandoque תְּלִדוֹת generationes.

11 In fine stat pro affixo tertiæ masculinæ וְיָבִינֵי Verbum eius, & in plur. intercedente Iôd וְיָבִינֵי Verba illius. Cum Nûn. וְיָבִינֵי stat pro prima persona וְיָבִינֵינּוּ visitaui nos. & cum daghêsc pro tertia mascul. vt וְיָבִינֵינּוּ visita illum.

כ A fronte est Aduerbiu similitudinis, *sicut, secundum, Instar*, כְּעֵץ כֶּפֶזוֹ sicut populus, sic Sacerdos. Câph.

2 Est numeri, vel coniecturæ nota, vt כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף circiter 40. millia כְּאַמְתַּיִם quasi duobus cubitis.

3 Præponitur Infinitiuus, & deseruit pro Aduerbio temporis, vel Gerundij כְּלִמְדוֹ secundum discere, tempus quo discebat. כְּבִיאָה secundum venire, eo tempore quo venit.

4 Stat pro affixo secundæ personæ ׀ masc. ׀ fœmininæ, & habet Iôd paragomicum.

5 Nunc Datiui (& propriè) nunc Genitiui, nunc Accusatiui articulus est, quemadmodum ex verborum contextu, & sententiæ commoditate facile est deprehendere, vel vertere: nam Lamed.
phrafi

phrasi Hebraicæ non respondent hi casus. & sic סֹקֵר לְרוּךְ Psalmus David (Hebraica phrasi) scilicet à Davide decantatus, siue, *ei inscribendus, vel, ipsius Davidis, more Latino.*

- 2 Significat Accusatiuum לְאַבְנֵר occiderunt Abner: ego dicerem לְ redundantare, seu huiusmodi esse phrasim Heb.
- 3 Valet pro præpositione Ad, In, לְמוֹעֵד ad tempus statutum, vel In tempore hoc eòdem.
- 4 Præponitur Infinitiuus לְנִסּוֹת ad probandum, vt tentet, & probet vos Deus.
- 5 Significat motum ad locum, vt לְעִיר ad ciuitatem.

Bèth.

□ Initio facit præpositionem In, & Cum. בְּבַיִת in domo בְּצֹאן cum grege. Item Ablatiuum Instrumenti, vt בְּמִקְלִי cum baculo meo, in baculo transui.

Præponitur Infinitiuus, & facit Gerundium בְּבֹאֵי dum venit Doegh בְּלִמּוֹד In discendo, cum disceret.

De punctis harum trium litterarum.

- Punctantur ferè, vt Vau, cum sceuà, vt בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ
- Si sequatur sceuà, habent chirech, vt לְדַבְרִי: לְדַבְרִי ad verbū tuū, In verbo meo, &c. etiā si littera sceuata sit gutturalis.
- Si sequatur Iòd sceuatum, Iòd silet, & litteræ כֶּלֶב notantur chirech, vt לִיהוּדָה לִיהוּדָה לִיהוּדָה

Nota

- Quando habent sub se paratich, ם demonstratiuum includunt, vt בְּכֹסִים בְּכֵסִים בְּכַעַס In ira, in crumena, & poculo: pro בְּחֶכְמִים בְּחֵכְמִים בְּחַכְמָם
- Ante litteras gutturales habent ׀ vt בְּאִישׁ vt vir, idque vt ׀ suppleat Hè demonstratiuum.

Et si gutturales habent —: vel ׀: ipsæ כֶּלֶב habebunt — & ׀: vt כְּעֶבְדִים quasi serui כְּמֹוִיל quasi stultus.

Excipe nomen מְדַבְּרִים & מְלִמִּים cum quibus assumunt ׀ & paratich, vt מְלִמִּים & מְדַבְּרִים & מְדַבְּרִים pro מְדַבְּרִים dicendo.

Syllaba seruales (idest due ex his undecim simul coniunctæ) quæ sint, & earum officia patent ex supradictis.

Fufius de seruilibus egimus, quia (vt mea fert sententia) Canon est ad legenda Rabinorū Comm. & quicumque harum litterarum munera firmiter memoriæ cōmendauerit, inoffenso pede percurreret libros omnes sine punctis. idque obserua diligenter.

DE LITTERIS PARAGOGICIS

ſeu Additijs.

Diximus ſupra, litteram vnam poni pro altera; & litteram aliquando deefſe, prout diſtiones etiam integras in periodis, quod in Tractatu de Regulis ad intelligendum Sacram Scripturam neceſſarijs, Tropis, Figuris, & Hebraiſmis (quem nuper edituri, Deo fauente, ſumus) explanabitur: Ita etiam per figuram, quæ dicitur Pleonaſmos, litteræ ſæpius redundare comperiuntur, & in nominibus, & in verbis.

Z redundat, Iof. 10. 24. **הַחַלְכֹּנִים** qui iuerunt cum eo.

Aleph

Eſa. 28. 12. **נִבְחָנוּ** non voluerunt audire.

ב Prou. 9. 9. **בֶּלֶחֶם** : in panem meum, } **Bêth**
בַּיַּיִן in vinū : pro vinum. } hæc tria ad phraſim
 Hebraicam referenda

Iob 16. 10. **בִּפְתָּיִם** in os ſuū aperuerūt.

Pſal. 80. 6. **בְּדִמְעוֹת** lachrymas propinaſti: hoc autem aliter exponi poteſt, per Hypallagen: propinaſti lachrymas in menſura, vt **ב** referatur ad menſuras.

ר redundat in Verbis in Macōr, & Futuro ſæpius. **ſic** **Hê**

Pſal. 116. 18. **נִבְחָנוּ** coram nunc omni populo.

Ibidem 15. **הַפְּתִיחָה** mors Sanctorum eius.

Neh. 9. 19. **בַּחֲרֻץ** In via.

Iud. 14. 18. **הַחֲרֻסָּה** ſol, occumberet.

2. Reg. 16. 17. **הַחֲרֻץ** extrinſecum pro **חֲרֻץ**.

ר redundat Pſal. 50. 9. **חֲרֻץ** beſtia ſyluæ mea eſt. **Vâv**

Num. 24. 3. **בֶּנוּ** filius eius (Behōr.)

Iob 37. 6. **יָגַד** fortitudinis (pluuię) ideſt fortes aut vehementes pluuię.

Pſal. 114. 8. **לְמַעַיִן** in fontem (aquarum.) (equus.

Pſal. 76. 6. **וְהָכָב וְסוּס** & currus, & equus: pro currus, &

Iob 23. 12. **וְלֹא אֶקְדָּם** & non (recedam) pro: non.

Neh. 4. 10. **וְחַרְבֹתָיִם** & lanceas.

H h 2. Sam.

2. Sam. 15. 34. וַנִּנְיָ & ego ex tunc. pro Ego ex tunc
2. Reg. 14. 41. וַקָּחוּ & accipite. (farinam)
- Gen. 22. 4. וַיִּשָּׂא & leuauit.
- Ibidem 1. וַחֲזָאֵהוּ & Deus (tentauit) Abraham.
- Iòd.* Redundat Gen. 31. 38. גַּנְבַּתִּי furatum diei, pro גַּנְבַּתִּי.
- Exod. 15. 6. מַגְּדִילֵי מִיְמֵינִי magnificata est (dextera)
2. Reg. 8. 1. vade אָתָּה tu.
- Psal. 35. 9. בְּתוֹכִי in medio tui, pro בְּתוֹכִי.
- Prouerb. 6. 3. רֵעֶךָ proximum tuum.
- Thren. 1. 1. רַבֹּתִי copiosa (ciuitas)
- Ibidem. שְׂרֹתֵי Principis (in prouincijs)
- Hof. 10. 12. אֲחַבְתִּי diligens
- Esa. 1. 21. מְלֵאֲתֵי plena (iudicij)
- Cantic. 1. 9. לְסַסְתִּי Equæ in curribus: vel: Equæ meæ in curribus, &c.
- Genes. 49. חֲכָלִי rubicundus, &c. pluries alibi, vt infra in Regula septima Syntaxeos.
- Caph.* Redundat Iob 24. 14. כַּעֲשָׂרִי (quasi) fur: & illud: עֲשָׂרִי quasi vir, veritatis expressiuum, sic Ioan. 1. quasi vnigeniti.
- Lamed.* Redundat. Exod. 27. 3. לְכֹל־כֵּלָיו omnia vasa eius.
- Idem 9. 17. לְמִן־הַיּוֹם a die qua fundata est.
2. Sam. 3. 29. לְאַבְנֵר Abner (occiderunt.)
- Psal. 69. 6. Tu nosti לְאִלְתֵּי stultitiam meam.
- Psal. 116. 16. לְמוֹסְרֵי vincula mea.
- Iof. 10. 21. לְאִישׁ vir (vel quisquam) linguam suam quamquam potest exponi (in quemquam)
- Exod. 10. 19. לְבַעֲכוֹרֵי Vt (tentaret vos)
1. Sam. 2. 28. לְעַמִּי populi mei.
2. Sam. 16. 2. לְחֵלֶלֶת Et panem. vbi est varia lectio.

239

DE ACCENTIBVS.

ACCENTVVM cognitio necessaria est, tum ob pronúciationem; tum discernendæ ambiguitatis, seu distinctionis periodi, & sententiæ, causa. Vt enim pronúciatio vocum Rethori, siue Oratori pernecessaria est, ita & accentuum, ex quibus oritur optima pronúciatio. Et apud Hebræos, cum distinguat orationem ab oratione, & sensum a sensu, & dictionem a dictione, absque dubio explicanda, verum longior Tractatus est superuacaneus. Omissa autem quæstione, an origo accentuum sit cœua ipsis punctis: An Sacrorum Bibliorum Codex fuerit illis distinctus a primis Scriptoribus, & signata sententiæ, & clausæ, & quonam distinctæ: notandum est, quod

Accentus Hebræis dicitur *מַעְתָּק* idest *sapor, gustus, vel Ratio*, eo quod sapidam, decoram, & concinnam prolationem efficiat, & distinctionis ratio sit: vel, vt ait Elias, quia tribuit bonum iudicium, & scientiam ad intelligendum verum cum distinctione.

Diuiditur Accentus in Musicum, Grammaticum, & Rethoricum. Musicus est, qui deseruiebat Musicæ; ex libris Regum, & Paralipp. Grammaticus, qui dependet ex artis præceptis, siue ab authore linguæ. Rethoricus, qui orationem vel distinguit, vel continuat. Alij aliter.

Secundo Diuiditur in *Reges*, qui & diuidentes sunt, seu distinctiui; & in *Ministros*, qui dictiones non diuidunt, sed coniungunt, & continuant, & regium præcurrunt, ac præcedunt, ne syllabis immoremur, sed eas expedite proferamus, vsque ad locum, vbi *Rex* distinguens sedet.

Tertio diuiditur in *מַעְתָּק* idest, Accentus in subtu, vel vltima; & in *מַעְתָּק* *de supra*, vel, in penultima. Ex his duobus vnum omnis dictio debet habere vel in vltima, vel in penultima; ille qui est hoc modo *Naturalis* dictioni, dicitur *Grammaticus*, & est præcipue attendendus ob scœuâ, & pronúciationem rectam. qui tamen accentus ediscitur in principio Grammatices in prolatione recta ipsarum vocum, quæ tradi debet a præceptore, & a Tyronibus obseruari.

Si vero fuerint in vnica dictione duo accentus, qui est vltimus, est *Naturalis*, & *Grammaticus*; & præcedens *Rethoricus*, siue *Musicus*, retinens syllabæ pronúciationem: & facit ne ca-

mèz fit per o, pronunciandum, vt לִמְדָה. Lamedda.

Reges apud quosdam sunt viginti, apud alios vigintiunum.

1	Sòph pafsùch	ק	12	Gherès vel Azlà	ז
2	Atnàch	ז	13	Scenè Gheriscin	ב
3	Zachèph Kathòn	ז	14	Zarchà	ז
4	Zachèph gadòl	ז	15	Iethiù	ז
5	Tarchà vel Tiphchà	ז	16	Pazèr katòn	ז
6	Reuiàngh	ז	17	Carnèpharà	ז
7	Teuir	ז	18	Scialscièlet	ז
8	Pastà vel Pascet	ז	19	Telifsà ghedolà	ז
9	Segullà	ז	20	Pazèr gadòl	ז
10	Pafèch	ז	21	Azlà	ז
11	Legarmè	ז			

Ministri nouem, vel sexdecim secundum alios.

1	Munàch vel sciophàr	ז	9	Darghà, vel galgàl	ז
	munàch		10	Maharich	ז
2	Sciophàr mehuphàc	ז	11	Maccàph	ז
3	Mailà	ז		<i>Alij addunt.</i>	
4	Mercà Pefutà	ז	12	Tarchà acharonà	ז
5	Merchà chephullà	ז	13	Sciophàr mecarbèl	ז
6	Kadmà	ז	14	Sciophàr nghillùì	ז
7	Telifsà chetànà	ז	15	Sachaphà	ז
8	Iarèach ben Iomò	ז	16	Legarmè	ז

Alij.

Regulæ.

- a. Hic vltimus tantum reperitur in tribus libris, idest, Psalms, Prouerbijs, & Iob.
 b. Iste frequens est in Canticis, vbi videntur duo accentus, sed vnus tantù est, ideoq. simul afficiunt syllabā in secunda sede.

Accentus

Accentus superiores iisdem Musici sunt, & Grammatici. Musici quatenus tanquam notæ musico concentui, qui in Iudæorum Scholis vigeat, & hodie quoquomodo in synagogis viget, inseruiunt. Grammatici vero, quatenus syllabas, quas afficiunt, eleuant (omnes enim ex æquo acuti sunt; nulli, aut rarò, graues, aut circumflexi) prætereaque orationem, vel distinguunt, vel continuant.

Continuant ex æquo Ministri ad Regem vsque.

Distinguunt Reges omnes, sed inæqualiter, pro ordine ferè quo a nobis numerati sunt. Verum quia multitudo gigneret confusionem, regulas hæcè diligenter obseruato.

- 1 Omnium maximè Sòph pasùch, qui & Selich קִלְסִי *Terminatus* dicitur: ךֿ designat enim finem sententiæ, atque periodû.
- 2 Proximè Atnach ךֿ & ךֿ Reuiah, respondent enim colo, vel magis puncto, & colo; iustam nondum & perfectam, sed tamen mediã periodum efficiens.
- 3 Zachèph Katòn, qui nostrorum commati, seu inciso comparari potest.
- 4 Zachèph Gadòl ex magnis est regibus, qui in ratione musica plurimum possunt, in distinctione grammatica vix quicquam exhibent.

Nota

Reliqui vix, aut nihil, aut parum distinguunt, si sensum spectes: distinguunt tamen, quia non minus, quam præcedentes prohibent, ne litteræ ךֿ ךֿ ךֿ ךֿ ךֿ ob antegressas ךֿ ךֿ ךֿ lenitate illa, quam appellant *Raphè*, afficiantur. Deinde quoniam modulationem separatam, & per se coherentem præbent, continuatamque sistunt. Tales sunt Scialscèlet, Karnèpharà: Telisà ghedolà: Pazèr: Archà: Gheriscin, & Zachèph gadòl.

Multi porrò figura inter se conueniunt, sed deprehenduntur a curiosioribus loco, vel consequijs distingui. de qua re plura apud Elyam: Calonymum: Nozenum: Reuchlinum; Santem; Bertranum, Isaacum, & alios. Sed longioris sunt tractatus, & otij.

Illud aduerte, quod hi accentus dictionis significationes mutant. Nam si Grammaticus ponatur in sede vna, aliud denotat, si in altera, diuersum quid, vt

הִלֵּף Mist.

הִלֵּף telum, missile.

הִלֵּף nupsit, vel dominatus est. הִלֵּף idolum. & tamen idem.

Grammaticus est accentus. Vocales tamen denotant hanc præcipuè

puè distinctionem, vt patet ex רָבֵר loquutus est, & רָבֵר verbum.

Rhetorici Accentus.

Mètegh. Mazzè. Gānghia. Maccāph.

Rhetoricus accentus est artificiosa quādam retentio spiritus, vnde nomen *Retinaculi*, seu habena apud Hebræos obtinuit, quod indicat nomen hoc קִתִּיג Non est idem Metègh, & Gānghia, ex Elia, quoniam Mètegh tunc solum vocatur mugitus, quando scribitur iuxta vocalem: illic enim Lector mugitu quodam vocem retinet, & tunc ad sinistram virgula scribenda est.

Suspendunt syllabam tres primi. Nimirum Metègh & Mazzè sunt retinacula motionum. Gānghia vero est retinaculum solius sceuà; alioqui enim sceuà simplex, siue compositum accentus capax non est. Alij aliter.

1 *Mazzè* est virgula recta, supra litterā, quæ nihil aliud est quam *Mètegh* ante Zachèph, vt וְהִשְׁמַרְתָּ אֲגַג. & destruam: quamquam reperitur ante alios etiam ministros: vt Iob. 1. וְהִשְׁמַרְתָּ נְאֻם

2 *Maccāph* deseruit ad coniungendum vnam syllabam cum alia (in pronuntiatione) & tunc temporis prima dictio destituitur accentu naturali, cuius vice est Maccāph, qui acuit vltimam syllabam וַיִּפְתְּרוּ לָנוּ & soluit nobis.

Quonam in loco in vnaquaque dictione vel pingendi, vel intelligendi sint accentus, ex his perspicitur.

1 Monosyllaba semper habent accentum, nisi ita vergeantur per Maccāph וְשִׁם יְהוָה

2 Antepenultima nunquam eleuatur, nisi forte ob *Athèmerachic*, de quo in tractatu de Raphè.

3 Istæ formæ penacuuntur tam in dissyllabis, quam polysyllabis.

בָּנוּ Vestis. קִדְשׁ sanctitas. כְּפָרֶת propiciatoriū. מַמְלֶכֶת regnum.

סֵפֶר liber. נַעַר puer. וְיָקָרָה visitans. תְּפָאֶרֶת pulchritudo.

quia sunt eiusdem formæ.

4 Duæ in Quiescētibus Hāijn מֶרֶס mors, בַּיִת domus. Totidem in Quiescentibus Lamèd Hè הוֹלִי Infirm. הוֹהוּ inane.

5 Cæteræ habent accentum in vltima. Vide supra Tabulas Nominum.

Nomina

- 6 Nomina pluralia tam masculina, quam fœminina habent accentu in vltima **רַבְרִים** **צְרִקוֹת** Dualia in penultima **יָרִים** **בְּרִימִים**
 7 Particulæ inflexiles his tenentur nominum legibus.

חַחַח sub. **נַנַּ** è regione. **עַל** super. **אֵלַי** apud. **אֶחָדִי** post.

- 8 Regulæ Accētuum in Verbis, & quantitas dictionum penes longum, & breue; seu an sint acutæ, vel penacutæ, vel circumflexæ, superius positæ sunt in Coniugationibus.

DE NUMERIS HEBRÆORVM.

Hebrei numerant per litteras, sicut & Græci. Primus earum Nouenarius significat Vnitates; secundus Decurias, reliquæ quatuor cum quinque finalibus Centurias: etiam si quinque postrema centenaria aliter designari possint. Hæc omnia subiecta in Tabula perspicies.

Millenaria.	Centuria.	Decuria.	Vnitates.
α, 1000 נ	ρ 100 ק	ι 10 י	α 1 א
β, 2000 נב	σ 200 ך	κ 20 כ	β 2 ב
γ, 3000 נג	τ 300 ש	λ 30 ל	γ 3 ג
δ, 4000 נד	υ 400 ת	μ 40 מ	δ 4 ד
ε, 5000 נה	φ 500 ת vel תק	ξ 50 נ	ε 5 ה
	χ 600 ם	ς 60 ם	ς 6 ו
	ψ 700 ז	ο 70 ע	ζ 7 ז
	ω 800 ך	π 80 פ	η 8 ח
	ϑ 900 צ	ι 90 צ	θ 9 ט

Componunt vero sic.

Millenarias.	Centurias.	Decades.	Vnitates.
1001 א נ	101 אק	21 אכ	11 א
1002 ב נ	102 בק	22 בכ	12 ב
1003 ג נ	103 גש	23 גכ	13 ג
1004 ד נ	104 דש	24 דכ	14 ד
1005 ה נ	105 הת	25 הכ	15 ה
Et sic de cæteris, prout ex eorundem libris.	106 הם	26 הע	16 ו
	107 הז	27 זכ	17 ו
	108 ח	28 חכ	18 ח
	109 חט	29 טכ	19 ט

Nomi-

Nomina Numerorum.

Fœminina.

Masculina.

In regimine

Absoluta.

In regimine

Absoluta.

	Vna.	אחת		Vnus.	אחד
אחת			אחת		
שתי	duæ.	שתים	שני	2	שנים
שלוש	tres f.	שלוש	שלוש	3	שלושה
	quatuor.	ארבע	ארבעה	4	ארבעה
חמש	quinque.	חמש	חמשה	5	חמשה
	sex.	שש	ששה	6	ששה
שבע	septem.	שבע	שבעה	7	שבעה
	octo.	שמונה	שמונה	8	שמונה
תשע	nouem.	תשע	תשעה	9	תשעה
עשרה	decem.	עשר	עשר & עשרת	10	עשרה

Fœminina

A decem vero vsque ad viginti.

Masculina.

11	אחת	11	אחת
12	שתים	12	שנים
13	שלוש	13	שלוש
14	ארבע	14	ארבעה
15	חמש	15	חמשה
16	שש	16	ששה
17	שבע	17	שבעה
18	שמונה	18	שמונה
19	תשע	19	תשעה

Sic à viginti vsque ad centum, nisi quod interponitur 1 copula, vt

21	ועשרים	אחת	21	אחד ועשרים
71	ושבעים	אחת	71	אחד ושבעים

אחד

95 ותשעים חמט 82 שנים ושמונים
 66 וטשים טש 97 צבעה ותשעים

Nam à viginti ad Centum sunt communis generis.

50 חמישים	40 ארבעים	30 שלושים	20 עשרים
90 תשעים	80 שמונים	70 שבעים	60 ששים

300 שלוש מאות	200 מאתיים	100 מאה
---------------	------------	---------

600 שש מאות	500 חמס מאות	400 ארבע מאות
-------------	--------------	---------------

900 תשע מאות	800 שמנה מאות	700 שבע מאות
--------------	---------------	--------------

3000 שלושת אלפים	2000 אלפים	1000 אלף
------------------	------------	----------

100 millia רבין רבון	20 millia רבתיים	10 millia רבבה
----------------------	------------------	----------------

vel, multa millia רבאות	רבבות	רבית
-------------------------	-------	------

Septuplum שבעתיים	Quadruplum ארבעתיים
-------------------	---------------------

Numeri Ordinales.

Fœminini		Masculini	
Prima ראשונה & ראשונה	ראשונה	Primus ראשון	ראשון
Secunda שנית & שנייה	שנית	Secundus שני	שני
Tertia שלשית & שלשית	שלשית	Tertius שלישי	שלישי
Quarta רביעית	רביעית	Quartus רביעי	רביעי
Quincta חמישית	חמישית	Quinctus חמישי	חמישי
Sexta שישית	שישית	Sextus שישי	שישי
Septima שביעית	שביעית	Septimus שביעי	שביעי

Ii Octava

Octava	שְׁמִינִית	Octavus	שְׁמִינִי
Nona	תְּשִׁיעִית	Nonus	תְּשִׁיעִי
Decima	עֲשִׂירִית & עֲשִׂירֵה	Decimus	עֲשִׂרִי

Et sic usque ad Decem. A decem enim deinceps vtuntur Cardinalibus Ordinalium loco עָשָׂר אַחַד vndecimus עָשָׂר עִתִּים duodecimus, &c. Cardinalia enim inde Ordinalia indifferenter esse possunt. Quod sensu communi facile distinguetur.

Regula.

- 1 Cardinalia, & Ordinalia diuersam habent formam; & quæ terminant in Hè præcedente camèz, sunt masculina, & regimen propriè non habent, siue desinant in תּ præcedente patàch, siue in תּ præcedente segòl, ex R. David: sic, tamen illa mutatio ad modum regiminis.
- 2 Ordinalia masculina desinant in יוֹד, feminina in יתּ aut יח & hoc vsque ad decimum ordinem Ordinalium.
- 3 Ab vndecim & deinceps ita numerant Hebræi, vt prius ponant minores numeros, deinde maiores, vt annos. centum & octo annis, quadraginta קִינֹו אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה עָשָׂר שָׁנָה וְאַחַת כְּמֹוֹת שָׁנָה Kenàn & Vixit וְיָחִי קִינֹו אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה עָשָׂר שָׁנָה וְאַחַת כְּמֹוֹת שָׁנָה
- 4 Numeralia Cardinalia, si pluralia sunt, & præcedant, singulare sibi asciscunt, vt 1. Reg. 22. octuaginta, quinque homo idest, homines. שָׁמַנִּים וְחַמְשָׁה אִישׁ. Si singularia, plurali iunguntur vt & responderunt quinque viri. וַיַּעֲנוּ חַמְשַׁת הָאֲנָשִׁים. Iud. 18. & alibi sæpe. Fallit in nomine *duorum*, vt שְׁנַיִם כְּרוֹתָיִם Exo. 25. duo. Quod distinguendo dicimus, si habent terminationes pluralis, coniungi debent cum singulari: si vero habent terminationes singularis (cum tamen pluralia sint) coniunguntur pluralibus, & ita regula intelligenda est.
- 5 Additur illis תּ demonstratiuum, vt 2. Reg. 23. tertiarius, & תּשְׁנֵי Gen. 7. in secundo.
- 6 A prædictis Numeralibus deriuatur Ordinalia, pro quibus passim Sacra Scriptura vtitur Cardinalibus, vt יום אַחַד dies vnus, idest primus, &c. Gen. 1.
- 7 Ordinalia feminina dicuntur שֵׁם הַחֵלֶק *nomen partis*, quia sicut vertimus & dicimus, primus, prima, secunda, tertia: sic possu.

possimus dicere, secunda pars, tertia pars, quinta pars, &c. usque ad decem.

DE RADICIS VERBORUM inventione.

AD constructionem faciendam conducit ars, siue modus inveniendi Radicales in qualibet dictione data, & ad illas (tanquam ad fontem) reducere verba, & nomina quæcunque, nam v. g. סור recedere: סר castigare, sunt simillima in litteris, sed in significatione diuersa.

Præsupposita igitur diuisione litterarum in *Radicales*, & *Seruiles* notandæ sunt vndecim, quæ semper de Themate, & radice verbi sunt זעף קצר חסר גט Hæ enim nunquam erunt segregandæ. Quæ vero *Seruiles* dicuntur חשה כחב חלינו Hæ sunt radicales, & seruales. Nam notant Tempora, Modos, Coniugationes, Genus, Numerum; sunt paragogicæ; & affiguntur in fine personarum in Verbis, & Nominibus, vt iam dictum est.

Ex his vndecim א י ה ו sunt nota futuri ab initio

ם כ ל Infinitiuorum.

ה Hiphil, & Hophâl, & Infinit.

נ Niphâl.

Imper. Niphâl.

ס Benoni, & Pahûl.

הת Hitchpahel.

י Iòd, Hiphil.

Hæ verò ל כ א ש licet in dictionis initio deseruiant, in medio tamen, & sine semper sunt de Themate.

ה כ ה In principio, & sine seruiunt, in medio vero semper sunt de radice, excepta Vâu, quæ consequitur chòlem.

י ו י semper radicales esse possunt.

Data ergo quælibet vox, reducenda est ad tres radicales, demptis & quandoque additis reliquis litteris: V. g. ויפקרו. Primo reice Vâu, est enim copulatiua, & Iòd, quæ est nota futuri tertiæ personæ. Item abijce Vâu vltimam formatiuam personæ pluralis, remanet וקר radix verbi.

Sed si supersunt duæ tantum litteræ, præponenda est littera Vâu, vel Iòd, frequenter tamen Vâu, raro Iòd: vel adde Vâu, vel Iòd, Hæ tamen postposito, vt in Verbo ורף & רפה in illa voce ורף & cucurrit. Si eam excludis Vâu Copulatiuum, & Iòd notam tertiæ personæ futuri, remanent duæ litteræ ורף quibus potes postponere ה, vel interserere Vâu, atque vtrumque thema elicies.

3 In hac verò **לְאָלֶּיךָ** Dempta Vau, & formatiua Futuri, remanet **לְאָ** cum daghèsc in Pè, quod quia otiosum non est, indicat aliquam litteram deficientem, quæ immèdiate præcedere debebat: vel ergo est Nûn vel Iôd, & sic ex regulis Grammaticæ constitues **לְאָלֶּיךָ** radicem: nam si **לְאָלֶּיךָ** esset radix, & defectiuum, debet esse secunda, vt habes supra.

Vbi vero remanet vnica tantum, Exempli gracia, **וְיָבֹרֵךְ** dempta Vau, & Iôd prioribus, vt supra; & vltima Vau, quæ formatiua personæ est, remanet **וְ** tantum: confugiendum est tunc ad regulas superiores, a quibus, nempe Verbis, & Futuris soleat fieri huiusmodi abiectio, quæ regula satis ad hoc conduceret. Nam quod dicunt aliqui, Adde hoc, & Adde illud, De me hoc, & Deme illud, præsupponit doctrinam, & exercitationem diuturnam, quæ in Tyronibus non sunt.

Ad extremum, vt facile inuenias Radices Verborum, & Nominum, nosse debes optimè fundamenta, & regulas primas Grammaticæ; hoc enim maxime vtilitati est: Tum verò cum Præceptore sæpe sæpius Syntaxis exercitationi vacare: nam proximam sermonem requireret hic tractatus.

Verum ne, & hoc à nobis genus omninò intermissum videatur, si quis capere poterit, Infra positas regulas adnotabit, vt maxima cum facilitate, & Radices, & significationes eorundem reperire valeat.

1 Primum omnium sciendum, quod omne *Thema*, seu *Radix* Hebrææ linguæ constet tribus litteris *Substantialibus*, vel *Radicalibus*, sicut per totum Dictionarium cernis, id quod non sine magno misterio nonnulli factum opinati sunt. Nam vt vna est dictio, & ea tribus subsistit litteris Radicalibus, ita vna est diuina essentia tribus personis realiter distincta.

2 Proinde dictiones, quæ pluribus litteris Radicalibus constant, quàm tribus, aut quatuor, non sunt Hebræicæ simplices, sed mixtæ, vel peregrinæ, vt quidam senserunt, vt

אֲרָבָן אֲחֻשָׁרוֹשׁ אֲרֻחָשְׁשָׁתָּא כְּתוּרִית פְּתוּשָׁן

Quædam verò res inueniuntur per quædam vocabula declarata, & pluribus constant litteris quàm tribus, vt

אֲלֵבָיִם אֲלֵמָנִים אֲדָבָן כְּרָמִיל כְּרָפֶס קִגּוּר סָרְיָם פְּטָרָה

אֲפָרוּעַ Ego vero non sum in sententia horum dicentium, has voces omninò peregrinas esse, & aliunde inuectas.

Quo enim fundamento hoc probant? aut quid repugnat quædam

dam vocabula exprimi per quatuor, aut quinque litteras? forte hoc pactum diuinum est cum hac lingua? sed proferant legem? An non omnes dicunt, reduci has radices plurisyllabas ad tres, quod etiam commodè & rectè fit? ergo non semper dictio constans ex pluribus, Hebræa non erit.

Litteræ dictionum considerandæ sunt, quibus instrumenteis proferantur. Nam quæ eodem Instrumento pronunciantur, eandem plerumque habent significationem, vt

גִּדּוּחַ	נָכַל	זָרָה	פָּרַח	לִיל	שָׁלַח	שָׁדָמָה	בְּגָד
יָדוּחַ	נָפַל	זָרַע	פָּרַע	לִיל	שָׁלָה	שָׁדָפָה	בְּגָד
			וְגַל	עֵלָה	פָּלַט	בְּרַשׁ	
			וְכָל	עָלַם	פָּלַט	יָרַשׁ	
			וְגָז	עֲלָץ			

Sic etiam litteræ אהוי constituunt dictiones eiusdem significationis,

אָזַל	אֲשַׁר	יָלַד	אָשַׁם	קָרָא	קָוַם	הִלָּף	בָּוַן
זָזַל	יִשַׁר	וָלַד	יָשַׁם	קָרָה	קָאָם	יָלַף	בָּוַן

In quarum radicum inuentione saepe quis potest confundi, cum tamen si diuerso modo coniungetur, diuersam constituat speciem, & è contra, si ad hanc speciem reducatur, secundum illam fit inflectendum.

6 Sunt etiam aliæ quædam litteræ, quæ etsi non sint eiusdem Instrumenti, pronunciatione tamen conueniunt, & propter soni affinitatem congruunt significatione, vt

בְּקָר	חֶמֶר	רָגַם	מְנַרְנָוֹת	פָּנַע
עֶמֶר		רָעַם	מְעַרְנָוֹת	צָנַע

7 Reperiuntur quædam dictiones, quæ cum litteras pictura similes habent, etiam significatione conueniunt, vt

בָּלָה	כָּעַר	וּרְבָן	וּבָה	רָחַה	טָעוּ
נָלָה	נָצַר	וּרְבָן	וּבָה	רָחַה	שָׁעוּ

8 Est & Metathesis litterarum consideranda. Nam hæc vel modum significandi mutat, vt תִּירָשׁ mustum, & מִשְׁרָה quilibet succus vis expressus, non mustum tantum: מִשְׁרֵי Mensis.

sis septimus, à musto quod illo mense pelliculas calcando expellitur. Vel contrariam infert significationem, vt

חָרַם רָחַח חָמַץ זָגַק אָפֵר עָפַר

חָרַם יָרָח פָּחַח זָקַן אָפַר עָפַר

9 Si qua se offerunt verba, in quibus vna, aut dua, aut tres litteræ similes, sed tamen forma nonnihil mutata est, vel symbolismo, vel transpositione, vel variatione litterarum, eandem habent significationem, & nonnisi modo significandi inter se differunt, sed Radix diuersa semper constituenda. Exempli gratia: עָלַ עָלָה עָלָה עָלָה עָלַ עָלַ עָלַ עָלַ

Quamquam vnicum verbum reduci potest ad duas classes, & secundum illas inflecti, vt dixi supra. Hæc omnia ascensionem, seu superioritatem significant, alia tamen, atque alia ratione. Item

חָרַם & חָרַם יָרָח חָרַם חָרַם חָרַם חָרַם חָרַם חָרַם חָרַם חָרַם

Hæc omnia significant beneuolentiam, desiderium, affectum, promptitudinem, fecunditatem, fructificationem, prouentum, tamen diuersimodè.

Item עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר עָבַר

quæ significant perplexitatem, densitatem, intricacionem, sed alio, atque alio modo significandi.

Item אָשַׁם יָשַׁם נָשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם שָׂשַׁם

quæ significant generaliter statum, sed specialiter & alia ratione aliud atque aliud, vt patet in Thesauris.

Sic רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח רָחַח

quæ ablationem significant, sed diuerso modo significandi, mœrere, contritari, &c.

Item אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר

quæ palpationem, seu attrectationem notant,

Item אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר אָפַר

quæ volutationem, reuolutionem, reuelationem generaliter significant, verum in specie, redimere, & aliquid aliud. Est autem hæc regula valde

utilis, simul enim multorum addiscitur significatio, & memoriam adiuuat, vt fidelius retineantur. Deinde ad inueniendas radices prodest quamplurimum. Tertio, ne eiusmodi verbis plures tribuamus significationes.

10 Littera Aleph per Prothesin apposita fit aliquando substantialis, & iterum abijci potest seruata significatione, vt אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם

11 Similiter littera כֹּ fit nonnunquam radicalis, vt אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם אָרַם

בְּעוּ בְּגוּ Et aliquando iterum abijcitur, vt à Verbo בְּעוּ
formatur Nomen בְּעוּ . Item à Verbo בְּגוּ fit nomen בְּגוּר
& à Nomine בְּגוּ fit בְּגוּר quod alij à בְּגוּ deducunt.

12 Item littera לֵי fit aliquando ab initio radicalis, & iterum ab-
ijci potest ſeruata ſignificatione, vt לֵי לְעָמָה לְעָמָה
לֵי לְבָר à Verbo לְבָר

13 Item מֵ littera ab initio Verbi appoſita, conſtituit aliquando
thema, & iterum abijci potest ſeruata ſignificatione, vt מֵמֵנָע
amouere: מֵמֵנָע abnegare, recuſare.

14 Abijcitur etiam interdum littera הֵ radicalis, vt à פֶּתַח ape-
rire, tranſpoſitione litterarum fit פֶּתַח פֶּתַח fouea ſcilicet aperta,
& פֶּתַח laqueus.

15 Multa ſunt Nomina, quæ vel additione, vel ablatione littera-
rum modum ſignificandi mutant, vt דָּם אָרָם אָרָמָה

16 Sunt quædam nomina tetragrammata, ex quibus ſi litteram לֵ
penultimam exemeris, quæ non eſt geminata, aut radicalis,
aut ſeruilis, tum habes ipſorum themata, ſeu radices, & ſi-
gnificationes, vt אָרָם גְּבַעַל חֲרָמֵשׁ חֲשָׁמַל פֶּרַעַשׁ

אָרָם	גְּבַעַל	חֲרָמֵשׁ	חֲשָׁמַל	פֶּרַעַשׁ
בְּרָכָב	כַּפְתָּר	סַלְעָם	מְלִטָּה	קְרוֹם
אָרָמָה	פְּלִגְנֵשׁ	פְּשִׁתָּה	צִנְתָּר	חֲשָׁמָנִים
				חֲרָמָיִם
				רְפִסְרוֹת
				שְׂרַעְפִּים

E contra Verba, ſeu Participia tetragrammata ſignificationem
ſumunt contrariam, vt בְּרָמֵם exuineauit, deſtruxit, a nomi-
ne בְּרָם Item בְּרָשׂוּ expandit, continuauit, condemnauit,
à verbo בְּרָר ſeu בְּרָו Item בְּחֲסָפֵם decorticatum, dete-
ctum, ſeu excuſſum ex auro.

17 Sunt etiam conſideranda nomina quinque litterarum, quæ à
Verbis deducta, primam radicis litteram in altera gemina-
tione abijciunt, vt אֲחַסְפָּא חֲכַכְכָּה חֲכַכְכָּה עֲלֵקְלָה
יִפְחֵפְּחָה יִקְרַקַּק חֲפַרְפַּרוֹת אָרְמָרִים שְׁחַרְחַרְתָּ פְּחַחְחָה

In his tres primæ radicales ſunt, reliquæ additæ ſeu gemina-
tæ ad maius aliquod ſignificandum.

Plura ex Theſauris, & Dictionarijs.

DE ARTE POETICA.

PAUCIS datur adire Corynthus. Et quidem ars Poetica apud Hebræos difficilis est; & pauci ex Latinis eò peruenire student: ne tamen illud genus consultò prætermisisse videamur, in gratiam eorum, qui & hoc consequi volent, nonnihil dicturi sumus.

Plura Carminum genera in sacris Biblijs leguntur; & facti Vates carminibus plura (vt dicam, omnia) sancto Spiritu dictante mandarunt. Eius tamen veteris poeseos leges hucusque ignorarunt Hebræi, & nos de illa non agimus. De varijs autem Hebræorum Modernorum generibus Carminum hæc adnotato. 1. Non attenditur in illis carmen Pentameterum, Iambicum, Heroicum, Dactylum, Anapesticum, Dactylo contrarium, Chorambicum, & illa quæ ab Auctorum nominibus denominationem sumpserunt: sed tantum coordinatio quædam, & varia carminis dispositio, & delectabilis syllabarum intercisio, quodam elegantia sale condita.

2. Carmen partiuntur in duo membra syllabis paria, & similia. Prius appellant *דלת* *Ostium*, illinc enim versum ingredimur: posterius *סוגר* *Clausura*, quòd hæc pars claudat versum, & terminet.

3. Totus versus dicitur *בית* *Domus*, habens ostium, & interiora ad extremum vsque parietem, & porta, atque tecto clausa; quæ sunt *דלת* & *סוגר*. Dèleth, & Sògher inter se rythmo modò conueniunt, modò non conueniunt. Satis enim est, vt in rythmum (quod Italicè *cadenza stessà* dicitur) incurrant duo versus, quorum vnumquemque diximus appellari *בית* *domus*, &c. Exemplum in nostris est illud, si tamen diuidas:

Contra vim mortis Non est medicamen in hortis.

Exemplum rythmi illud, non diuidendo:

Si vis incolumem, si vis te reddere sanum,

Curas tolle graues, irasci crede prophanum.

Qui tamen rythmus diuersimodè connectitur, vt infra.

שָׁמַע קוּלִי אֲשֶׁר תִּשְׁמָע בְּקוּלוֹ } Porta.
וְהָאֵל הַמְּקַבֵּל הַתְּפִילֹת } Domus ex } Clausura.

Totus hic versus dicitur *Domus* vna integra clausa.

4. Vtrumque membrum conficitur, vel ex *תנועה* *Motione*, &

יְתֵר clausus, contrave, quale carmen nuncupatur *Mixtum*,
vel ex folis פְּנוּעוֹת & tale habetur *Simplex*.

Hæ enim duæ tantum sunt dimensiones, siue pedes, quibus pro-
grediuntur in versibus faciendis.

4 פְּנוּעָה idest *Motio* est syllaba, quæ constat vna decem motionū

לֵךְ vade, לְךָ tibi, לוֹ ei, כֵּל totum. יְתֵר *Clauus*, con-
tinet duas syllabas, quarum prior signatur sceudā mobili, po-
sterior vna decem motionum, quasi nostrorum Iambo re-
spondeat, פִּקוּדֵי visita, אֱמֶת veritas. Eundem pedem de-
nominat Vau copulatiuum, cum initio habet sciurech ante
litteras כֶּמֶךְ Verbi gratia וְיָמֵךְ & iuuenus, erit Iathed.

Verum hoc genus carminis difficile est: & sceudā ponitur tan-
tum in principio *Porta*, vt ex exemplis.

5 His duobus Pedibus aliqui tertium addunt, nempe מְרַבֵּב *Di-*

ctio composita, ex Iathed scilicet & Motione, vt וְנָתַתִּים

וְנָתַתִּים reges. עֲבָרִים Verum nihil est necesse, cum scanden-
do, resolutio in duos superiores fieri commodè possit.

6 Pictoribus atque Poetis omnia licent ex Horat. Solent igitur
Poetæ dictionem aliquam ex trisyllaba dissyllabam, & ex dis-
syllaba facere monosyllabam, intermittentes lectionem sceudā
alioqui mobilis, & quiescentem reddentes, idq. vt aptent syl-
labas ad mensuram pedum, contrahendo vel protrahendo.
Præterea vocales mutāt, longas in breues, & breues in longas,
& accentum pausatium, vbi libuerit, affigunt. Et hoc nota
in scandendis versibus apud Rab. Emanuel. Vau sciurech item
in principio ponunt, vbi Vau sceudā (peculiari puncto) pronun-
tianda erat patāch eandem ob causam.

Quæ autem tradit Raimundus Mithridatus Romanus de Tro-
pis Hebraicis, de Tono, Tempore, Passione, & Spiritu sylla-
barum: Item quod Tonus triplex sit, Acutus, Grauis, & Cir-
cumflexus; subtilis & acuti ingenij sunt, & laude digna: verum
quia pariunt confusionem magis, quàm discendi animos fa-
ciant, consultò omitto.

7 Ex varia collocatione Motionum, seu syllabarum, & Iamborū,
siue Iethedot, Rabini decem & octo (vel plura) carminum
genera constituunt. Primum appellatur *Simplex*, quod careat
sceudā mobili, vt apud Mosem Ben Maimonis.

Sògher.

Dèleth.

נָעוּ חוֹלְקָהּ לְגַחֹת רָרָה וְיִשָּׁר לְסִלּוֹל נָח מְסִלּוֹתָהּ

- 1 *Mens mea contendit* 2 *adducere ad viam*
 3 *Reſtitutidinis, ſternere* 4 *viam tritam.*

Quæ duo membra vnicus Verſus ſunt, ſine Domus, vt vides, relicto inter vtrumque ſpatio, vt quatuor per ſe ſingula membra ſpectentur, et quàm inter ſe numero ſyllabarum conueniant, melius poſſit intelligi.

Quæ tamen multitudo ſyllabarum ab vnoquoque, prout expediet, ſingi poeſt, & patebit exemplis.

- 8 Alterum conſtat minima compoſitione è Iathèd, & quatuor motionibus, ſingulis in membris, vt illud Abèn Ezrà.

וַחֲבָהִיל רְעִיוֹנִי

& perturbauit cogitationem meam.

אֶסּוּרִים בּוּזִיקִים

ligatam in compedibus,

נָרָדָה הָסִיר מִנִּי

Vagatio abſtulit robur meum,

וְשָׂת פִּי וְלִשׁוֹנִי

Et poſuit os & linguam meam.

- 9 Reliqua maiori permixtione conſtantur, vt è Iathèd & quatuor motionibus; Iathèd, & duplici motione, & alijs. De quibus vide ceteros in lib. de Verſibus.

Exempla diuerſorum Generum ex R. Emanuelis de Arte Poetica, ſiue Canticorum libro, vt quiſque in illis exarandis ſe exercere valeat, nunc ſubijciemus.

Ex R. Emanuel Bèn R. Salomonis.

Prioris Carminis Genus, quod Simplex est, sine sceuà mobili.

Mensura talis est.

Sòghet.

Dèleth.

יִמְצָא בּוֹ וְקוֹלָיוֹם ⁴ הִרְפוּ לֹא תִפְחֹ ³ לֹא בִשְׁתֵּי הַפְּתִים ² כִּמְצָא אִשָּׁה כִּמְצָא ¹
 תִּעֲצֵי בְּתוֹלָיוֹם ⁸ תִּשְׁקוּף בּוֹ הַאֲשֵׁב ⁷ תִּפְרִישׁ כִּצְפוֹנוֹם ⁶ הִיא תִשְׁוֹף בְּנֶחֱשׁ ⁵
 Hoc est, 1 Qui reperit mulierem reperit 2 sibi confusionem facierum 3 Opprobrium eius non de-
 lebitur, 4 Inveniet contemptum, & vilitates.
 5 Ipsa mordet vt serpens 6 Diuidit sicut Basiliscus 7 Respicit de fenestra, 8 Prospi-
 ciet per cancellos. Reliqua vide apud eundem.

Mensura.

Secundum Genus. Carmen Compositum.

בְּעֵצְמוֹתַי ⁸ בָּאֵשׁ בּוֹעֵר בְּאֵד עֲצוּר ⁷ וְהוֹד לְבִי ⁵ וְקוֹרוֹתַי ¹³ וְרַמְבוֹתַי ¹² וְזָכוֹר בּוֹ חֲלִפְתַי ¹⁶
 וְחִכּוֹתַי ¹⁴ וְזָכוֹר בּוֹ חֲלִפְתַי ¹⁵ וְרַמְבוֹתַי ¹² וְקוֹרוֹתַי ¹³ וְרַמְבוֹתַי ¹² וְזָכוֹר בּוֹ חֲלִפְתַי ¹⁶
 Hoc est, 1 Ego dormio, 2 & cor meum vigilans 3 in fallacijs 4 temporis turbati. 5 Et me-
 dium cordis mei 6 sicut ignis ardens 7 valde clausus 8 in ossibus meis,
 9 In die memorari mei 10 cogitationes meas, 11 intellectiones meas, 12 astutias meas,
 13 accidentia mea, 14 sapientias meas, 15 Et recordabor in eo 16 mutationis
 meae.

Tertium

Tertium Genus. Carmen Simplex absque sceuà mobili.

Mensura talis est. 1 13 סגוריה 2 14 סוהר. 3 15 דלתה. 4 16 זקופתו 5 17 שקש יתוך 6 18 ים יתהרף 7 19 ירוץ אורח 8 20 במסכתו 9 21 וידי 10 22 solem lucere 11 23 in splēdore suo. 12 24 Super orizontem 13 25 calorū ambulat, 14 26 currit viam 15 27 in circuitu suo.

דלתה 1
שקש יתוך 2
ים יתהרף 3
ירוצ אורח 4
במסכתו 5
וידי 6
solem lucere 7
in splēdore suo. 8
Super orizontem 9
calorū ambulat, 10
currit viam 11
in circuitu suo. 12

Quartum Genus. In omnibus membrīs sceuà mobile initio.

Mensura talis est. 1 13 שמינה 2 14 אבנה ה 3 15 לקחמות 4 16 אחרוה 5 17 אחרוה 6 18 אחרוה 7 19 אחרוה 8 20 אחרוה 9 21 אחרוה 10 22 אחרוה 11 23 אחרוה 12 24 אחרוה 13 25 אחרוה 14 26 אחרוה 15 27 אחרוה 16 28 אחרוה 17 29 אחרוה 18 30 אחרוה 19 31 אחרוה 20 32 אחרוה 21 33 אחרוה 22 34 אחרוה 23 35 אחרוה 24 36 אחרוה 25 37 אחרוה 26 38 אחרוה 27 39 אחרוה 28 40 אחרוה 29 41 אחרוה 30 42 אחרוה 31 43 אחרוה 32 44 אחרוה 33 45 אחרוה 34 46 אחרוה 35 47 אחרוה 36 48 אחרוה 37 49 אחרוה 38 50 אחרוה 39 51 אחרוה 40 52 אחרוה 41 53 אחרוה 42 54 אחרוה 43 55 אחרוה 44 56 אחרוה 45 57 אחרוה 46 58 אחרוה 47 59 אחרוה 48 60 אחרוה 49 61 אחרוה 50 62 אחרוה 51 63 אחרוה 52 64 אחרוה 53 65 אחרוה 54 66 אחרוה 55 67 אחרוה 56 68 אחרוה 57 69 אחרוה 58 70 אחרוה 71 72 אחרוה 73 74 אחרוה 75 76 אחרוה 77 אחרוה 78 אחרוה 79 אחרוה 80 אחרוה 81 אחרוה 82 אחרוה 83 אחרוה 84 אחרוה 85 אחרוה 86 אחרוה 87 אחרוה 88 אחרוה 89 אחרוה 90 אחרוה 91 אחרוה 92 אחרוה 93 אחרוה 94 אחרוה 95 אחרוה 96 אחרוה 97 אחרוה 98 אחרוה 99 אחרוה 100 אחרוה

שמינה 1
אבנה ה 2
לקחמות 3
אחרוה 4
אחרוה 5
אחרוה 6
אחרוה 7
אחרוה 8
אחרוה 9
אחרוה 10
אחרוה 11
אחרוה 12
אחרוה 13
אחרוה 14
אחרוה 15
אחרוה 16
אחרוה 17
אחרוה 18
אחרוה 19
אחרוה 20
אחרוה 21
אחרוה 22
אחרוה 23
אחרוה 24
אחרוה 25
אחרוה 26
אחרוה 27
אחרוה 28
אחרוה 29
אחרוה 30
אחרוה 31
אחרוה 32
אחרוה 33
אחרוה 34
אחרוה 35
אחרוה 36
אחרוה 37
אחרוה 38
אחרוה 39
אחרוה 40
אחרוה 41
אחרוה 42
אחרוה 43
אחרוה 44
אחרוה 45
אחרוה 46
אחרוה 47
אחרוה 48
אחרוה 49
אחרוה 50
אחרוה 51
אחרוה 52
אחרוה 53
אחרוה 54
אחרוה 55
אחרוה 56
אחרוה 57
אחרוה 58
אחרוה 59
אחרוה 60
אחרוה 61
אחרוה 62
אחרוה 63
אחרוה 64
אחרוה 65
אחרוה 66
אחרוה 67
אחרוה 68
אחרוה 69
אחרוה 70
אחרוה 71
אחרוה 72
אחרוה 73
אחרוה 74
אחרוה 75
אחרוה 76
אחרוה 77
אחרוה 78
אחרוה 79
אחרוה 80
אחרוה 81
אחרוה 82
אחרוה 83
אחרוה 84
אחרוה 85
אחרוה 86
אחרוה 87
אחרוה 88
אחרוה 89
אחרוה 90
אחרוה 91
אחרוה 92
אחרוה 93
אחרוה 94
אחרוה 95
אחרוה 96
אחרוה 97
אחרוה 98
אחרוה 99
אחרוה 100

Id est, 1 Principes populorum 2 vocauerunt me 3 ad medendum 4 pulcherrimam 5 infr- mantem dies 6 iam octo. 7 Inveni illam 8 in lecto eburneo 9 ligato 10 funibus byssinis 11 super vermiculo 12 de Amena.

V. Genus, compositum ex seua mobili, & quatuor Tenugot.

Dèleth.

Mensura	— — — — —	Sogher.	— — — — —	Dèleth.	— — — — —
4	ללכי את נצונו	3	קחבל את הקי	1	יחזקה את חשקי
8	ותודור כריו	7	אשר תאור יואר	5	וכן כך יתפאר

1 Iuda tu desiderium meum, 2 Fauus mellis dulcedinis meę, 3 In mundo tu pars mea
 4 Corde meo tu victoria eius.
 5 Tempus per te decorabitur 6 palam, & occulte 7 quod illuminas lucidum fiet 8 &
 dominaberis in odore suo.
 Hoc habetur difficilimum, quia desinit in syllabas perfectas similes.

Sextum Genus Carminis, & in fine Dèleth Desinentia eadem.

Sogher.

Dèleth.

Mensura	— — — — —	Sogher.	— — — — —	Dèleth.	— — — — —
6	אנוש לשמים	4	אם י	1	סכל
12	לכו כמים	10	עלה שיהא יד	2	לקכי עד
		11	אשר יתור	8	יכבוזו ה

1 Scultum factum est 2 Cor meum vsque ad 3 Videre excellentiam tuam, 4 Si ascen
 5 det dignitas 6 Hominis ad caelos.
 7 Si 8 intelligerent 9 corda magnitudinem tuam 10 liquefierent 11 currerent,
 12 vt aqua.

Septimum Genus è R. Abràm Abèn Ezrà in initio Commentariorum
Søber in sacram Scripturam. *Deleth*

— — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — —

אָתּ זָכַר חֵדְתִּי שְׁמָעוּ נִבְוִים וּפְלְאוּ אֶתְּ רָעוּ זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ¹

מֵת כֹּהֵּנֵי דַבְּרֵי הוֹלִיד אִי אֶתְּ רָעוּ זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ

לֹא פִדְדִים לֹא קִלִּים לֹא זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ אֶתְּ רָעוּ זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ

בְּס יִרְעֹזוּ אֲמוּנֹתָם¹¹ זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ אֶתְּ רָעוּ זָכַר חֵדְתִּי חֵדְתִּי שְׁמָעוּ

Horæff, 1 Verbum : enigmatis mei audire ; 3 Prudentes admiramini 4 etiam scitote 5 quod omnes
 sapientes corde 6 in manifestare illud defatigati sunt.

7 Pater in terra genuit 8 Quatuor fratres 9 non graues, non leues, non
 10 siccos, non humidos, 11 Cum illis current rota eorum. 12 & ipsi sunt tranquilli quiescentes.

Simile est apud Emmanuelem libro de Poesi, Compositione XIII. & XXI.

A. Genus : combocum ex leui maphi & duruot I. maphi.

Octauum Genus, omnium facillimum, in quo potes teipsum exercere.

Menſura

— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
4	3	2	1
הַשְּׁבוּתִים	הָפַר עַל רֹאשׁ	שִׁיר הַשְּׁבִיטִים	שָׁמְעוּ הָרִים
8	7	6	5
הַשְּׁבוּתִים לַבְּחֵרִים	לְשִׁיר הַשְּׁבוּתִים	הוּא שֶׁאֵינֶה	עֲפֹרֵץ הַיָּם

Hoc est, 1 Audite montes 2 canticum canticorum, 3 compositum in summitate 4 contritionum
5 Ephron Princeps 6 ille est qui prohibuit 7 bibere aquas 8 adolescentibus.

Nonum Carmen.

Menſura

— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
8	7	6	5	4	3	2	1
בְּעֵדוּת	וְעֵדוּת	לְעֵדוּת	וְסִפְּנֵי	נְעִימִים	וְנִגְוֵי	הַבְּרִים	עֲבֵי הַיָּם
16	15	14	13	12	11	10	9
עֲדֵדוּת	אֲתוֹנֹת	כְּרוֹכְבֵי	לְנוֹדֵי	וּכְלֵשֶׁר	זְמִירוֹת	עַל חֹג	וּתְרַכְּ

Hoc est, 1 Gloria 2 sociorum 3 & corona 4 Nazareorum 5 Adiuutorium 6 in Temporibus
7 & auxilium 8 in tribulationibus.

9 Equitabis 10 super filo 11 cantionum, 12 & omnis princeps 13 coramte 14 quasi
equitantes 15 super afinas 16 albas.

Decimum ex latèd, & duobus Tenughòt.

Mensura — 1 — 2 — 3 — 4 — 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 —
 1 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 2 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 3 אֲנֹשׁ אֲנֹשׁ 4 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 5 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 6 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 7 אֲנִי אֲנִי 8 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 9 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 10 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא

Hoc est, 1 Vide accidentia 2 Temporis mendacis 3 O homo, o homo 4 & admirare.
 5 Et verbum 6 a te absconditum 7 Ego au- 8 rem tuam reuelabo.

Vndecimum constat ex octo latedòt.

Mensura — 1 — 2 — 3 — 4 — 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 —
 1 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 2 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 3 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 4 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 5 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 6 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 7 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 8 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 9 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 10 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא

Hoc est, 1 Vide pulchritudinem 2 Temporis & horæ 3 & super verbum 4 veritatis vigila
 5 Tempus & hora 6 est omni creature, 7 tempus legendi, 8 Et tempus saltandi,

Duodecimum, & raro eo vtuntur.

Mensura — 1 — 2 — 3 — 4 — 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 —
 1 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 2 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 3 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 4 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 5 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 6 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 7 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 8 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא
 9 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא 10 וְהַמִּלֵּא וְהַמִּלֵּא

Id est, 1 Quaram misericordiam tuam, 2 Quoniam ego seruus tuus sum.
 3 Preparabo in conspectu tuo 4 Hymnum (sive laudem) desiderabilem.

Decimumtertium Genus. Ex R. Emanuel Compositione XXI.

<i>Mensura</i> — — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
6 קוה ותמונה	5 בנים הם	4 הער	3 ואל תביכהו	2 עלי עפים	1 כינו
12 אשר קיווהו	11 כספר את	10 בות	9 החיה על אסיר	8 פלו ושא	7 חתנ
<i>Idest</i> , 1 Intelligite	2 testes populi,	3 neque superbiatis	4 transcentes	5 moramini,	
6 & obstupescite.					
7 Procumbite,	8 & eleuate	9 deprecationem	10 super ligato à morte	11 nar-	
rante	12 que ei acciderunt.				

Decimumquartum Genus. Ex eodem.

<i>Mensura</i> — — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —	— — — — —
6 תנונים	5 שאר ת	4 עלי	3 לשנים	2 ויתעי	1 רותי
12 אכנים	11 בחוד גל	10 היום	9 כמכם	8 אני חי	7 חתול
<i>Hos est</i> , 1 Videntes me,	2 & nati mei,	3 prius	4 super me	5 eleuate	6 preces.
7 Heri	8 ego vivens	9 sicut vos.	10 Hodie	11 in medio acerui	12 lapidum.

Søgher.

Deleth.

Regula.

- Non loquimur de quantitate syllabarum, ac pedum quæ sit, vel possit in sacris carminibus reperiri; esto, enim quod sit, hodie tamen ignoratur, & reductio illa, quam quidam Moderni sibi confingunt, sponte sua ruit, in re adeo antiqua. Sermo est in præsentia de arte Poetica Hebræorum, nostri vel superioris Temporis, ad quorum exemplar valeat quisque ex Latinis (siue ex ipsismet) carmina exarare.
- 1 Multitudo autè & copia Carminum *Compositorum* tanta est, vt vix libello integro explicari possit: vt ex Emanuelis filij Salomonis opere perspicuum est.
 - 2 Distinctio item Vocalium longarum, & Breuium inutilis est, cum ab ipsismet Authoribus non obseruetur.
 - 3 Pedes Carminum tres constituuntur, Iatèd, constans duabus syllabis, prima breui (idest propter sceuà secundum nonnullos) & secunda longa quacunque. Formatur etiam Iatèd ex vno chateph, & altera vocali magna, nam chatèph nihil est aliud, quam sceuà compositum. Ergo מְנַחֵם אֱלֹהֵינוּ erunt huiuscemodi.
 - 4 Secundus Pes vocatur מוֹתֵץ Motio, constat vnica syllaba, eaq. longa, vt מְלֵךְ & similes.
 - 5 Tertius Pes (-ex Elia Leuita) vocatur Compositus ex Iatèd, & Tenughà, vt מְלֵךְ אֱלֹהֵינוּ Et sic ista dictiones componuntur ex vtroque.
 - 6 Poetæ roborant, & geminant litteram, & afficiunt daghese forti. Suspendunt etiam, vel distinguunt clausulam in principio, medio, & fine, prout eis expedire visum fuerit. Tertio, vniunt duas dictiones, & copulant per virgulam Maccaph. — Quarto denique diuidunt dictiones, & sententias, quod fit per virgulam פסוק vel פסוקא Pasèch, vel Pesich, qui est accentus regius similis Legarmè. Hoc enim conducet satis ad scanfionem cuiuscunque Metri, & vt scias quibus pedibus constet.
 - 7 Non disputo, an sceuà sit vocalis, seruilis, an vero regia: Poetæ tamen eo variè vtuntur. In potestate illorum est sceuà quodlibet in dictione repertum mobile, aut quiescens efficere, vt in מְעֻרָה erit mobile, si vero legant מְעֻרָה erit quiescens, & dictio duarum syllabarum, & sceuà pro nihilo reputatum. Exemplum.

יָצִיר נִבְרָא	בְּטָרֵם כֹּל	מִשֶּׁר מִלֶּךְ	מִדּוֹן עוֹלָם
שָׂמוֹ נִקְרָא	מִזֵּי מִלֶּךְ	כְּחֻפְצוֹ כֹּל	לַעֲתָ גַעֲשֵׂה
מִלֶּךְ נִזְרָא	לְכִדּוֹן	כְּלוֹת חֶפְל	וּמִחֲרֵי בֵד

Hoc est. Dominus mundi qui regnavit antequam vlla creatura formaretur

In tempore factum Secundum voluntatem eius omne ex tunc Rex Nomen eius vocatum, &c.

In dictione גַּעֲשֵׂה debet sceuà ita proferri, vt quiescat.

In dictione vero כְּלוֹת sceuà, quod secundum regulas Quiesc. Lamed Hè, debet quiescere, & littera trahi, hic daghessatur, & sceuà fit mobile ex eadem Poetica licentia, quod & observandum in dictione יִמְלִיךְ. quæ debet dividi, & deinde בֵּי daghessari, & legi.

6 Sceuà initio dictionis est mobile, ne gutturalis (præcipue) vel alia littera ex dictione deficiat, & deperdatur syllaba vna, & simul sensus, seu significatio minuatur. Id cessat in medio dictionis, nam tunc littera trahitur, nec sensus diminuitur, etiam si sceuà quiescat.

7 In carminibus, quando duo sceuàim occurrant tam in medio, quam in fine dictionis, regula superius a nobis tradita observari debet, vt vltimum semper legatur, tum gratia euphoniæ, tum ratione syllabæ constituendæ, ne pereant duæ litteræ, & vocales simul. Quicquid alij.

De Carminum speciebus.

Quatuor species constituunt, פְּסוּקִים *Versus*, & dicitur, quum versuum numerus ad decimum non ascendit, quasi vna tantum sit periodus.

Secunda dicitur שִׁיר aut שִׁירָה *Canticum*, vel *Cantus*, qui decem pluresve continet Versus integros, siue בְּתוּמִים *Domos*.

Tertia est שִׁיר פְּשׁוּט *Versus simplex*, eo quod nullum sceuà mobile in eo ponatur, vt exemplo patet.

Quarta dicitur שִׁיר מְרֻכָּב *Carmen Compositum*, vel *Mixtum*, quod R. Moyses filius scèm Tou putat antiquissimum.

De Rythmis.

Rythmus differt a Metro secundum aliquos, quia temporum, syllabarum, atque pedum congruentia in infinitum multiplicatur, ac profluit; quippe quia aliquando Rythmus bre-

uiiores siue angustiores, aliquando longiores seruat desinentias, seu Italicè *Cadentias*. Vnde omne Metrum est Rythmus, sed non omnis Rythmus est Metrum: sicuti omnis versus est Metrum, sed non omne Metrum est Versus, cum tamen omnis Versus sit Rythmus, & Metrum.

Ego tamen sentio, Rythmum a Metro sola Desinentia vel Cadentia differre, vt patebit exemplis inter se collatis. Et ideo *שיר קרוי* vel *קרוי* vel *שיר קרוי* dicitur ab Hebræis, idest, Homeoteleuton Græce, idest, *Similis cadentia*, vt

מִשְׁקַל שִׁירִים הַנְּבַחֲרִים בְּלִשׁוֹן עֵבְרִים כַּמָּה יִנְעָם
 קְרוֹי נֶאֱמָה וַיִּפָּה מְרַמָּה אֶל כָּל רוֹמָה וּלְחִיף יִשְׁעָם
 וְכָל תּוֹרְתוֹ וּנְתִיב רְתוֹ אִוְרָה אֹתוֹ זֹאת הַפְּעָם
 idest,

- 1 Pondus carminum Electorum in lingua Hebræa d quam delectat
- 2 Rythmus pulcher, & speciosus forma omni videnti & palato sapient,
- 3 Totam rationem suam & semitam statuti sui docebo illud hac vice.

Hoc genere etiam vtütur in soluta oratione, vt videre est apud Emanuelem in lib. poematum, apud R. David, Abèn Ezra, & in prefationibus Commentariorum, & alios. Qui autem eo elegantius vtitur, doctissimus habetur. Ex Eman. Comp. xxj.

וּכְשִׁמוֹעַ הַשִּׁיר וְשָׁר וְשָׁר: כִּי לְאֵלֵי בְּסֹפּוֹ וּלְאֵלֵי
 זָכּוֹ וּבְרֵאוֹתוֹ כִּי שָׁמִי בְּקִרְבּוֹ: יִצְחָק בְּלִבּוֹ: זִיאָמַר
 הַשִּׁיר הַזֶּה הִנְאֵנִי: וְנִעַנְי הַזָּמַן הַרְאֵנִי: וְלוֹלִי שָׁמַר
 הַנְּרָאִי כִּי אִשְׁרָה הַנִּימְנִי: מִפָּדָה לְקַחְתִּי וְגו'

&c. idest: Et cum audisset Princeps canticum, & bonitatem suam, spreuit idola argenti sui, & idola aurea sua: & cum vidisset, quod nomen meum in medio eius: Risit in corde suo. Et dixit: Canticum istud delectauit me: Et flores temporis ostendit mihi: Et nisi nomen tuum indicatum in eo, quod delectabile fuit mihi, abstuliffem illud a te, &c.

Hoc etiam genere Rythmorum vtuntur Hebræi in suis hymnis in libro *מְחִיזוֹר*, quod nos *Diurnum Officium* diceremus. & appellant *שִׁיר קְרוּבִים* *Canticum Cheruudaz*, quam (per Rascè Teuòt) dictionem resoluunt in plures:

וַיִּשְׁנָעָה ו in רִיבָה ר in קוֹל ק in
 וּצְדִיקִים צ in בְּאֵהֲלֵי ב in idest,

Vox exultationis, & salutis in tabernaculis iustorum ex Psal.
105. quod nomen suis hymnis absque fide in Deum verum, &
operibus bonis falsò attribuunt.

De Rythmorum speciebus, siue differentijs.

Triples Rythmorum species, vel differentia constitui solet. Pri-
ma, quæ dicitur עֹבֵר idest *Transiens*, vel *Vulgaris*, & est, cum
solæ simplices litteræ sine punctis conueniant, vt וְכָר : וְכָר
וְכָר : & latius, cum vna littera, eademq. ponitur in fine di-
ctionis, vt וְכָר וְכָר. Quæ tamen species doctis non proba-
tur, nec vsu venit, nisi inopia vocabulorum, & vocum He-
braicarum, scilicet sacrarum, quæ in ea lingua sunt, ob quam
causam conceptus difficulter exprimitur.

Secunda species dicitur נְחִי aptus, decens, perspicuus, elegans, &
conueniens, & est cum integra syllaba ponitur iisdem punctis
& litteris, vt infra, quæ est satis vsitata.

Tertia species dicitur מְשֻׁבָּח *Versus laudabilis*, & omnium ex-
cellens, & est quando duæ syllabæ vltimæ consentiunt, vt ex-
pli gratia.

1 אִם הִקְטַלְנִי אֵל לֵךְ אוֹתְלַח

אֲנוּס לְעֹרֶה מִפָּנֶי אֱלֹהֶיךָ :

2 אֶתְחַבֵּס בְּכַנְפוֹת חַסְדְּךָ יוֹם עָר וּקֶן

חַסְתָּהּ אֶבְרָחָה עֵרוּ עֲלֶיךָ :

3 אֶבְטַח בַּיּוֹם חֹשֶׁךְ וּבְקִרְרוֹת זַעֲמָךְ

לְאוֹר בְּאוֹר יִשְׁעֶךָ וְגַר הַלֵּךְ :

4 הִנֵּה לִבִּי עִם לִכְבוֹת עַמְּךָ

עַמְּךָ נִרְבֹּרוּ הֵם בַּיּוֹם חַיִּלְךָ : idest,

- 1 Etiam si tu Deus me occideres, in te sperabo
Confugiam ad auxilium a te ad te.
- 2 Abscondar sub alis misericordiæ tuæ in die tribulationis, & de
Ira tua fugiam vsque ad vmbra tuam.
- 3 Sperabo in die tenebrę & obscuritatis iræ tuæ,
Ad lucem in luce salutis tuæ & lucerna splendoris tui.
- 4 En cor meum cum cordibus populi tui,
Tecum spontanei ipsi in die virtutis tuæ.

Addunt:

Addunt quartum Carmen quod *שיר בחולק* Carmen appellat *diuisum*, utpote in quatuor partes diuisum, & in tribus membris primis est Rythmus, vt

עוזב אף וחקרה גדיב לב וקוקרה
ידבר בקחמרה : במלים ערכים :
ideft,

- 1 Depone iram & furorem
- 2 Princeps corde, & exurge
- 3 Et loquere cum sapientia
- 4 Verba dulciora.

Ex R. Moscè ben Scem rou.

Menfura — — — — — ♪ — — — — — ♪

ומאד 1 נפשי תגעל לכל אנשי מעל 2
מכרם 3 נפשם על 4 צרורות פספיהם 5
וירכו 6 קנינים 7 ונטעי געמונים 8
ויכנו 9 פנינים

הארץ לא להם hoc est

- 1 Valde odit anima mea
- 2 Omnes homines mendaces
- 3 Qui vendunt animā suam pro
- 4 Ligaminibus argenti eorum
- 5 Et multiplicāt negotiationes
- 6 Et planctas delectationum
- 7 Et edificānt edificia
- 8 In terra non ipsorum.

Pause ergo Rythmorum (& etiam Versuum) sunt quatuor, quorum primæ tres in singulis versibus (non integro carmine) sibi correspondent: Ultima vero cum nulla superiori, sed postremis singulorum succedentium versuum. Exemplum Rythmi, qui ceteris frequentissimus est, habetur supra in exemplo Quinti carminis.

Rythmus a me compositus in laudem Innocentij IX. cum Pontifice renunciatus fuit.

שירו לאל יומם וליל כי בא גואל קפל צרה
קובו רזפו אל תלנו גם כן הענו נועם שירה
הרנינו לו כי דב גדלו יגדיל חילו עם רב עזרה

- 1 Cantate Deo noctu diuq. quia venit qui redimet ab omni tribulatione
 - 2 Surgite canite ne moremini atque resonate Dulcedinem Cantici.
 - 3 Cantate ei quia magna dignitas eius, magnificabit robor suum multa virtute.
- Si quis plura & digniora velit, legat R. Emanuelem, R. Eliam Leuitam, & alios.

DE SYNTAXI.

1 **O**bservatu necessarium est, ut verborum significata distinguantur, & vis vocum plane intelligatur. Omnium enim vocum significatio in alienam linguam feliciter transferri non potest ea gratia quam in nativa habent, sed perinde ut vinura in alterum aut tertium vas transfusum acescit, sic etiam illarum minuitur, & perit gratia, si in aliam linguam transferantur. Propria ergo ex fontibus S. Scriptura sumpta significatio, semper etiam pralucere nobis, & tanquam columna ignis esse debet. Et idcirco singula themata unam tantum, eamque propriam (dixerim ego primariam) habent significationem, nec plures. Ea quaerenda est ex ipsa constructione, qua facit, ut thema alio modo constructum aliud significet, & illa observanda. Verbi gratia בָּרַךְ benedicere cum ה' & cum הָא. Exceptis tamen illis, quae in Coniugatione vel una vel pluribus contrarias habent significationes, quae tamen pauca sunt. sic Verbi gratia נָקַר non ubique, clamare, est sed cum praepositione לְנ Ion. 3. at Gen. 1. הָאָהָרָא נָקַר. vocavit & sic in sexcentis alijs.

2 Nomina etiam nonnulla contrariam habent significationem, ut
וְשָׁמַיִם קָרָא כָּסֶל קָרָא וְשָׁמַיִם

3 Etsi verba quaedam in coniugationibus significationem non mutant, mutant tamen modum significandi.

4 Quaedam vel ex constructione, vel litterarum mutatione, aut transpositione, aliquando vel modum significandi variant, vel contrariam omnino significationem sortiuntur, de quibus supra egimus de modo inveniendi radicem.

5 Quomodo apud Latinos vocabula primum strictam habent significationem propter Etymologiam, sed post largius ad alia quoque trahuntur, ut dominus, & similia: sic etiam apud Hebraeos Exempli gratia יָמֵן columen, sustentator domus, dominus; postea significatio eius latius ad alios extenditur. Item אָב pater generatione, postea etiam ad alios transfertur, qui non sunt patres generatione. Ergo verba semper strictiorem habent significationem, quam vel participia, vel nomina inde derivata.

6 Verba aliquando induunt significationem figuratam, ut וַיִּזְרַח
transfertur etiam ad homines more avium rapacium involantes
ali-

- aliquem. Ita נָּחַל ut flores arbores ornant, ita postea transfertur ad cuiuslibet rei ornatum, & decorem.
- 7 Sicuti Græci, & Latini verborum suorum simplicium significationem aliquando mutare volunt, id compositione efficiunt. Ita, & Hebraei (a quibus illi desumpserunt) hoc idem efficiunt vel litterarum transmutatione, vel transpositione, vel commutatione coniugationis, vel constructione.
- 8 Multa sunt nomina adiectiua, qua si in utroque genere in fine litteram לֹד assumunt, fiunt epitheta propria, vel personarum vel rerum ut קָרְיָרִי Gen. 49. Rubicundus oculorum (vel oculis) præ vino: id est, rubicundiores habens oculos vino. נִמְרָרִי Exod. 15. 6. Dexteræ tuæ Deus Iehoua, amplissima in virtute. אֲרָדִי Iud. 13. 18. quæris de nomine meo, quod est Arduus: Zach. 9. pastoris Sicuti. Thr. 1. diues. Alij. Magna. Et mox Ibidem Principissa. Similiter ex Participijs præsentis temporis Masculini generis numeri singularis fiunt epitheta, siue attributa, ut מִלְגָּמִּי Gen. 49. 11. ligator (vel ligans) ad vitam pulchrum suum Deut. 33. 16. Habitatator Psal. 113. 5. collocator Ibid. Humiliator Ibid. exaltator Psal. 114. 8. conuersor pe tra Esa. 22. 16. Excisor in excelsis Psal. 101. 5. Delatorem clam sodalis sui premam.
- Verum nota quod plures alij (quorum sententiam sequor) asserunt לֹד redundare, & verti debet participium, prout reperitur, & quasi לֹד deficeret (ut supra in nominibus) addita est enim ornatu gratia.
- 9 Est, & usitatum Hebraeis, ut pro Epitheto addatur genitiuum nominis substantiui, ut בְּנֵי עֹלָם Psal. 89. Filius damni, peruersitatis אִשְׁתֵּי חַיִּל Prou. 30. mulierem strenuitatis, roboris, fortem Latina.
- 10 Concreta pro Abstractis inueniuntur in Biblijs, sunt enim plenioris significationis Psal. 5. אֱלֹהִים רָשָׁע quia non Deus volens improbitatem tu es, id est, improbos. Psal. 9. Pone illis Deus Iehoua דֹּבְרֵינָא doctinam; id est, Doctorem. Psal. 11. quoniam iustus Dominus Iehoua, iustitias diligit; id est, Iustos Psal. 12. Cum exaltantur בְּנֵי אָדָם vilitates inter filios Adam: id est, viles. Psal. 109. Pro amore me oderunt me, ego autem אֲרִיבִינִי oratio, id est, orator, vel, orabam. Dan. 9. quia אֲרִיבִינִי desideriorum tu vir es, id est, desiderabilis, vel, desiderans multum nasse.
- 11 Nonnunquam sub voce una generali, alia specialior subintelligenda

genda est. ut Psal. 27. Vnam תַּחֲנִן petij a Domino, Iehoua: scilicet petitionem. Vel, hoc tantum exoro. Ierem. 15. sub תַּחֲנִן intelligitur. fons. Nebem. 9. & 11. sub voce תַּחֲנִן fœdus, intelligitur.

- 12 Nomina verbalia, quæ exponuntur nominibus latinis verbalibus in Tio, non semper actionem seu operationem ipsam nudè significant, sed rem propter quam talis instituitur, ac fit actio, ut 1. Sam. 2. Reponat Deus, Iehoua, tibi semen ab ista uxore, pro petitione, quam petijt a Iehoua. Iob. 7. sicut mercenarius expectat עֹמְלָא opus suum, id est mercedem pro opere suo. Ier. 22. opus ipsius עֹמְלָא non dabitur illi, id est merces. 1. Sam. 24. Emendo emam abs te pro commutatione בְּמִחְרָר id est, re, seu precio. Prou. 27. Et וּמִחְרָר & commutatio agrisunt birci Esa 55. Emite absque argento, & absque cõmutatione לֹא מִחְרָר vinum & lac Matth. 16. Quid dabit homo, cuius permutatione reddet animam suam. 2. Paral. 29. Et efferte נִתַּח . remotionem ex sanctuario.
- 13 Appositione etiam vtuntur Hebræi expositiue, siue declarationis gratia, (seu ad maiorem energiam) idque triplici modo. Primo articulo תַּח Accusatiui, Gen. 3. Acquisiui virum (ipsum Iehoua) supple Redemptorem quem expecto. Alij. Acquisiui virum cum Deo Iehoua, תַּח enim sonat cum: ad quem allusit D. Hieron. per Deum. Secundo propositione כִּי Gen. 19. & vrserunt בְּלוֹט בְּאִישׁ In virtũ, in Lot. 2. Sam. 1. Montana in Gilboa id est in montibus in Gilboa vel Gilboaticis. 2. Sam. 18. Cauete, ne qui in puero in Absalone. 2. Sam. 24. In excelso in Gibeon, Nebem. 8. & legerunt in libro in lege Dei. Tertio quando notius vel nomen, vel verbum subijcitur, quod prius declarat Gen. 9. Verumtamen carnem cum anima sua, sanguine suo non comedetis, Deut. 32. Et propitius erit terra sua, populo suo. Psal. 4. Sacrificate sacrificia iustitia & sperate in Domino, Iehoua. Psal. 27. Descendet sicut pluuia super detonsum, sicut gutta irroratio terra. Isa. 3. Riuu fluentia aquarum.
- 14 Ita etiam Anadiplosi vtuntur Emphasis causa, & vt affectus eius rei exprimatur, quæ repetitur. Psal. 92. Quoniam ecce inimici tui Domine, Iehoua, quoniam ecce inimici tui tollentur. Psal. 93. Magnificentiam induit, induit Dominus Iehoua. Psal. 94. Quamdiu improbi Deus Iehoua, quamdiu improbi exalta-

- bunt. Et iterum. Et rependit illis desiderium ipsorum, & in malo ipsorum vastabit eos Dominus Iehoua, Deus noster.
- 15 Nomina substantiua transeunt in naturam aduerbiorum, si per Prothefin assumpserint vel litteram כּ ut Exod. 1. & seruire fecerunt Aegyptij filios Israel in duritia, idest duriter. Item particulam כּ Hier. 5. 1. & laborauit populus inaniter. Habac. 2. Et populi defatigantur inaniter. Quamquam aliquando nomina transeunt in aduerbia, etiamsi nulla littera preponatur. 1. Reg. 12. Et respondit rex populo pertinaciter, vel res duras, asperas. Psal. 116. & seruabo ea finaliter, in finem. Vel littera לּ ut Psal. 4. לְבִטָּח In confidentia collocabis me, vel fiducialiter: vel in tuto. Esa. 26. לְנַפֵּחַ absorpta est mors in victoria, idest Victoriose: sed nominaliter magis exprimit sensum Prophetæ. Item לְרִיק Leuit. 26. & seminabitis inaniter. Esa. 49. Inaniter, seu frustra laboraui.
- 16 Nomina saepenumero usurpantur Infinitiuè seu Gerundialiter, si a fronte assumpserint unam litterarum ם ל כ כּ: ut יבִשֶׁת Gen. 8. 7. Item Exod. 32. 12. ficitas. Esa. 11. & Psal. 85. Item Num. 10. 28. & Deu. 10. Item Num. 22. 22. Deu. 8. 6. Deu. 17. 9. 1. Sam. 15. 22. Psal. 24. 4. Esa. 30.
- 17 Sicut, & participia presentis temporis omnium Coniugationum si a fronte litteram ם ל כ כּ recipiunt, Infinitiuè accipiuntur, seu Gerundialiter. ut in titulis LVI. Psalmorum, & Thro. 2. 14. Psal. 7. 14. Esa. 23. 18. 1. Par. 15. 28.
- 18 Et è contra saepe etiam Infinitiuus nominaliter usurpatur, ut שְׂכַרְךָ & שְׂבִיעָה Agg. 2. Vbi tamen הּ potest redundare. הַתְּקַרְשׁ Esa. 30. הַתְּיַחַשׁ 2. Par. 31.
- 19 Quando idem nomen substantiuum geminatur in diuerso genere positum, tum notat eius rei diuersitatem, ut Esa. 3. וְשִׁעֵנָה וְשִׁעֵן idest. omnis generis sustentationis. sic שְׂרִים וְשָׂרוֹת 2. Sam. 19. nunquid audire potest seruus tuus vocem cantorum, & cantatricum, idest omnis generis musices. Eccl. 2. feci mihi omnis generis instrumenta musica.
- 20 Quando autem idem nomen substantiuum geminatur altero posito in plurali, tum ultra propriam significationem importat etiam excellentiam, ut קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי Sanctitatis sanctitatum. Exod. 26. & 30. שִׁיר הַשִּׁירִים Cant. 1. 1. Canticum canticorum, idest excellentissimum. Eccl. 1. Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, idest vanissima vanitas. Item Psal. 68. calē celo.

- cælorum, idest, Quaque patet calum in omnibus & singulis
 Horizontibus calorum. Psal. 102. In generationem generatio-
 num anni tui.
- 21 Si duo nomina substantiua diuersa simul constructa fuerint, quæ
 significatione non multum discrepant, priore posito in regimine,
 prius notat partem posterioris, ut Leu. 17. פֶּתַח הַבַּיִת pars car-
 nis suæ. Dan. 12. פֶּתַח הַבַּיִת pars pulueris.
- 22 Nomen substantiuum bis positum importat ultra suam propriam
 significationem, distributionem. Gen. 7. septem septem, idest
 uniuscuiusque speciei. 1. Reg. 18. quinquaginta quinquaginta.
 Hac phrasi etiam Marcus Euangelista est usus cap. 6. Et
 capit eos emittere duos duos, idest binos. Gen. 14. Et in valle
 Sciddim putei putei bituminis, idest, hinc inde putei. Leu. 24. Vir
 vir qui maledixerit dñs, idest, quicumque ille fuerit. Num. 5.
 vir vir si deflexerit uxor eius, idest, quicumq. vir. Deut. 32. obser-
 uate etatem, & etatem, idest singulas etates. cap. 33. Anno,
 & Anno, idest, singulis annis Esa. 58. De die die me querunt,
 i. quotidie, singulis diebus 2. Reg. 17. Gens, gens, i. qualibet gens
 Esa. 18. Gens funiculi funiculi) Iuxta uniuscuiusque funi-
 culum. Psal. 12. Corde, & corde loquuntur) diuerso corde.
 Esa. 66. Vnus vnus) vnus hic, vnus alibi. Prou. 2. lapis, & lapis,
 Ephā, & Ephā) idest, diuersi lapides, & diuersæ Ephā: vel
 singuli lapides, & Ephā. Neh. 13. Iuxta linguam populi, &
 populi) uniuscuiusque populi Esther. 2. ordo puella puella)
 uniuscuiusque puella. cap. 9. familia, & familia) singula fa-
 milia. 1. Par. 31. Et ponebant acruos, & acruos) hinc inde. &
 D. Marcus cap. 6. symposia, symposia) distributis symposijs seu
 conuiujs. Et iterum. Distribuerunt prasia, prasia, idest, hinc
 inde in prasijs seu herbarijs.
- 23 Nomen autem adiectiuum bis positum auget, & intendit signi-
 ficationem. Leu. 13. Contaminatus, contaminatus censebitur)
 idest, totus contaminatus, contaminatissimus. Ier. 24. Ficus
 bonas bonas) idest optimas. Item Ficus malas, malas, idest
 pessimas.
- 24 Nomina adiectiua constructa cum verbis genus mutant, &
 quodammodo aduerbia sunt. Gen. 7. Non bonum hominem
 esse solum) idest Nequaquam est bonum, ut homo sit solus: fa-
 ciam illi adiutorium, quod sit simile, vel coram ipso. Psal. 16.
 Bonum meum non est propter te) idest Non est mihi bonū pro-
 pter te, vel: Nequaquam est mihi bene præterquā in te: Vel:
 Bonum meum, vel bonitas mea non est (adde) in alio quam

- super te, vel in te. & sic coheret sensus. Esa. 49. leue est, vt sis seruus meus ad suscitandum virgas, baculos, Tribus Iacob: ponam etiam te in lucem gentium; idest, sed ponam te vt sis salus mea gentium vsque ad extremum terra: idest, Vile est, & parui res momenti coram me, vt solum salues tribus Iacob sed etiam gentes saluabis. Mich. 5: Et tu Bethleem Ephrata parum est, quod es (vel sis) in millibus Iehuda: ex te mihi egredietur qui sit dominator (ille a me promissus) in Israel: idest: Nequaquam minima es in ciuitatibus Iehuda. Vnde Euangelista rectè vertit. Nequaquam minima es, & Hebraismum propriè expressit.
- 25 Nomina Collectiua construuntur cum verbis pluralis numeri. Exod. 8. Dimitte populum meum, vt colant me: Psal. 18. Populus, quem non cognoui, seruient mihi, Num. 21. Et viderunt tota congregatio, (Ecclesia) quod expirasset Aaron. Psal. 66. Vniuersa terra curuabunt se tibi. Psal. 118. Dicant domus Aaron.
- 26 Nomen pluralis numeri constructum cum verbo singularis numeri sumitur partitiuè. Gen. 49. Filia incedit super muro) idest, vna post aliam. Eccl. 18. Musca mortis fatere facit, & exhalaré facit unguentum pigmentarij) idest qualibet musca mortua. adde, sicut.
- 27 Ponunt Hebraei in multis orationibus primo nominatiuum nominis, cuius casum postea per pronomen affixum referunt. Num. 5. Vir vir si deflexerit. Iob. 3. Nox illa occupet eam caligo) idest noctem illam occupet caligo. Vel, Nox illa (potest referri ad secundam periodum, vel membrum versus) non numeretur inter menses, quam occupet caligo. Psal. item 10. Domine Iehoua in celo sedes eius, pro ipsius Iehoua sedes est in celo. Psal. 89. Cali stabilies thronum tuum cum eis) idest, stabilies fidem tuam cum calis; idest, quamdiu cali subsistent per patulum, quasi ab initio in initum, tamdiu durabit Regnum seminis (spiritualis, non carnalis) Dauidis, Christi, & Messia.
- 28 Preponunt etiam sapissime nominatiuum pronominis tam separati, quam affixi verbo, nullius significationis causa, sed vt sit tantum expletiuua particula. Gen. 24. Ego in via deduxit me. 1. Sam. 15. In me ego iniquitas ista. Psal. 41. & ego oratio mea ad te Domine Iehoua) Eccl. 2. & dixi, Ego in corde meo, qualis est euentus stulti, etiam Ego eueniet mihi. Cap. 8. Ego os regis obserua. Esa. 28. Propterea sic dixit sustentator

- tator Dominus, Iehoua. Ecce ego addam arduum (mirabile) facere cum populo isto. Et cap. 66. Et ego opera eorum, & cogitationes eorum veni colligere omnes gentes, & linguas, & venient. Zach. 7. An ieiunando ieiunauerunt me Ego, & cap. 9. Etiam tu in sanguine testamenti tui emisisti vindictos tuos de lacu, in quo non est aqua. Num. 12. Qui oculo ad oculum visus tu Domine Iehoua. Psal. 88. Sicuti interfecisti iacentes in sepulcro, qui non recordatio eorum amplius, idest, quorum nulla recordatio amplius. Psal. 89. Qui manus mea firmabitur cum eo.) idest manus mea firmabitur.
- 29 Participia quadam prateriti temporis notant finem actionis, seu passionis, vt נצורים Eisa. 65. Qui sedent in sepulcris, & in obseruatis morantur) idest, quae amplius non obseruantur seu custodiuntur. Item גוחלה Ezech. 19. Et vidit, quod expectatum esset.) idest expectatio, seu spes inita esset. Dan. 9. Definita magna afflanda.
- 30 Coniugationes verborum consideranda sunt diligenter, in illis enim modus significandi variatur. Et non sunt in iisdem semper usitata. Multa etiam in Pihel significationem contrariam recipiunt, sicut פנה in Kal significat, Aduertere, respicere, In Pihel, Remouere e conspectu. Item חטא in Kal errauit, deliquit; in Pihel remouit, abstulit erratum, reuocauit in viam, idest, expiauit. sic נתאבב appetiuit נתאבב auersatus est. Quaedam etiam, quae a nominibus (secundum quosdam) sunt deriuata, contrariam habent significationem in Pihel, vt a גרם os: fit verbum גרם exossauit. Item a nomine שרש verbum שרש eradicauit. Item a רשן verbum רשן decernerauit. & a פצל cortex: fit פצל decorticauit.
- 31 Tempora verborum non semper obseruanda sunt. Nam Propheta futura post multas generationes velut iam facta viderunt, & quod a Deo decretum erat, velut iam perfectum praedicabant, vt Psal. 22. Eisa 7. 53. & alibi exempla habentur.
- 32 Sunt quaedam verba, quae in eadem coniugatione contrariam habent significationem, vt חפר חפר שפה.
- 33 Verba apud Hebraeos quibus vel debortantur, vel deprecantur, accipienda sunt completiue, vt Exod. 13. Ne timeas idest, ne finas te opprimi timore. sicut etiam illa phrasis in oratione Dominica: Et ne nos inducas in tentationem. idest, ne finas nos obrui suae opprimi, a, vel in tentationibus.
- 34 Sunt quaedam verba, quae (vt in alijs quoque linguis) secundum

- dum aliam formam loquendi, aliam quoque significationem habent, ut אִלְיָ significat alicubi derelinquere, deserere: ut Psal. 22. Deus meus, Deus meus, cur me dereliquisti. Alicubi, committere se, vel rem aliquam alicuius fidei. Gen. 34. & reliquit omne, quod erat sibi in manu Ioseph. Psal. 10. Super te reliquit se infirmus. Item אִלְיָ alicubi, abscondere. Psal. 37. Quoniam abscondet me in tabernaculo in die malo. Alicubi significat, clam observare Psal. 10. Oculi eius ad infirmum observant, seu observantur, absconditi manent. Item אִלְיָ consummare, perficere ut Deut. 31. & 64. alicubi Consummare, perdere ut Leuit. 26. Num. 14. sic אִלְיָ & alia multa.
- 35 Verba motum aliqui ad locum, vel de loco per se non significantia, tamen appositione prepositionum motum vel ad locum, vel de loco important, & quodammodo duas significationes recipiunt. Exempli gratia. Esa. 38. Tollant massam ficorum, & contundant super ulcus, idest, contusam, imponant super ulcus. Num. 19. accipient ad te vitulam rufam, idest, accipiendo adducent. cap. 25. & capit populus meretricari ad filias Moab; idest, conferre se ad filias Moab, ut cum illis meretricarentur. Psal. 104. & ad habitacula sua recumbent: idest, ad habitacula sua ibant, ut recumbant. Psal. 137. Et dissipavit infantes ad petram, idest, illidendo ad petram. Esa. 11. Gentes requirent ad eum, idest, requirendo venient ad eum: vel requirent, idest deprecabuntur. Psal. 89. Prophanasti in terram coronam eius, idest, prophanasti deiciendo in terram. Psal. 143. contudit in terram vitam meam) idest contusam prostravit in terram. Psal. 10. Vivificasti me a descendentibus in lacum, idest, viuum extraxisti me. Psal. 73. Perdis omnem meretricantem abs te, idest, qui meretricando discedat abs te. Psal. 89. & contundam a facie tua aduersarios tuos, idest, contusos abyciam a facie tua. Ezech. 28. Et prophanabo de monte Dei, scilicet deiciendo. Esa. 38. sed tu desiderasti animam meam ex fouea putrida: idest, cum desiderio extraxisti animam meam ex fouea putrida.
- 36 Sunt preterea, quae etsi defectionem ab aliquo significant, construuntur tamen cum prepositionibus, quae aduersationem significant, ut sunt אִלְיָ ; אִלְיָ ; & אִלְיָ ut inde intelligas significare ea actionem aduersariam illi, a quo defectio facta est, cuius generis sunt, אִלְיָ אִלְיָ אִלְיָ אִלְיָ אִלְיָ אִלְיָ Sicut e contra אִלְיָ cum prepositione אִלְיָ construitur 2. Sam. 22. & Psal.

18. Non improbe egi, seu *יָצָוֹתִי* defeci a Deo meo.

- 37 Quando verbum præter suam constructionem articulum ⁴ Di-
tius casus extra regimen recipit, tum notat operationem utili-
tatis causa institutam aut instituendam. Gen. 12. Abi tibi de
terra tua. Exod. 18. & abiit sibi ad terram suam. 2. Sam.
20. Ne fortè inueniat sibi ciuitates munitas. 2. Par. 28. si qua-
siferis eum, inuenietur tibi. 1. er. 29. Et inueniar vobis. Zach. 9.
Rex tuus veniet tibi iustus &c.
- 38 Imperatiuus sæpe solet transire in naturam aduerbii. Gen. 27.
Vide odor filij mei sicut odor agri. idest, Ecce. 1. Sam. 15. Vide
verba tua bona, & recta. Hier. 22. Vide verbum Domini Ie-
houà. Solet autem tum maxime transire in naturam aduer-
bii, quando præponitur alij verbo sine copula. vt Psal. 102.
festina exaudi me, idest, festinanter exaudi me. vel, festina ad
exaudiendum me.
- 39 Secunda persona Imperatiui præsentis temporis vsurpatur ali-
quando pro tertia Imperatiui futuri temporis. Exod. 35. Acci-
pite a vobis leuandum (munus) ipsi Domino Iehouà; quisque
spontaneus corde suo conferant eam: idest, accipiant. Iud. 5. Tunc
dominare residuum magnificis in populo, dominatur pro me in
heroibus idest, Tunc dominabatur residuum magnificis in
populo, Iehoua dominabatur pro me in heroes. Psal. 22. Deuolue
ad dominum Iehouà, liberet eum: pro, deuoluat se ad Iehouà, &
liberet eum.
- 40 Vtitur lingua Hebræa Imperatiuo in præceptis affirmatiuis vt
Deut. 6. Audi Israel, Deus Iehoua Deus noster, Deus Iehoua
Deus vnus est: At secunda persona futuri in præceptis negati-
uis, vt Exod. 20 Non occides, non machaberis.
- 41 Quando Infinitiuus sequitur aliud verbum tertia persona, tum
similiter est in eodem tempore, & eadem persona transferen-
dus, vt Leuit. 15. Aut si expuere fluidum in mundum: idest, si
expuerit fluidus in mundum. Psal. 35. Qui subsannauerunt
propter vsulatam frendere super me dentibus suis. Vel, Cum
hipocritis derisoribus *אֵימָרִים אֵימָרִים* stridere, frendere super
me dentibus suis: idest Congregati sunt viles cum hipocritis
ad frendendum super me dentibus suis. Psal. 49. & descende-
runt cum eis recti mane, & petra eorum inueterascere, idest,
inueterauit. Esa. 42. In stare in cauernas vniuersi illi, & in
carcerum domos absconditi sunt. Vbi tamen verbum præteriti
temporis sequitur Infinitiuum. Hier. 7. Et patres accenderunt
ignem

- ignem, & mulieres ponere pastam. Et cap. 14. Quin etiam, cerua agri gemuit, & derelinquere, quia non erat gramen, idest dereliquit. Zach. 12. Et plangent eum quasi planctu super unigenitum, & amaricari super eum secundum amaricari super primogenitum, idest, amari erunt super primogenito.
- 42 Vnius, & eiusdem verbi geminatio priore posito in Infinitiuo siue Gerundio in oratione affirmatiua notat affirmationem seu a seuerationem, & certitudinem. Gen. 13. Et Abraam effendo erit in gentem magnam. 1. Sam. 14. Gustando gustavi cum extremitate virgæ. 2. Sam. 9. Faciendo faciam misericordiam in te propter Ionatam Patrem tuum. Psal. 118. Castigando castigauit me dominus Iâ, sed morti non tradidit me. Habac. 2. Veniendo veniet, sed non tardabit. At in oratione negatiua intendit negationem. Exod. 34. Innocentem faciendo, non innocentem facies, idest, nequaquam facies innocentem. Ier. 24. Et releuando non releuamen erunt populo huic. Mich. 1. fendo ne fletis. Dan. 10. Et vngendo non vnctus sum: idest, nequaquam vnctus sum.
- 43 Quando duo verba simul in oratione ponuntur sine copula, vel prius vertitur in aduerbium. Gen. 11. Afferte lateres coquamus: idest Euge, coquamus lateres. Et mox: Euge adificabimus nobis ciuitatem. Exod. 1. Euge sapienter agamus contra ipsum, sapientiores simus illis, contra illos. Psal. 102. Festina exaudi me: idest, festinanter exaudi me. Ios. 5. Et iterum, Circumcide filios Israel secundo. Psal. 85. An tu non rursus viuificabis nos. Ios. 49. Inordinate, & in vanum virtutem meam absumpsi. Et cap. 54. Non dixi semini Iacob inordinate frustra in vanum querite me. Osee 9. Profundi sunt, corrupti sunt: prope funde seu funditus corrupti sunt. Vel posterius importat causam prioris Psal. 88. Tuli terrores tuos vt tremarem: & iterum: Aut gigantes resurgent, celebrabunt te; idest, vt celebrent te. Psal. 94. Eruentabunt, loquentur vetera; idest, vt loquantur. Psal. 104. Tu surgens misereberis Sion, idest, vt miserearis.
- 44 Tertia persona tam præteriti, quam futuri temporis usurpatur sæpe impersonaliter. Leuit. 13. Contaminatus contaminatus vocabitur. Deut. 15. Quoniam vocabitur remissio ipsius Domini Iehouâ. 2. Sam. 20. Et stabitur in promontorio. 2. Reg. 22. Accendetur ira mea in loco isto, quæ non extinguetur. Iob 25. a flatu Dei dabitur gelu. Psal. 141. Et non audientur sermones mei, Esa. 31. sustentator (vel Dñs) super illis viuitur. & cap. 64. A saculo non

1. *Non audita sunt, neque mandata sunt. Hier. 17. & non
 extinguetur. Mich. 7. Assumetur super vos parabola. Prou.
 26. Abscondetur odium.*
- 45 *Mos est scriptura, ut aliquoties in eodem versu loquatur in se-
 cunda, & tertia persona. ut Psal. 66. Deus misereatur nostri,
 & benedicat nobis, illuminet vallum suum super nos, & mi-
 sereatur nostri, ut cognoscamus in terra viam tuam, in omni-
 bus gentibus salutare tuum. Esa. 1. quia pudefient ab arbori-
 bus, quas concupistis. Hier. 11. Et Dominus Iehoua scire me
 fecit, & cognoui, & ostendisti mihi opera eorum, & ibid. ite-
 rum. Ad vocem loquela grandis exardescere fecit ignem super
 eam, id est, super te. & Psal. 91. multa extant exempla.*
- 46 *Multa sunt verba actiua in Pihèl, quae sunt neutro passiuæ, &
 exponuntur passiuè. Gen. 15. Credidit Ibraam Deo, & impu-
 tauit illi iustitiam. quod D. Paul. Rom. 4. & ad Gal. 3. sic vertit:
 Et imputatum est ei ad iustitiam. quanquam verbum sit con-
 iugationis Kal. Similiter Psal. 51. Ut iustifices: pro quo Pau-
 lus Rom. 3. ita reddidit: ut iustificeris. & est in Kal Esa. 25.
 Absorpsit mortem victoriosa. Cor. 15. ita reddidit, Absorpta est
 mors in victoria. & cap. 48. neque etiã aperuit aurem tuã. pro:
 neque aperta est auris tua. Et cap. 66. & aperient portas tuas:
 pro: aperta erunt porta eius. Mich. 5. Quia de mercede merce-
 tricis colligit, pro: collecta est. Iob. 7. & noctes laboriosa
 subtraxerunt mihi. pro: subtracta sunt.*
- 47 *Verba Hiphil, Pihèl, quae in malam partem accipiuntur, Deo au-
 tem attributa, cui talis actio neutiquam competit (quod videli-
 cet non sit auctor mali) priuatiuè sunt accipienda, non positiuè.
 Exod. 7. Et ego pertinax reddam cor Pharaonis. Esa. 63. Qua-
 re errare nos facis a vijs tuis? abhorrire cor nostrum a timore
 tui? sic Paulus ad Rom. 1. utitur etiam verbo, Tradidit, cum
 scribit: Tradidit illos Deus in desideria cordis sui. & iterum:
 Tradidit eos Deus in reprobum sensum, in reprobam mentem.*
- 48 *Verba Hithpahèl aliquoties fictionem seu simulationem quandam
 secum important, ut וְהִתְחַלַּף 1. Sam. 13. simulauit se agro-
 tum. וְהִתְחַלַּף 2. Sam. 14. simulauit se lugere. Item וְהִתְחַלַּף
 simulauit se diuitem esse. וְהִתְחַלַּף simulauit se pauperem.
 Prou. 13. sed non semper hoc important.*
- Desumpta sunt Regula 48. ex quod. auctore, cuius nomen reti-
 cetur.*

DE ABBREVIATURIS

(ut vulgo loquuntur) quibus Rabini in
suis Commentarijs, & libris
utuntur.

GRAMMATICI Latini, & Græci de huius generis orthographia (quas *Cifras*, seu *Abbreviaturas* vocant) in suis de re grammatica opusculis tractant; idcirco nos quoque consentaneum rationi duximus, si eas breuiter explicaremus, ut, qui maiores in hac lingua progressus facere cuperet, lectitando Doctores illorum, qui ijs sapius utuntur, quam possit explicari, nostris hiscæ præludijs adiuuaretur. Lector igitur, & hunc laborem æquibonique consulito.

Littera נ.

נ In numeris facit, vnum & נ vel N: istis duobus modis significat mille: sonat etiam נחר vnum: sonat נמר dixit: sonat נרוני Dominus meus. sonat demum נחר in genere femino, vnam, quod cognosces ex verbis consequentibus vel antecedentibus.

נמן נמן Amen, amen.
נרוני נבי quod est Dominus meus. Pater meus.
נאן sonat נא אפשר impossibile est.
נאן sonat נאם נאמר si dixerō. sonat etiam.
נאן נאני נאמר vel נאמה נאמר ego dico, & tu dicis.

נננ sonat נרוני נביכם Dominus Pater vester.

ננכ sonat נאם נאם כן nisi quod sic: Vel, Ergo si sic est.

נכה sonat נמר ברוך הוא dixit Deus, qui est benedictus.

נח sonat נמר הפסוק dicit versiculus iste. sonat etiam נחילי hoc est etiam num, adhuc.

נחנל sonat נרוני נבי וברוך לברכה Dominus meus Pater meus.

נחננ sonat נמר אברהם עלי השלום dixit Abraā, sit super eū pax.

נחננ sonat נמר אברהם אבן עזרא Abraām Abèn Ezra. Rabi seu, Doctor celeberrimus.

נב sonat נביתא significat Alphabetum & adiuncta. Eautuntur, cum dicunt in aliquo versiculo contineri omnes litteras, & ista נבב significat, Alphabetum ex binis.

- אָנא** sonat **אָנא** in lege, vnum in Prophetis, & vnum in Psalmis, vel Agiographis.
- אָנא** sonat **אָנא** littera in ore eius, idest, continet omnes litteras Alphabeti.
- אָנא** sonat **אָנא** vel **אָנא** Post hoc, vel, Postea.
- אָנא** sonat **אָנא** dixit David, sit super eum pax.
- אָנא** sonat **אָנא** dixerunt sapientes, quorum memoria est in benedictione.
- אָנא** sonat **אָנא** vel **אָנא** Dixit iste, vel, si hoc est.
- אָנא** sonat **אָנא** dixerunt, quorum memoria in benedictione est.
- אָנא** sonat **אָנא** terra Israel.
- אָנא** sonat **אָנא** sic ita est, ergo, igitur. sonat etiam **אָנא** postea. sic utitur ea Chimchi in Iohalem prophetā.
- אָנא** sonat **אָנא** vel **אָנא** vel **אָנא** dixit eis, dixit ei, dixerunt. & in Thargumaico sermone profertur sic **אָנא** & dixit ei.
- אָנא** sonat **אָנא** dixit Rabi, vel Magister.
- אָנא** sonat **אָנא** si iuuerit Dominus.
- אָנא** sonat **אָנא** quanto magis; cum, licet, quamuis.
- אָנא** sonat **אָנא** Abraam Aben Ezra, qui requiescat in paradiso.
- אָנא** & cum Iod solet scribi **אָנא** sonat **אָנא** licet, quamuis. Adijcitur aliquando **אָנא** sonat **אָנא** quamuis ita sit.
- אָנא** sonat **אָנא** non, prater.
- אָנא** sonat **אָנא** possibile est, potest.
- אָנא** sonat **אָנא** dixit Magister.
- אָנא** sonat **אָנא** dixit magister Iosue filius Levi.
- אָנא** sonat **אָנא** dixit Salomon, sit super eum pax.
- אָנא** sonat **אָנא** Amen, sic fit beneplacitum; sic placeat, vel libeat Domino. quod est optantis.
- אָנא** sonat **אָנא** terra Aegypti.
- אָנא** sonat **אָנא** Iob, Proverbia, & lib. Psalmorum

sonat alterum plenum est, alteram in lege vnum in prophetis, vel in scripturis deficientis.

sonat si dixerimus.

sonat Vnchelos: Caldaus Interpres Pentateuci, cuius auctoritas apud Hebraeos omnes maxima est.

sonat lex, Prophete & Psalmi. sonat Arnach, soph paisuch, sunt duo accentus habraici.

sonat Aben Ezra, qui commentatus est Scripturam omnem, & in Philosophia exercitatissimus fuit.

sonat & cum Vau solet scribi, significat, scriptum, vel scriptura dura est, id est, est difficilis, vt intelligatur, & indiget studio. Est obscura. Qua abbreviatura vtuntur, cum in Talmud, vel in alijs libris alteri alteri obijcit locum scripturae, qui questionem reddit difficilem.

sonat etiam dixit Scriptura, vel dicitur textus scripturae, appellant autem Talmudiste textum scripturae.

sonat dixerunt Magistri, vel Rabini nostri, quorum memoria est in benedictione.

& cum Vau sonat si dixeris.

sonat quod est: Qui sanctificauit nos in preceptis suis, & illa precepit nobis. loquuntur de Deo.

Littera

In numeris significat duo, & cum duobus punctis super positis ita vel virgula infra, ita significat, duo millia.

sonat vel בית אב, vel בית אב, domus patris, vel in vno, vel in primo.

sonat vt scripta est. Sed nota primam esse seruilem, per hanc vero dictionem beatificam significat conuersionem oppositam litterarum alphabeti.

sonat in domo, vel sonat Tractatus in Talmud, qui dicitur, porta postrema, & est titulus libri.

sonat in tribus, quia littera significat in numeris, tria.

sonat vel בְּנֵי הַדָּבָר, vel בְּנֵי הַדָּבָר, Cum auxilio Domini, vel Ex decreto, ex sententia, vel dispositione Dei.

בֵּית דִּין sonat בית דין domus iudicij, vel iudicis: Forum Civile, & Ecclesiasticum.

בְּמִהּ דְּבָרִים אֲמֹרִים sonat בְּמִהּ דְּבָרִים אֲמֹרִים vel אֲמֹרִים (quibus, vel qualibus verbis dicta sunt) vel: quid sibi volunt verba hæc?

בְּרֵבִי תִּקְוִים sonat בְּרֵבִי תִּקְוִים in libro Paralipomenon, vel, In verbis dierum.

בֵּית הַמִּלְחָמָה sonat בֵּית הַמִּלְחָמָה idest, Expositio dictionis.

בֵּית הַיֵּלֶל sonat בֵּית הַיֵּלֶל domus Ellel, vel, familia Ellel, viri cuiusdam celebris in Talmud.

בֵּית הַמִּקְדָּשׁ sonat בֵּית הַמִּקְדָּשׁ domus sanctuarij.

בֵּית הַכְּנֹסֶת sonat בֵּית הַכְּנֹסֶת Domus synagogæ.

בְּעַל הַבַּיִת sonat בְּעַל הַבַּיִת Dominus domus, vel possessor domus.

בְּרוּךְ הוּא sonat בְּרוּךְ הוּא ipse (scilicet Deus) benedictus.

בְּעֻזַּת יְהוָה sonat בְּעֻזַּת יְהוָה cum auxilio Dei.

בְּיְהוָה sonat בְּיְהוָה cum Deo. vel בְּהָהּ idest, cum quinque.

בְּיָד וּבְדָמַי sonat בְּיָד וּבְדָמַי idest caro & sanguis. significant hac frequentissima abbreviatura, hominem, qui est compositus ex carne, & sanguine, vel etiam quæcunque constant ex carne, & sanguine. scribitur etiam sic בְּיָד.

בְּחַיִּים sonat בְּחַיִּים viventia, vel animantia prædita vita. scribitur cum הַהּ sic בְּחַיִּים & cum י in medio sic בְּחַיִּים idem significant.

בְּיָד עֶשְׂרִים sonat בְּיָד עֶשְׂרִים domum, vel, cum decem.

בְּיָד יְהוָה אָמֵן וְאָמֵן sonat בְּיָד יְהוָה אָמֵן וְאָמֵן benedictus Dominus, vel laudetur Dominus in æternum, Amen, & Amen.

בְּמִלִּינֵי שׁוֹנוֹת sonat בְּמִלִּינֵי שׁוֹנוֹת cum dictionibus diuersis, vel mutatis. hac utitur R. David frequentissimè in commentarijs super prophetas.

בְּנֵי לֵעָף sonat בְּנֵי לֵעָף benedictus, qui dat lassò virtutem. hic versiculus est apud Esaiam cap. 40.

בְּעֻזַּת יְהוָה sonat בְּעֻזַּת יְהוָה vel בְּעֻזַּת יְהוָה cum auxilio Dei, vel בְּעֻזַּת יְהוָה.

בְּעוֹלָם הוּא sonat בְּעוֹלָם הוּא vel בְּעוֹלָם הוּא in negotio isto, vel: in ista significatione, vel, in hoc mundo.

בְּעוֹלָם אֱלֹהִים sonat בְּעוֹלָם אֱלֹהִים in, vel, cum peccato idololatriæ.

בְּרֵבִי תִּקְוִים sonat בְּרֵבִי תִּקְוִים Genesis expositio magna, vel sonat בְּרֵבִי תִּקְוִים.

בְּרֵבִי תִּקְוִים sonat בְּרֵבִי תִּקְוִים filius magistri N.

- כ"ה sonat פְּרֹשֶׁת הַשָּׁנָה in capite anni, vel, in principio anni.
 כ"ז sonat בְּמִסְפָּר רֵבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְכַרְתָּהּ in tractatu nostrorum
 magistrorum, vel: in sermone Rabinorum, quorum
 memoria est in benedictione.
 כ"ט sonat בֵּית שְׁמַאי Domus Sciammài, siue Schola Sammài, do-
 ctoris cuiusdam celebris in Talmud.
 כ"כ sonat בְּבִרְאשִׁית רַבָּה in libro magnæ expositionis in Gene f.
 כ"ט sonat בְּסִפּוּר in libro.

Littera ג.

- ג In numeris valet, tria; cum punctis superpositis ita ג̄ vel sic ג̄
 cum virgula infra, valet, Tria millia.
 ג"ה sonat גֵּהֶנְגִּים infernus, Tartara, gehenna.
 ג"ו sonat גַּם זֶה etiam iste. sonat גְּזֵרָה sententia, vel decretum.
 ג"פ sonat גֵּימָטְרִיָּה significat Arithmeticam, est enim secun-
 dum Haruch quando pro dictione גַּמְטְרִיָּה scribunt tantum
 litteram N & pro גַּמְטָה quod significat, centum, scribunt P
 litteram. Vel גֵּימָטְרִיָּה significat revolutiones anni apud illos,
 & quatuor ingressus Solis in quatuor signa cælestia, vel Zo-
 diaci facientis isto ingressu mutationem anni, vt frigus, æstas,
 Autumnus, Ver; & quia hoc non possunt scire sine Geometria,
 vel Arithmetica. Hæc est expositio R. David de Pomis in
 suo Dictionario. Ego dicerem esse nomen Græcum *Geome-*
triam significans, quo illi ad aliud significandum vtuntur in eo-
 rum glossis: nec significant Geometriam, sed artem quandam
 Cabalisticam, qua numerando litteras duarum dictionum, si
 inuenerint numeros æquales, dicunt illas duas dictiones idē
 significare per גֵּימָטְרִיָּה idest, per Geometriam, quam nos su-
 pra Arithmeticam vocamus, & melius consonat illi arti
 numerandi apud eos frequenti, & difficili. plura apud
 alios.
 ג"ת sonat גֵּימָטְרִיָּה נוֹטְרִיקוֹן תְּמוּרָה hæc sunt tres partes Cabalæ,
 quas isto modo appellant, dictum est de primæ dictionis si-
 gnificatione. De secunda quæ est גֵּימָטְרִיָּה varij varia sentiunt.
 sed scito notarios apud Hebræos vocari גֵּימָטְרִיָּה artem vero
 notarij גֵּימָטְרִיָּה est ergo גֵּימָטְרִיָּה ars quædam scribendi,
 quia iste mos Notariorum abbreviare dictiones, & scribere
 duas vel tres litteras volentes denotare dictionem integram,
 & vnaquæque illarum significat vnam dictionem. Hæc est ex-
 positio

positio R. Salomonis. Est ergo נוטריקון *Nota*, cuius characteres omnes significant aliquam dictionem, quæ vernacula lingua dicitur, littera per partes, vt quando ex vna dictione duæ fiunt, quod vocamus, Cifra. Exemplum, si vis, proferam, habes in magna expositione in Genesim, quæ vocatur בראשית רבה exponentes locum illum Genesis 21. Plantauit אשל in Bersabée, dicunt ipsi dictio אשל est נוטריקון idest omnes litteræ significant dictiones, N significat אכילה idest cibum, ש significat שתיה potum, ל significat לויקה societatē, vel לכושה. Vestem vides in hoc exemplo quid vocant Hebræi נוטריקון. De תורה vide alios, qui agunt de hac re, significant enim artem, qua quis doctus scit mutare characteres vnus dictionis in alios, quod est in vsu apud illos.

ג' sonat ג'ו עריות paradifus voluptatis, vel sonat ג'ו עריות idest reuelatio turpitudinum, & pudendorum.

ב' sonat ב'וה שוה sententia æqualis, vel, similis.

Littera ך.

ך In numeris valet quatuor, & cum punctis vel virgula 4000. & sic faciunt in reliquis vsque ad litteram יòd.

ד' sonat ד'קר אחר alius sermo, verbum aliud, siue, alia glossa, vel, Alia expositio: Alius intellectus.

כ' sonat כ'באמקציע portæ primæ. est Tractatus in Talmud.

ח' sonat ח'ברי חכמים verba dierum, vel Paralipomænon. sonat

ח'ברי המסחר verba auctoris, sonat ח'ברי הפותק verba scriptoris.

ז' sonat ז'קר זה verbum hoc, hoc factum.

ח' sonat ח'ברי חכמים verba sapientum.

י' sonat י'קר יהוה vel י'ברי Verbum, verba Domini.

sonat י'קר משה via exempli, vel parabola, vel similitudinis, vel, exempli gratia, aut, est exemplum.

ל' sonat ל'קר כלל via vniuersali, vel, Vt concludam.

ו' sonat ו'קר עליו השלום David, sit super eum pax.

ר' sonat ר'ברי רבי verba magistri vel Rabini, sonat etiam

ר'ברי רבה hoc est, Expositio magna in Deuteron.

רו' sonat רו'ברי וברונום לברכה Exposuerunt sapiētes, quorum memoria est in benedictione.

רה' sonat רה'ברי תורה verba legis.

שֶֿֿֿׁ sonat דְּבַרְךָ שְׁלוֹם verba pacis.

Littera ה

- הֿ In numeris valet quinque ; cum punctis, quinque millia .
- האֿֿֿ sonat אֲבֵן עִזְרָא חֲכָם sapiens Abèn Ezra .
- הֿֿ sonat אֱלֹהִים Deus .
- הכֿֿֿ sonat אֵיבֹת לֵיָן Domus Iudicij, vel Iudicis .
- הכּהֿ sonat אֵלֹהִים בֵּרֻךְ־הוּא Deus ipse benedictus .
- ההֿ sonat אֶלֶּם הַיָּדָא ille iudex, sonat אֶלֶּם הַיָּדָא שְׁוֹן liber primus .
- ההּֿ sonat אֶלֶּם הַיָּדָא liber iste .
- ההוּֿ sonat אֶלֶּם הַיָּדָא הוּא דְּכָתוּב hoc est quod scriptum est, vel hoc est quod diximus, vel scripsimus .
- הוּֿֿֿ sonat אֵלֶּם הוּא ille, illa .
- הוּֿֿֿֿ sonat אֵלֶּם הוּא לֹא־אָמַר debebat dicere, fuerat e i dicendum, scribitur item אֵלֶּם הוּא & idem sonat, idemq. significat .
- הכּכּֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא Graue .
- המֿֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא מִיֵּלֵּי vel אֵלֶּם הַיָּדָא isti sermones .
- הכּוּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם דִּלִּפּוֹמָה secundum, vel, iuxta illud quod dixit, dicit .
- המּוּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם דִּלִּפּוֹמָה eadem cum superiori abbreviatura .
- הנּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם נְבִיִּים sic etiam .
- הנּבֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא propheta .
- הנּוּֿֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא לְמַעַלְלָה commemoratum est supra, vel, Cuius mentionem fecimus supra .
- הנּוּֿֿֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא Ingenuus, liberalis magister, sonat etiam אֵלֶּם הַיָּדָא Videtur .
- הפּֿֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא verbum .
- הקּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא sanctus .
- השּֿֿֿׁ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא Deus exaltatus, vel excelsus, vel exaltandus . & sonat cum אֵלֶּם הַיָּדָא in fine, sic אֵלֶּם הַיָּדָא Deus benedictus, vel qui est benedictus .
- הרֶמּכּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא Doctissimus magister Abraham Abèn Ezra .
- הרּוּכּֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא Doctissimus magister David Chimchi .
- הרּמּכּֿֿֿ sonat אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא אֵלֶּם הַיָּדָא Doctissimus Magister, vel Rabi Moyfes filius Maimòn .

- הרמב"ן sonat הרב רבי משה בר נחמן Doctissimus magister Moises
filius Naaman.
- הרמב"ד sonat הרב רבי משה בר דוד Doctissimus Rabi Moses filius
David.
- הראש sonat הרב רבי אשר Doctissimus magister Ascier.
- הרביע sonat הרב רבינו יעקב doctissimus magister noster Iacob.
- החת sonat הרב רבי תם doctissimus magister noster Tam.

Littera ו.

- ו In numeris valet sex.
- ו sonat ויבקר & cetera, vel, perforce quod restat.
- ובכח sonat ובכל אחר & in vnoquoque, vel in singulis.
- וזה sonat והיינו אף & hoc est certe illud.
- וזהו sonat ודאי למבין & satis est intelligenti.
- וזהו sonat ויש לפרש & potest exponi. vel, est expositio altera:
est respondendum, sonat ויש לומר & potest dici.
- וזהו sonat ודע, vel didicit. sonat וילומר & dicendum
est. hac vtuntur, cum soluunt obiectiones, & argu-
menta.
- וכתיב sonat וכן תרגם יונתן & sic exposuit, vel transtulit Ionatas.
- ויבוא sonat ויש מפרשים sunt qui exponunt.
- ויאמר sonat ויש אומרים sunt qui dicant.
- ודש sonat וזה הוא שאמר & hoc est, quod dixit.
- ויקרא sonat ויקרא רבה idest, Expositio magna in Leuiticum.
- וכו' sonat וכו' & cetera. hanc & ויבקר apponunt, cum ci-
tant versus Scripturæ non integros.
- ועי' sonat ועי' עי' & indiget consideratione, vel studio, vel
est animaduertendum.
- ופרש' sonat ופירש רבי שלמה ירחי Iarchi & exposuit magister Salomon
Iarchi.
- וג' sonat וגמילה חסדים vel וגמול חסדים & retributio mise-
ricordiarum, vel elemosynæ.

Littera ז.

- ז In numeris valet septem, cum duobus punctis, vel virgula sub-
tus posita valet 7000.
- זא' sonat זה אמר hic dixit, sonat זה אמר hic dicit.
- זב' sonat זמן במה Quando? vel quo tempore?
- זג' sonat זה הדבר hoc est verbum, vel hic est sermo.

זכר sonat זיה גם כן etiam hic, vel hoc etiam sic.
 זי sonat זכרם לברכה vel זכרו memoria eius in benedictione. hac vtuntur, cum citant aliquem Rabinum, vel multos simul, & apponunt hanc tum in singulari, tum in plurali, quod ex antecedentibus cognosces. sonat etiam זיה לשונו hæc ille. vel, hic est sermo eius. vel, hæc ille dicit. sonat etiam זכור לטוב commemoratus in bonum.

זעיל sonat זכר צדיק וירעו לברכה memoria iusti, & seminis eius sit in benedictione. scribitur etiam sic זעיל & sonat זכר צדיק לברכה memoria iusti in benedictionem.

זשה sonat זיה שאתר הכתוב hoc dixit Scriptura. vel, hoc est illud quod voluit significare innuere Scriptura sancta.

Littera ה.

ה In numeris octo cum duobus punctis, & virgula, & octo millia.

הי sonat היט ושלום idest, misericordia, & pax, vel, parce, & pax. vel, absit hoc ab alio. vel, hoc nefas est dicere pace aliorum. & vtuntur in sermone, vel rei absurda, vel rei impossibilis in aliquo, vel quando volunt remouere ab aliquo mala.

הזי sonat הזקנים זכרונם לברכה sapientes, memoria quorum sit in benedictione.

הזל sonat הזל לזרים בנפש anathema sit alienis iuxta serpente, vel cum serpente destruantur alij. quo sermone maledicere, vel excommunicare solent omnes gentes præter se.

Littera ט.

Non est in ea, nisi numerus nouem, & 90000. & nullam habet abbreviaturam.

Littera י.

י In numeris decem valet.

י sonat יהוה vel יהוהי Deus, Dominus

י sonat יש אומרים sunt qui dicant.

- יי sonat יום הכפורים dies expiationum, vel venia peccatorum.
 יט sonat יום טוב dies bonus, vel dies festus.
 יח sonat יש לאמר Dicendum est.
 יז sonat יש לפריש est exponendum.
 יו sonat יש להקשות est argumentum, vel, in controuersiam, dubium vocari potest, vel est ad arguendum, vel, potest quis argumentari.
 יט sonat יש לשאול potest quærere, vel interrogandum est.
 יח sonat יש לתקן est ad satisfaciendum, vel posset resolui argumentum directè.
 יז sonat יש ספרשים sunt qui exponunt.
 יט sonat ישראל Israel.
 יח sonat יצא מן הכלל exiuit ex ordine: præter regulam est.
 יז sonat ישקראנו עורנו custodiet nos Deus noster.
 יו sonat יצר הרע fomes malus.
 יט sonat ישקראנו עורנו ויחינו custodiat nos Deus noster, & viuificet nos.
 יח sonat יונתן תרגם Ionatas glossauit, transtulit, vertit.
 יז sonat יתעלה vel יתברך idest, Deus benedictus, vel laudandus.
 יו sonat ישעיהו תרי עשר קבוצת קהלת Esaias, Duodecim propheta minores, Lamentationes, & Ecclesiastes.
 יט sonat ירום רום הדרו extollatur altitudo laudis eius, vel extollatur maiestas decoris eius. loquuntur de Deo, & de Principibus, vel sublimioribus viris, & de Rabinis suis.
 יח sonat יפח שמו deleatur nomen eius.

Littera ז.

- ז In numeris valet viginti, & finalis 500.
 זא sonat זאם nisi, sed. sonat כל אחר vnusquisque.
 זב sonat זאשר quemadmodum, sicut, ceu.
 זג sonat זבון גדול Sacerdos magnus. sonat זבונת גדולה Ec-
 clesia, vel Synagoga magna.
 זד sonat זבון דבר כל דבר omne verbum, totus sermo. sonat זבון דאמר vt dixerat: vel a bsolutè significat viginti quatuor.

- לָּא sonat דַּחַת נִזְמַר sicut tu dicis, vel secundum quod dicis. sonat דַּחַת נִזְמַר כְּמִהָּ secundum id quod ait.
- כֵּן sonat בְּנִי הוּא ita ipse est, vel ita se habet. vel, vigintiquinque. qua insinuant litteras vnus versiculi Deut. 6. 7. contentas in illo, Audi Israel Dominus, &c.
- כֵּן־הוּא sonat הוּא אִמַּר בְּנִי הוּא ita ille dixit, vel בְּנִי הוּא אִמַּר ita dicit. hac ille.
- כֵּן־הוּא sonat כְּהִי־גִבְנָה ad hunc modum. vel, & id genus, & scribitur cum Vau in principio וְכֵן־הוּא sonat עֵתִּיבִין sicut decet.
- כֵּן־זֶה sonat כֹּל־זֶה hoc totum, omnia ista.
- כֵּן־כֵּן sonat כֹּל־כֵּן vsque adeo, in tantum, hoc totum, tamen, & scribitur cum Vau sic וְכֵן־כֵּן & sonat idem. sed sonat alibi כֵּן־כֵּן וְכֵן־כֵּן & omnia huiusmodi.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן In Masserot sonat בְּתִיבֵי־כֵּן ita scribuntur, vel כֵּן־כֵּן־כֵּן ita scriptum est.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן quasi dicat. (scientia.)
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן vel כֵּן־כֵּן omnia sunt defectiua, vel defectiua.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן vel כֵּן־כֵּן omnis lingua, sermo.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן gloria dignitatis.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן gloria celsitudinis Rabi, vel Magistri.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן gloria dignitatis, vel celsitudinis doctissimi Magistri, Magistri nostri.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן sicut scripsit, vel dicit.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן Tota scriptura, vel כֵּן־כֵּן idem.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן quanto magis, vel, a fortiori.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן sicut, vel, secundum quod dixisti.
- כֵּן־כֵּן sonat כֵּן־כֵּן scriptum est, vel כֵּן־כֵּן scriptura.

Littera ל.

- ל In numeris facit triginta.
- לֵּא sonat לֵּא לְשׁוֹן אֲחֵר lingua alia, expositio, alius modus, & in plurali Expositio aliorum, vel, alia expositiones. sonat לֵּא לְשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנֶז lingua Germanica, vel Heluetia.
- לֵּא־לֵּא sonat לֵּא־לֵּא In, vel ad terram Israel.
- לֵּא־לֵּא sonat לֵּא־לֵּא est similis illi.
- לֵּא־לֵּא sonat לֵּא־לֵּא cui rei assimilatur? solet etiam scribi

- scribi cum ם sic למהוּד & sonat & significat idem.
- לכּה sonat לכן אמר vel לכהּ propterea, vel idcirco dixit: sonat etiam לחור לכל vnicuique, & scribi solet cum Vau in principio.
- לנּה sonat לכהּ נאמר propterea dictum est: sonat etiam לי נראה Mihi videtur. sed prima solet scribi cum כּ sic לכּנ & idem valet.
- לסּת sonat לספר תורה In libro legis.
- לעשׂ sonat לערב שבת ad Vesperam Sabbathi.
- לעהּ sonat לעולם הבא in saeculo futuro.
- לעהּ sonat לעיון גדול vt studeat modum.
- לפי sonat לפיכהּ Idcirco, propterea, propter hoc.
- לפּק sonat לפרק קטן, secundum numerum minorem. vocant numerum minorem centenarios numeros sequentes millesimos. Et solent dicere: Liber hic editus fuit anno a creatione mundi 4462. secundum numerum minorem, & hoc ita scribunt in principio suorum librorum, קטן חסב לפּק idest fuit editus anno 462. (& relinquunt millesimum) secundum numerum minorem, qui est 462.
- לשׂ sonat לשם שמים Deo, vel Deum.

Littera ם.

- ב In numeris valet quadraginta, ם finalis valet 600.
- מּה sonat מה שקל pondus aliud, siue forma, vel alterius generis. sonat etiam מהנהּ expositio Agheda, quæ est circa Talmud. sonat מהלך de vnoquoque, ab vnoquoque.
- מהּ sonat מהנהּ ex ordine, siue decreto.
- מגשׂ sonat מהנהּ שמואל ex doctrina Samuelis.
- מהּ & solet scribi cum Aleph מּהּ sic מהּ sonat מה אמר id quod ille dixit, & sonat מה ראת אמר id quod tu dicis.
- מהנהּ sonat מהנהּ expositio Agheda. cuiusdam expositio- nis in Talmud nomen.
- מהּ sonat מה טעמא מהו Interrogatiue? scilicet legitur, vel exponitur, sonat מה טעם מה quæ est ratio? Cur? Quare?
- מהּ sonat מה לנו Vnde nobis hoc? vel; Vnde colligitur hoc?

- מח** sonat מלכות הרשעה Regnum impietatis. ita vocant Regnum Romanorum. sonat מאורה הגולה lumen captiuitatis. Est epithetum R. cuiusdam Gherfcionis nomine qui aperientibus litteras alienis anathema imposuit. Vnde litteras obfignatas extra ita signant, ואסור לזרים כחרם ורגמה Prohibitum sit alienis sub anathemate R. Gherfcionis qui lumen captiuitatis fuit.
- מט** sonat מקום מכל nihilominus, Attamen. tamen.
- מס** sonat מסרה הגדולה Mesarà magna, liber est Talmud.
- מף** sonat מצע פסוק medium, medietas versus.
- מלה** sonat דוגמה ודבר לקח למה Exemplum (scilicet affer huius) cui nam rei assimilatur? hoc scilicet quod dixit vel dixisti. Ecce exemplum.
- מק** sonat קדושה קדושה solemnitas celebris, seu conuocatio celebris, vel festum sanctum: festum solemne.
- מ"ר** sonat מרת domina.
- מ"ש** sonat משה רבינו עליו השלום Moyse magister noster. sit ei pax.
- משק** sonat משקל numerus, mensura, pondus, modus.
- מ"ד** sonat מתן הורה donum, Datio legis. scribitur cum ד in principio, & idem valet.

Littera נ.

- נ** In numeris valet quinquaginta, finalis valet 700.
- נ** sonat נפן idest, Abèn Ezra.
- נא** sonat נאמר vel נאמר dictum est, vel dicemus. (plur.)
- נא** sonat נחמה vel נחמה Codex alius, vel aliud exemplum.
- ננ** sonat ננייה Niniue, sonat נבוכדנצר Nabucdonosor.
- נכ** sonat נביאים כתובים Prophetarum, vel psalmi, vel Agiographa.
- נע** sonat נחו עון requies eius sit paradus, vel est.
- נל** sonat נראה לי videtur mihi. sonat נזכר למעלה fuit commemoratum superius, sonat נזכר לזכור possumus dicere.
- נר** sonat נראה videtur.
- נס** sonat נפקא מנה sequitur inde: vel, inferitur ex hoc.
- נז** sonat נשמרו רוחיה וסביעיה custodiatur spiritus eius, & adiuetur.

Littera ס .

ס In numeris valet sexaginta . In Biblijs vero significat sequentem narrationem coherere priori, & hanc vocat סתומה clausus est, scilicet tractatus, sermo iste cum superiori.

ס ספּר ספּר אחר sonat alius liber.

ס ספּר ספּר אֶתְּךָ וְעַתָּה sonat ascendit in mentem tuam? cogitasti hoc?

ס סוף sonat finis.

ס סוף פּסוק sonat finis versiculi.

ס ספּר ספּר אֵין סבירא ליה sonat opinatur ille, vel, opinio illius est .

ס ספּר ספּר אֵין ידועה sonat coniunctio genitiui, pluralis, pronomem, notificatio, seu articulus, siue Hè demonstratiua.

ס ספּר ספּר תורה sonat liber legis, sonat סוף תיבות finis dictionū.

Littera י .

י In numeris valet 70.

י אחר ענין אחר sonat alia significatio, vel aliud negotium, vel alia res . sonat אחרת עבודה אחרת sonat alia seruitus, vel idolatria.

י אחר עין אחר sonat vnum peccatum.

י אחר על אחר כמה וכמה sonat Quāto magis. vel vnum ex tot & tot . hac vtuntur hoc modo י אחר לה רצה להדר השקך י אחר idest,

noluit loqui falsitatem, etiam vnum ex multis, idest quamuis posset dicere aliquam, noluit vel vnam ex multis. Scribitur etiam sic על אחר & idem significat . Vtuntur alio modo, v. g. si non licet hoc י אחר quanto magis & illud quod minus est, vel minus malum .

י אחר על גב מזבח sonat super, vel in superficie altaris .

י אחר על דרך sonat iuxta viam, vel, iuxta modum, vel, iuxta illud.

י אחר על דרך קטל sonat iuxta viam parabola, vel, exempli gratia, vel, vt afferam exemplum .

י אחר עליו השלום super eum pax .

י אחר עולם הזה mundus iste, vel saeculum hoc .

י אחר ענין הזה hac significatio, vel hoc significatum, vel hoc negotium, vel hac res .

י אחר עולם הבא saeculum futurum .

י אחר עין הקורא oculus legentis .

י אחר עין העליון sonat deliciae superiores, vel paradysus superior. Idolatria .

ע"ם sonat על יד מקרה per accidens.

ע"י sonat על יד per manus, vel, opera, ministerio, beneficio, medio, occasione, & per illum, vel te.

ע"ז sonat על זה כולו cum toto isto, vel, omni isto modo, breuius & elegantius significat, Tamen, attamen.

ע"ב sonat על בו hucusque ille.

sonat על לבו idcirco, propterea.

ע"פ sonat על משקל על iuxta pondus, vel secundum formam, & similitudinem.

sonat על תנאי על hac conditione, hoc pacto.

ע"ל sonat על לשונו באתו לישונו hec ille (scilicet) dixit, vel hæc sunt verba illius.

ע"ש sonat עזרי מעם יהוה עושה שמים ואתר Auxilium meum à Domino, qui fecit cælum, & terram. Est, versus Psal. 103. solet ab eis in principio librorum poni.

ע"צ sonat על צד iuxta latus, iuxta, ex parte, per vel pro.

ע"פ sonat על פ"י על iuxta iudicium, vel sententiam, vel iuxta interpretationem, seu declarationem, vel, secundum.

ע"ש sonat ערב שבת Vesperæ sabbati. sonat עיין שם stude, vide ibi. sonat עם שלום cum pace, sonat על שם de nomine, vel pro eo, quod. sonat etiam & legitur על שום idest, eo quod, ob id, idcirco, propter hoc, propter.

ע"ע sonat עבדך, עבדך, אחרת ij qui seruiunt Dijs alienis, vel idolatris, vel gentilibus. falso enim autumant, & credunt Hebræi omnes ipsis exceptis, seruire dijs alienis, vel Idolatriæ cultores esse.

ע"לום sonat עבדך, עבדך, כוכב ומזלות qui seruiunt stellis, & planetis cæli.

Littera פ.

פ In numeris 80. finalis valet 800. In Biblijs significat sequentem narrationem esse diuersam à superiori, vel non coherentem, & ita sonat פתוחה idest aperta, vel diuisa narratio.

פ"א sonat פירוש אחר alia expositio, & פ"ק"י אבות Capita, seu Sententiæ Patrum. Est titulus vel inscriptio cuiusdam libri. cum פ in principio posita sonat פ"פ"ק in capitulo.

פ"ד sonat פתח דספרא Porta libri.

פ"ק sonat פ"ק ק"א Capite primo.

פ"רשי sonat פירוש דברי שלמה ירחי Expositio magistri,

vel

vel Rabini Salomonis filij Iarchi, vel, exposuit magister Salomonis, &c.

פּוּרְקָשׁב omnes litteræ significant singulas dictiones פּוּ sonat פּוּרְקָשׁב
 versus, ז sonat זְמַן tempus. ר sonat רַבֵּל solemnitas.
 ק sonat קָרְבָּן sacrificium, שׁ sonat שִׁיר canticum
 בּ sonat בְּרָכָה benedictio.

Littera ך .

ך In numeris valet 90. finalis valet 900.

ךע sonat עֲרִידָה עֲרִידָה indiget studio, opus est animaduertentia.

ךפ sonat פְּרִיָה לֹפְרָה dicendum est, vel, opus fuit dicere.

Littera ק .

ק In numeris valet centum. sonat cum virgula supra קשה durum, obiectio, questio difficilis, scrupulus.

קו sonat קוֹל וְחִמְרָה leue, & graue, facile, & difficile: vel sumitur frequentius pro eo quod dicunt Logici: A minori ad maius valet argumentari.

קכ sonat כְּרִי בְּתוּבֵיב legitur, vt in textu, vel; Alia lectio, scilicet huius, vel alterius loci scripturæ.

קה sonat הַקְּדוּשָׁה הַקְּדוּשָׁה Sanctitas Dei.

קהל sonat הַקְּדוּשָׁה הַקְּדוּשָׁה Ecclesia, vel synagoga sancta.

קק sonat קְרִיָה שְׂמַעְךָ lectio Audi, scilicet versus Deut. 6. Audi Israel, Deus Deus, &c.

קמ sonat מִשְׁמַע לָנוּ Quid infertur ex hoc? vel, quid colligimus ex his verbis, vel ex hoc loco nobis?

קפ sonat פְּרוּשׁ הַקְּדוּשָׁה sanctus ipse Deus benedictus.

Littera ר .

ר In numeris valet 200,

ר sonat רַבֵּי vel רַבֵּי Magister, vel Rabi.

רה sonat הַרְאָה caput.

רהב sonat בְּרַבֵּי אַבְרָהָם אֲבֵן עֲזַרָה Rabi Abraham Abèn Ezra.

רהכ sonat רַבֵּי דָוִד פִּירְשׁ Rabi Dauid exposuit.

רהכפ sonat פְּרִיָה רַבֵּי רַבֵּי licentia, vel venia multorum.

רהכפ sonat הַרְאָה הַשָּׁנָה initium anni, vel caput.

רהל sonat רַבֵּי הָעוֹלָם quod est, Dominus mundi, & scribitur sic רַבֵּי & sonat idem.

- רגל sonat רבונם לברכה Magistri nostri, quorum memoria est in benedictione.
 ריבז sonat רבי יונה בן זכאי Rabi Iona filius Zachai.
 ריגל sonat רבי יהושע בן לוי Rabi Iosue filius Leui.
 רל sonat רוצה לומר vult dicere: Significat: idest, innuit.
 רש sonat רבינו שלמה magister noster Salomon.
 רעה sonat רבינו עליו השלום Magister noster, sit super eum pax.
 רפ sonat ראש פסוק caput versiculi.
 רשי sonat רבי שלמה ירחי Rabi Salomon Iarchi.
 רש sonat רבי שלמה Rabi Salomon.
 רת sonat ראשי תיבות principia, seu capita dictionum.
 רבשע sonat רבנו של עולם O Domine mundi huius.
 רבסל sonat רבו מאיר סברה ליה Rabi Meir credebat, putabat, illius sententia erat, vel in ea sententia.

Littera ש.

- ש In numeris valet 300.
 שבנ sonat שב בר נש nomen est cuiusdam hominis.
 שבר sonat שבית דין in domo iudicis, vel res quae fiunt in domo iudicis.
 שד sonat שפיכות דמים effusio sanguinis, vel homicidium.
 שה sonat שבת היום Sabbatum hodie scilicet est.
 שו sonat שיהיה quod sit, id quod erit. sonat שיהיה qui, vel quae vivat.
 שמ sonat שמע סגרה Audis hinc, vel hinc collige, vel audi ex eo.
 שנ sonat שנאמר vt scriptum est, vt dicitur, quia scriptum est.
 שז sonat שבות רבה Expositio magna in Exodum.
 שסמ Importat symbolum, vel numerum preceptorum negatiuorum, quae sunt 365. quae ab Hebraeis alio nomine dicuntur מצוות לא תעשה idest precepta negatiua, affirmatiua dicuntur מצוות עשה.
 שע sonat שליח עבור Nuncius congregationis, vel Legatus Communitatis.
 שעמחנכל sonat שפתי צדק מאדים חמה נונה כוכב לבנה Saturnus, Iuppiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna.
 שרל sonat שרוצה לומר quod vult dicere.

- שח sonat שתחיה quæ, vel qui vivat.
 שם sonat של קמור Psalmi: genitiui casus.
 שחחול sonat שמרו חכמים וזרונם לברכה Quod dixerunt sa-
 pientes, memoria eorum sit in benedictione.

Littera ה.

- ה In numeris valet quadringenta.
 ה sonat תרגום אחר alter Targhum, vel alia versio Caldaica,
 & sonat תרגום אונקלוס Largum Vnchelos, vel interpre-
 tatio Vnchelos, quæ etiam apud eos est maximi ponderis.
 ה sonat תלמידי חכמים discipuli sapientum. & הוּי תא idest
 veni, vel hie, & vide.
 ה sonat תלמוד לומר doctrina hæc docet, ostendit, notanter
 addit, vel vult sibi hoc sermo. sonat תהלה לאל laus Deo.
 sonat תרי לשנא duæ significationes, vel duo significata
 sunt.
 ה sonat תרגום ירושלמי Interpretatio Caldaica Hierosolymi-
 tana. sonat תרגום יונתן Interpretatio Caldaica Ionatæ,
 ita habet, quæ apud illos est magnæ auctoritatis.
 ה sonat חוקת כהנים lex sacerdotum, vel regulæ sacerdotum.
 ה sonat תהיה נפש צרוכה בצורה חיים sit anima sua
 ligata in fasciculo vitæ viventium.
 ה sonat ערו אמן פנו ערו נפש פנו תהיה נפש פנו sit anima eius in horto
 Paradiso deliciarum. Amen.
 ה sonat רבותינו רבנו רבנו docuerunt magistri nostri, vel
 legerunt, vel annunciauerunt, vel iterauerunt dicentes in A-
 cademia. hæc vtuntur, cum recitant opiniones suorum Rabi-
 norum Talmudisticorum.
 ה hac denique virgula superposita cuilibet dictioni vtuntur ad
 denotandum omnes & quaslibet litteras Alpha beti deficientes a
 calce dictionum, nempe ה, ח, ט, ס, פ, צ, ק, ר, & cæterarum.
 Exemplâ passim in Comm. Rabb.

F I N I S.

REGISTRIUM
DE
REGESTUM.

ab ABCDEFGHIKLMNOPQRS
TVXYZ.

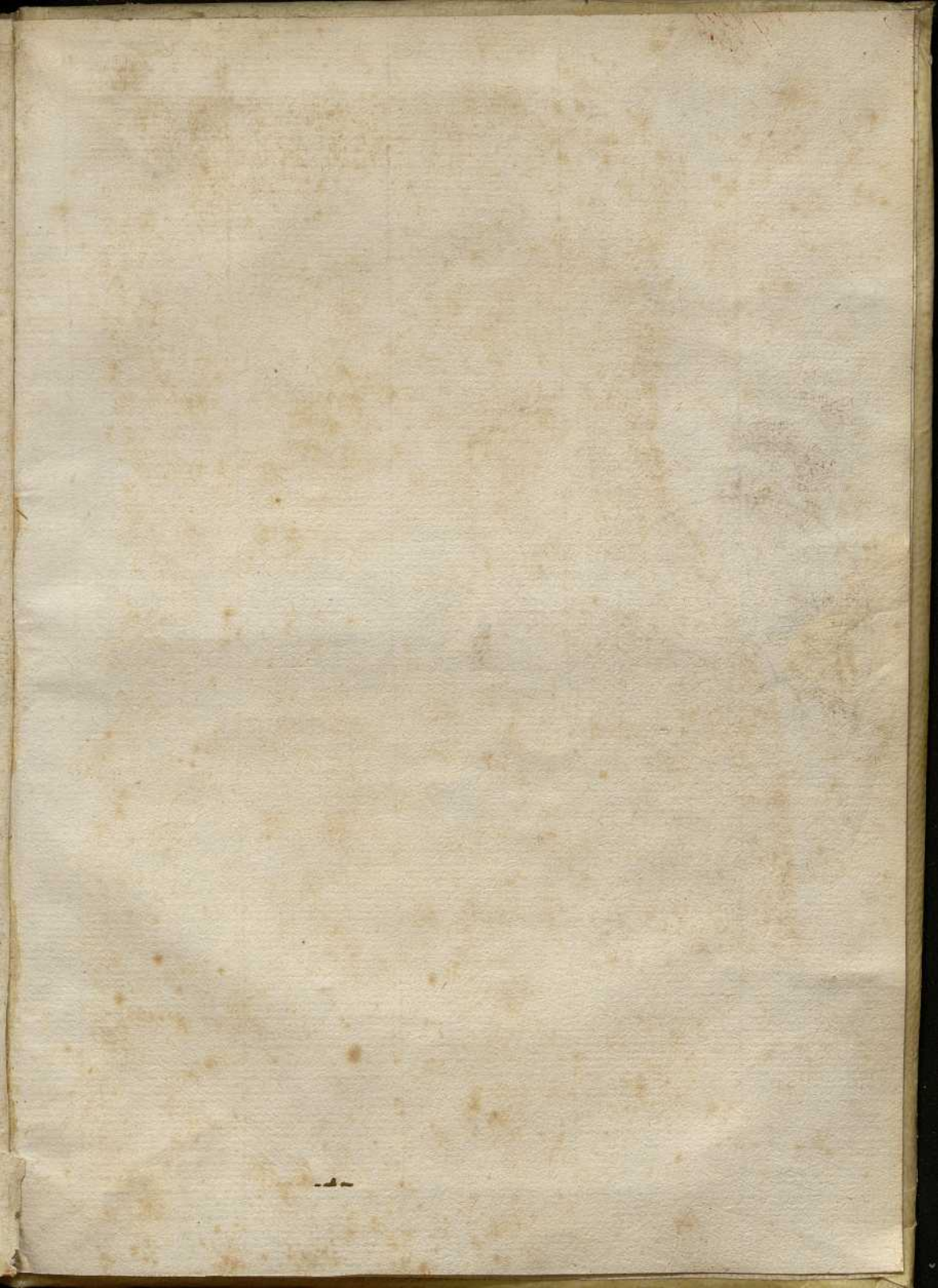
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll
Mm Nn Oo.

Omnia sunt folia integra, præter V, quod est semifolium
& Oo, folium cum dimidio.

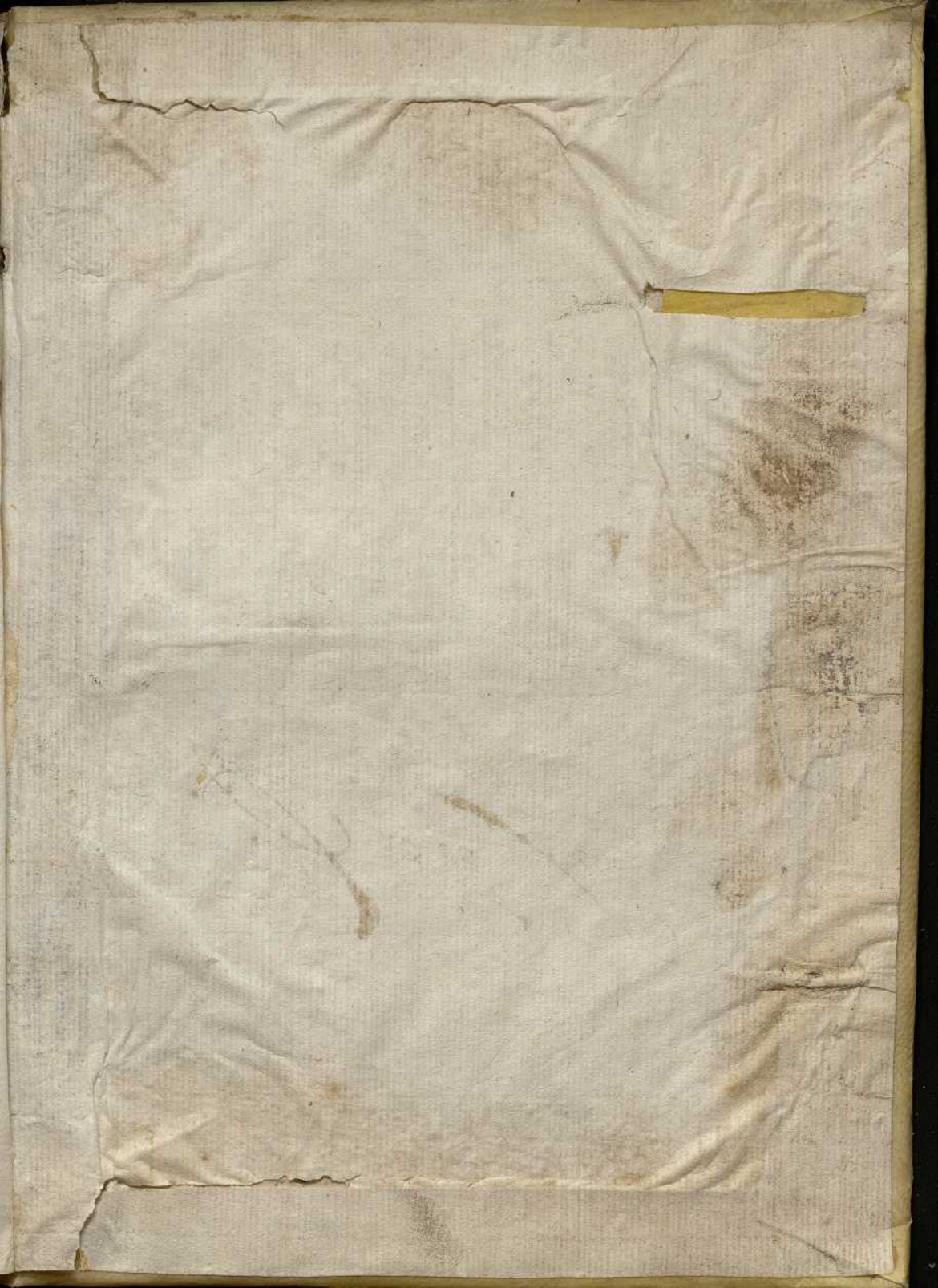

ROMÆ,
Ex Typographia Bartholomæi Zannetti.
MDCVIII.

Cum facultate Superiorum.

BL
C
12
7